

Budapest,
2004. április 7.,
szerda

43. szám

Ára: 2415,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK		Oldal
10/2004. (IV. 7.) BM r.	Az Európai Parlament tagjai 2004. évi választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről	3714
9/2004. (IV. 7.) FMM r.	Foglalkoztatási Hivatalnak a 2004—2006. évi Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program végrehajtása során ellátandó feladatairól és közreműködő szervezetté történő kijelöléséről, valamint az Országos Foglalkoztatási Közalapítványnak a 2004—2006. évi EQUAL Közösségi Kezdeményezés végrehajtásába közreműködőként történő bevonásáról	3731
10/2004. (IV. 7.) FMM— ESZCSM e. r.	Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium szervezeti egységének a 2004—2006. évi Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program egészségügyi és szociális intézkedései végrehajtásában közreműködő szervezetté történő kijelöléséről és feladatairól	3736
11/2004. (IV. 7.) FMM—PM e. r.	A 2004—2006. évi Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program, valamint az EQUAL Közösségi Kezdeményezés pénzügyi végrehajtásáról	3742
40/2004. (IV. 7.) FVM r.	A növényfajták állami elismeréséről	3747
41/2004. (IV. 7.) FVM r.	A mezőgazdasági termelők földhasználatának és állattartásának támogatásáról	3773
39/2004. (IV. 7.) GKM r.	A szállítható nyomástartó berendezések biztonsági követelményeiről és megfelelőség-tanúsításáról szóló 8/2003. (II. 19.) GKM rendelet módosításáról	3777
40/2004. (IV. 7.) GKM r.	A meghatározott összetömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet módosításáról	3779
41/2004. (IV. 7.) GKM r.	A közúti járművezetők pályaalkalmassági vizsgálatáról	3781
4/2004. (IV. 7.) KvVM— ESZCSM—FVM e. r.	A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM—EüM—FVM együttes rendelet módosításáról	3787
10/2004. (IV. 7.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	3819
11/2004. (IV. 7.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	3822
12/2004. (IV. 7.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	3825
	A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata (1/2004. BJE szám)	3832
	Az Országos Választási Bizottság 14/2004. (IV. 5.) OVB határozata	3838
	Helyesbítés	3838

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 10/2004. (IV. 7.) BM rendelete

az Európai Parlament tagjai 2004. évi választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 153. §-a (1) bekezdésének g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a 2004. június 13-án megtartásra kerülő Európai Parlament tagjai választása (a továbbiakban: választás) költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről, a Külügyminisztériumhoz tartozó szervek feladatai tekintetében a külügyminiszterrel egyetértésben, a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) Az Országos Választási Iroda (a továbbiakban: OVI) vezetője

a) felelős a választás előkészítés, szervezés és lebonyolítás pénzügyi feltételeinek feladatokhoz kötött meghatározásáért, a pénzeszközök célhoz kötött felhasználásáért;

b) gyakorolja a választás pénzeszközei feletti kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos előzetes egyetértési jogát.

(2) A területi választási iroda (a továbbiakban: TVI) és a helyi választási iroda (a továbbiakban: HVI) vezetője illetékességi területén belül

a) felelős a választás előkészítés, szervezés és lebonyolítás pénzügyi feltételeinek feladatokhoz kötött meghatározásáért, a pénzeszközök célhoz kötött felhasználásáért és ellenőrzéséért;

b) gyakorolja a választás pénzeszközei feletti kötelezettségvállalási és utalványozási jogot, valamint felhatalmazást ad az ellenjegyzési jog gyakorlására;

c) felelős a választás pénzügyi tervezéséért, lebonyolításáért, elszámolásáért;

d) gondoskodik a választás céljára szolgáló pénzeszközöknek a számvitelén belüli elkülönített kezeléséről.

(3) A HVI-k, az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodák (a továbbiakban: OEVI) vezetőinek személyi juttatásaira vonatkozóan meghatározott feladatokat a TVI vezetője látja el.

(4) A Közigazgatási Hivatal vezetője, valamint a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek) vezetője:

a) felelős a választás számára meghatározott feladatai pénzügyi tervezéséért, lebonyolításáért, elszámolásáért, a pénzeszközök célhoz kötött felhasználásáért és ellenőrzéséért;

b) gyakorolja a választás pénzeszközei feletti kötelezettségvállalási és utalványozási jogot, valamint felhatalmazást ad az ellenjegyzési jog gyakorlására;

c) gondoskodik a választás céljára szolgáló pénzeszközöknek a számvitelén belüli elkülönített kezeléséről.

(5) A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal (a továbbiakban: BM KÖNYVH) vezetője

a) felelős a választás pénzügyi tervezéséért, lebonyolításáért, elszámolásáért, a beszámoló elkészítéséért, ellenőrzéséért;

b) gondoskodik a választás céljára szolgáló pénzeszközöknek a BM KÖNYVH számvitelén belüli elkülönített kezeléséről;

c) gyakorolja a választás pénzeszközei feletti, a hatáskörébe tartozó kötelezettségvállalási és utalványozási jogot, az (1) bekezdés b) pontjával összhangban,

d) megállapodik a külképviseleti szavazás tekintetében a külügyminiszter által kijelölt szerv vezetőjével a választás pénzügyi lebonyolításának rendjében.

(6) A külügyminiszter által kijelölt szerv vezetője, a külképviseleti szavazás tekintetében, felelős a választás pénzügyi tervezéséért — az e rendelet 2. számú mellékletében szereplő normatívák, valamint a nem normatív kiadások tekintetében, a BM KÖNYVH-val kötött megállapodásban rögzítettek figyelembevételével — a lebonyolításáért, az elszámolásáért, valamint az ellenőrzésért.

2. §

(1) A választások helyi és területi feladatai előkészítésének és lebonyolításának pénzügyi fedezetéül az e rendelet 1., valamint a külképviseleti szavazás tekintetében a 2. számú mellékletben felsorolt tételek, normatívák, valamint a nem normatív kiadások tekintetében a vonatkozó megállapodás alapján megállapított költségvetési fedezet szolgál.

(2) A pénzügyi fedezet számításánál a népességre, a választópolgárokra vonatkozó adatokat a BM KÖNYVH által megállapított, a központi személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból a névjegyzék összeállításához használt, valamint a névjegyzékhez összeállított, adatállomány alapján kell figyelembe venni. Az egyéb adatokat a BM KÖNYVH-nak a választások pénzügyi tervezésére vonatkozó belső szabályzata alapján kell figyelembe venni.

A pénzügyi fedezet biztosítása

3. §

(1) A BM KÖNYVH vezetője az OVI vezetőjével egyetértésben, az Országgyűlés által, a választások lebonyolítására biztosított előirányzat felhasználására, az e rendelet 1. és 2. számú mellékletében meghatározott normatívák figyelembevételével, a pénzügyi tervezésére vonatkozó belső szabályzata szerint a jogszabály hatálybalépését követő 15 napon belül, feladatsoros pénzügyi tervet készít.

(2) A BM KÖNYVH vezetője a rendelet 1. és 2. számú mellékletében meghatározott normatívák, valamint előzetes számítások alapján a választásokhoz előleget folyósít

a) a TVI vezetője részére a területi választási bizottság (a továbbiakban: TVB) és a TVI működési kiadásaira, amely nem tartalmazza a TVI-k vezetőinek díjazását;

b) a TVI-k vezetőin keresztül a HVI-k részére a települést megillető normatív összegek erejéig, továbbá az OEVI-k költségeinek fedezetére;

c) a közigazgatási hivatalok, valamint a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek) működési kiadásaira, amely nem tartalmazza a szerv(ek) vezetőjének díjazását;

d) a külképviseleti szavazás tekintetében a külügyminiszter által kijelölt szerv részére, amely nem tartalmazza a szerv vezetőjének díjazását.

(3) Az 1. § (2)—(4), illetve (6) bekezdése hatálya alá tartozó választási és egyéb szervek támogatását, működési célú pénzeszköz átadás-átvételként kell kezelni.

(4) A BM KÖNYVH vezetője a szavazás napját megelőző 20. munkanapig átutalja

a) a (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott támogatást a fővárosi, megyei önkormányzati hivatal bankszámlájára;

b) a (2) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott támogatást a költségvetési szervek Magyar Államkincstárnál vezetett előirányzat-felhasználási keretszámlájára.

4. §

A TVI vezetője a szavazás napját megelőző 15. munkanapig átutalja a rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján megállapított támogatást az illetékes települési önkormányzatok polgármesteri hivatalai, valamint körjegyzőség esetén a körjegyzőség bankszámlájára.

A pénzeszközök felhasználási módja

5. §

(1) A BM KÖNYVH vezetője, az OVI vezetőjének egyetértésével gondoskodik a központi feladatok végrehajtására biztosított források felhasználásáról a jóváhagyott feladatsoros pénzügyi terv előirányzatain belül. A 3. § (1) bekezdés szerinti feladatsoros pénzügyi terv tartalék keretének felhasználását a belügyminiszter, a feladatok és az előirányzatok közötti átcsoportosítást az OVI vezető engedélyezi.

(2) A rendelet 1. és 2. számú mellékletében meghatározott normatív pénzeszközök felhasználása a következők szerint történik:

a) a feladat végrehajtásához biztosított pénzeszközöket (személyi juttatások, a munkaadókat terhelő járulékok és a dologi kiadások) az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletben meghatározottak figyelembevételével kell felhasználni, azonban személyi kiadásra a rendelet 1. és 2. számú melléklete szerinti feladatok tekintetében legalább az ott megállapított normatívákat kell biztosítani;

b) többletköltséget a szavazókörök számának vagy a szavazatszámoló bizottságba bevont pótagok számának növekedése, a külképviseleten szavazók értesítésének tényleges postai kiadása, valamint a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadások mértékéig lehet igényelni;

c) feladatmaradás (pl. a szavazókörök számának csökkenése) esetén az erre a feladatra biztosított, a normatívák szerint számolt támogatást, illetve annak maradványát vissza kell utalni. Amennyiben az elmaradt feladattal összefüggésben, annak ismertté válása előtt indokolt kifizetés vagy kötelezettségvállalás történt, annak az elszámolásban való érvényesítését a TVI vezetője, az OVI vezetőjének előzetes értesítése mellett engedélyezheti. Amennyiben az OVI vezetője kifogást emel, döntéséről 3 munkanapon belül értesíti a TVI vezetőjét.

(3) A külügyminiszter által kijelölt szervnek, valamint a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek)nek, a (2) bekezdésben részükre meghatározott pénzeszközökön felül, — az átalány összegben nem meghatározható feladatokra — biztosított támogatás felhasználása, a pénzeszközátadásról szóló megállapodásban rögzítettek szerint történik.

(4) A TVI vezetője a feladattípusú elszámolás elfogadásával egy időben dönt a HVI-k és az OEVI-k vezetői részére kifizethető pénzüsszegekről, és intézkedik a díjazások kifizetéséről.

(5) A belügyminiszter dönt az OVI vezetője és tagjai, a TVI vezetők, a közigazgatási hivatalok vezetői, a központi személyi adat- és laccímnyilvántartást végző szerv vezetője, a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek) vezetője, valamint a külügyminiszter által kijelölt szerv vezetője díjáról.

Az elszámolás módja

6. §

(1) A választás céljára biztosított pénzeszközöket a rendelet hatálya alá tartozó szervezeteknek számvitelileg elkülönítetten kell kezelniük. A költségvetési szerv a pénzeszközök felhasználásáról feladatonként (választásonként) számol el, és a tényleges pénzforgalomról (bevétel, kiadás) főkönyvében a választási feladatokkal kapcsolatos szakfeladaton nyilvántartást vezet.

(2) A feladattípusú elszámolást a rendelet 1. számú és 2. számú mellékletében feltüntetett normatívák tekintetében az 1. melléklet vonatkozó függelékei szerint kell elkészíteni. A költségvetési szervet megillető pénzügyi fedezet összegét a választás tényadatai alapján, a rendelet 5. § (2) bekezdése figyelembevételével kell megállapítani.

(3) A külügyminiszter által kijelölt szerv, valamint a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek), a rendelet 5. § (3) bekezdése szerint számukra biztosított előlegről, a pénzeszközátadásról szóló megállapodással összhangban tételes elszámolást készítenek. Az elszámolást alpbizonylatokkal kell alátámasztani. A külügyminiszter által kijelölt szerv külképviseleti választási iródként (a továbbiakban: KüVI) készít elszámolást.

(4) A BM KÖNYVH az éves költségvetésében biztosított előirányzatról az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló, többször módosított 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet szerinti határidőben és módon számol el a választásokkal kapcsolatos szakfeladaton.

A feladattípusú elszámolás lebonyolítása

7. §

(1) A HVI vezetője feladattípusú elszámolást készít. A feladattípusú elszámolást, a pénzügyi elszámolást segítő program által előállított, és a rendelet 1. számú mellékletének 1. függeléke szerinti adattartalmú munkalapon teljesíti a TVI vezetője részére. Az okmányiroda székhelyi HVI vezetője az elszámolási kötelezettségét a pénzügyi elszámolást segítő program igénybevételével teljesíti a TVI vezetője részére.

(2) A közigazgatási hivatal vezetője, a pénzügyi elszámolást segítő program igénybevételével, elszámolást készít — a rendelet 1. számú mellékletének 2. függeléke szerinti adattartalommal — a rendelkezésre bocsátott támogatásról a BM KÖNYVH vezetőjének.

(3) A TVI vezetője

a) elszámolást készít — a rendelet 1. számú mellékletének 2. függeléke szerinti adattartalommal — a TVI részére biztosított pénzügyi fedezetről;

b) összesítő elszámolást készít — a rendelet 1. számú mellékletének 3. függeléke szerinti adattartalommal — a rendelet 3. §-a szerint biztosított pénzeszközokról;

c) dönt a rendelet 5. §-a (2) bekezdésének b) és c) pontjában biztosított többletköltség, illetve visszatérítés érvényesítése kérdésében és összegében.

(4) A TVI vezetője a (3) bekezdés szerinti elszámolási kötelezettségét — a pénzügyi elszámolást segítő program igénybevételével — teljesíti a BM KÖNYVH vezetője részére.

(5) A Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek) vezetője elszámolást készít a rendelet 1. számú mellékletének 4. függeléke szerinti adattartalommal, illetve a külügyminiszter által kijelölt szerv vezetője KüVI-kénti, illetve összesítő elszámolást készít a rendelet 1. számú mellékletének 4. függeléke sze-

rinti adattartalommal, a rendelkezésre bocsátott támogatás felhasználásáról, melyet a BM KÖNYVH vezetőjének keresztül küld meg az OVI vezetőjének.

(6) A BM KÖNYVH vezetője az (1)—(5) bekezdésben foglalt elszámolások alapján, a rendelet 1. számú mellékletének 5. függeléke szerinti adattartalommal teljesíti elszámolási kötelezettségét, melyet az OVI vezetőjének megküld. Az OVI vezetője az elszámolást köteles haladéktalanul a belügyminiszterhez felterjeszteni.

A feladattípusú elszámolás határideje

8. §

(1) A HVI vezetője a rendelet 7. §-ának (1) bekezdése szerinti, valamint a közigazgatási hivatal vezetője a rendelet 7. §-ának (2) bekezdése szerinti elszámolást a választás napját követő 10 naptári napon belül, a TVI vezetője a rendelet 7. §-ának (3) bekezdése szerinti elszámolást a választás napját követő 30 naptári napon belül, a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek), illetve a külügyminiszter által kijelölt szerv vezetője a rendelet 7. §-ának (5) bekezdése szerinti elszámolást a választás napját követő 45 naptári napon belül köteles teljesíteni.

(2) A BM KÖNYVH vezetője a kiadási terv végrehajtásáról szóló elszámolást a választás napját követő 60 naptári napon belül adja át az OVI vezetőjének.

Záró rendelkezések

9. §

(1) A BM KÖNYVH a Közigazgatási Hivatal, a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek), valamint a TVI; a TVI vezetője az OEVI és a HVI pénzügyi ellenőrzését a rendelet 8. §-ában számára meghatározott elszámolási határidőig köteles elvégezni.

(2) A BM KÖNYVH a gazdálkodási szabályzatában foglaltak szerint hajtja végre az e rendelet 1. és 2. számú mellékletében nem szereplő központi feladatokhoz kapcsolódó megrendeléseket és pénzügyi elszámolásokat.

(3) A HVI és a TVI vezetője a választások pénzügyi kiadásainak elszámolására és utóellenőrzésére a választási iroda tagjának ad megbízást.

(4) A BM KÖNYVH a választás kiadásainak elszámolásához, valamint az ellenőrzési feladatok végrehajtásához, módszertani támogatást ad.

10. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, és 2004. december 31-én hatályát veszti.

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
belügyminiszter

*1. számú melléklet a 10/2004. (IV. 7.) BM rendelethez***Tételek és normatívák (forintban)**

Kód	Jogcím	Normatíva
HELYI TELEPÜLÉSI KIADÁSOK		
<i>1. Dologi kiadások</i>		
1.01.	Hirdetmény és tájékoztató nyomtatvány költsége szavazókörönként. Lakossági tájékoztatók, hirdetmények (szavazókörök helye, címe, választás napja) nyomtatása, sokszorosítása, kiragasztása.	3500
1.02.	<i>Egyéb kiadások szavazás napján</i>	
1.02.01.	Kiadás szavazás napján szavazókörökben. Szavazókörben, telefon, fax, villamos energia, takarítás, portaszolgálat kiadásai.	2800
1.02.02.	Kiadás szavazás napján helyi választási irodákban önálló településeken és körjegyzőségi székhelyeken. Polgármesteri hivatal telefon, fax, villamos energia, gépkocsihasználat, takarítás, portaszolgálat kiadásai.	4200
1.02.03.	Kiadás szavazás napján körjegyzőségi HVI részére kapcsolódó településenként, pótellőirányzat. Körjegyzőségi hivatal kapcsolattartása a településekkel, gépkocsihasználat, telefon, fax kiadásai.	1400
1.03.	Választói névjegyzék és értesítő szelvények elkészítése választópolgáronként. Névjegyzék és értesítő szelvény megszemélyesítése, nyomtatása, vágása, csomagolása (a szükséges nyomtatványok beszerzési kiadása a Központi kiadásoknál kerül megtervezésre).	15
1.04.	Ajánlószelvények, értesítők borítékolása és postázása, a jegyzők egymás közötti értesítései, szórólapok kézbesítései, a külképviseleteken szavazók értesítései (nem tartalmazza a külföldre történő postázás költségeit) választópolgáronként. Névjegyzék és NESZA jegyzék továbbvezetése, lakcímváltozások kezelése, igazolások kiadása.	50
1.05.	Választással összefüggő egyéb dologi kiadások szavazókörönként. Helyben készülő nyomtatványok előállításának, papírköltsége: eskütételi jegyzőkönyvek, napközbeni jelentések nyomtatványai, választási bizottságok tagjainak megbízólevelei, szavazóurnák átadás-átvételi jegyzőkönyve, nyilvántartás a mozgóurnát igénylőkről, visszatartottak jegyzéke.	10 000
<i>2. Személyi kiadások</i>		
2.01.	<i>Szavazatszámlláló bizottságok tagjainak díja</i>	
2.01.01.	SZSZB 3 választott tagjának 10 000 Ft/fő díja, települési szavazókörökben. Szavazás napján 05 órától 22—24 óráig elvégzendő szavazatszámllálási feladatok.	30 000
2.01.02.	Egy szavazókörös település esetén a HVB negyedik és ötödik tagjának 10 000 Ft/fő díja szavazókörönként [Ve. 30. §, 31. § (1) és (2) bek. 1) pontja], akik egyben ellátják az SZSZB feladatait is. Szavazás napján 05 órától 22—24 óráig elvégzendő szavazatszámllálási feladatok.	20 000
2.02.	Szavazatszámlláló bizottság mellett működő jegyzőkönyvvezető díja szavazókörönként. Szavazás napján 05 órától 22—24 óráig az SZSZB mellett elvégzendő adminisztratív feladatok.	10 000

Kód	Jogcím	Normatíva
2.03.	A helyi választási iroda tagjainak 8 000 Ft/fő díja az alábbi tagokkal számolva. Az iroda feladatait a Ve. 35—39. §-ai határozzák meg, feladatuk a választás kitűzésétől a jogerős jegyzőkönyvi eredmény megállapításáig tart.	
2.03.01.	0—1 000 lakosig 3 tag	24 000
2.03.02.	1 001—5 000 lakosig 4 tag	32 000
2.03.03.	5 001—10 000 lakosig 5 tag	40 000
2.03.04.	10 001—20 000 lakosig 9 tag	72 000
2.03.05.	20 001—50 000 lakosig 13 tag	104 000
2.03.06.	50 001—100 000 lakosig 15 tag	120 000
2.03.07.	100 001 lakos felett 20 tag	160 000
2.05.	HVI tagjai díja körjegyzőségnél, kapcsolt település után, településenként 1 fő.	8 000
3. Munkaadókat terhelő járulékok		
3.01.01.	Munkaadót terhelő járulékok hatályos jogszabály szerint.	
OEVK KIADÁSOK		
1. Dologi kiadások		
1.21.	<i>OEVK-k dologi kiadásai</i>	
1.21.01.	Szavazás napi kiadások OEVK székhely településeken a választási irodák részére. Az OEVK székhely település plusz költségei a HVI-kel történő kapcsolattartás, telefon, fax, gépkocsihasználat, központi nyomtatványok (szavazólap, jegyzőkönyvek, szavazástechnikai eszközök) ellenőrzése, továbbítása a települések részére.	30 000
1.21.04.	Szavazat összesítéssel összefüggő egyéb dologi kiadások okmányirodai feldolgozó központ részére, okmányirodánként. Szavazatösszesítés feladatai, jegyzőkönyvek ellenőrzése, adatrögzítés, számítógépek és a hálózat üzemeltetése, papír és számítástechnikai segédanyagok biztosítása.	30 000
2. Személyi kiadások		
2.22.	OEVK és egyéb okmányirodai székhely települések választási iroda tagjainak díja 8 000 Ft/fő, okmányirodánként 10 fő figyelembevételével. Feladatait a Ve. 35—39 §-ai határozzák meg. Tevékenysége a választás kitűzésétől a jogerős jegyzőkönyvi eredmény megállapításáig tart.	80 000
3. Munkaadókat terhelő járulékok		
3.01.02.	Munkaadót terhelő járulékok hatályos jogszabály szerint.	
MEGYEI KIADÁSOK		
1. Dologi kiadások		
1.31.	<i>A választás lebonyolításának területi (főjegyző) szinten jelentkező dologi kiadásai</i>	

Kód	Jogcím	Normatíva
1.31.01.	TVI dologi kiadásai megyénként. Kapcsolattartás az OEVK székhely településekkel, telefon, fax, gépkocsihasználat, biztonsági őrizet, értekezletek tartása HVI vezetők részére, technikai feltételek biztosítása (teremtakarítás, villamos energia), részvétel az országos oktatáson.	500 000
1.31.03.	TVI szavazásnap kiadásai megyénként. Választási bizottság szavazásnap működésének biztosítása, párttájékoztató informatikai rendszer működtetése, kapcsolattartás a településekkel (telefon, fax, papír), jogorvoslatok elbírálása.	60 000
1.32.	Települések pénzügyi elszámolásához pénzügyi rendszer működtetése, megyénként.	100 000
1.33.	Technikai feltételek megteremtéséhez számítógép-kapacitás biztosítása megyékben TVI-nél 20 000 Ft/hó (igazgatási, jogi és pénzügyi feladatokra) 12 géphónap figyelembevételével	240 000
1.34.	Technikai feltételek megteremtéséhez számítógép-kapacitás biztosítása fővárosi TVI-nél 20 000 Ft/hó (igazgatási, jogi és pénzügyi feladatokra) 16 géphónap figyelembevételével	320 000
2. Személyi kiadások		
2.31.	<i>Helyi választási iroda vezetőinek díja település típusonként.</i> Feladatai a választási iroda létrehozása, működtetése, választásszakmai felügyelete, választói névjegyzék tartalmának jogi ellenőrzése. A választás lebonyolítása, szavazóköri jegyzőkönyvek ellenőrzése, jegyzőkönyvek levéltárba helyezése.	
2.31.01.	0—1 000 lakosig HVI vezetői díj	20 000
2.31.02.	1 001—5 000 lakosig HVI vezetői díj	24 000
2.31.03.	5 001—10 000 lakosig HVI vezetői díj	30 000
2.31.04.	10 001—20 000 lakosig HVI vezetői díj	40 000
2.31.05.	20 001—50 000 lakosig HVI vezetői díj	60 000
2.31.06.	50 001—100 000 lakosig HVI vezetői díj	80 000
2.31.07.	100 001 lakos felett HVI vezetői díj	100 000
2.32.	Körjegyzőség kapcsolt település(ek) utáni díja a jegyző részére, kapcsolt településenként. A kapcsolódó települések választási feladatainak irányítása, ellenőrzése.	6 000
2.33.	<i>Irodavezető plusz díja</i>	
2.33.01.	Az irodavezető plusz díja OEVK székhely településen. Az OEVK illetékessége szerinti szavazatösszesítéssel összefüggő feladatok irányítása, ellenőrzése, az ezekhez kapcsolódó informatikai rendszerek működtetésének biztosítása.	40 000
2.33.02.	Irodavezető plusz díja nem OEVK székhely okmányirodai településen.	30 000
2.34.	TVB 3 választott tagjának 12 500 Ft/fő díja	37 500
2.35.	TVI 15 tagjának 10 000 Ft/fő díja. A választási iroda feladatait a Ve. 35—39. §-ai határozzák meg. Tevékenysége a választás kitűzésétől a jogerős jegyzőkönyvi eredmény megállapításáig tart.	150 000
2.36.	<i>TVI vezető helyetteseinek díja</i>	
2.36.01.	TVI vezető jogi helyettesének díja.	40 000

Kód	Jogcím	Normatíva
2.36.02.	TVI informatikai felelősének díja.	40 000
2.36.03.	TVI pénzügyi felelősének díja.	40 000
2.37.	TVI vezetők díja megyénként.	200 000
<i>3. Munkaadókat terhelő járulékok</i>		
3.01.03.	Munkaadót terhelő járulékok hatályos jogszabály szerint.	
KÖZIGAZGATÁSI HIVATALI KIADÁSOK		
<i>1. Dologi kiadások</i>		
1.41.	<i>Közigazgatási hivatalok dologi kiadásainak biztosítása</i>	
1.41.02.	Közigazgatási hivatalok dologi kiadásai megyénként. A választási eljárás 3 hónapján keresztül a választási informatikai rendszerekkel kapcsolatos feladatok ellátása, rendszer és felhasználói programok telepítése, tesztelése, oktatása, részvétel az országos próbák, főpróbák megtartásán. Kiszállások, sokszorosítás, vágógép élezése, szállítás, helyi és területi PC Hot-line.	350 000
<i>2. Személyi kiadások</i>		
2.41.	Megbízási szerződések a közigazgatási hivatalok kapacitásának kiegészítésére (6 emberhó * 120 000 Ft) megyénként.	720 000
2.42.	Közigazgatási hivatalvezető díja, megyénként.	120 000
<i>3. Munkaadókat terhelő járulékok</i>		
3.01.04.	Munkaadót terhelő járulékok hatályos jogszabály szerint.	

1. függelék az 1. számú melléklethez

Feladattípusú elszámolás munkalapjának adattartalma

HVI

	<i>Főváros, megye:</i>	
1.	<i>Tájékoztató adatok</i>	
1.1.	Település megnevezése:	
1.2.	Körjegyzőség esetén székhely település megnevezése:	
	hozzá kapcsolódó települések száma:	
	hozzá kapcsolódó települések megnevezése:	
1.3.	OEVK székhely település jelölése Igen/Nem:	
	OEVK-k száma:	

1.4.	Település lakosság száma:	
1.5.	Körjegyzőség lakosság száma:	
1.6.	Választópolgárok száma a 2. § (2) bekezdése szerint:	
1.7.	Szavazókörök száma: támogatászámításnál figyelembe vett: tényleges:	
1.8.	Szavazatszámításba bevont bizottsági póttagok száma:	
1.9.	Megismételt szavazás Igen/Nem	
2.	<i>Elszámolás adatai (Ft-ban)</i>	
2.1.	Kapott támogatás összege [3. § (2) bekezdés b) pont]:	L
2.2.	Norma szerint számolt összeg:	N
2.3.	A többletköltség/feladatmaradás érvényesítése miatti összeg [5. § (2) bekezdés b) és c) pontjai]: (±)	T
	Ebből: személyi juttatások:	
	munkaadókat terhelő járulékok:	
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):	
	átlagbér [a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás]:	
2.4.	A települést, körjegyzőséget megillető pénzügyi fedezet összege:	N+T=F
	Ebből: személyi juttatások:	
	munkaadókat terhelő járulékok:	
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):	
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:	
2.5.	Az elszámolás után a település részére utalandó összeg:	F—L
	Ebből: személyi juttatások:	
	munkaadókat terhelő járulékok:	
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):	
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:	
2.6.	A területi választási irodának visszautalandó összeg:	L—F
	Ebből: személyi juttatások:	
	munkaadókat terhelő járulékok:	
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):	
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:	

Feladattípusúelszámolástöbbletköltség/feladatelmaradásrészletezésemunkalapjának adattartalma

HVI

Főváros, megye:

Település megnevezése:

Összeg Ft

Kód	Jogcím	Személyi juttatások	Munkaadói járulék	Dologi kiadások	Átlagbér	Összesen
	Összesen:					

Dátum:

P. H.

.....
aláírás

Készült: 2 példányban

Kapja: 1 példányt a helyi választási iroda vezetője

1 példányt a területi választási iroda vezetője

2. függelék az 1. számú melléklethez

Feladattípusú elszámolás munkalapjának adattartalma

TVI, illetve közigazgatási hivatal

	Főváros, megye	
1.	Tájékoztató adatok	
1.1.	Szerv megnevezése:	
1.2.	Körjegyzőség esetén székhely település megnevezése: hozzá kapcsolódó települések száma:	
1.3.	OEVK székhely település jelölése OEVK-k száma:	
1.4.	Település lakosság száma:	

1.5.	Körjegyzőség lakosság száma:		
1.6.	Választópolgárok száma:		
1.7.	Szavazókörök száma: támogatásszámításnál figyelembe vett: tényleges:		
1.8.	Szavazatszámításba bevont bizottsági póttagok száma:		
1.9.	Megismételt szavazás Igen/Nem		
2.	<i>Elszámolás adatai (Ft-ban)</i>		
2.1.	Kapott támogatás összege [3. § (2) bekezdés a), illetve c) pont]:		L
2.2.	Norma szerint számolt összeg:		N
2.3.	A többletköltség/feladatmaradás érvényesítése miatti összeg [5. § (2) bekezdés b) és c) pontjai]: (±)		T
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér [a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás]:		
2.4.	Szervet megillető pénzügyi fedezet összege:		N+T=F
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		
2.5.	Az elszámolás után a szerv részére utalandó összeg:		F—L
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		
2.6.	Az Országos Választási Iroda részére visszautalandó összeg:		L—F
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		

Feladattípusúelszámolástöbbletköltség/feladatelmaradásrészletezésemunkalapjának adattartalma

TVI, illetve közigazgatási hivatal

Főváros, megye:

Összeg Ft

Kód	Jogcím	Személyi juttatások	Munkaadói járulék	Dologi kiadások	Átlagbér	Összesen
	Összesen:					

Dátum:

P. H.

.....
aláírás

Ha a közigazgatási hivatal tölti ki:

Készült: 2 példányban

Kapja: 1 példányt a közigazgatási hivatal vezetője
1 példányt a BMKH vezetője

Ha a területi választási iroda tölti ki:

Készült: 2 példányban

Kapja: 1 példányt a területi választási iroda vezetője
1 példányt a BMKH vezetője

3. függelék az 1. számú melléklethez

Feladattípusú elszámolás munkalapjának adattartalma

Fővárosi/megyei összesítő

	Főváros megye	
1.	Tájékoztató adatok	
1.1.	Település megnevezése:	
1.2.	Megyei:	
	települések száma:	
1.3.	OEVK székhely település jelölése	
	OEVK-k száma:	

1.4.	Település lakosság száma:		
1.5.	Körjegyzőség lakosság száma:		
1.6.	Választópolgárok száma a 2. § (2) bekezdése szerint:		
1.7.	Szavazókörök száma:		
	támogatásszámításnál figyelembe vett:		
	tényleges:		
1.8.	Szavazatszámításba bevont bizottsági pótagok száma:		
1.9.	Megismételt szavazás Igen/Nem		
2.	<i>Elszámolás adatai (Ft-ban)</i>		
2.1.	Kapott támogatás összege [3. § (2) bekezdés a) és b) pont]:		L
2.2.	Norma szerint számolt összeg:		N
2.3.	A többletköltség/feladatmaradás érvényesítése miatti összeg [5. § (2) bekezdés b) és c) pontjai] (±):		T
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér [a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás]:		
2.4.	Szervet megillető pénzügyi fedezet összege:		N+T=F
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		
2.5.	Az elszámolás után a szerv részére utalandó összeg:		F—L
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		
2.6.	Az Országos Választási Iroda részére visszautalandó összeg:		L—F
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		

Feladattípusúelszámolástöbbletköltség/feladatelmaradásrészletezés munkalapjának adattartalma

Fővárosi/megyei összesítő

Főváros, megye:

Összeg Ft

Kód	Jogcím	Személyi juttatások	Munkaadói járulékok	Dologi kiadások	Átlagbér	Összesen
	Összesen:					

Dátum:

P. H.

.....
aláírás

Készült: 2 példányban

Kapja: 1 példányt a területi választási iroda vezetője

1 példányt a BMKH vezetője

4. függelék az 1. számú melléklethez

Választási kiadások elszámolási munkalapjának adattartalma

BM SZERV / KüVI

	<i>Felügyeletiszerv</i>	
1.	<i>Tájékoztató adatok</i>	
1.1.	Szerv megnevezése:	
1.2.	Körjegyzőség esetén székhely település megnevezése: hozzá kapcsolódó települések száma: hozzá kapcsolódó települések neve:	
1.3.	OEVK székhely település jelölése: OEVK-k száma:	

1.4.	Település lakosság száma:		
1.5.	Körjegyzőség lakosság száma:		
1.6.	Választópolgárok száma:		
1.7.	Szavazóköri szám: támogatászámításnál figyelembe vett: tényleges:		
1.8.	Szavazatszámításba bevont bizottsági póttagok száma:		
1.9.	Megismételt szavazás Igen/Nem		
2.	<i>ELSZÁMOLÁS ADATAI (Ft-ban)</i>		
2.1.	Kapott támogatás összege [2. § (2) d) pont, 3. § (4) bekezdés]:		L
2.2.	Norma szerint számolt összeg:		N
2.3.	Tényleges kiadás összege [5. § (3) bekezdés]		T
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér [a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás]:		
2.4.	Szervet megillető pénzügyi fedezet összege:		T=F
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		
2.5.	Az elszámolás után a szerv részére utalandó összeg:		F—L
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		
2.6.	Az Országos Választási Iroda részére visszautalandó összeg:		L—F
	Ebből: személyi juttatások:		
	munkaadókat terhelő járulékok:		
	dologi kiadások (átlagbér nélkül):		
	átlagbér a Ve. 21. §-ának (4) bekezdése szerinti kiadás:		

2. számú melléklet a 10/2004. (IV. 7.) BM rendelethez

Tételek és normatívák

		Megnevezés	Normatíva	Pénz- nem
KÜLKÉPVISELETI KIADÁSOK				
<i>1. Dologi kiadások</i>				
123		Külképviselési dologi kiadások		
	12306	Külgügyminisztérium kijelölt szervének dologi kiadásai (külképviselési szervezés előkészítése érdekében kapcsolattartás a külképviselőkkel, fax, telefon, a technikai és ellátási feladatok megteremtéséhez gépkocsi és egyéb feltételek biztosítása)	2 000 000	Ft
<i>2. Személyi kiadások</i>				
224		Külképviselők kiadásai		
	22401	Külképviselési SZSZB 3 tagjának 10 000 Ft/fő díja	30 000	Ft
	22402	Külképviselési SZSZB tagok mellett működő 1 fő jegyzőkönyvvezető 10 000 Ft/fő díja	10 000	Ft
	22403	Választási irodavezető díja	20 000	Ft
	22404	Napidíj a 2/2001. KüM utasítás alapján SZSZB 4 tagja részére (tagonként, naponként)	Utasítás szerinti IV. kategória	de- viza
	22405	Napidíj a KüVI tagok magyarországi tartózkodásának idejére	Törvény szerint	Ft
	22406	Munkaszerződések, megbízási szerződések a Külgügyminisztérium kijelölt szervénél kapacitás kiegészítésre (35 emberhó * 120 000 Ft)	4 200 000	Ft
<i>3. Munkaadókat terhelő járulékok</i>				
	30106	Munkaadót terhelő járulékok hatályos jogszabály szerint.		

**A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi
miniszter
9/2004. (IV. 7.) FMM
rendelete**

**Foglalkoztatási Hivatalnak a 2004—2006. évi
Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
végrehajtása során ellátandó feladatairól
és közreműködő szervezetté történő kijelöléséről,
valamint az Országos Foglalkoztatási Közalapítványnak
a 2004—2006. évi EQUAL Közösségi Kezdeményezés
végrehajtásába közreműködőként történő
bevonásáról**

Az Európai Unió strukturális alapjaiból és a Kohéziós Alapból finanszírozott támogatások hazai felhasználásáért felelős intézményekről szóló 1/2004. (I. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 17. §-ának (3) bekezdésében, valamint 20. §-ának (2) és (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet

BEVEZETŐ RÉSZ

A rendelet hatálya

1. §

A rendelet hatálya kiterjed

a) a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium szervezetébe tartozó, Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Közösségi Kezdeményezés Irányító Hatóságnak (a továbbiakban: irányító hatóság), valamint a Foglalkoztatási Hivatalnak a Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program intézkedéseinek végrehajtása keretében végzett tevékenységére,

b) arra a jogi személyre — a pártok kivételével —, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságra, amely a projektje, programja végrehajtásához — a 2004—2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program intézkedéseinek végrehajtása keretében — az Európai Unió által az Európai Szociális Alapból nyújtott támogatásokat, illetve az ezekhez társuló költségvetési forrásokat kívánja felhasználni, illetőleg használja fel, továbbá

c) a 2. § (1) bekezdésének c) pontja, valamint a 3. § (2)—(3) bekezdése tekintetében az Országos Foglalkoztatási Közalapítványra.

2. §

(1) E rendelet alkalmazásában:

a) 2004—2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Programon (a továbbiakban: Operatív Program) az Európai Bizottság és a Magyar Köztársaság Kormányának képviselői által aláírt programdokumentumot,

b) az Operatív Program Európai Szociális Alap által társfinanszírozott intézkedéseinek:

ba) 1.1. a munkanélküliség megelőzése és kezelése,

bb) 1.2. az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése,

bc) 1.3. a nők munkaerőpiaci részvételének támogatása, a család és a munka összehangolásának segítése,

bd) 2.1. a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatásban,

be) 2.2. a társadalmi beilleszkedés elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével,

bf) 2.3. a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának javítása, különös tekintettel a roma népességre,

bg) 3.1. az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek és kompetenciák fejlesztése,

bh) 3.2. a szakképzés tartalmi módszertani és szerkezeti fejlesztése,

bi) 3.3. a felsőoktatás tartalmi és szerkezeti fejlesztése,

bj) 3.4. a munkahelyteremtéshez és a vállalkozói készségek fejlesztését elősegítő képzések,

bk) 3.5. a felnőttképzés rendszerének fejlesztése,

bl) 5.1—5.2. technikai segítségnyújtás elnevezésű intézkedéseket,

c) az EQUAL Közösségi Kezdeményezés intézkedéseinek

ca) 1. a munkaerőpiac szempontjából hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra való belépésének és visszailleszkedésének segítése,

cb) 2. az egész életen át tartó tanulás és az olyan „befogadó” munkahelyi gyakorlatok támogatása, amelyek a munkaerőpiaci diszkrimináció és egyenlőtlenségek szempontjából érintett emberek álláshoz jutását és munkában maradását segítik,

cc) 3. a nemek közötti munkaerőpiaci különbségek és a foglalkozási szegregáció csökkentése,

cd) 4. a menedékkérők társadalmi és munkaerőpiaci integrációja,

ce) 5—6. technikai segítségnyújtás elnevezésű intézkedéseket

kell érteni.

(2) Az e rendelet által tartalmazott fogalmak közül

a) az intézkedés, a programkiegészítő dokumentum, a végső kedvezményezett, a monitoring bizottság, a közreműködő szervezet fogalmak meghatározását az Európai Unió által nyújtott egyes pénzügyi támogatások felhasználásával megvalósuló programok monitoring rendszerének

kialakításáról szóló 124/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. §-ának (3) bekezdése,

b) a központi program, a Közösségi Támogatási Keret, az EQUAL Közösségi Kezdeményezés (a továbbiakban: EQUAL Program) fogalmak meghatározását az R. 2. §-ának (1) bekezdése, továbbá

c) az egységes monitoring informatikai rendszer (a továbbiakban: EMIR) fogalmának meghatározását a Rendelet 15. §-a tartalmazza.

3. §

(1) Az Operatív Program — 2. § (1) bekezdésének *ba*), valamint *bc*)—*bk*) alpontjaiban meghatározott — intézkedései végrehajtásában közreműködő szervezetként a Foglalkoztatási Hivatalt jelölöm ki.

(2) Az EQUAL Program — a 2. § (1) bekezdésének *c*) pontjában meghatározott — intézkedései végrehajtásába — az R. 17. §-ának (3) bekezdésében meghatározott — közreműködőként az Országos Foglalkoztatási Közalapítványt (a továbbiakban: OFA) vonom be.

(3) Az OFA közreműködői feladatait a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium és az OFA által kötött szerződés határozza meg.

II. Fejezet

A FOGLALKOZTATÁSI HIVATAL JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI AZ OPERATÍV PROGRAM INTÉZKEDÉSEINEK VÉGREHAJTÁSA SORÁN

4. §

(1) A Foglalkoztatási Hivatal

a) beterjeszti az irányító hatóság felé jóváhagyásra az Alapokból származó pénzeszközök fogadásával kapcsolatos eljárási szabályokat tartalmazó Működési Kézikönyvét,

b) az Operatív Program végrehajtása során az irányító hatóság által jóváhagyott Működési Kézikönyvében foglaltak szerint jár el,

c) felelős az Operatív Program végrehajtása során, az e rendeletben meghatározott feladatokhoz kapcsolódóan, a végső kedvezményezettnél és a helyben keletkezett adatoknak az EMIR-ben történő naprakész rögzítéséért,

d) gondoskodik az Operatív Program végrehajtása során keletkezett dokumentumok megőrzéséről annak pénzügyi zárását követő 3 évig,

e) kijelöl egy személyt az irányító hatóság elnökletével működő Monitoring Bizottságba,

f) az e rendeletben meghatározott feladatai végrehajtása során együttműködik az Operatív Program végrehajtásában részvételre kijelölt más közreműködő szervezetekkel.

(2) A Foglalkoztatási Hivatal az e jogszabályban meghatározott feladatai ellátásakor a végső kedvezményezettekkel való kapcsolattartás során az irányító hatóság nevében jár el. A feladatok ellátását másra nem ruházhatja át.

A Foglalkoztatási Hivatal közreműködő szervezeti feladatai az „1.1. a munkanélküliség megelőzése és kezelése” című intézkedés (központi program) végrehajtásában

A központi program kijelölése

5. §

(1) Az „1.1. A munkanélküliség megelőzése és kezelése” című intézkedés központi program keretében valósul meg.

(2) A program-előkészítő munkacsoport a központi program keretében kidolgozza a rendelkezésre álló támogatási pénzeszközök elosztásához szükséges feltételrendszert, valamint ennek alapján javaslatot tesz a végső kedvezményezetteknek juttatható egyes keretösszegekre. A Foglalkoztatási Hivatal tagként részt vesz a munkacsoport munkájában, összehangolja annak tevékenységét, és ellátja a munkacsoport titkári feladatait.

Programtervek kidolgozása

6. §

(1) A programtervet a programkiegészítő dokumentumban megjelölt végső kedvezményezettek, a megyei (fővárosi) munkaügyi központok (a továbbiakban: munkaügyi központok) készítik el, amelynek kötelező tartalmi elemei a következők:

a) program címe,

b) főbb adatok (szervezet neve, székhelye, képviselőre jogosult személy neve, elérhetősége),

c) program helyszíne, megvalósításának időtartama,

d) program célja, indokoltsága,

e) program leírása, háttérének bemutatása, esetlegesen kapcsolódó programok,

f) program elemei ütemezve, célcsoport, a programban, programelemekben való részvétel feltételei, a program keretében nyújtott szolgáltatások és támogatások köre, a program, illetőleg az egyes programelemek végrehajtása során elérendő eredmények,

g) részletes költségvetés,

h) a program megvalósításában érintett partnerszervezetek köre,

i) a program megvalósításának folyamatát követő indikátorok,

j) a környezetvédelem és az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesülése,

k) a program hosszú távú fenntarthatóságának bemutatása.

(2) Az „1.1. A munkanélküliség megelőzése és kezelése” című intézkedés programterveinek elkészítését a Foglalkoztatási Hivatal hangolja össze, amelynek során folyamatosan tájékoztatja az irányító hatóságot.

A programtervek jóváhagyása, az értékelés folyamata

7. §

(1) A programtervek formai értékelését és szakmai előértékelését a Foglalkoztatási Hivatal látja el. A Foglalkoztatási Hivatal a szakmai előértékelést követően továbbítja a programterveket az irányító hatóság részére.

(2) A programterveket, azok alapján a központi programot a minősítő testület javaslata alapján az irányító hatóság vezetője hagyja jóvá. A minősítő testület tagjait a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium kéri fel. A Foglalkoztatási Hivatal képviselője tagként részt vesz a minősítő testület munkájában. A minősítő testület tevékenységét az irányító hatóság által előterjesztett ügyrend szabályozza. A minősítő testület titkársági feladatait az irányító hatóság látja el.

Szerződéskötés

8. §

A jóváhagyott programtervek megvalósítására a végső kedvezményezettekkel a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium nevében az irányító hatóság támogatási szerződést köt. A Foglalkoztatási Hivatal szerződéskötéssel kapcsolatos kiemelt feladatai a következők:

a) elkészíti a szerződés, illetve annak esetleges módosításának tervezetét,

b) a szerződésnek a tudomásulvételtől és a végrehajtás elősegítéséről szóló záradékát aláírja,

c) közzéteszi a támogatott programok, illetve programtervek adatait a publicitási irányelveknek megfelelően.

A Foglalkoztatási Hivatal monitoring tevékenységgel kapcsolatos feladatai

9. §

A Foglalkoztatási Hivatal

a) az Operatív Program tekintetében ellátja a 2. § (1) bekezdésének *ba*) alpontjában, valamint a *bc*)—*bk*) al-

pontjaiban meghatározott intézkedések teljes monitoring tevékenységének koordinációját,

b) befogadja a közreműködő szervezetek által küldött intézkedés szintű jelentéseket, és ezek alapján éves jelentést készít az Operatív Program *a*) pontban meghatározott intézkedéseinek végrehajtásáról,

c) ellátja az Operatív Program *a*) pontban meghatározott intézkedései tekintetében az eljárásrendi és teljesítési monitoringot, ezen túlmenően a 2. § (1) bekezdésének *ba*) alpontjában meghatározott intézkedés tekintetében a szakmai monitoringot is.

*A Foglalkoztatási Hivatal monitoring feladatai
„1.1. A munkanélküliség megelőzése és kezelése”
című intézkedés tekintetében*

10. §

(1) Az intézkedés tekintetében a szakmai monitoring tevékenység ellátására a Foglalkoztatási Hivatal támogatási szerződésenként szakértőket, továbbá egy vezető monitort jelöl ki, felkészíti őket a feladatuk ellátására, valamint összehangolja tevékenységüket.

(2) A Foglalkoztatási Hivatal az intézkedést érintő monitoringgal kapcsolatos feladatainak ellátása során:

a) adatokkal tölti fel és kezeli az EMIR szakmai adatbázisát,

b) áttekinti a végrehajtás folyamatát, és szükség esetén — az irányító hatóság részére korrekciós intézkedések megtételére szóló javaslattétel céljából — a monitoring folyamatban részt vevő szervezetként, valamint a teljes monitoring koordinációért felelős szervként, a Magyar Államkincstárral, valamint az irányító hatósággal együtt, havi rendszerességgel közös végrehajtási értekezleteken vesz részt,

c) lebonyolítja a helyszíni monitoring látogatásokat a projektek helyszínén, illetve — amennyiben a projektről szerzett információk és problémafeltárás alapján indokolt — rendkívüli helyszíni látogatást, ezek alapján szükség esetén beavatkozást kezdeményez, amelyről az irányító hatóságot tájékoztatja,

d) feldolgozza a kedvezményezett és a monitoring szakértők által készített jelentéseket és jegyzőkönyveket, ezek alapján negyedévente átfogó szakmai jelentést készít az érintett programok szakmai előrehaladásáról,

e) az Európai Bizottság részére továbbítandó éves végrehajtási jelentés előkészítése céljából, évente átfogó szakmai jelentést készít,

f) felkészíti a monitoring szakértőket,

g) szerződést köt a külső monitoring szakértőkkel.

A Foglalkoztatási Hivatal eljárásrendi és teljesítési monitoring feladatai

11. §

(1) A Foglalkoztatási Hivatal felelős a 2. § (1) bekezdésének *ba*) alpontjában, valamint a *bc*)—*bk*) alpontjaiban meghatározott intézkedések eljárásrendi és teljesítési monitoringjáért, az előrehaladási jelentések formai és teljeségi ellenőrzéséért, a számlák hitelesítéséért, illetve a projektek helyszíni monitoring látogatásaiért.

(2) A Foglalkoztatási Hivatal ellátja az (1) bekezdésben meghatározott intézkedéseket érintő teljes monitoring tevékenység koordinációját a többi közreműködő szervezet tekintetében. Ezen belül feladatai különösen:

a) a központi egységben kijelöli az intézkedésért felelős munkatársakat, akik kapcsolatot tartanak a megyei egységekkel, összegyűjtik a projektenkénti jelentéseket a megyei egységektől, elkészíti az átfogó intézkedés szintű jelentést és továbbítja az irányító hatóság részére,

b) biztosítja a monitoring folyamat során keletkezett dokumentumokat a Magyar Államkincstár, a kijelölt szakmai közreműködő szervezet és a kedvezményezettek számára,

c) a megyei egységekben dolgozó munkatársai összegyűjtik az adott projekt monitoringjában részt vevő személyek elérhetőségét, rögzítik a felelősökre vonatkozó adatokat, és a projektekre lebontott adatbázist továbbítják a központi egység részére, amely azt megküldi az irányító hatóság számára,

d) befogadja és feldolgozza a kedvezményezettek által készített előrehaladási jelentéseket,

e) befogadja a számlák másolatait és az eredeti példányok alapján a számla másolatokat hitelesíti,

f) ellenőrzi, hogy a kedvezményezett az eredeti számlára ráírta-e, hogy az adott számú projektre a számlát elszámolásra nyújtották be,

g) ellenőrzi a közbeszerzési eljárások szabályos lefolytatását,

h) figyeli, hogy határidőre beérkeznek-e az előrehaladási jelentések,

i) ha a kedvezményezett a jelentéstételi határidőt elmulasztja, írásban felszólítja a jelentés megküldésére, eredménytelen felszólítás esetén kezdeményezi az irányító hatóságnál a kedvezményezettel kötött támogatási szerződéstől való elállást,

j) az előrehaladási jelentéseket formai szempontból ellenőrzi, majd továbbítja a Magyar Államkincstár és a kijelölt szakmai közreműködő szervezet részére,

k) megszervezi és lebonyolítja a helyszíni látogatásokat a projektek helyszínén,

l) jegyzőkönyvet készít a helyszíni látogatásokról (teljesítési rész), illetve összefoglaló jelentést állít össze, azokat megküldi a kijelölt szakmai közreműködő szervezetnek,

m) dönt az előrehaladási jelentések elfogadásáról, és javaslatot tesz az irányító hatóság részére az esedékes tá-

mogatási részlet kifizetésére, feltéve, hogy meggyőződött a tényszerinti, eljárásrendi teljesítésről, a Magyar Államkincstár igazolta a pénzügyi teljesítést, valamint a szakmai monitoring szakértők igazolták a szakmai teljesítést,

n) negyedévente és évente átfogó intézkedés szintű jelentéseket készít az irányító hatóság részére,

o) rendkívüli helyszíni látogatásokat kezdeményez, az erre vonatkozó szakértői kezdeményezéseket jóváhagyja, ha az a projektekről szerzett információk és a problémafeltárás alapján indokolt,

p) befogadja a rendkívüli időközi kifizetéshez szükséges rövidített jelentést és teljes pénzügyi elszámolást és továbbítja a Magyar Államkincstár, a szakmai közreműködő szervezet és az irányító hatóság részére,

q) kapcsolatot tart a monitoring folyamat többi résztvevőjével,

r) koordinálja a monitoring folyamatban résztvevő szakértők és szervezetek munkáját.

III. Fejezet

AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG IRÁNYÍTÁSI JOGKÖRÉNEK ELEMEI

12. §

(1) Az irányító hatóság az e rendeletben meghatározott közreműködő szervezeti feladatai tekintetében a Foglalkoztatási Hivaltal közvetlenül utasíthatja. Az irányító hatóság e jogkörében a Foglalkoztatási Hivaltal a 13. §-ban meghatározott Működési Kézikönyv rendelkezéseinek betartására kötelezheti.

(2) A Foglalkoztatási Hivatal e rendeletben meghatározott feladatainak végrehajtásához harmadik személyt az irányító hatóság előzetes jóváhagyása esetén vehet igénybe.

(3) Az irányító hatóság, illetve az általa megbízott személy ellenőrizheti a Foglalkoztatási Hivatal e rendeletben meghatározott tevékenységét.

(4) Az irányító hatóság a Foglalkoztatási Hivaltal az e rendeletben meghatározott feladatainak ellátásáról a 17. §-ban foglaltak szerint számoltathatja be.

(5) Az irányítási jogkör gyakorlására vonatkozó részletes szabályokat e jogszabály által meghatározott keretek között a 13. § szerinti Működési Kézikönyv tartalmazza.

Az alkalmazandó eljárási szabályok meghatározásának módja

13. §

(1) Az Operatív Program végrehajtásának részletes eljárási szabályait a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív

Program Működési Kézikönyve (a továbbiakban: Kézikönyv) tartalmazza. A Kézikönyv a 2004-től 2006-ig terjedő tervezési időszakban az irányító hatóság, a program intézkedéseinek lebonyolításában résztvevő közreműködő szervezetek és egyéb szervezetek számára az Európai Unió átláthatóságra vonatkozó alapelveinek megfelelően meghatározza az Operatív Program forrásainak szabályos, hatékony és eredményes felhasználásának módját. A Kézikönyvben foglaltak betartása kötelező.

(2) A Kézikönyvet és módosításait az irányító hatóság vezetőjének előterjesztése alapján a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter — a társmíniszterrel együttműködve — adja ki és vonja vissza.

(3) Az Operatív Program intézkedéseinek végrehajtásában résztvevő bármely szervezet írásban javaslatot tehet a Kézikönyv módosítására. A javaslat elfogadásáról és a Kézikönyv módosításáról az irányító hatóság vezetőjének előterjesztése alapján a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter dönt. A Kézikönyv módosításáról az irányító hatóság vezetője haladéktalanul írásban tájékoztatja a Foglalkoztatási Hivatalt.

(4) A Foglalkoztatási Hivatal a Kézikönyvvel összhangban az operatív program intézkedései végrehajtására belső működési kézikönyvet készít. A Foglalkoztatási Hivatal belső működési kézikönyvét az irányító hatóság vezetője hagyja jóvá.

IV. Fejezet

AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG ÉS A FOGLALKOZTATÁSI HIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSE EGYÉB TERÜLETEKEN

Ellenőrzés

14. §

(1) A Foglalkoztatási Hivatal az első szintű ellenőrzés keretében részt vesz a helyszíni ellenőrzések lebonyolításában az Európai Szociális Alap öt érintő felhasználása keretében elvégzendő feladatok végrehajtásának ellenőrzése során.

(2) A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium uniós támogatások ellenőrzéséért felelős szervezeti egysége a hazai jogszabályokban és az Európai Közösség jogszabályaiban, a Kézikönyvben, valamint a belső ellenőrzési kézikönyvében foglaltak szerint ellenőrizheti a Foglalkoztatási Hivatal közreműködő szervezeti tevékenységéhez kapcsolódó ellenőrzési rendszerét, a Foglalkoztatási Hivatalnak a támogatások lebonyolításával kapcsolatos tevékenységét, valamint a végső kedvezményezetteknek a támogatások felhasználását.

(3) A Foglalkoztatási Hivatal

a) minden év november 30-áig jóváhagyás előtt megküldi az irányító hatóság vezetőjének az Európai Unió Strukturális Alapjai és a Kohéziós Alap támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítás, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 233/2003. (XII. 16.) Korm. rendelet 54. §-a szerinti belső ellenőrzési egység ellenőrzési munkatervét,

b) a 2. § (1) bekezdés *ba*) alpontjában, valamint a *bc*)—*bk*) alpontjaiban meghatározott intézkedések végrehajtása során együttműködik az Európai Szociális Alap ellenőrzését végző külső szervezetekkel azok ellenőrzési tevékenysége során, és az ellenőrzések megkezdéséről az irányító hatóságot haladéktalanul tájékoztatja,

c) megküldi az irányító hatóság részére az Európai Szociális Alap és a szervezet belső ellenőrzése körében keletkezett végleges jelentéseket, valamint a külső szervek (Európai Bizottság illetékes szervei, Kifizető Hatóság, Magyar Államkincstár, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium uniós támogatások ellenőrzéséért felelős szervezeti egysége, Állami Számvevőszék) által végrehajtott ellenőrzésekről szóló jelentéseket az elfogadást követő 15 napon belül,

d) a végleges jelentés elkészülését követő 8 napon belül megküldi az irányító hatóság részére a belső és külső ellenőrzésekről készített beszámolókat.

Felek együttműködése a szabálytalanság kezelése terén

15. §

(1) A szabálytalanságok kezelésének általános célja az operatív programra vonatkozó hazai és az Európai Közösség jogszabályaiban meghatározott elvek és előírások megsértésének megelőzése, megakadályozása. A visszaélés megállapítása esetén, az operatív program céljainak megvalósulása érdekében az eredeti állapotot helyre kell állítani, a felelősséget meg kell állapítani.

(2) A Foglalkoztatási Hivatal a feltárt szabálytalanságok esetében az Európai Közösség jogszabályai, a hatályos magyar jogszabályok, a Kézikönyv, valamint a saját működési kézikönyve szerint köteles eljárni.

(3) Az irányító hatóság indokolt esetben utasíthatja a Foglalkoztatási Hivatalt a szabálytalansággal érintett folyamat azonnali leállítására és a vizsgálat megkezdésére.

Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása

16. §

(1) Az Operatív Programmal kapcsolatos információk terjesztésére alkalmas rendszer létrehozásáért az irányító hatóság felel.

(2) A Foglalkoztatási Hivatal és az irányító hatóság a tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása során a Községi Támogatási Keret kommunikációs terve, az irányító hatóság által készített, a Kézikönyv részét képező publicitási irányelvek és kommunikációs stratégia alapján járnak el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott dokumentumokban foglaltakkal összhangban a Foglalkoztatási Hivatal minden év október 31-éig éves kommunikációs akciótervet és kommunikációs költségvetési tervezetet készít, amelyet az irányító hatóság hagy jóvá.

(4) A tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása során felmerült költségeket az irányító hatóság a jóváhagyott éves kommunikációs akcióterv és költségvetési tervezet alapján elismeri, és a Technikai Segítségnyújtási Keret terhére megtéríti.

A jelentéstétel rendszere

17. §

(1) A Foglalkoztatási Hivatal a monitoring tevékenységgel összefüggő jelentéstételi kötelezettségeinek a 9—11. §-okban foglaltak szerint köteles eleget tenni.

(2) Az irányító hatóság a Foglalkoztatási Hivatalt eseti jelleggel egyéb jelentés benyújtására hívhatja fel az e rendeletben meghatározott tevékenységéhez kapcsolódóan, amelynek a Foglalkoztatási Hivatal köteles eleget tenni.

Az adatkezelés és adatszolgáltatás rendje, az adatvédelmi előírások

18. §

Az Operatív Program e rendelet által szabályozott intézkedéseinek végrehajtása során az adatok kezelésére és az adatvédelemre vonatkozó jogszabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A Foglalkoztatási Hivatal feladatai ellátásához szükséges pénzügyi eszközök rendelkezésre bocsátásának módja

19. §

(1) A Foglalkoztatási Hivatal működéséhez szükséges pénzügyi eszközöket a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter bocsátja rendelkezésre az adott naptári évre szóló költségvetési törvényben foglaltak alapján.

(2) Az irányító hatóság a Technikai Segítségnyújtási Kereten belül rendelkezésre álló források felhasználására vonatkozóan mérlegeli a Foglalkoztatási Hivatal végrehajtásban betöltött szerepét, valamint alkalmazza a Foglal-

koztatási Hivatal által végrehajtott feladatok nagyságának megfelelő arányosság elvét.

(3) A Foglalkoztatási Hivatal minden év október 31-éig tervet készít a Technikai Segítségnyújtási Keret következő évi felhasználásáról és azt jóváhagyásra benyújtja az irányító hatóságnak.

20. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Burány Sándor s. k.,
foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, valamint az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter 10/2004. (IV. 7.) FMM—ESZCSM együttes rendelete

**az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium
szervezeti egységének a 2004—2006. évi
Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
egészségügyi és szociális intézkedései végrehajtásában
közreműködő szervezetté történő kijelöléséről
és feladatairól**

Az Európai Unió strukturális alapjaiból és a Kohéziós Alapból finanszírozott támogatások hazai felhasználásáért felelős intézményekről szóló 1/2004. (I. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 20. §-ának (2) és (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

I. Fejezet

BEVEZETŐ RÉSZ

A rendelet hatálya

1. §

A rendelet hatálya kiterjed
a) a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium szervezetébe tartozó, Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Közösségi Kezdeményezés

Irányító Hatóságnak (a továbbiakban: irányító hatóság), valamint az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztériumnak a 2004—2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program egészségügyi és szociális intézkedései végrehajtását ellátó szervezeti egységére, a Strukturális Alapok Programirodára (a továbbiakban: Programiroda), valamint

b) arra a jogi személyre, a pártok kivételével, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságra, amely a projektje, programja végrehajtásához — a 2004—2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program egészségügyi és szociális intézkedéseinek végrehajtása keretében — az Európai Unió által, az Európai Szociális Alapból és az Európai Regionális Fejlesztési Alapból nyújtott támogatásokat, illetve az ezekhez társuló költségvetési forrásokat kívánja felhasználni, illetőleg használja fel.

2. §

(1) E rendelet alkalmazásában

a) *Operatív Program*: az Európai Bizottság és a Magyar Köztársaság Kormányának képviselői által aláírt 2004—2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program;

b) *egészségügyi és szociális intézkedések*:

ba) Operatív Program 2.2. intézkedés: a társadalmi beilleszkedés elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével,

bb) Operatív Program 4.2. intézkedés: a társadalmi befogadást támogató szolgáltatások infrastruktúrális fejlesztése,

bc) Operatív Program 4.3. intézkedés: az egészségügy infrastruktúrájának fejlesztése a hátrányos helyzetű régiókban, valamint

bd) Operatív Program 4.4. intézkedés: az egészségügyi információtechnológia fejlesztése a hátrányos helyzetű régiókban.

(2) Az e rendelet által használt fogalmak közül

a) az intézkedés, a programkiegészítő dokumentum, a végső kedvezményezett, a monitoring bizottság, valamint a közreműködő szervezet fogalmak meghatározását az Európai Unió által nyújtott egyes pénzügyi támogatások felhasználásával megvalósuló programok monitoring rendszerének kialakításáról szóló 124/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. §-ának (3) bekezdése,

b) a központi program, a Közösségi Támogatási Keret fogalmak meghatározását az R. 2. §-ának (1) bekezdése, továbbá

c) az egységes monitoring informatikai rendszer (a továbbiakban: EMIR) fogalmának meghatározását a Rendelet 15. §-a tartalmazza.

3. §

Az Operatív Program egészségügyi és szociális intézkedései végrehajtásában — az R. 20. §-a (1) bekezdésben meghatározott — közreműködő szervezetként a Programiroda jár el.

II. Fejezet

A PROGRAMIRODA JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA SORÁN

4. §

A Programiroda az egészségügyi és szociális intézkedések végrehajtása során

a) beterjeszti az irányító hatóság felé jóváhagyásra az Európai Szociális Alapból és az Európai Regionális Fejlesztési Alapból származó pénzeszközök fogadásával kapcsolatos eljárási szabályokat tartalmazó belső működési kézikönyvét,

b) az irányító hatóság által jóváhagyott belső működési kézikönyvében foglaltak szerint jár el,

c) felelős az Operatív Program végrehajtása során az e rendeletben meghatározott feladatokhoz kapcsolódóan, a végső kedvezményezettnél és a helyben keletkezett adatoknak EMIR-be történő naprakész rögzítéséért,

d) az Operatív Program végrehajtása során keletkezett dokumentumokat, annak pénzügyi zárását követő 3 évig megőrzi,

e) kijelöl egy személyt az irányító hatóság elnökletével működő monitoring bizottságra.

PÁLYÁZATOK KEZELÉSE

A pályázat-előkészítő munkacsoport működtetése

5. §

(1) Az egészségügyi és szociális intézkedések végrehajtása során nyújtott támogatások pályázati dokumentációja előkészítő munkacsoport (a továbbiakban: munkacsoport) elnöke az irányító hatóság képviselője. Tagjait az irányító hatóság jelöli ki, a Programiroda javaslatára.

(2) A pályázati dokumentáció tartalmazza a pályázati felhívást, a pályázati útmutatót — ideértve a horizontális elvekre, környezeti fenntarthatóságra és esélyegyenlőségre vonatkozó külön útmutatókat is —, a pályázati formanyomtatványt és annak mellékleteit, a támogatási szerződéstervezetet, valamint az értékelési szempontrendszert.

Pályázati eljárás

6. §

A Programirodának a pályázati eljárás lebonyolításával kapcsolatos feladatai a következők:

- a) közzéteszi a pályázati felhívást,
- b) biztosítja a teljes körű pályázati dokumentációt a pályázók részére nyomtatott és elektronikus formában,
- c) pályázati felhívásonként részletes tájékoztatást és szakmai felvilágosítást nyújt regionális információs napok és a lehetséges pályázók felkészítését támogató pályázati tanácsadás biztosításával,
- d) az irányító hatóság által jóváhagyott kommunikációs akciótervének megfelelően gondoskodik a nyilvánosság és a lehetséges pályázók pályázattal kapcsolatban történő lehető leghatékonyabb körű, részletes tájékoztatásáról és felkészítéséről,
- e) nyilvántartja a pályázók által, a pályázattal kapcsolatban, írásban feltett kérdéseket és a választervezettel együtt azokat megküldi az irányító hatóságnak,
- f) naprakész tájékoztatással biztosítja az irányító hatóság és a saját honlapján működtetett, a több alkalommal, ismételt felmerülő kérdésekkel kapcsolatos honlapot működtetését,
- g) kialakítja, és működteti a pályázattal kapcsolatos szakértői és célcsoportra vonatkozó adatbázisokat, amelyeket rendszeres frissítés mellett továbbít az irányító hatóságnak,
- h) kialakítja, és működteti a pályázók nyilvántartását végző rendszert.

Értékelési eljárás

7. §

(1) A pályázatokat az értékelési eljárás során független szakértők értékelik. A pályázati eljárás tárgyát képező támogatást elnyerő pályázók kiválasztására az értékelő bizottság tesz javaslatot.

(2) Az értékelési eljárás során a Programiroda különösen:

- a) javaslatot tesz az irányító hatóságnak a független szakértők és az értékelő bizottság szavazati joggal rendelkező tagjainak személyére,
- b) az irányító hatóság jóváhagyását követően megbízza a független szakértők és az értékelő bizottság tagjait a feladatok ellátásával,
- c) felkészíti a független szakértőket és az értékelő bizottság tagjait az értékelési eljárásban való részvételre,
- d) ellátja az értékelő bizottság titkári teendőit,
- e) az értékelő bizottság támogatási javaslatát a független szakértők által készített értékelési jelentéssel megküldi az irányító hatóság részére,

f) a pályázók székhelyén, illetve telephelyén szükség esetén előzetes ellenőrzést kezdeményez, és az értékelő bizottság döntése alapján azt lefolytatja.

*KÖZPONTI PROGRAM**Központi program kijelölése*

8. §

(1) A központi programot a programkiegészítő dokumentum tartalmazza.

(2) A központi program keretében program-előkészítő munkacsoportot kell létrehozni, amely kidolgozza a központi program támogatási pénzeszközeinek felhasználásához szükséges feltételrendszert a Programiroda közreműködésével. A Programiroda ellátja továbbá a munkacsoport titkári feladatait.

Programterv kidolgozása

9. §

(1) A központi program végrehajtását meghatározó programtervet (a továbbiakban: programterv) a programkiegészítő dokumentumban megjelölt végső kedvezményezett az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztériummal egyeztetve készíti el.

(2) A programterv kötelező tartalmi elemei a következők:

- a) a program címe,
- b) főbb adatok (szervezet neve, székhelye, képviselőre jogosult személy neve, elérhetősége),
- c) a program helyszíne, megvalósításának időtartama,
- d) a program célja, indokoltsága,
- e) a program leírása, háttérének bemutatása, esetlegesen kapcsolódó programok,
- f) a program elemei ütemezve, a programban, program-elemekben való részvétel feltételei, a program keretében nyújtott szolgáltatások és támogatások köre, a program, illetőleg az egyes programelemek végrehajtása során elérendő eredmények,
- g) a részletes költségvetés,
- h) a megvalósításában érintett partnerszervezetek köre, az érintett célcsoport,
- i) a program megvalósításának folyamatát követő indikátorok,
- j) környezeti fenntarthatóság és az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesülése,
- k) a program hosszú távú fenntarthatóságának bemutatása.

A programterv jóváhagyása, az értékelés folyamata

10. §

(1) A minősítő testület végzi a programterv értékelését, és javaslatot tesz az irányító hatóság részére a programterv elfogadására. Az irányító hatóság a minősítő testület javaslata alapján elfogadja programtervet. A minősítő testület tagjait a Programiroda javaslatára az irányító hatóság kéri fel. A minősítő testület tevékenységét az irányító hatóság által előterjesztett és a testület által jóváhagyott ügyrend szabályozza.

(2) A programterv értékelése során a Programiroda

- a) közreműködik a formai értékelés szempontrendszerének kidolgozásában,
- b) formai szempontból értékeli a hozzá benyújtott programtervet,
- c) tagként részt vesz az irányító hatóság által vezetett minősítő testület munkájában,
- d) ellátja a minősítő testület titkári feladatait,
- e) a formai szempontból megfelelő programtervet megküldi az irányító hatóságnak.

Szerződéskötés

11. §

(1) A pályázati eljárás eredményeként támogatásban részesülő pályázóval, valamint a minősítő testület által jóváhagyott központi programok esetében a végső kedvezményezettel a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium nevében az irányító hatóság köt támogatási szerződést. A támogatási szerződés tartalmazza különösen a támogatás célját, összegét, a támogatott (végső kedvezményezett) elszámolási kötelezettségének meghatározását (tartalmát, formáját, határidejét), az elszámolás bizonylatait, továbbá az ellenőrzés módját és a szerződésszegés következményeit.

(2) Az Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium egyetértése esetén a támogatási szerződést záradékkal látja el.

Monitoring tevékenység az Európai Szociális Alapból társfinanszírozott intézkedések tekintetében

12. §

(1) Az Európai Szociális Alap által társfinanszírozott intézkedések esetében a monitoring folyamat általános összehangolásáért és az eljárási monitoringért a Foglalkoztatási Hivatal, a pénzügyi monitoringért a Magyar Államkincstár, a szakmai monitoringért a Programiroda a felelős.

(2) A szakmai monitoring célja a szerződések teljesítése szakmai megalapozottságának ellenőrzése.

(3) A szakmai monitoring tevékenységet a Programiroda a 15. § (1) bekezdése szerinti kézikönyvben és a 15. § (4) bekezdése szerinti belső működési kézikönyvben foglaltak alapján látja el.

(4) A Programiroda az (1) bekezdésben meghatározott feladatának ellátása során

a) adatokkal tölti fel és kezeli az egységes monitoring információs rendszer szakmai adatbázisát,

b) a végrehajtás folyamatának áttekintése, és szükség esetén az irányító hatóság részére korrekciós intézkedések megtételére szóló javaslatétel céljából — a monitoring folyamatban részt vevő szervezetként — a Foglalkoztatási Hivatallal, a Magyar Államkincstárral, valamint az irányító hatósággal havi rendszerességgel végrehajtási értekezleten vesz részt,

c) meghatározott időközönként, a Foglalkoztatási Hivatal koordinációja mellett biztosítja a monitoring szakértők látogatásait a projektek helyszínén, illetve, amennyiben a projektről szerzett információk és problémafeltárás alapján indokolt, rendkívüli helyszíni látogatást kezdeményez, amelyről a Foglalkoztatási Hivatalt és az irányító hatóságot tájékoztatja,

d) befogadja és feldolgozza a monitoring szakértők által készített jelentéseket és jegyzőkönyveket, ezek alapján pályázati ablakoként negyedévente átfogó szakmai jelentést készít az érintett projektek szakmai előrehaladásáról, és eljuttatja a Foglalkoztatási Hivatalnak,

e) a projektszintű végrehajtási problémák kezelésére szakmai konzultációt biztosít a kedvezményezettek számára,

f) negyedévente intézkedésszintű átfogó szakmai jelentést készít az irányító hatóság részére, amelyet a Foglalkoztatási Hivatalnak küld meg,

g) az Európai Bizottság részére továbbítandó éves végrehajtási jelentés előkészítése céljából évente átfogó szakmai jelentést készít az irányító hatóság részére, amelyet a Foglalkoztatási Hivatalnak küld meg,

h) együttműködik és kapcsolatot tart a monitoring tevékenység koordinálásáért felelős közreműködő szervezettel, a Foglalkoztatási Hivatallal.

Monitoring tevékenység az Európai Regionális Fejlesztési Alapból társfinanszírozott intézkedések tekintetében

13. §

(1) Az Európai Regionális Fejlesztési Alap által társfinanszírozott egészségügyi és szociális intézkedések esetében a teljesítési és eljárárendi monitoring a Programiroda feladata.

(2) Az (1) bekezdés szerinti feladatkörében a Programiroda:

a) ellenőrzi a kedvezményezettek előrehaladási jelentéseit formai és tartalmi szempontból, lebonyolítja a pro-

jektek helyszíni látogatását a Magyar Államkincstárral együttműködésben,

b) ellenőrzi a közbeszerzési eljárások lefolytatásának szabályszerűségét,

c) elkészíti az átfogó intézkedés szintű jelentést, és továbbítja az irányító hatósághoz,

d) biztosítja a monitoring folyamat dokumentumait az irányító hatóság és a Magyar Államkincstár részére,

e) összegyűjti az adott projekt monitoringjában részt vevő személyek elérhetőségét, rögzíti a felelősöket, és a projektekre lebontott adatbázist továbbítja az irányító hatósághoz,

f) befogadja és feldolgozza a kedvezményezettek által készített előrehaladási jelentéseket,

g) befogadja a számlák másolatait, és az eredeti példányok alapján hitelesíti azokat,

h) ellenőrzi, hogy a kedvezményezett az eredeti számlán feltüntette-e, hogy azt az adott számú projektre történő elszámolásra nyújtották be,

i) biztosítja az egységes monitoring információs rendszer adatbázisának naprakész feltöltését,

j) nyomon követi az előrehaladási jelentések beérkezését, és intézkedik a benyújtás érdekében,

k) ha a végső kedvezményezett a jelentéstételi határidőt elmulasztja, írásban felszólítja a jelentés megküldésére, eredménytelen felszólítás esetén kezdeményezi az irányító hatóságnál a végső kedvezményezettel kötött támogatási szerződéstől való elállást.

III. Fejezet

AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG IRÁNYÍTÁSI JOGKÖRÉNEK ELEMEI

14. §

(1) Az irányító hatóság az e rendeletben meghatározott átruházott feladatok tekintetében a Programirodát közvetlenül utasíthatja. Az irányító hatóság e jogkörében a Programirodát a 15. §-ban meghatározott működési kézikönyv rendelkezéseinek betartására kötelezheti.

(2) A Programiroda az e rendeletben meghatározott feladatok végrehajtásához harmadik személyt az irányító hatóság előzetes jóváhagyása esetén vehet igénybe.

(3) Az irányító hatóság, illetve az általa megbízott személy ellenőrizheti a Programiroda e rendeletben meghatározott tevékenységét. Az ellenőrzés szabályait a 16. § tartalmazza.

(4) Az irányító hatóság a Programirodát az e rendeletben meghatározott feladatainak ellátásáról a 19. §-ban foglaltak szerint számoltathatja be.

(5) Az irányító hatóság jogköreit a 15. § (1) bekezdése szerinti kézikönyv tartalmazza.

Az alkalmazandó eljárási szabályok meghatározásának módja

15. §

(1) Az Operatív Program végrehajtásának a részletes eljárási szabályait az irányító hatóság működési kézikönyve (a továbbiakban: kézikönyv) tartalmazza. A kézikönyv elősegíti az irányító hatóság, a program intézkedéseinek lebonyolításában részt vevő közreműködő szervezetek és egyéb szervezetek számára az Operatív Program forrásainak szabályos, hatékony és eredményes felhasználását az Európai Unió átláthatóságra vonatkozó alapelveinek megfelelően. A kézikönyvben foglaltak betartása kötelező.

(2) A kézikönyvet és módosításait az irányító hatóság vezetőjének előterjesztése alapján a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter — a társminiszterrel együttműködve — adja ki és vonja vissza.

(3) Az Operatív Program intézkedéseinek végrehajtásában részt vevő bármely szervezet írásbeli javaslatot tehet a kézikönyv módosítására. A javaslat elfogadásáról és a kézikönyv módosításáról az irányító hatóság vezetőjének előterjesztése alapján a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter dönt.

(4) A Programiroda a kézikönyvben foglaltak szerint az egészségügyi és szociális intézkedések végrehajtására belső működési kézikönyvet készít, amelyet az irányító hatóság vezetője hagy jóvá.

IV. Fejezet

AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG ÉS A PROGRAMIRODA EGYÜTTMŰKÖDÉSE EGYÉB TERÜLETEKEN

Ellenőrzés

16. §

(1) A Programiroda az első szintű ellenőrzés keretében helyszíni monitoring (helyszíni ellenőrzés) lebonyolításában vesz részt.

(2) A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium uniós támogatások ellenőrzéséért felelős szervezeti egysége ellenőrzési kézikönyvében, a hazai és az Európai Közösség jogszabályaiban és a kézikönyvben foglaltak szerint ellenőrizheti a Programiroda közreműködő szervezeti tevékenységéhez kapcsolódó ellenőrzési rendszert, a Programirodának a támogatások lebonyolításával kapcsolatos tevékenységét, továbbá a végső kedvezményezettnél a támogatások felhasználását.

(3) Az ellenőrzés vonatkozásában az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium:

a) minden év november 30-áig jóváhagyás előtt megküldi az irányító hatóság vezetőjének az Európai Unió Strukturális Alapjai és a Kohéziós Alap támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítás számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 233/2003. (XII. 16.) Korm. rendelet 54. §-a szerinti belső ellenőrzési egészség ellenőrzési munkatervét,

b) az egészségügyi és szociális intézkedések végrehajtása során együttműködik az Európai Szociális Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap ellenőrzését végző külső szervezetekkel azok ellenőrzési tevékenysége során, valamint az ellenőrzések megkezdéséről az irányító hatóságot haladéktalanul tájékoztatja,

c) megküldi az irányító hatóság részére az Európai Szociális Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a szervezet belső ellenőrzése körében keletkezett végleges jelentéseket, valamint a külső szervek (Európai Bizottság illetékes szervei, Kifizető Hatóság, Magyar Államkincstár, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, Foglalkoztatáspolitikai és Munkügyi Minisztérium uniós támogatások ellenőrzéséért felelős szervezeti egysége, Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium, Állami Számvevőszék) által végrehajtott ellenőrzésekről szóló jelentéseket az elfogadást követő 15 napon belül,

d) a végleges jelentés elkészülését követő 8 napon belül megküldi az irányító hatóság részére a belső és külső ellenőrzésekről készített beszámolókat.

*A felek együttműködése a szabálytalanság
kezelése terén*

17. §

(1) A szabálytalanságok kezelésének általános célja az Operatív Programra vonatkozó hazai és az Európai Közösség jogszabályaiban meghatározott elvek és előírások megsértésének megelőzése, megakadályozása. A visszaélés megállapítása esetén, az Operatív Program céljainak megvalósulása érdekében az eredeti állapotot helyre kell állítani, a felelősséget meg kell állapítani.

(2) A Programiroda az irányító hatóság döntése alapján a szabálytalansággal érintett folyamat azonnali leállítására és a vizsgálat megkezdésére köteles.

Tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása

18. §

(1) A Programiroda és az irányító hatóság a tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása során a Közösségi Támogatási Keret kommunikációs terve, az Operatív Program kommunikációs stratégiája, valamint az irányító hatóság által

készített, a kézikönyv részét képező publicitási irányelvek és kommunikációs stratégia alapján jár el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott dokumentumokban foglaltakkal összhangban a Programiroda minden év október 31-éig éves kommunikációs akciótértervet és kommunikációs költségvetési tervezetet készít, amelyet az irányító hatóság hagy jóvá.

(3) A tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása során felmerült költségeket az irányító hatóság a jóváhagyott éves kommunikációs akciótérterv és költségvetési tervezet alapján elismeri, és a Technikai Segítségnyújtási Keret terhére megtéríti.

A jelentéstétel rendszere

19. §

(1) A Programiroda

a) a 2. § (1) bekezdése *ba*) alpontjában meghatározott intézkedés esetében a szakmai monitoring tevékenységgel összefüggésben a monitoring szakértők jelentései alapján negyedévente átfogó szakmai jelentést készít az érintett projektek, illetve az intézkedés szakmai előrehaladásáról, amelyet megküld a Foglalkoztatási Hivatalnak,

b) évente az irányító hatóság éves jelentéséhez átfogó szakmai jelentést készít az érintett intézkedések szakmai előrehaladásáról, és eljuttatja azt a Foglalkoztatási Hivatalhoz.

(2) A Programiroda

a) a monitoring tevékenységgel összefüggésben az Európai Regionális Fejlesztési Alap által társfinanszírozott egészségügyi és szociális intézkedések esetén negyedévente átfogó jelentést készít az érintett projektek és intézkedések előmeneteléről, és azt eljuttatja az irányító hatósághoz,

b) évente az irányító hatóság éves jelentéséhez az Európai Regionális Fejlesztési Alap által társfinanszírozott egészségügyi és szociális intézkedések esetén átfogó jelentést készít az érintett intézkedések előrehaladásáról, és eljuttatja azt az irányító hatóságnak.

(3) Az irányító hatóság eseti jelleggel egyéb, az egészségügyi és szociális intézkedésekhez kapcsolódó jelentés benyújtására hívhatja fel a Programirodát.

*Az adatkezelés és adatszolgáltatás rendje,
az adatvédelmi előírások*

20. §

Az Operatív Program e rendelet által szabályozott egészségügyi és szociális intézkedéseinek végrehajtása során az adatok kezelésére az adatvédelemre vonatkozó jogszabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A Programiroda feladatai ellátásához szükséges pénzügyi eszközök rendelkezésre bocsátásának módja

21. §

(1) A Programiroda működéséhez szükséges pénzügyi eszközöket az egészségügyi, szociális és családtügyi miniszter bocsátja rendelkezésre az adott naptári évre szóló költségvetési törvényben foglaltak alapján.

(2) Az irányító hatóság a Technikai Segítségnyújtási Keret forrásainak felhasználása során mérlegeli a Programiroda végrehajtásban betöltött szerepét, valamint maradéktalanul alkalmazza a Programiroda által kezelt források nagyságának megfelelő arányosság elvét.

(3) A Programiroda minden év október 31-éig tervet készít a Technikai Segítségnyújtási Keret következő évi felhasználásáról, és azt az irányító hatóságnak jóváhagyásra benyújtja.

(4) A Programiroda a jóváhagyott felhasználási tervnek megfelelően, a reá irányadó szabályok szerint az irányító hatóság által jóváhagyott kerettel gazdálkodhat.

22. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Burány Sándor s. k.,
foglalkoztatáspolitikai
és munkaügyi miniszter

Dr. Kökény Mihály s. k.,
egészségügyi, szociális
és családtügyi miniszter

A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, valamint a pénzügyminiszter 11/2004. (IV. 7.) FMM—PM együttes rendelete

a 2004—2006. évi Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program, valamint az EQUAL Közösségi Kezdeményezés pénzügyi végrehajtásáról

Az Európai Unió strukturális alapjaiból és a Kohéziós Alapból finanszírozott támogatások hazai felhasználásáért felelős intézményekről szóló 1/2004. (I. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 20. §-ának (2) és (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

I. Fejezet

BEVEZETŐ RÉSZ

A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed

a) a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium szervezetébe tartozó, Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Közösségi Kezdeményezés Irányító Hatóságnak (a továbbiakban: irányító hatóság), valamint a Magyar Államkincstárnak (a továbbiakban: Kincstár) a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program, valamint az EQUAL Közösségi Kezdeményezés intézkedéseinek végrehajtása keretében végzett tevékenységére, valamint

b) arra a jogi személyre — a pártok kivételével —, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságra, amely a projektje, programja végrehajtásához — a 2004—2006. évi Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program, valamint az EQUAL Közösségi Kezdeményezés intézkedéseinek végrehajtása keretében — az Európai Unió által, az Európai Szociális Alapból és az Európai Regionális Fejlesztési Alapból nyújtott támogatásokat, illetve az ezekhez társuló költségvetési forrásokat kívánja felhasználni, illetőleg használja fel.

2. §

(1) E rendelet alkalmazásában:

a) 2004—2006. évi Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programon (a továbbiakban: Operatív Program) az Európai Bizottság és a Magyar Köztársaság Kormányának képviselői által aláírt programdokumentumot;

b) a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program intézkedésein:

az Operatív Program keretében a

ba) 1.1. a munkanélküliség megelőzése és kezelése,

bb) 1.2. az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése,

bc) 1.3. a nők munkaerőpiaci részvételének támogatása, a család és a munka összehangolásának segítése,

bd) 2.1. hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatásban,

be) 2.2. a társadalmi beilleszkedés elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével,

bf) 2.3. a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának javítása, különös tekintettel a roma népességre,

bg) 3.1. az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek, és kompetenciák fejlesztése,

bh) 3.2. a szakképzés tartalmi módszertani és szerkezeti fejlesztése,

bi) 3.3. a felsőoktatás tartalmi és szerkezeti fejlesztése,
 bj) 3.4. a munkahelyteremtést és a vállalkozói készségek fejlesztését elősegítő képzések,

bk) 3.5. a felnőttképzés rendszerének fejlesztése,

bl) 4.1. az oktatási és képzési infrastruktúra fejlesztése,

bm) 4.2. a társadalmi befogadást támogató szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése,

bn) 4.3. az egészségügy infrastruktúrájának fejlesztése a hátrányos helyzetű régiókban,

bo) 4.4. az egészségügyi információ-technológiai fejlesztése a hátrányos helyzetű régiókban,

bp) 5.1—5.2. technikai segítségnyújtás elnevezésű intézkedéseket,

c) EQUAL Közösségi Kezdeményezés intézkedésein:

ca) 1. a munkaerőpiac szempontjából hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra való belépésének és visszailleszkedésének segítése,

cb) 2. az egész életen át tartó tanulás és az olyan „befogadó” munkahelyi gyakorlatok támogatása, amelyek a munkaerő-piaci diszkrimináció és egyenlőtlenségek szempontjából érintett emberek álláshoz jutását és munkában maradását segítik,

cc) 3. a nemek közötti munkerőpiaci különbségek és a foglalkozási szegregáció csökkentése,

cd) 4. a menedékkérők társadalmi és munkaerőpiaci integrációja,

ce) 5—6. technikai segítségnyújtás elnevezésű intézkedéseket kell érteni.

(2) Az e rendelet által tartalmazott fogalmak közül

a) az intézkedés, a programkiegészítő dokumentum, a végső kedvezményezett, a monitoring bizottság, közreműködő szervezet fogalmak meghatározását az Európai Unió által nyújtott egyes pénzügyi támogatások felhasználásával megvalósuló programok monitoring rendszerének kialakításáról szóló 124/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. §-ának (3) bekezdése,

b) a központi program, a Közösségi Támogatási Keret, EQUAL Közösségi Kezdeményezés (a továbbiakban: EQUAL Program) fogalmak meghatározását az R. 2. §-ának (1) bekezdése, továbbá

c) az egységes monitoring informatikai rendszer (a továbbiakban: EMIR) fogalmának meghatározását a Rendelet 15. §-a tartalmazza.

3. §

Az Operatív Program intézkedései, valamint az EQUAL Program végrehajtásában — az R. 20. §-a (1) bekezdésben meghatározott — pénzügyi közreműködő szervezetként a Kincstárt jelöljük ki.

II. Fejezet

A KINCSTÁR JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI AZ OPERATÍV PROGRAM, VALAMINT AZ EQUAL PROGRAM INTÉZKEDÉSEINEK PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁSA SORÁN

4. §

(1) A Kincstár

a) beterjeszti az irányító hatóság részére jóváhagyásra az Operatív Programmal, illetőleg az EQUAL Programmal összefüggésben az Alapokból származó pénzeszközök fogadásával kapcsolatos eljárási szabályokat tartalmazó Működési Kézikönyvét,

b) az Operatív Program és az EQUAL Program végrehajtása során az irányító hatóság által jóváhagyott működési kézikönyvében foglaltak szerint jár el,

c) felelős az Operatív Program, valamint az EQUAL Program végrehajtása során az e rendeletben meghatározott feladatokhoz kapcsolódóan keletkezett adatoknak az EMIR-ben történő naprakész rögzítéséért,

d) gondoskodik az Operatív Program, valamint az EQUAL Program végrehajtása során keletkezett dokumentumok megőrzéséről azok pénzügyi zárását követő 3 évig,

e) kijelöl egy-egy személyt az irányító hatóság elnökleivel működő Monitoring Bizottságokba.

(2) A Kincstár az e jogszabályban meghatározott feladatai ellátásakor és az EQUAL Program keretében a végső kedvezményezettrel való kapcsolattartás során az irányító hatóság nevében jár el. A feladatok ellátását, valamint az abból eredő felelősségét másra nem ruházhatja át.

Nyilvántartás és folyósítás

5. §

(1) A Kincstár az irányító hatóság által megkötött és a Kincstár részére átadott támogatási szerződések, és mellékleteinek egy példányát nyilvántartja és irattárba helyezi.

(2) A Kincstár az Operatív Programra, valamint az EQUAL Programra vonatkozóan, intézkedésenként a rendelkezésre álló támogatási keret terhére külön nyilvántartásokat vezet az olyan feladatok tekintetében, amelyek nyilvántartását az EMIR nem tartalmazza.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartás alapján a Kincstár tájékoztatást ad az irányító hatóságnak és a Kifizető Hatóságnak.

(4) A Kincstár — az irányító hatóságtól, illetve az általa kijelölt közreműködő szervezettől átvett támogatási szerződéssel, valamint a hozzá tartozó költségvetéssel, illetve a megvalósításra létrejött vállalkozási szerződéssel egybevetve — megvizsgálja a benyújtott elszámolásokat, a támogatás alapjául szolgáló számlákat, egyéb számviteli bizony-

latokat, valamint előleg esetén az előlegigénylés dokumentumait. Ennek keretében

a) ellenőrzi és megállapítja, hogy az elszámolásra benyújtott kiadások, költségek megfelelnek-e a szerződéses feltételeknek, az adott időpontban hatályos magyar jogszabályoknak és az Európai Közösség jogszabályaiban foglaltaknak,

b) ellenőrzi, hogy a számla és egyéb számviteli bizonylatok a támogatási szerződésben meghatározott jogcímre vonatkoznak-e, és összegüket tekintve is megfelelnek-e az előirányzott költségeknek,

c) ellenőrzi a kedvezményezett nevének és bankszámlaszámának támogatási szerződéssel való összhangját, valamint a szállító részére történő közvetlen kifizetési igény esetén ellenőrzi a számla alapján az elszámolásban megjelölt és a szállítói számlán szereplő bankszámlaszám egyezőségét,

d) ellenőrzi, hogy a számlát, illetve egyéb számviteli bizonylatot a támogatási szerződésben meghatározott projekt megvalósításához kapcsolódó kivitelezési szerződésben meghatározott kivitelező, szállító állította-e ki,

e) ellenőrzi, hogy az elszámolásra benyújtott kiadások, költségek teljesítése a pályázati kiírás, illetve a támogatási szerződésben előírt határidőn belül történt-e (e határidőn túli teljesítésre vonatkozó számla és egyéb számviteli bizonylatok nem képezhetik a támogatás igénybevételének alapját),

f) a szerződéses kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése során vizsgálja, hogy az elszámolásra benyújtott számlát, illetve az egyéb számviteli bizonylatokat a kedvezményezett által lefolytatott közbeszerzési eljárás nyertes szállítója állította-e ki,

g) ellenőrzi a saját erő felhasználását,

h) ellenőrzi, hogy a kiadások a jogosultsági feltételeknek megfelelően merültek-e fel,

i) ellenőrzi, hogy nem áll-e fenn a köztartozás és támogatáshalmozódás,

j) a támogatási keretből felhasznált források ismeretében megállapítja az utalható támogatási összeget, és biztosítja az elektronikus átutalás feltételeit,

k) az EQUAL Program esetében eredeti dokumentumok bemutatása és az azokról készített hiteles másolatok alapján hitelesítési tevékenységet végez.

(5) A Kincstár az ellenőrzést követően a hitelesítési jelentéssel együtt összeállítja a kifizetésekhez szükséges hazai forrás és közösségi hozzájárulás biztosítására vonatkozó kérelmet és benyújtja az irányító hatóságnak.

Követeléskezelés

6. §

A Kincstár a követeléskezelés keretén belül (a jogtalanul igénybe vett, vagy visszafizetésre meghatározott

összegek nyilvántartása, beszédése) a következő feladatokat látja el:

a) intézkedik a megítélt visszafizetési kötelezettségek-ből eredő pénzeszközök beszédéséről, az Operatív Program, valamint EQUAL Program számlájára történő utalásról, késedelmes törlesztés esetén a kamattartozás megállapításáról, a kedvezményezett kiértékeléséről és a keletkezett követelés behajtásáról,

b) az irányító hatóság tájékoztatása alapján szerződésszerűen nyilvántartja a jogtalanul igénybe vett vagy visszafizetésre meghatározott támogatásokból keletkezett követelések törke és — a támogatási szerződés vonatkozó pontja(i) figyelembevételével megállapított — kamat összegeit,

c) a b) pont szerinti tartozásról értesíti az érintett Kedvezményezetteket, intézkedik a követelések beszédése érdekében, ennek keretében — önkéntes teljesítés hiányában — érvényesíti a támogatási szerződésben kikötött biztosítékot, indokolt esetben végrehajtási, illetve — az irányító hatóság előzetes álláspontjának kikérése mellett és felhatalmazása alapján — felszámolási eljárást kezdeményez,

d) naprakész nyilvántartást vezet a behajtott követelésekről, negyedévenként tételesen egyeztet az irányító hatósággal és a kijelölt közreműködő szervezettel,

e) a kedvezményezettek teljes körére kiterjedően figyelemmel kíséri a Céglételet annak érdekében, hogy a cégbíróságok által közzétett, más szervezetek által kezdeményezett csőd, felszámolási és végelszámolási eljárásban — az irányító hatóság képviselőjében, nevében — a hitelezői igényt bejelentse és az eljárások során érdekeit képviselje.

III. Fejezet

AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG IRÁNYÍTÁSI JOGKÖRÉNEK ELEMEI

7. §

(1) Az irányító hatóság az e rendeletben meghatározott feladatok tekintetében a Kincstárt közvetlenül utasíthatja. Az irányító hatóság e jogkörében a Kincstárt a 8. §-ban meghatározott Működési Kézikönyvek rendelkezéseinek betartására kötelezheti.

(2) A Kincstár az e rendeletben meghatározott feladatok végrehajtásához harmadik személyt az irányító hatóság előzetes jóváhagyása esetén vonhat be.

(3) Az irányító hatóság, illetve az általa megbízott személy ellenőrizheti a Kincstár e rendeletben meghatározott tevékenységét.

(4) Az Irányító Hatóság a Kincstárt az e rendeletben meghatározott feladatainak ellátásáról a 13. §-ban foglaltak szerint számoltathatja be.

(5) Az irányítási jogkör gyakorlására vonatkozó részletes szabályokat e jogszabály által meghatározott keretek között a 8. § szerinti Működési Kézikönyvek tartalmazzák.

*Az alkalmazandó eljárási szabályok
meghatározásának módja*

8. §

(1) Az Operatív Program végrehajtásának részletes eljárási szabályait a Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program Működési Kézikönyve, az EQUAL Program végrehajtásának részletes eljárási szabályait az EQUAL Program Működési Kézikönyve (a továbbiakban együttesen: Kézikönyvek) tartalmazza. A Kézikönyvek a 2004-től 2006-ig terjedő tervezési időszakban az irányító hatóság, az Operatív Program, valamint EQUAL Program intézkedéseinek lebonyolításában részt vevő közreműködő szervezetek és egyéb szervezetek számára elősegíti az Operatív Program, valamint EQUAL Program Strukturális Alapokból származó forrásainak szabályos, hatékony és eredményes felhasználását, az Európai Unió átláthatóságra vonatkozó alapelveinek megfelelően. A Kézikönyvekben foglaltak betartása kötelező.

(2) A Kézikönyveket és azok módosításait az irányító hatóság vezetőjének előterjesztése alapján — a Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program Kézikönyv és módosítása tekintetében a társmiszterrel együttműködve — foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter adja ki és vonja vissza.

(3) Az Operatív Program, valamint EQUAL Program intézkedéseinek végrehajtásában részt vevő bármely érintett szervezet írásbeli javaslatot tehet a Kézikönyvek módosítására. A javaslat elfogadásáról és a Kézikönyvek módosításáról az irányító hatóság vezetőjének előterjesztése alapján, a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter dönt. A Kézikönyvek módosításáról az irányító hatóság vezetője haladéktalanul tájékoztatja a Kincstárt.

(4) A Kincstár a Kézikönyvekkel összhangban, a végrehajtásukra belső működési kézikönyvet készít. A Kincstár belső működési kézikönyvét az irányító hatóság vezetője jóváhagyásával véglegesíti.

IV. Fejezet

**AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG ÉS A KINCSTÁR
EGYÜTTMŰKÖDÉSE EGYÉB TERÜLETEKEN**

Monitoring és pénzügyi ellenőrzés

9. §

Az Operatív Program és az EQUAL Program intézkedéseinek tekintetében a teljes pénzügyi monitoring tevékenységet a Kincstár látja el, amelynek keretében

a) pénzügyi szempontból ellenőrzi a kedvezményezettek által készített előrehaladási jelentéseket,

b) ellenőrzi a számlákat és bizonylatokat,

c) javaslatot tesz az esedékes támogatási részlet kifizetési módjáról,

d) részt vesz a helyszíni látogatásokon a projektek helyszínén, valamint az Operatív Program és EQUAL Program, valamint az Alapok felhasználása keretében elvégzendő feladatok pénzügyi végrehajtása során az adott intézkedésért felelős közreműködő szervezettel együtt első szintű ellenőrzést végez,

e) elkészíti a helyszíni látogatások jegyzőkönyvének pénzügyi részét, azt megküldi az Operatív Program Európai Szociális Alapból társfinanszírozásban részesülő intézkedései esetén a Foglalkoztatási Hivatalnak, az Európai Regionális Fejlesztési Alapból társfinanszírozásban részesülő intézkedései esetén a kijelölt szakmai közreműködő szervezetnek, az EQUAL Program esetén az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány EQUAL Program Nemzeti Programirodának,

f) rendkívüli helyszíni látogatásokat kezdeményez, amennyiben az a projektekről szerzett információk és a problémafeltárás alapján indokolt,

g) folyamatosan feltölti a központi informatikai rendszer pénzügyi adatbázisát,

h) kapcsolatot tart a monitoring folyamat során az Operatív Program Európai Szociális Alapból társfinanszírozásban részesülő intézkedései esetén a monitoring folyamatot koordináló Foglalkoztatási Hivatallal és a szakmai monitoringot végző közreműködő szervezettel, az Európai Regionális Fejlesztési Alapból társfinanszírozásban részesülő intézkedései esetén a kijelölt szakmai közreműködő szervezettel, az EQUAL Program esetén az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány EQUAL Program Nemzeti Programirodával.

Ellenőrzés

10. §

(1) A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium uniós ellenőrzési feladatot ellátó szervezeti egysége a belső ellenőrzési kézikönyvében, a hazai jogszabályokban, az Európai Közösség jogszabályaiban, és a kézikönyvben foglaltak szerint ellenőrizheti a Kincstár pénzügyi közreműködő szervezeti tevékenységéhez kapcsolódó ellenőrzési rendszert, a Kincstár támogatások lebonyolításával kapcsolatos tevékenységét, továbbá a végső kedvezményezettnek a támogatások felhasználását.

(2) A Kincstár az ellenőrzés tekintetében:

a) minden év november 30-áig jóváhagyás előtt megküldi az irányító hatóság vezetőjének az Európai Unió Strukturális Alapjai és a Kohéziós Alap támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítás, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 233/2003.

(XII. 16.) Korm. rendelet 54. §-a szerinti belső ellenőrzési egység ellenőrzési munkatervét,

b) az intézkedések végrehajtása során együttműködik a Strukturális Alapok ellenőrzését végző külső szervezetekkel azok ellenőrzési tevékenysége során, az ellenőrzések megkezdéséről az irányító hatóságot haladéktalanul tájékoztatja,

c) megküldi az irányító hatóság részére az Alapok és a szervezet belső ellenőrzése körében keletkezett végleges jelentéseket, valamint más szervek (Európai Bizottság illetékes szervei, Kifizető Hatóság, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium belső ellenőrzéséért felelős szervezeti egysége, a Pénzügyminisztérium belső ellenőrzéséért felelős szervezeti egysége, Állami Számvevőszék) által végrehajtott ellenőrzésekről szóló jelentéseket az elfogadást követő 15 napon belül,

d) 8 napon belül megküldi az irányító hatóság részére az ellenőrzési tevékenységről készített féléves, illetve éves beszámolót.

Szabálytalanság kezelése

11. §

(1) A szabálytalanságok kezelésének általános célja az Operatív Programra, valamint EQUAL Programra vonatkozó magyar és az Európai Közösség jogszabályaiban meghatározott elvek és előírások megsértésének megelőzése, megakadályozása. A visszaélés megállapítása esetén, az Operatív Program, valamint EQUAL Program céljainak megvalósulása érdekében az eredeti állapotot helyre kell állítani, a felelősséget meg kell állapítani.

(2) A Kincstár a feladatának ellátása során feltárt szabálytalanságok esetében az Európai Közösség jogszabályai, a hatályos magyar jogszabályok, a Kézikönyvek, valamint a saját működési kézikönyve szerint köteles eljárni.

(3) Az irányító hatóság indokolt esetben utasíthatja a Kincstárt a szabálytalansággal érintett folyamat azonnali leállítására és a vizsgálat megkezdésére.

Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása

12. §

(1) Az Operatív Programmal, valamint az EQUAL Programmal kapcsolatos információk terjesztésére alkalmas rendszer létrehozásáért az irányító hatóság felel.

(2) A Kincstár és az irányító hatóság a tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása során az irányító hatóság által készített, a Kézikönyvek részét képező publicitási irányelvek és kommunikációs stratégia alapján, továbbá az Operatív Program esetén a Közösségi Támogatási Keret kommunikációs terve alapján járnak el.

A jelentéstétel rendszere

13. §

(1) A Kincstár a Strukturális Alapok által társfinanszírozott intézkedések esetében a pénzügyi monitoring tevékenységgel összefüggésben külön jogszabályban foglaltak szerint átfogó intézkedés szintű jelentést készít az irányító hatóságnak.

(2) Az irányító hatóság eseti jelleggel egyéb, az intézkedésekhez kapcsolódó jelentés benyújtására írásban felhívhatja a Kincstárt, amelynek az köteles eleget tenni.

Az adatkezelés és adatszolgáltatás rendje, az adatvédelmi előírások

14. §

Az Operatív Program, valamint az EQUAL Program e rendelet által szabályozott intézkedéseinek végrehajtása során az adatok kezelésére az adatvédelemre vonatkozó jogszabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A Kincstár feladatai ellátásához szükséges pénzügyi eszközök rendelkezésre bocsátásának módja

15. §

(1) Az államháztartási törvényben, valamint külön megállapodásban foglaltak alapján az irányító hatóság a Technikai Segítségnyújtás keret terhére legfeljebb a külön megállapodásban rögzített mértékig a pénzügyi közreműködő szervezet működési költségeihez fedezetet biztosít.

(2) Az irányító hatóság a Technikai Segítségnyújtási keret forrásainak felhasználásánál mérlegeli a Kincstár végrehajtásban betöltött szerepét, valamint alkalmazza a Kincstár által végrehajtott feladatok nagyságának megfelelő arányosság elvét.

(3) A Kincstár minden év október 31-éig tervet készít a Technikai Segítségnyújtás következő évi felhasználásáról és azt az irányító hatóságnak jóváhagyásra benyújtja.

16. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Burány Sándor s. k.,
foglalkoztatáspolitikai
és munkaügyi miniszter

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminisztériumi
politikai államtitár

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
40/2004. (IV. 7.) FVM
rendelete**

a növényfajták állami elismeréséről

A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény (a továbbiakban: törvény) 30. §-a (2) bekezdésének *a*) és *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

Az e rendeletben foglaltakat

a) a szántóföldi növények, a zöldség-, gyógy-, illóolajos és fűszernövények (a továbbiakban együtt: zöldség-növények), a szőlő és a gyümölcsstermő növények nemes és alany fajtáinak, továbbá a dísz- és erdészeti növények fajtáinak a növényfajták állami elismerésével összefüggő bejelentésére, a törvényben előírt vizsgálatok elvégzésére, az ezen növényfajták állami elismerésére, illetve annak meghosszabbítására és visszavonására, a fajtafenntartás eredményességének ellenőrzésére,

b) a növényfajta-oltalomhoz szükséges DUS-vizsgálatok elvégzésére,

c) az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (a továbbiakban: minősítő intézet) és a Fajtaminősítő Bizottság működésére,

d) a növényfajták nemesítésével foglalkozó, a fajtafenntartást végző, illetve képviselőként eljáró természetes és jogi személyekre, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra

kell alkalmazni.

2. §

(1) A növényfajták állami elismeréséhez és a növényfajta-oltalom megszerzéséhez szükséges kísérleti vizsgálatokat — a Fajtaminősítő Bizottság által jóváhagyott módszertan szerint — a minősítő intézet végzi.

(2) Az állami elismerésre, illetve Szállítói Fajtajegyzékre vételre kötelezett növényfajok listáját — a hasznosítási célok megjelölésével — az *1. számú melléklet* tartalmazza.

Értelmező rendelkezések

3. §

E rendelet alkalmazásában

1. *összehasonlító (standard) fajta*: a gazdasági értékvizsgálat során alkalmazott közismert, elterjedt fajta vagy ezen fajták átlaga, amelyhez a többi fajtát hasonlítják,

2. *referencia fajta*: a tartós vetőmagtárolóban vagy ültetvényben megőrzött, közismert hazai vagy külföldi fajta, amelyhez a DUS-vizsgálat során a vizsgált fajtákat hasonlítják,

3. *példa fajta*: egyes morfológiai, beltartalmi, rezisztencia vagy egyéb fajtatulajdonság jellemzéséhez, leírásához etalonként használt fajta,

4. *géntechnológiával módosított növényfajta*: fajta, amelynek génállományát génszabvány beavatkozással olyan módon változtatták meg, ahogyan az természetes úton nem menne végbe,

5. *fajtajelölt*: a minősítő intézethez Nemzeti Fajtajegyzékre vétel céljából, illetve fajtaoltalmi vizsgálatokra bejelentett növényfajta,

6. *fajtavizsgálat*: a Nemzeti Fajtajegyzékre vételre, illetve növényfajta-oltalom céljára bejelentett fajták — nemzetközileg ajánlott, vagy ennek hiányában a minősítő intézet által kifejlesztett módszerekkel beállított kísérletekben végzett — hivatalos DUS-vizsgálata és — ahol ez követelmény — gazdasági értékvizsgálata,

7. *tartós vetőmagtárolás*: az államilag elismert, illetve növényfajta-oltalomban részesített fajták — kijelölt hibridek esetén azok komponensei is — és a referencia és példa fajták nemzetközi szabvány szerint előkészített vetőmagjának középtávú megőrzése, a gyűjtemény fenntartása,

8. *UPOV-egyezmény (International Convention for the Protection of New Varieties of Plants)*: az új növényfajták oltalmára 1961. december 2-án létesült, Genfben, 1972. november 10-én, 1978. október 23-án és 1991. március 19-én felülvizsgált Nemzetközi Egyezmény,

9. *Közösségi Növényfajta Hivatal (Community Plant Variety Office, CPVO)*: a Tanács közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK rendelete alapján működő közösségi növényfajta-oltalmi hatóság,

10. *harmadik ország*: az Európai Unió tagállamain kívüli ország.

Az állami elismerésre bejelentés

4. §

(1) A fajtajelölt állami elismerésre bejelentését a *2. számú melléklet* szerinti nyomtatványon, három példányban kell benyújtani a minősítő intézethez.

- (2) A bejelentésnek tartalmaznia kell
- a növényfaj latin és magyar nevét,
 - a fajta nemesítői jelzését, illetve a javasolt fajtanevet,
 - a bejelentő nevét és címét,
 - ha van képviselő, annak nevét és címét,
 - a fajta származását és a nemesítés módját,
 - nyilatkozatot arról, hogy a fajta géntechnológiával módosított-e,
 - a fajta fenntartójának nevét és címét,
 - a fajta termesztési és hasznosítási célját, valamint, hogy
 - milyen néven és mely országokban regisztrált vagy oltalmazott a fajta, illetve milyen néven és mely országokban kérelmezték ezt.

(3) A bejelentéshez mellékelni kell

- a bejelentő meghatalmazását, amennyiben a növényfajta képviselő jelenti be,
- a géntechnológiával módosított növényfajta esetében a kibocsátási engedélyt,
- a technikai kérdőívet.

(4) A bejelentés tartalmazhatja a nemesítők nevét és a nemesítési arányokat.

(5) A bejelentés adatainak valódiságát a bejelentő aláírásával igazolja.

(6) Bejelentéskor a javasolt fajtanév megjelölése mellőzhető.

(7) A végleges fajtaelnevezésre vonatkozó javaslatot a minősítő intézet részére az utolsó vizsgálati év kezdetén a 3. számú melléklet szerinti nyomtatványon be kell jelenteni.

(8) A más hatóságnál már regisztrált vagy bejelentett fajta eredeti fajtanévvel, illetve jelzéssel kell bejelenteni. Korábban regisztrált vonalakat új hibrid előállításához új kombinációban is csak az eredeti elnevezéssel lehet megjelölni. A bejelentő köteles a minősítő intézettel közölni, ha a fajtát az eredeti fajtanévtől eltérő szinonim névvel már valamely országban bejelentették vagy regisztrálták. A minősítő intézet ezt köteles nyilvántartásaiban szerepeltetni.

(9) A szántóföldi növényfajok hibridjeit (kukorica, napraforgó, repce, cirokfélék, rozs és kender) csak a kialakító vonalakat (törzsek, fajták stb.; a továbbiakban: vonalak) és a keresztezési képlet egyidejű közlésével lehet bejelenteni. A bejelentést a minősítő intézetnek az üzleti titok, illetve a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelmére vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal összhangban kell kezelnie. Külföldön vagy belföldön már regisztrált vonalak esetében az eredeti megnevezést kell alkalmazni. A bejelentett hibrid keresztezési képletét (összetételét) a bejelentés után nem lehet megváltoztatni.

5. §

(1) Az egyes növényfajok esetében a bejelentési határidőt, a DUS-vizsgálatokhoz szükséges szaporítóanyag be-

érkezési határidejét, mennyiségét és a vonatkozó minőségi előírásokat a 4. számú melléklet, a gazdasági értékvizsgálatokhoz szükséges szaporítóanyagra vonatkozó mennyiségi és minőségi előírásokat az 5. számú melléklet tartalmazza.

(2) A szántóföldi növényfajok hibridjeinek vizsgálatát csak a korábban még nem bejelentett, illetve nem regisztrált kialakító vonalak, alapegyszerekek vetőmagja és a hibrid vetőmag egyidejű átadása esetén kezdi meg a minősítő intézet. Új hibrid bejelentésekor, ha annak valamely komponense más bejelentő kérésére állami elismerésben részesült, egy éves fajta-összehasonlító vizsgálatot kell végezni.

(3) Ha a bejelentés, illetve a szaporítóanyag a 4. és 5. számú mellékletben meghatározott határidő után érkezik be a minősítő intézethez, úgy a vizsgálatokat csak a következő évben lehet megkezdeni.

(4) A minősítő intézet a bejelentéseket a beérkezéstől számított 15 napon belül szakmai és alaki szempontból elbírálja és nyilvántartásba veszi, ha a bejelentő a bejelentésre szolgáló nyomtatványt a 4. § (2) bekezdésének a)–g) pontjaiban foglaltak tekintetében hiánytalanul kitöltötte és a szükséges mellékleteket csatolta. A minősítő intézet a bejelentőt erről a bejelentés beérkezésétől számított 30 napon belül határozatban értesíti.

(5) A bejelentésre vonatkozó kérelmet a minősítő intézet elutasítja, ha az a 4. § (2) bekezdésének h) és i) pontjaiban foglaltak tekintetében hiányos és a hiánypótlásra történő felhívás kézhezvételétől számított 15 napon belül a bejelentő azt nem pótolja.

6. §

(1) A minősítő intézet a vizsgálat ideje alatt — a fajta állami elismeréséig — a fajtnév, a fajtanév, a fajta nemesítői jelzése, a fajtabejelentő, a képviselő és a bejelentés időpontja kivételével a kérelemben szereplő és a fajtára vonatkozó információkat, illetve adatokat az üzleti titok, illetve a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelmére vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal összhangban kezeli.

(2) A bejelentő a bejelentésre vonatkozó kérelemben foglalt adatok megváltozását a változást követő 30 napon belül köteles a minősítő intézetnek írásban bejelenteni. A kérelemben foglaltak a nemesítők neve és a nemesítői arányok tekintetében csak az érintettek együttes nyilatkozata vagy jogerős bírósági határozat alapján változtathatók meg.

Bejelentés fajtaoltalmi vizsgálatra

7. §

(1) A növényfajta-oltalmi eljárás céljára végzett kísérleti vizsgálatokat — a bejelentő kérelmére — a minősítő inté-

zet végzi. A vizsgálati eredményt a növényfajta bejelentőjének a minősítő intézet küldi meg.

(2) A bejelentő a minősítő intézethez a DUS-vizsgálatra vonatkozó kérelmet

a) a növényfajta állami elismerésre történő bejelentésével egyidejűleg, vagy

b) a növényfajta-oltalmi eljárás céljára külön nyújthatja be, illetve

c) kérheti a korábban elvégzett vagy a vizsgálat alatt lévő növényfajta DUS-vizsgálati eredményének kiadását a növényfajta-oltalom megszerzéséhez.

(3) A vizsgálati kérelemhez a bejelentőnek — amennyiben a növényfajta állami elismeréséhez korábban azt nem nyújtotta be — az UPOV szerinti, illetve nemzeti technikai kérdőívet két példányban kell benyújtania.

8. §

(1) A minősítő intézet az állami elismerésre, illetve a növényfajta-oltalomhoz szükséges DUS-vizsgálatra bejelentett és a külföldi társhatóságok által DUS-vizsgálatra beküldött fajtákról — a bejelentés sorrendjében — közhitelű nyilvántartást vezet.

(2) A bejelentésről, illetve a bejelentés visszavonásáról haladéktalanul értesíteni kell a Magyar Szabadalmi Hivatal, az Európai Unió tagállamainak és az UPOV tagországainak társhatóságait, valamint a Közösségi Növényfajta Hivatal.

A fajták kísérleti vizsgálata

9. §

(1) A fajtajelölteket a bejelentések elfogadása után a minősítő intézet DUS- és — ahol ez előírás — gazdasági értékmegállapító kísérletekben vizsgálja. A növényfajonként külön-külön meghatározott feltételek szerint a minősítő intézet a közösségi jogszabályok és a Közösségi Növényfajta Hivatal technikai előírásai, illetve az UPOV által ajánlott és a Fajtamínősítő Bizottság által jóváhagyott — a minősítő intézet által az érdekeltek számára hozzáférhető módon közzétett — módszerek alapján

a) szántóföldi fajták esetén DUS-vizsgálatot és gazdasági értékvizsgálatot,

b) zöldség, gyümölcs, dísznövény és erdészeti fajok fajtái esetén csak DUS-vizsgálatot,

c) szőlőfajták esetén a fiziológiai — különösen a termesztési és felhasználási cél szempontjából döntő, az Európai Közösség által a szőlő vegetatív szaporítóanyagok forgalmazásáról szóló jogszabályokban meghatározott — tulajdonságok megállapítására irányuló vizsgálatot végez.

(2) Szőlőklónok esetén az (1) bekezdés c) pontja szerinti fiziológiai tulajdonságokat kell meghatározni, azonban a megkülönböztethetőség helyett azt kell vizsgálni, hogy a klón a fenotípusos bélyegek alapján megfelel-e az adott fajtának.

(3) A gazdasági értékvizsgálat elvégzése nem előírás

a) szántóföldi növényfajok hibridjeinek komponenseinél, valamint

b) azon fűfajoknál, amelyeknél a bejelentő nyilatkozik arról, hogy a bejelentett fajtát nem kívánják takarmányozási célra felhasználni.

(4) Amennyiben a csak DUS-vizsgálatra kötelezett növényfajok körében a vizsgált fajta állományán olyan termesztési tulajdonság megállapítására kerül sor, amely a fajta termesztését veszélyeztetné, környezeti vagy humánegészségügyi veszélyt jelentene, a minősítő intézet köteles ezeket az eredményeket nyilvánosságra hozni. Az ilyen eredmények alapján a fajta Nemzeti Fajtajegyzékre vétele megtagadható.

(5) Az állami elismeréshez és a növényfajta-oltalomhoz szükséges DUS-vizsgálatokat a minősítő intézet saját kísérleti hálózatában végzi, de kétoldalú megállapodás alapján más UPOV tagország társintézményével is elvégeztetheti, illetve a már meglévő eredményeket átveheti. Olyan növényfajnál, amelynek tekintetében a minősítő intézet által végzendő DUS-vizsgálat feltételei nem adóttak, a DUS-vizsgálat a minősítő intézet közreműködésével, illetve felügyeletével a bejelentőnél is végezhető.

(6) A minősítő intézet az állami elismeréshez szükséges gazdasági értékvizsgálatokat saját kísérleti hálózatában, illetve kihelyezett kísérletekben végzi. A minősítő intézet a kihelyezett kísérlet elvégzésével más arra alkalmas és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) által erre jóváhagyott természetes vagy jogi személyt, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot is megbízhat. A kihelyezett kísérletek eredményeit csak akkor lehet elfogadni, ha azokat a minősítő intézet által alkalmazott módszertan szerint állították be. A kihelyezett kísérleteket a minősítő intézet szervezi, ellenőrzi és értékeli.

10. §

(1) A kísérleti vizsgálatoknak ki kell terjedniük mindazon tényezőkre, amelyek a fajta

a) megkülönböztethetőségének — szőlőklónok esetén azonosságának —, egyöntetűségének (egyneműségének) és állandóságának megállapításához, a fajta leírásához és szántóföldi hibridek esetén a kombináció ellenőrzéséhez szükségesek, valamint

b) a termesztés, feldolgozás, illetve felhasználás során gazdasági jelentőséggel bírnak.

(2) A DUS-vizsgálatok időtartama legalább két értékelhető termőév, illetve egy termelési ciklus. A bejelentett szántóföldi és zöldség fajtajelöltek megkülönböztethetőségének, egyöntetűségének (egyneműségének) és állandóságának vizsgálatát a bejelentést követő termesztési időszakban, szőlő és gyümölcs esetén a termőre fordulást követően kell megkezdeni.

(3) A gazdasági értékvizsgálat időtartamát az 5. számú melléklet tartalmazza. A gazdasági értékvizsgálat a bejelentést követő termesztési időszakban kezdődik. Ha a gazdasági értékvizsgálat az 5. számú melléklet szerinti időtartamnál korábban lezárható, a minősítő intézet a fajta állami elismerésére előterjesztést készíthet.

(4) Géntechnológiával módosított növényfajta kísérleti vizsgálata csak kibocsátási engedéllyel és a külön jogszabályokban foglaltak figyelembevételével kezdhető meg.

(5) A fajta vizsgálata során a kísérletek a Fajtaminősítő Bizottság által meghatározott és közzétett módon megtekinthetők.

11. §

(1) A fajtajelöltek kísérletbe állításához szükséges szaporítóanyagokat a bejelentő a minősítő intézet által meghatározott időpontig és helyen — harmadik országból származó fajta esetében vámkezelt — térítésmentesen köteles a minősítő intézet rendelkezésére bocsátani a 4. és 5. számú mellékletben foglaltak szerint. A kijelölt összehasonlító, példa, illetve referencia fajta bejelentőjének, illetve a képviselőnek a minősítő intézet által előírt kísérleti szaporítóanyag mennyiséget térítés ellenében a minősítő intézet rendelkezésére kell bocsátania a gazdasági érték- és a DUS-vizsgálatokhoz.

(2) A nem megfelelő minőségű szaporítóanyag miatt nem értékelhető kísérlet után a teljes vizsgálati díjat meg kell fizetni.

(3) Ha a minősítő intézet a kísérletekhez szükséges telepítési anyagot központilag állítja elő, az előállítás költségeit a bejelentő köteles a minősítő intézet részére megtéríteni.

(4) A minősítő intézet a kísérleti célra beküldött

a) szaporítóanyagot kizárólag hivatalos vizsgálatok elvégzésére használhatja fel, ideértve az UPOV tagországokkal kialakított kétoldalú nemzetközi fajtavizsgálati együttműködési kötelezettségeket is,

b) vetőmagból a 4. számú melléklet szerinti letéti mintát a vonatkozó előírások szerint tartós tárolóba helyezi; amennyiben a vizsgálat megszűnik, a letéti mintával a bejelentő rendelkezhet.

(5) A minősítő intézet hibájából értékelhetetlen kísérleteket a minősítő intézet saját költségén megismétli.

12. §

(1) A minősítő intézet a bejelentett fajta DUS-vizsgálatát a Közösségi Növényfajta Hivatal technikai előírásai és az UPOV Technikai Bizottsága által elfogadott irányelvek, illetve azok hiányában a minősítő intézet és az együttműködő társintézetek által kialakított és a Fajtaminősítő Bizottság által jóváhagyott nemzeti irányelvek szerinti módszertan alapján végzi. A vizsgálati módszertant a minősítő intézet megfelelő formában közzéteszi.

(2) A DUS-vizsgálatok éves részeredményeit és a végleges eredményt a minősítő intézet csak a bejelentővel, illetve képviselőjével közli. A minősítő intézet a Nemzeti Fajtajegyzékre vétel esetén a hivatalos fajtaleírást nyilvánosan kezeli. A keresztezési képletet és a vonal leírását a bejelentő ellenkező rendelkezéséig bizalmasan kell kezelni, az nem hozható nyilvánosságra.

(3) A gazdasági értékvizsgálatra kijelölt fajokból a fajta termesztési és felhasználási értékeinek megállapítására a minősítő intézet kisparcellás gazdasági értékvizsgálati kísérleteket állít be.

(4) A gazdasági értékvizsgálatok módszereit és éves eredményeit a minősítő intézet közzéteszi.

(5) A bejelentő vagy képviselője jogosult betekinteni az általa bejelentett növényfajta vonatkozó vizsgálati adataiba.

13. §

(1) A fajtavizsgálat — az évelő és fás növények kivételével — a bejelentő kérésére legfeljebb egy évig szüneteltethető.

(2) A bejelentő az állami elismerés iránti kérelmet a vizsgálat időszakában visszavonhatja. A bejelentőnek a kukorica, napraforgó, rozs, repce és kender hibridek, illetve a cirokfélék hibridjei bejelentésének visszavonásakor a komponensek visszavonásáról vagy további vizsgálatáról is nyilatkoznia kell.

(3) A minősítő intézet a vizsgálatokat megszünteti, egyidejűleg a bejelentés érvényét veszti, ha

a) a lezárult DUS-vizsgálat eredményei nem felelnek meg a vizsgálati követelményeknek,

b) a bejelentő — az (1) bekezdésben foglaltak kivételével — a minősítő intézetnek a kísérlet lefolytatására a meghatározott mennyiségben és minőségben nem tud vizsgálati anyagot biztosítani,

c) a bejelentő a minősítő intézettel a bejelentőíven hamis adatokat közölt, vagy

d) a bejelentő a vizsgálati díjat a megadott határidőig nem fizette meg.

(4) A minősítő intézet a vizsgálat megszüntetéséről határozatot hoz, amely ellen az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint van helye jogorvoslatnak.

14. §

Az állami elismerés, illetve a növényfajta-oltalom megszerzésével kapcsolatos vizsgálatokhoz szükséges, az 5. számú mellékletben meghatározott mennyiségű és minőségű szaporítóanyagot a bejelentő, illetve képviselője harmadik országból — a növényegészségügyi jogszabályokban foglaltak teljesítése mellett — engedély nélkül hozhatja be.

Egyedi szaporítási engedély

15. §

(1) Az állami elismerésre bejelentett fajok fajtáira egyedi szaporítási engedély adható.

(2) A szántóföldi és zöldség fajok fajtáira engedély éves eredményes DUS-vizsgálat alapján kérelmezhető. Az egyedi szaporítási engedély a szántóföldi fajok szaporítóanyagának forgalmazására nem jogosít.

(3) A szőlő és gyümölcs fajok fajtáira vonatkozó engedély egyben a forgalomba hozatalra is kiterjed.

(4) Az (1) bekezdés szerinti engedély iránti kérelmet a vetést vagy telepítést megelőzően — a minisztérium részére címezve — a minősítő intézetnél kell benyújtani.

(5) Az egyedi szaporítási engedély a fajtajelölt állami elismeréséig, illetve a vizsgálat megszüntetéséig érvényes.

DUS-vizsgálati jelentés a növényfajta-oltalomhoz

16. §

A növényfajta-oltalmi eljárás céljára külön vagy az állami elismeréssel együtt benyújtott kérelem alapján elvégzett DUS-vizsgálatról a minősítő intézet időközi vagy végleges DUS-vizsgálati jelentést készít. A minősítő intézet a végleges jelentésben nyilatkozik arról, hogy a fajta megkülönböztethető, egyöntetű (egynemű) és állandó-e. Ha a minősítő intézet a fajtát megkülönböztethetőnek, egyöntetűnek (egyneműnek) és állandónak minősíti, a jelentéshez mellékelni a fajtaleírást, amit egyúttal a bejelentőnek is megküld.

A növényfajta állami elismerése, annak elutasítása és visszavonása

17. §

(1) A kísérleti vizsgálatok eredményei alapján a minősítő intézet előterjesztést készít a Fajtaminősítő Bizottság részére, és egyúttal javaslatot tesz

a) a növényfajta állami elismerésére,
b) a növényfajta vizsgálatának megszüntetésére,
c) a növényfajta állami elismerésének visszavonására, illetve

d) a növényfajta állami elismerésének meghosszabbítására,

e) a mezőgazdasági növényfajok és zöldségfajok fajtaelnevezéseinek alkalmasságára vonatkozó végrehajtási szabályok megállapításáról szóló, a Bizottság 930/2000/EK rendeletében foglaltak szerint másik fajtanév bejegyzésére, vagy

f) újabb fajtafenntartó bejegyzésére.

(2) Az előterjesztésnek — a bejelentésre vonatkozó kérelemben foglaltak alapján — tartalmaznia kell:

a) a faj nevét,

b) a fajta nemesítői jelzését,

c) a bejelentő nevét és címét, továbbá harmadik országbeli bejelentő esetében a képviselő nevét és címét,

d) a fajtafenntartó nevét és címét,

e) a fajta származását, előállításának módját (keresztelési képlet), továbbá, hogy

f) a fajta géntechnológiával módosított szervezet-e.

(3) Az előterjesztésnek a vizsgálatok alapján tartalmaznia kell:

a) a fajta kísérleti vizsgálatának időtartamát,

b) a fajta termesztési és hasznosítási célját,

c) a fajta DUS-vizsgálati eredményét (szántóföldi növények hibridjei esetében a komponenseket is),

d) a fajta leírását a CPVO-, UPOV- vagy nemzeti irányelvek alapján (hibridek esetén a komponenseket is),

e) a fajta gazdasági értékvizsgálatának eredményeit az arra kötelezett fajok esetében,

f) a 9. § (4) bekezdése szerinti tulajdonságokat,

g) a javasolt és a minősítő intézet által ellenőrzött fajtanévet,

h) a döntési javaslatot és annak indoklását.

(4) Az Európai Unió valamely tagállamában vagy harmadik országban már regisztrált fajták esetén az eredeti fajtanévet kell alkalmazni, de indokolt esetben — a mezőgazdasági növényfajok és zöldségfajok fajtaelnevezéseinek alkalmasságára vonatkozó végrehajtási szabályok megállapításáról szóló, a Bizottság 930/2000/EK rendeletében foglaltak szerint — szinonim név adható.

(5) Az állami elismerés időpontját legalább 90 nappal megelőzően a javasolt fajtanévet az Európai Unió tagállamai hatóságainak tudomására kell hozni, biztosítva a felszólalás lehetőségét.

18. §

(1) A Nemzeti Fajtajegyzéken csak olyan fajta szerepelhet, amelynek a minősítő intézetnél nyilvántartott fajtafenntartója van.

(2) A fajta állami elismerése az állami elismeréshez szükséges ismételt DUS-vizsgálatok eredményei alapján a bejelentő kérelmére meghosszabbítható, ha a fajta eredeti fajtaleírásban rögzített tulajdonságai nem változtak meg. Ha a bejelentő az állami elismerés meghosszabbítására igényt tart, úgy azt a lejárati időpontja előtt legalább két évvel kérelmeznie kell.

(3) Ha a minősítő intézet az állami elismerés lejártáig nem dönt a meghosszabbítási kérelemről, az állami elismerés a döntés időpontjáig meghosszabbodik.

(4) Nem hosszabbítható meg az állami elismerés, ha

a) a lejárati időpontja előtt legalább két évvel nem kezdeményezik a meghosszabbítást,

b) a DUS-vizsgálat során megállapítást nyer, hogy a fajta már nem megkülönböztethető, vagy nem egyöntetű (egynemű), illetve nem állandó,

c) a bejelentő nem fizeti meg az állami elismerés időtartama alatt végzett azonossági vizsgálatokért fizetendő díjat.

19. §

(1) Az állami elismerésről, annak elutasításáról, az állami elismerés meghosszabbításáról, illetve visszavonásáról — a Fajtaminősítő Bizottság állásfoglalása alapján — a minősítő intézet által kiadott határozatot a minősítő intézet a minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi. Az állami elismerésről a minősítő intézet a bejelentő részére oklevelet állít ki.

(2) Az állami elismerésről és a fajtajegyzék módosításáról a minősítő intézet értesíti az Európai Unió tagállamai, valamint az UPOV tagországok társhatóságait, továbbá — a Közösségi Fajtajegyzék kiadása érdekében — az Európai Bizottságot.

20. §

(1) A minősítő intézet az állami elismerés visszavonását kezdeményezi a Fajtaminősítő Bizottságnál, ha

a) a bejelentéskor vagy a vizsgálat során a bejelentő hamis adatokat szolgáltatott,

b) a fajtafenntartás eredményességét ellenőrző vizsgálat során megállapították, hogy a fajtának a Nemzeti Fajtajegyzékre vételekor leírt tulajdonságai megváltoztak, az nem egyöntetű (nem egynemű), illetve nem állandó,

c) a bejelentő az erre vonatkozó felszólítás kézhezvételétől számított 30 napon belül nem ad új nevet a fajtának,

d) a bejelentő nem teljesíti fajtafenntartási kötelezettségét,

e) bebizonyosodik, hogy a fajta állami elismerésekor nem volt megkülönböztethető,

f) a bejelentő az állami elismerés visszavonását kéri, vagy

g) a bejelentő nem fizeti meg az állami elismerés időtartama alatt végzett azonossági vizsgálatokért fizetendő díjat.

(2) A fajta állami elismerésének visszavonását követően a szaporítóanyag a visszavonást követő harmadik év június 30. napjáig forgalmazható.

21. §

A Fajtaminősítő Bizottság szükség szerint, de félévente legalább egyszer ülésezik. A Fajtaminősítő Bizottság ügyrendjét maga határozza meg, de azt a miniszternek jóvá kell hagynia.

Nemzeti Fajtajegyzék

22. §

(1) A minősítő intézet évente közzéteszi az államilag elismert fajtákat tartalmazó Nemzeti Fajtajegyzéket, amelyben fajonkénti felsorolásban közölni kell:

a) a fajta nevét,

b) a bejelentő nevét, címét,

c) a fajtafenntartó nevét, címét,

d) a fajta képviselőjének nevét, címét,

e) a Nemzeti Fajtajegyzékre vételi időpontját (év, hó, nap),

f) az esetleges géntechnológiai módosítás tényét, valamint

g) a növényfajta-oltalom fennállását.

(2) A Nemzeti Fajtajegyzékben a kertészeti növények szaporítóanyagának előállításánál alanyként használt növényfajtákat, illetve fajokat is fel kell tüntetni.

(3) A Nemzeti Fajtajegyzéket ágazatonként külön állítják össze. Az ágazatonkénti fajtajegyzékek a következők:

a) Szántóföldi Növények Nemzeti Fajtajegyzéke,

b) Zöldségnövények Nemzeti Fajtajegyzéke,

c) Szőlő és Gyümölcs Nemzeti Fajtajegyzék,

d) Dísz- és Gyógynövények Nemzeti Fajtajegyzéke,

e) Erdészeti Növények Nemzeti Fajtajegyzéke.

(4) A (3) bekezdés szerinti nemzeti fajtajegyzékek A. része tartalmazza mindazon fajok fajtáit, amelyek szerepelnek az 1. számú mellékletben, és a szántóföldi, valamint a zöldségnövények esetében a Közösségi Fajtajegyzékre felkerülnek.

(5) A (3) bekezdés szerinti nemzeti fajtajegyzékek B. része azon fajok fajtáit tartalmazza, amelyekre nem vonatkozik a törvény szerinti állami elismerési kötelezettség, de korábban állami elismerést kaptak vagy állami elismerésüket fakultatív módon kérelmezték. Ezek a fajták a Közösségi Fajtajegyzékre nem kerülnek fel.

Szállítói Fajtajegyzék

23. §

(1) A minősítő intézet a gyümölcs- és dísznövényfajtákra kiterjedően évente összeállítja a Szállítói Fajtajegyzéket és azt a rövid fajtaleírásokkal kiegészítve közzéteszi.

(2) A Szállítói Fajtajegyzékre akkor kerülhet a fajta, ha

a) az Európai Unió valamennyi tagállamában azonos nevet visel, amit a minősítő intézet ellenőriz azzal, hogy megfelelő esetben az ismert szinonimákat is meg kell adni,

b) kellően részletes fajtaleírással rendelkeznek a szállítók a fajtáról, kellően részletesnek tekintve a fajtaleírást, ha az legalább az UPOV Technikai Kérdőívében felsorolt tulajdonságainak kifejeződéseit tartalmazza; a leírásban közlendő tulajdonságokat és ezek kifejeződési fokozatait fajonként részletezve a minősítő intézet hivatalos lapjában közreadja,

c) a szállító információt ad a fajta fenntartásáról.

(3) A (2) bekezdés szerinti esetben lehetőség szerint közölni kell azt is, hogy a fajta a hozzá legközelebb álló fajtától mely tulajdonságban és milyen kifejeződési fokozattal különbözik.

(4) A Szállítói Fajtajegyzéken lévő fajtákat a minősítő intézet fajtagyűjteményeibe kiültetheti. A Szállítói Fajtajegyzéken lévő fajtákat közismerteknek kell tekinteni, a minősítő intézet azokat a rövid fajtaleírásokkal kiegészítve közzé teheti.

Leíró Fajtajegyzék

24. §

A minősítő intézet az államilag elismert fajtákról Leíró Fajtajegyzéket készít, amelyben a fajtáknak az elismeréskori állapotára vonatkozóan közölt lényeges morfológiai, termesztési és felhasználási tulajdonságairól ad tájékoztatást.

Ajánlott Fajták Jegyzéke

25. §

(1) A termelők tájékoztatása, illetve a fajták jobb megismerése érdekében a Nemzeti Fajtajegyzéken, valamint a Közösségi Fajtajegyzékben szereplő fajták egy részével statisztikailag értékelhető kísérleteket lehet szervezni. A kísérletekbe kerülés feltétele az állami elismerés megléte, a Közösségi Fajtajegyzéken szereplő fajták esetében pedig a Magyar Köztársaságban lefolytatott gazdasági értékvizsgálat megfelelő eredménye.

(2) A kísérleteket a kereskedelmi forgalomból vett, a jogszabályban meghatározott utolsó szaporítási fokú fémzáralt szaporítóanyagokból állítják be.

(3) Az Ajánlott Fajták Jegyzékéhez szükséges kísérletekben a fajták gazdasági értékét kell megállapítani, különös tekintettel a termőképességre, minőségre és a növénykörtani tulajdonságokra.

(4) Az Ajánlott Fajták Jegyzékének összeállításához szükséges kísérletek szervezését, a kísérleti módszertan — a faj sajátosságai, illetve a termesztési cél figyelembevételével történő — összeállítását és évenkénti közvételét a Magyar Agrárkamara, valamint az egyes termékpályákat összefogó szakmai szervezetek által létrehozott bizottság végzi. A bizottság dönt az Ajánlott Fajták Jegyzékében történő szerepeltetésről, egyúttal szervezi és lebonyolítja az ahhoz szükséges kísérleteket, illetve megállapítja a vonatkozó költségeket. A költségek fedezetét központi költségvetési források és a Magyar Agrárkamara, valamint az egyes termékpályákat összefogó szakmai szervezetek befizetési kötelezettsége biztosítja. A bizottság működésének szabályait és etikai szabályzatát maga határozza meg.

A fajták fenntartása

26. §

(1) A fajtafenntartás feladata a fajta szaporításához, illetve terjesztéséhez szükséges alapanyag — elit vetőmag — folyamatos előállítására olyan módon, hogy tulajdonságai az utód nemzedékben megmaradjanak és a növényegészségügyi előírásoknak megfeleljenek.

(2) A hibridfajta fenntartása alatt a hibrid kombinációban szereplő vonalak fenntartását kell érteni.

(3) Szőlő és gyümölcsfajták esetében a fajtafenntartásnak a bázis szaporítóanyag előállítására is ki kell terjednie.

(4) A bejelentő a fajta fenntartásával más természetes vagy jogi személyt, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot is megbízhat. A fajtafenntartási jog átadásáról, illetve az esetleges további változásokról a bejelentő a minősítő intézetet írásban köteles értesíteni.

(5) Ha az állami elismerésben részesített, oltalom alatt nem álló fajtára újabb fajtafenntartó támaszt igényt annak alapján, hogy a fajtafenntartás során mennyiségi és minőségi kifogások merültek fel és azok az eredeti fajtafenntartónál nem orvosolhatók, azt a minősítő intézet részére be kell jelenteni. A minősítő intézet az újabb fajtafenntartó által előállított szaporítóanyagot DUS kísérletben összehasonlítja a fajta referenciagyűjteményben elhelyezett eredeti szaporítóanyagával. A vizsgálat időtartama legalább egy termesztési ciklus. Ha a két szaporítóanyag tételből felnevelt növény fajtaleírása azonos, akkor az újabb fajtafenntartó a nyilvántartásba bevezethető. A minősítő

intézet az összehasonlító vizsgálat eredményei és a Fajta-minősítő Bizottság állásfoglalása alapján a fajtafenntartót, illetve fajtafenntartókat a Nemzeti Fajtajegyzékben közzéteszi.

27. §

(1) A minősítő intézet a fajtafenntartás eredményességét rendszeresen ellenőrzi. A Nemzeti Fajtajegyzékre vételt követően a fajtafenntartó által előállított szaporítóanyag mintáit a tartós vetőmagtárolóban elhelyezett — vegetatív szaporítású növényeknél a fajtagyűjteményben megőrzött — tétellel a minősítő intézet összehasonlítja annak megállapítására, hogy a fajtafenntartás során az állami elismerésben részesített fajta megőrizte-e az eredeti fajteleírásban szereplő tulajdonságokat. Ennek érdekében a vetőmag előállítás és forgalmazás ellenőrzésének keretében a minősítő intézet fajtakitermesztő állomásának vizsgálatot kell végeznie

a) valamennyi hivatalos minősítésben részesített szuperelit szaporítási fokú vetőmagtétel mintájából,

b) valamennyi elit szaporítási fokú vetőmagtétel mintájából,

c) szűrőpróbaszerűen a minősített vetőmagtételek legalább 20%-ából.

(2) Magyarországon nem regisztrált, de magyarországi fajtafenntartóval rendelkező fajták esetében a fajtafenntartás ellenőrzésének lefolytatásához a minősítő intézet segítséget nyújt a társhatóságok részére.

(3) A 20. §-ban foglaltakat kell alkalmazni, ha a fajtafenntartás során előállított és forgalomba kerülő szaporítóanyag ismételten nem felel meg a Nemzeti Fajtajegyzékre vételkor rögzített leírásnak.

28. §

A növényfajták állami elismerésének, illetve a növényfajta-oltalommal kapcsolatos DUS vizsgálatok díjtételeit külön rendelet tartalmazza.

29. §

(1) Ez a rendelet a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba, azzal, hogy rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a növényfajták állami elismeréséről szóló 88/1997. (XI. 28.) FM rendelet, továbbá a növényfajták állami elismeréséről szóló 88/1997. (XI. 28.) FM rendelet, valamint a szőlő, komló, gyümölcs és dísznövény szaporítóanyagok előállít-

tásáról és forgalmazásáról szóló 90/1997. (XI. 28.) FM rendelet módosításáról szóló 45/1998. (VI. 16.) FM rendelet 1. §-a és 3. §-ának (1) bekezdése hatályát veszti.

(3) A növényfajták állami elismeréséről szóló 88/1997. (XI. 28.) FM rendelet szerint kiadott ideiglenes szaporítási engedélyek a rendelet hatálybalépését követően az e rendelet szerinti egyedi szaporítási engedélynek minősülnek.

30. §

Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, az azt kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban — a rendelet tárgykörében megjelent más jogszabályokkal együtt — az Európai Községek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 2002/53/EK irányelve a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről,

b) a Tanács 2002/54/EK irányelve a répvetőmag forgalmazásáról,

c) a Tanács 2002/55/EK irányelve a zöldségvetőmagok forgalmazásáról,

d) a Tanács 2002/56/EK irányelve a vetőburgonya forgalmazásáról,

e) a Tanács 2002/57/EK irányelve az olaj- és rostonövények vetőmagjának forgalmazásáról,

f) a Tanács 66/401/EGK irányelve a takarmánynövényvetőmagok forgalmazásáról,

g) a Tanács 66/402/EGK irányelve a gabonavetőmagok forgalmazásáról,

h) a Bizottság 72/169/EGK irányelve a szőlőfajták jellemzőinek és vizsgálatuk minimumfeltételeinek meghatározásáról,

i) a Tanács 92/33/EGK irányelve a vetőmagokon kívüli zöldségzaporító és -ültetési anyagok forgalmazásáról,

j) a Tanács 92/34/EGK irányelve a gyümölcsfajták szaporító- és ültetvényanyagának forgalmazásáról,

k) a Bizottság 2003/90/EK irányelve a 2002/53/EK tanácsi irányelv 7. cikkének alkalmazásában egyes mezőgazdasági növényfajok fajtái esetében minimálisan vizsgálandó jellemzők és a vizsgálat minimumfeltételei vonatkozásában a végrehajtási intézkedések meghatározásáról,

l) a Bizottság 2003/91/EK irányelve a 2002/55/EK tanácsi irányelv 7. cikkének alkalmazásában a zöldségfajok egyes fajtáinak a vizsgálatokor minimálisan figyelembe vett jellemzők és a vizsgálat elvégzésének minimum követelményei tekintetében történő végrehajtási intézkedések meghatározásáról.

1. számú melléklet a 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelethez**Az állami elismerésre, illetve Szállítói Fajtajegyzékre vételre kötelezett növényfajok jegyzéke***I. Állami elismerésre kötelezett növényfajok*

A) Szántóföldi növények

Répafélék

1. Beta vulgaris L.	cukorrépa
2. Beta vulgaris L.	takarmányrépa

Takarmánynövények

3. Agrostis canina L.	eb tippán
4. Agrostis gigantea Roth.	óriás tippán
5. Agrostis stolonifera L.	tarackos tippán
6. Agrostis capillaris L.	cérna tippán
7. Alopecurus pratensis L.	réti ecsetpázsit
8. Arrhenatherum elatius (L.)
P. Beauv., ex J.S. et K.B. Presl.	francia perje
9. Bromus catharticus Vahl	prérifű
10. Bromus sitchensis Trin.	alaszakai rozsnok
11. Cynodon dactylon (L.) Pers.	csillagpázsit
12. Dactylis glomerata L.	csomós ebír
13. Festuca arundinacea Schreber	nádkéű csenkesz
14. Festuca ovina L.	juh csenkesz
15. Festuca pretensis Hudson	réti csenkesz
16. Festuca rubra L.	vörös csenkesz
17. X festulolium	csenkesz — perje fajhibrid
18. Lolium multiflorum Lam.	olasz perje
19. Lolium perenne L.	angol perje
20. Lolium x boucheanum Kunth	hibrid perje
21. Phalaris aquatica L.	gumós pántlikafű
22. Phleum bertolonii DC.	gumós komócsin
23. Phleum pratense L.	réti komócsin
24. Poa annua L.	egyéves perje
25. Poa nemoralis L.	ligeti perje
26. Poa palustris L.	mocsári perje
27. Poa pratensis L.	réti perje
28. Poa trivialis L.	sovány perje
29. Trisetum flavescens (L.) P. Beauv.	aranyzab
30. Hedysarum coronarium L.	coronas (olasz) baltavirág
31. Lotus corniculatus L.	szarvaskerep
32. Lupinus albus L.	fehérvirágú csillagfürt
33. Lupinus angustifolius L.	kékvirágú csillagfürt
34. Lupinus luteus L.	sárgavirágú csillagfürt
35. Medicago lupulina L.	komlós lucerna
36. Medicago sativa L.	kékvirágú lucerna

37. <i>Medicago x varia</i> T. Martyn	tarkavirágú lucerna
38. <i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	baltacim
39. <i>Pisum sativum</i> L. (partim)	takarmányborsó
40. <i>Trifolium alexandrinum</i> L.	alexandriai here
41. <i>Trifolium hybridum</i> L.	svédhere
42. <i>Trifolium incarnatum</i> L.	bíborhere
43. <i>Trifolium pratense</i> L.	vöröshere
44. <i>Trifolium repens</i> L.	fehérhere
45. <i>Trifolium resupinatum</i> L.	perzsahere
46. <i>Trigonella foenum-graecum</i> L.	görögszéna
47. <i>Vicia faba</i> L. (partim)	lóbab
48. <i>Vicia pannonica</i> Crantz	pannonbükköny
49. <i>Vicia sativa</i> L.	tavaszi bükköny
50. <i>Vicia villosa</i> Roth	szöszösbükköny
51. <i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	karórépa
52. <i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. var. <i>viridis</i> L.	takarmánykáposzta
53. <i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	mézontófü
54. <i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.	olajretek

Olaj- és rostonövények

55. <i>Arachis hypogea</i> L.	földimogyoró
56. <i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs	réparepce
57. <i>Brassica juncea</i> (L.) Czernj et Cosson	sareptai mustár
58. <i>Brassica napus</i> L. (partim)	káposztarepce
59. <i>Brassica nigra</i> (L.) Koch	fekete mustár
60. <i>Cannabis sativa</i> L.	kender
61. <i>Carthamus tinctorius</i> L.	pórsáfrány (sáfrányos szeklice)
62. <i>Carum carvi</i> L.	kömény
63. <i>Gossypium</i> ssp.	gyapot
64. <i>Helianthus annuus</i> L.	napraforgó
65. <i>Linum usitatissimum</i> L.	len
66. <i>Papaver somniferum</i> L.	mák
67. <i>Sinapis alba</i> L.	fehér mustár
68. <i>Glycine max</i> (L.) Merrill	szója

Gabonafélék

69. <i>Avena sativa</i> L.	zab
70. <i>Hordeum vulgare</i> L.	árpa
71. <i>Oryza sativa</i> L.	rizs
72. <i>Phalaris canariensis</i> L.	kanári köles
73. <i>Secale cereale</i> L.	rozs
74. <i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench	cirok
75. <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.	szudáni fű

76. Sorghum bicolor (L.) Moench x
Sorghum sudanense (Piper) Stapf.	cirok x szudáni fű hibrid
77. X Triticosecale Wittm.	tritikále
78. Triticum aestivum L.	búza
emend. Fiori et Paol.
79. Triticum durum Desf.	durum búza
80. Triticum spelta L.	tönköly búza
81. Zea mays L.	kukorica, a csemegekukorica, a pattogató kukorica, a
gyöngykukorica és a díszkukorica kivételével

Burgonya

82. Solanum tuberosum L.	burgonya

B) Zöldségfajok

1. Allium cepa L.	hagyma
2. Allium porrum L.	póréhagyma
3. Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm.	turbolya
4. Apium graveolens L.	zeller
5. Asparagus officinalis L.	spárga
6. Beta vulgaris L. var. vulgaris	mángold
7. Beta vulgaris L. var. conditiva Alef.	cékla
8. Brassica oleracea L. convar. acephala (DC.)
Alef. var. sabellica L.	leveles kel
9. Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.)
Alef. var. botrytis L.	karfiol
10. Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.)
Alef. var. cymosa Duch.	brokkoli
11. Brassica oleracea L. convar. oleracea var.
gemmifera DC.	bimbóskel
12. Brassica oleracea L. convar. capitata (L.)
Alef. var. sabauda L.	kelkáposzta
13. Brassica oleracea L. convar. capitata (L.)
Ahlef. var. alba DC.	fejes káposzta
14. Brassica oleracea L. convar. capitata (L.)
Alef. var. rubra DC.	vöröskáposzta
15. Brassica oleracea L. convar. acephala (DC.)
Alef. var. gongylodes	karalábé
16. Brassica pekinensis (Lour.) Rupr.	kínai kel
17. Brassica rapa L. var. rapa	tarlórépa
18. Capsicum annuum L.	paprika
19. Cichorium endivia L.	endívia
20. Cichorium intybus L. (partim)	cikória, ipari cikória
21. Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai	görögdinnye
22. Cucumis melo L.	sárgadinnye
23. Cucumis sativus L.	uborka
24. Cucurbita Maxima Duchesne	sütőtök
25. Cucurbita pepo L.	spárgatök
26. Cynara cardunculus L.	kárdi
27. Daucus carota L.	sárgarépa

28. Foeniculum vulgare Miller	édeskömény
29. Lactuca sativa L.	fejes saláta
30. Lycopersicon Iycopersicum (L.) Karsten ex Farw.	paradicsom
31. Petroselinum crispum (Miller) Nyman ex A. W. Hill	petrezselyem
32. Phaseolus coccineus L.	tűzbab
33. Phaseolus vulgaris L.	bab
34. Pisum sativum L. (partim)	borsó, kivéve takarmányborsó
35. Raphanus sativus L.	reték
36. Scorzonera hispanica L.	feketegyökér
37. Solanum melongena L.	tojásgyümölcs
38. Spinacia oleracea L.	spenót
39. Valerianella locusta (L.) Laterr.	galambbegysaláta
40. Vicia faba L. (partim)	lóbab

C) Szőlő

1. Vitis L.	szőlő
-------------	-------

II. Szállítói Fajtajegyzékre vételre kötelezett növényfajok

Gyümölcs

1. Castanea sativa Mill. gesztenye
2. Citrus L.
3. Corylus avellana L. mogyoró
4. Cydonia oblonga Mill. birs
5. Ficus carica L. füge
6. Fortunella Swingle
7. Fragaria L. szamóca
8. Juglans regia L. dió
9. Malus Mill. alma
10. Olea europea L. olívbogyó
11. Mespilus germanica L. naspolya
12. Pistacia vera L. pisztácia
13. Poncirus Raf.
14. Prunus amygdalus Batsch mandula
15. Prunus armeniaca L. kajszibarack
16. Prunus avium L. cseresznye
17. Prunus cerasus L. meggy
18. Prunus domestica L. szilva
19. Prunus persica (L.) Batsch őszibarack
20. Prunus salicina Lindl. japán szilva
21. Pyrus L. körte
22. Ribes L. ribiszke, köszméte, ribiszke X köszméte
23. Rubus L. málna, szeder, málnaszeder
24. Sambucus nigra L. bodza
25. Vaccinium L. áfonya

2. számú melléklet a 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelethez

Növényfajta állami elismerésére szolgáló bejelentőív mintája

**ORSZÁGOS
MEZŐGAZDASÁGMINŐSÍTŐINTÉZET**
1024 Budapest, Keleti Károly u. 24.

Nyilvántartási száma:
Beérkezés kelte:

Bejelentőív

növényfajta állami elismerésére

- a) A faj latin és magyar neve:
- b) A fajta nemesítői jelzése:
Javasolt fajtanév — fantázianév vagy kód (A megfelelőt alá kell húzni!):
- c) A bejelentő neve, címe, telefon- és telefaxszáma:
Nemesítői intézmény:
A nemesítő(k) neve és címe, telefon- és telefaxszáma, részesedési arányuk:
- d) A képviselő neve, címe, telefon- és telefaxszáma:
(A fajtajogosult meghatalmazását mellékletben csatolni kell!)
- e) A fajta származása és nemesítési módja:
Kombinációs nemesítés és hibridek esetében (kukorica, napraforgó, cirok, rozs, repce) a keresztezési képlet:
.....
- f) A fajta géntechnológiával módosított-e? (A megfelelőt alá kell húzni!):
Igen Nem
(Ha a fajta géntechnológiával módosított, a kibocsátási engedélyt mellékletben csatolni kell!)
- g) A fajtafenntartó neve, címe, telefon- és telefaxszáma:
- h) A fajta termesztési, hasznosítási célja:
- i) Mely országokban regisztrált, illetve oltalmazott a fajta? (Az alábbi táblázatban közlendő!)

	Ország, ahol a fajtát regisztrálták, illetve oltalomban részesítették	A regisztráció, illetve oltalmazás időpontja	Név, amelyen a fajtát regisztrálták, illetve oltalomban részesítették (Csak akkor töltendő ki, ha a név eltér a közölttől!)
Állami elismerésre			
Növényfajta-oltalomra			

Megjegyzés:

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a bejelentőíven közölt adatok a valóságnak megfelelnek.

Kelt:

.....
a bejelentő vagy képviselőjének
aláírása

3. számú melléklet a 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelethez

A fajtanév bejelentésére szolgáló nyomtatvány mintája

**ORSZÁGOS
MEZŐGAZDASÁGMINŐSÍTŐINTÉZET**
1024 Budapest, Keleti Károly u. 24.

Nyilvántartási száma:

Beérkezés kelte:

Fajtanév bejelentése

1. A bejelentő íven megadott nemesítői jelzés:
2. Az OMMI nyilvántartási száma:
3. Végleges fajtanév:
4. Bejelentett-e vagy regisztrált-e a 3. pontban megadott végleges fajtanév valamelyik UPOV tagországban vagy az Európai Unió valamely tagállamában?
5. A javasolt fajtanév — fantázianév vagy kód (A megfelelőt alá kell húzni!):

Kelt:

.....
a bejelentő vagy képviselőjének
aláírása

4. számú melléklet a 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelethez

A DUS-vizsgálathoz szükséges szaporítóanyag mennyiségi és minőségi előírásai

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, kg	Kalász minta mennyisége, db	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
A) SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYEK						
RÉPAFÉLÉK						
<i>Cukorrépa</i> (Beta vulgaris L.)	I. 31.	II. 15.	1,2 U	—	85,0	100,0
<i>Takarmányrépa</i> (Beta vulgaris L.)	I. 20.	I. 20.	2,0 U	—	85,0	100,0
TAKARMÁNYNÖVÉNYEK ÉS PÁZSITFÜVEK						
<i>Eb tippán</i> (Agrostis canina L.)	I. 20.	I. 31.	1,5	—	88,0	92,0
<i>Óriás tippán</i> (Agrostis gigantea Roth.)	I. 20.	I. 31.	1,5	—	88,0	92,0
<i>Tarackos tippán</i> (Agrostis stolonifera L.)	I. 20.	I. 31.	1,5	—	88,0	92,0

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, kg	Kalász minta mennyisége, db	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Cérna tippan</i> (<i>Agrostis capillaris</i> L.)	I. 20.	I. 31.	1,5	—	88,0	92,0
<i>Réti ecsetpázsit</i> (<i>Alopecurus pretensis</i> L.)	I. 31.	II. 10.	2,0	—	70	75
<i>Francia perje</i> [<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv., ex J.S. et K.B. Presl.]	I. 31.	II. 10.	2,5	—	80,0	90,0
<i>Prérifű</i> (<i>Bromus catharticus</i> Vahl)	I. 31.	II. 10.	2,5	—	75,0	97,0
<i>Alaszkai rozsnok</i> (<i>Bromus sitchensis</i> Trin.)	I. 31.	II. 10.	2,5	—	75,0	97,0
<i>Csillagpázsit</i> [<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.]	I. 31.	II. 10.	2,0	—	70,0	90,0
<i>Csomós ebír</i> (<i>Dactylis glomerata</i> L.)	I. 31.	II. 10.	2,5	—	80,0	92,0
<i>Nádkéű csenkesz</i> (<i>Festuca arundinacea</i> Schreber)	I. 20.	I. 31.	2,0	—	90,0	94,0
<i>Juh csenkesz</i> (<i>Festuca ovina</i> L.)	I. 31.	II. 10.	0,5	—	75,0	90,0
<i>Réti csenkesz</i> (<i>Festuca pretensis</i> Hudson)	I. 20.	I. 31.	2,5	—	80,0	95,0
<i>Vörös csenkesz</i> (<i>Festuca rubra</i> L.)	I. 20.	I. 31.	2,5	—	80,0	94,0
<i>Csenkesz — perje fajhibrid</i> (<i>X festulolium</i>)	I. 31.	II. 10.	2,5	—	75,0	96,0
<i>Olasz perje</i> (<i>Lolium multiflorum</i> Lam.)	I. 20.	I. 31.	2,5	—	80,0	95,0
<i>Angol perje</i> (<i>Lolium perenne</i> L.)	I. 31.	II. 10.	3,0	—	80,0	95,0
<i>Hibridperje</i> (<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth)	I. 20.	I. 31.	2,5	—	88,0	95,0
<i>Gumós pántlikafű</i> (<i>Phalaris aquatica</i> L.)	I. 31.	II. 10.	1,5	—	75,0	96,0
<i>Gumós komócsin</i> (<i>Phleum bertolonii</i> DC.)	I. 20.	I. 31.	2,0	—	80,0	96,0
<i>Réti komócsin</i> (<i>Phleum pratense</i> L.)	I. 20.	I. 31.	2,0	—	89,0	96,0
<i>Egyévesperje</i> (<i>Poa annua</i> L.)	I. 31.	II. 10.	1,5	—	85,0	92,0
<i>Ligeti perje</i> (<i>Poa nemoralis</i> L.)	I. 31.	II. 10.	1,5	—	83,0	91,0
<i>Mocsári perje</i> (<i>Poa palustris</i> L.)	I. 20.	I. 31.	1,5	—	75,0	85,0
<i>Réti perje</i> (<i>Poa pratensis</i> L.)	I. 20.	I. 31.	2,0	—	84,0	88,0

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, kg	Kalász minta mennyisége, db	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Sovány perje</i> (<i>Poa trivialis</i> L.)	I. 21.	I. 31.	1,5	—	75,0	85,0
<i>Aranyzab</i> [<i>Trisetum flavescens</i> (L.) Pl. Beauv.]	I. 31.	II. 10.	1,5	—	75,0	78,0
<i>Koronás (olasz) baltavirág</i> (<i>Hedysarum coronarium</i> L.)	I. 31.	II. 10.	1,5	—	75,0	95,0
<i>Szarvaskerep</i> (<i>Lotus corniculatus</i> L.)	I. 20.	I. 31.	2,0	—	75,0	95,0
<i>Fehérvirágúcsillagfürt</i> (<i>Lupinus albus</i> L.)	I. 31.	II. 10.	12,0	—	80,0	98,0
<i>Kékvirágúcsillagfürt</i> (<i>Lupinus angustifolius</i> L.)	I. 31.	II. 10.	8,0	—	75,0	98,0
<i>Sárgavirágúcsillagfürt</i> (<i>Lupinus luteus</i> L.)	I. 31.	II. 10.	8,0	—	80,0	98,0
<i>Komlós lucerna</i> (<i>Medicago Lupulina</i> L.)	I. 31.	II. 10.	2,0	—	85,0	99,5
<i>Kékvirágú lucerna</i> (<i>Medicago sativa</i> L.)	I. 31.	II. 10.	2,0	—	85,0	99,5
<i>Tarkavirágú lucerna</i> (<i>Medicago x varia</i> T. Martyn)	I. 31.	II. 10.	2,0	—	85,0	99,5
<i>Baltacim</i> (<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.)	I. 31.	II. 10.	1,5	—	82,0	99,0
<i>Takarmányborsó</i> [<i>Pisum sativum</i> L. (partim)]	I. 31.	II. 10.	5,0	—	80,0	98,0
<i>Alexandriai here</i> (<i>Trifolium alexandrinum</i> L.)	I. 31.	II. 10.	1,0	—	85,0	99,0
<i>Svédhere</i> (<i>Trifolium hybridum</i> L.)	I. 20.	I. 31.	1,5	—	85,0	99,0
<i>Bíborhere</i> (<i>Trifolium incarnatum</i> L.)	VIII. 01.	VIII. 10.	1,0	—	85,0	99,0
<i>Vöröshere</i> (<i>Trifolium pratense</i> L.)	I. 20.	I. 31.	2,0	—	85,0	99,0
<i>Fehérhere</i> (<i>Trifolium repens</i> L.)	I. 20.	I. 31.	2,0	—	85,0	99,0
<i>Perzsahere</i> (<i>Trifolium resupinatum</i> L.)	I. 31.	II. 10.	1,5	—	85,0	99,0
<i>Görögszéna</i> (<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.)	I. 31.	II. 10.	1,5	—	85,0	99,0
<i>Lóbab</i> [<i>Vicia faba</i> L. (partim)]	I. 31.	II. 10.	6,0	—	85,0	98,0
<i>Pannonbükköny</i> (<i>Vicia pannonica</i> Crantz)	IX. 10.	IX. 20.	2,0	—	90,0	98,0
<i>Tavaszi bükköny</i> (<i>Vicia sativa</i> L.)	I. 31.	II. 10.	2,0	—	90,0	98,0

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, kg	Kalász minta mennyisége, db	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Szöszösbükköny</i> (<i>Vicia villosa</i> Roth)	IX. 10.	IX. 20.	2,0	—	85,0	98,0
<i>Karórépa</i> [<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.]	I. 31.	II. 10.	2,0	—	80,0	98,0
<i>Takarmánykáposzta</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. var. <i>viridis</i> L.]	I. 31.	II. 10.	0,1	—	80,0	95,0
<i>Mézontófü</i> (<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.)	I. 20.	I. 31.	1,5	—	85,0	98,0
<i>Olajretek</i> (<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> pers.)	I. 31.	II. 10.	1,0	—	80,0	97,0
OLAJ- ÉS ROSTNÖVÉNYEK						
<i>Földimogyoró</i> (<i>Arachis hypogea</i> L.)	I. 31.	II. 20.	7,0	—	70,0	99,0
<i>Réparepce</i> [<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs]						
őszi	VIII. 05.	VIII. 10.	1,0	—	94,0	99,5
tavaszi	I. 31.	II. 10.	1,0	—	94,0	99,5
<i>Szareptai mustár</i> [<i>Brassica juncea</i> (L.) Czernj et Cosson]	I. 15.	II. 15.	3,0	—	95,0	99,0
<i>Káposztarepce</i> [<i>Brassica napus</i> L. (partim)]						
hibrid						
őszi	VIII. 05.	VIII. 10.	1,0	—	94,0	99,5
tavaszi	I. 30.	II. 10.	1,0	—	94,0	99,5
alapegyszeres és vonal						
őszi	VIII. 05.	VIII. 10.	0,6	—	94,0	99,5
tavaszi	I. 30.	II. 10.	0,6	—	94,0	99,5
<i>Fekete mustár</i> [<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch]	I.31.	II. 15.	3,0	—	95,0	99,0
<i>Kender</i> (<i>Cannabis sativa</i> L.)						
hibrid	I. 31.	II. 20.	2,0	—	85,0	98,5
vonalak	I. 31.	II. 20.	1,0	—	85,0	98,5
<i>Pórsáfrány</i> / <i>Sáfrányos szeklice</i> (<i>Carthamus tinctorius</i> L.)	I. 15.	II. 15.	3,0	—	90,0	99,0
<i>Kömény</i> (<i>Carum carvi</i> L.)	I. 15.	II. 15.	3,0	—	80,0	99,0

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, kg	Kalász minta mennyisége, db	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Napraforgó</i> (<i>Helianthus annuus</i> L.) hibrid vonal, alapegyszeres	I. 31. I.31.	III. 15. III. 15.	2,0 1,0	— —	92,0 87,0	99,5 99,5
<i>Len</i> (<i>Linum usitatissimum</i> L.)	I. 31.	II. 20.	1,0	—	87,0	98,5
<i>Mák</i> (<i>Papaver somniferum</i> L.)	XII. 15.	I. 15.	1,2	—	90,0	99,0
<i>Fehér mustár</i> (<i>Sinapis alba</i> L.)	I. 15.	II. 15.	3,0	—	95,0	99,0
<i>Szója</i> [<i>Glycine max</i> (L.) Merrill]	I. 31.	II. 15.	5,0	—	80,0	98,0
GABONAFÉLÉK						
Zab (<i>Avena sativa</i> L.) csupasz tavaszi ősz	I. 31. I. 31. IX. 10.	II. 10. II. 10. IX. 20.	8,0 8,0 8,0	300* 300* —	87,0 87,0 87,0	99,0 99,0 99,0
Árpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.) ősz (Csupasz árpa is) tavaszi	IX. 10. I. 31.	IX. 20. II. 10.	8,0 8,0	220 300*	90,0 90,0	99,0 99,0 99,0
Rizs (<i>Oryza sativa</i> L.)	I. 31.	III. 10.	8,0	105	90,0	99,8
Kanári köles (<i>Phalaris canariensis</i> L.)	I. 31.	III. 15.	5,0	—	90,0	99,5
Rozs (<i>Secale cereale</i> L.) ősz hibrid vonal, alapegyszeres	VIII. 15. VIII. 15. VIII. 15.	VIII. 21. VIII. 21. VIII. 21.	10,0 6,0 6,0	— — —	85,0 85,0 85,0	99,0 99,0 99,0
Cirok (<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench) hibrid és szab. elv. fajták vonal, alapegyszeres	I. 31. I. 31.	II. 28. II. 28.	0,5 0,5	— 50	90,0 90,0	99,5 9,5
Szudáni fű [<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.]	I. 31.	II. 28.	0,5	—	90,0	99,5
Cirok x Szudáni fű hibrid [<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench x <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.]	I. 31.	II. 28.	0,5	—	90,0	99,5
Tritikálé (<i>X</i> <i>Triticosecale</i> Wittm.) ősz tavaszi	VIII. 15. I. 31.	VIII. 21. II. 10.	10,0 10,0	150* 150*	80,0 80,0	99,0 99,0

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, kg	Kalász minta mennyisége, db	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Búza</i> (<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.)						
őszi	IX. 10.	IX. 20.	8,0	220	90,0	99,0
tavaszi	I. 31.	II. 10.	8,0	220	90,0	99,0
<i>Durum búza</i> (<i>Triticum durum</i> Desf.)						
őszi	IX. 10.	IX. 20.	8,0	220	90,0	99,0
tavaszi	I. 31.	II. 10.	8,0	220	90,0	99,0
<i>Tönköly búza</i> (<i>Triticum spelta</i> L.)						
őszi	IX. 10.	IX. 20.	8,0	220	90,0	99,0
<i>Kukorica</i> (<i>Zea mays</i> L.)						
hibrid, szab. elv. fajta vonal és alapegyszeres	II. 10. II. 10.	III. 15. III. 15.	2,0 1,0	— —	95,0 85,0	99,0 99,0
BURGONYA						
<i>Burgonya</i> (<i>Solanum tuberosum</i> L.)	II. 28.	III. 10.	300 db vetőgumó	—	„E” 35/55 mm	—

* A 2. vizsgálati évben.

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, ezer szem	Vetőmag minőségi előírások	
				csírázási %	tisztaság %
B) ZÖLDSÉGNÖVÉNYEK					
<i>Vöröshagyma</i> (<i>Allium cepa</i> L.)	I. 15.	II. 15.	50	85,0	99,0
<i>Póréhagyma</i> (<i>Allium porrum</i> L.)	I. 15.	II. 15.	50	85,0	99,0
<i>Turbolya</i> (<i>Anthriscus cerefolium</i> .)	I. 15.	II. 15.	15	70,0	96,0
<i>Zeller</i> (<i>Apium graveolens</i> L.)	XII. 15.	I. 15.	90	85,0	99,0
<i>Spárga</i> (<i>Asparagus officinalis</i> L.)	XII. 15.	I. 15.	600 db	80,0	99,0
<i>Mángold</i> (<i>Beta vulgaris</i> L.var.vulgaris)	I. 15.	II. 15.	9	80,0	99,0
<i>Cékla</i> (<i>Beta vulgaris</i> L.var vulgaris conditiva Alef.)	I. 15.	II. 15.	40	80,0	99,0
<i>Leveles kel</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar acephala (DC.) Alef. varsabellica]	I. 15.	II. 15.	12	90,0	99,0

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, ezer szem	Vetőmag minőségi előírások	
				csírázási %	tisztaság %
<i>Karfiol</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. botrytis (L.) Alef. var. botrytis L.]	I. 15.	II. 15.	12	90,0	99,0
<i>Brokkoli</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. botrytis (L.) Alef. var. cymosa Duch.]	I. 15.	II. 15.	12	90,0	99,0
<i>Bimbóskel</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. oleracea var. geminifera DC.]	I. 15.	II. 15.	12	90,0	99,0
<i>Kelkáposzta</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. capitata (L.) Alef. var. sabauda L.]	I. 15.	II. 15.	12	90,0	99,0
<i>Fejes káposzta</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. capitata (L.) Alef. var. alba DC.]	I. 15.	II. 15.	12	90,0	99,0
<i>Vöröskáposzta</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. capitata (L.) Alef. var. rubra DC.]	I. 15.	II. 15.	12	90,0	99,0
<i>Karalábé</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. acephla (DC.) Alef. var. gongylodes]	XII. 15.	I. 15.	12	90,0	99,0
<i>Kínai kel</i> (<i>Brassica pekinensis</i> L.)	I. 15.	II. 15.	6	90,0	99,0
<i>Tarlórépa</i> (<i>Brassica rapa</i> L. var. rapa)	I. 15.	II. 15.	4	90,0	99,0
<i>Paprika</i> (<i>Capsicum annuum</i> L.)	I. 15.	II. 15.	5	92,0	99,0
<i>Endivia</i> (<i>Cichorium endivia</i> L.)	I. 15.	II. 15.	10	90,0	99,0
<i>Cikória</i> (<i>Cichorium intibus</i> L. partim)	I. 15.	II. 15.	10	90,0	99,0
<i>Görögdinnye</i> <i>Citrullus lanatus</i> [(Thumb.) Matsum et Nakai]	I. 15.	II. 15.	2,4	94,0	99,0
<i>Sárgadinnye</i> (<i>Cucumis melo</i> L.)	XII. 15.	I. 15.	3	94,0	99,0
<i>Uborka</i> (<i>Cucumis sativus</i> L.)	XII. 15.	I. 15.	2	94,0	99,0
<i>Süőtök</i> (<i>Cucurbita maxima</i> L.)	II. 15.	III. 15.	3	88,0	98,0
<i>Főzőtök</i> (<i>Cucurbita pepo</i> L.)	II. 15.	III. 15.	3	88,0	98,0
<i>Kardi</i> (<i>Cynara cardunculus</i> L.)	II. 15.	III. 15.	2	88,0	98,0
<i>Sárgarépa</i> (<i>Daucus carota</i> L.)	I. 15.	II. 15.	200	85,0	98,0
<i>Édes kömény</i> (<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.)	I. 15.	II. 15.	800 g	85,0	99,0

Faj	Fajta bejelentési határidő	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati és letéti minta mennyisége, ezer szem	Vetőmag minőségi előírások	
				csírázási %	tisztaság %
<i>Saláta</i> (<i>Lactuca sativa</i> L.)	XII. 15.	I. 15.	90	90,0	99,0
<i>Paradicsom</i> [<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex. Farw.]	XII. 15.	I. 15.	10	95,0	99,0
<i>Petrezselyem</i> [<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex. A. W. Hill.]	I. 15.	II. 15.	120	75,0	99,0
<i>Tűzbab</i> (<i>Phaseolus coccineus</i> L.)	II. 15.	III. 15.	2,5	75,0	99,0
<i>Bab</i> (<i>Phaseolus vulgaris</i> L.)	II. 15.	III. 15.	2,5	88,0	99,5
<i>Zöldboró</i> [<i>Pisum sativum</i> L. (partim)]	I. 15.	II. 15.	20	90,0	99,5
<i>Retek</i> (<i>Raphanus sativus</i> L.)	XII. 15.	I. 15.	50	90,0	99,0
<i>Feketegyökér</i> (<i>Scorzonera hispanica</i> L.)	I. 15.	II. 15.	40	70,0	95,0
<i>Tojásgyümölcs</i> (<i>Solanum melongena</i> L.)	II. 15.	III. 15.	10	85,0	99,0
<i>Spenót</i> (<i>Spinacea oleracea</i> L.)	I. 15.	II. 15.	70	85,0	99,0
<i>Galambbegysaláta</i> (<i>Valerianella locusta</i> L. Laterr.)	I. 15.	II. 15.	20	90,0	99,0
<i>Lóbab</i> [<i>Vicia faba</i> L. (partim.)]	II. 15.	III. 15.	2,5	75,0	99,0

Faj	Bejelentési határidő	Vizsgálatokhoz szükséges növényanyag
C) SZŐLŐ-GYÜMÖLCS		
Szőlő és szőlő alany	I. 20.	36 db oltvány, illetve gyökeres alany
Alma alany	I. 20.	50 db 1 éves gyökeres dugvány
Birs, naspolya, cseresznye, meggy, szilva, kajszibarack	I. 20.	12 db oltvány vagy 4 db szemzőhajtás
Birs alany	I. 20.	60 db 1 éves gyökeres dugvány
Őszibarack	I. 20.	16 db oltvány vagy 4 db szemzőhajtás
Mandula, mogyoró	I. 20.	10 db oltvány
Dió	I. 20.	30 db oltvány
Gesztenye	I. 20.	8 db oltvány
Köszméte	II. 1.	10 db tő, vagy oltvány
Ribiszke, szeder	II. 1.	15 db tő
Ribizkeköszméte, áfonya	II. 1.	10 db tő
Málna	II. 1.	20 db tő
Szamóca	VII. 1.	50 db palánta
Prunus alany	I. 20.	25 db gyökeres dugvány vagy 80 db 1 éves magonc
Bodza	II. 1.	12 db tő

5. számú melléklet a 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelethez

A gazdasági értékvizsgálathoz szükséges szaporítóanyag mennyiségi és minőségi előírásai

Szántóföldi növények

Faj	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati évek száma	Szükséges vetőmag mennyiség helyenként (kg)	Kísérleti helyek száma	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
RÉPAFÉLÉK						
<i>Cukorrépa</i> (Beta vulgaris L.)	II. 15.	2	0,15	8	80,0	99,0
<i>Takarmányrépa</i> (Beta vulgaris L.)	II. 15.	2	0,15	4	80,0	99,0
TAKARMÁNYNÖVÉNYEK ÉS PÁZSITFÜVEK						
<i>Eb tippán</i> (Agrostis canina L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	90,0
<i>Óriás tippán</i> (Agrostis gigantea Roth.)	II. 10.	4	0,2	4	80,0	90,0
<i>Tarackos tippán</i> (Agrostis stolonifera L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	90,0
<i>Cérna tippán</i> (Agrostis capillaris L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	90,0
<i>Réti ecsetpázsit</i> (Alopecurus pretensis L.)	II. 10.	4	0,3	4	70	75
<i>Francia perje</i> (Arrhenatherum elatius (L.))	II. 10.	4	0,3	4	75,0	90,0
<i>Prériefű</i> (Bromus catharticus Vahl)	II. 10.	4	0,3	4	75,0	97,0
<i>Alaszkai rozsnok</i> (Bromus sitchensis Trin.)	II. 10.	4	0,3	4	75,0	97,0
<i>Csillagpázsit</i> (Cynodon dactylon (L.) Pers.)	II. 10.	4	0,3	4	70,0	90,0
<i>Csomós ebír</i> (Dactylis glomerata L.)	II. 10.	4	0,2	4	80,0	90,0
<i>Nádkéű csenkesz</i> (Festuca arundinacea Schreber)	II. 10.	4	0,3	4	80,0	95,0
<i>Juh csenkesz</i> (Festuca ovina L.)	II. 10.	4	0,3	4	75,0	85,0
<i>Réti csenkesz</i> (Festuca pretensis Hudson)	II. 10.	4	0,3	4	80,0	95,0
<i>Vörös csenkesz</i> (Festuca rubra L.)	II. 10.	4	0,3	4	75,0	90,0
<i>Csenkesz — perje fajhibrid</i> (X festulolium)	II. 10.	4	0,3	4	75,0	96,0

Faj	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati évek száma	Szükséges vetőmag mennyiség helyenként (kg)	Kísérleti helyek száma	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Olasz perje</i> (<i>Lolium multiflorum</i> Lam.)	II. 10.	2	0,3	4	75,0	96,0
<i>Angol perje</i> (<i>Lolium perenne</i> L.)	II. 10.	4	0,3	4	80,0	96,0
<i>Hibridperje</i> (<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth)	II. 10.	4	0,3	4	75,0	96,0
<i>Gumós pántlikafű</i> (<i>Phalaris aquatica</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	96,0
<i>Gumós komócsin</i> (<i>Phleum bertolonii</i> DC.)	II. 10.	4	0,2	4	80,0	96,0
<i>Egyévesperje</i> (<i>Poa annua</i> L.)	II. 10.	2	0,2	4	75,0	85,0
<i>Ligeti perje</i> (<i>Poa nemoralis</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	85,0
<i>Mocsári perje</i> (<i>Poa palustris</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	85,0
<i>Réti perje</i> (<i>Poa pratensis</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	85,0
<i>Sovány perje</i> (<i>Poa trivialis</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	85,0
<i>Aranyzab</i> (<i>Trisetum flavescens</i> (L.)	II. 10.	4	0,2	4	70,0	75,0
<i>Koronás (olasz) baltavirág</i> (<i>Hedysarum coronarium</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	75,0	95,0
<i>Szarvaskerep</i> (<i>Lotus corniculatus</i> L.)	II. 10.	4	0,2	8	75,0	95,0
<i>Fehérvirágúcsillagfűrt</i> (<i>Lupinus albus</i> L.)	II. 10.	2	3,0	8	80,0	98,0
<i>Sárgavirágúcsillagfűrt</i> (<i>Lupinus luteus</i> L.)	II. 10.	2	3,0	8	80,0	98,0
<i>Komlós lucerna</i> (<i>Medicago Lupulina</i> L.)	II. 10.	4	0,2	8	80,0	97,0
<i>Kékvirágú lucerna</i> (<i>Medicago sativa</i> L.)	II. 10.	4	0,2	8	80,0	97,0
<i>Tarkavirágú lucerna</i> (<i>Medicago x varia</i> T. Martyn)	II. 10.	4	0,2	8	80,0	97,0
<i>Baltacim</i> (<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.)	II. 10.	3	0,2	4	75,0	95,0
<i>Takarmányborsó</i> [<i>Pisum sativum</i> L. (partim)]	II. 10.	3	4,0	6	80,0	98,0
<i>Alexandriai here</i> (<i>Trifolium alexandrinum</i> L.)	II. 10.	2	0,2	4	80,0	97,0

Faj	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati évek száma	Szükséges vetőmag mennyiség helyenként (kg)	Kísérleti helyek száma	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Svédhere</i> (<i>Trifolium hybridum</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	80,0	97,0
<i>Bíborhere</i> (<i>Trifolium incarnatum</i> L.)	VIII. 10.	2	0,2	4	75,0	97,0
<i>Vöröshere</i> (<i>Trifolium pratense</i> L.)	I. 31.	3	0,2	4	80,0	97,0
<i>Fehérhere</i> (<i>Trifolium repens</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	80,0	97,0
<i>Perzsa here</i> (<i>Trifolium resupinatum</i> L.)	II. 10.	2	0,2	4	80,0	97,0
<i>Görögszéna</i> (<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.)	II. 10.	4	0,2	4	80,0	95,0
<i>Lóbab</i> [<i>Vicia faba</i> L. (partim)]	II. 10.	2	4,0	4	85,0	98,0
<i>Pannonbükköny</i> (<i>Vicia pannonica</i> Crantz)	VIII. 31.	2	1,5	4	85,0	98,0
<i>Tavaszi bükköny</i> (<i>Vicia sativa</i> L.)	II. 10.	2	1,5	4	85,0	98,0
<i>Szöszösbükköny</i> (<i>Vicia villosa</i> Roth)	IX. 20.	2	1,5	4	85,0	98,0
<i>Karórépa</i> [<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.)]	II. 10.	2	0,2	4	80,0	98,0
<i>Takarmánykáposzta</i> [<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. var. <i>viridis</i> L.]	II. 10.	2	0,2	4	75,0	98,0
<i>Mézontófü</i> (<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.)	II. 10.	2	0,2	4	80,0	96,0
<i>Olajretek</i> (<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> pers.)	II. 10.	2	0,4	4	80,0	97,0
OLAJ- ÉS ROSTNÖVÉNYEK						
<i>Földimogyoró</i> (<i>Arachis hypogaea</i> L.)	II. 20.	2	1,6	4	70,0	99,0
<i>Réparepce</i> (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i>)						
őszi	VIII. 10.	2		4	85,0	
tavaszi	II. 10.	2	0,3	4	85,0	98,0
<i>Szareptai mustár</i> [<i>Brassica juncea</i> (L.) Czernj et Cosson]	II. 15.	2	0,4	4	85,0	98,0

Faj	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati évek száma	Szükséges vetőmag mennyiség helyenként (kg)	Kísérleti helyek száma	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Káposztarepce</i> [Brassica napus L. (paritm)]						
őszi	VIII. 10.	3		8	94,0	99,5
tavaszi	II. 10.	2	0,3	4	94,0	99,5
<i>Fekete mustár</i> [Brassica nigra (L.) Koch]	II. 15.	2	0,4	4	85,0	98,0
<i>Kender</i> (Cannabis sativa L.)	II. 15.	2	1,0	4	85,0	99,5
<i>Pórsáfrány (Sáfrányos szeklice</i> (Carthamus tinctorius L.)	II. 15.	2	0,3	4	90,0	99,0
<i>Kömény</i> (Carum carvi L.)	II. 15.	2	0,2	4	80,0	99,0
<i>Napraforgó</i> (Helianthus annuus L.)	III. 20.	3	0,3	8	92,0	99,5
<i>Len</i> (Linum usitatissimum L.)	II. 20.	2	1,5	4	85,0	99,0
<i>Mák</i> (Papaver somniferum L.)	I. 15.	2	0,3	4	90,0	99,0
<i>Fehér mustár</i> (Sinapis alba L.)	II. 15.	2	0,4	4	85,0	98,0
<i>Szója</i> [Glycine max (L.) Merrill]	II. 15.	2	2,0	4	90,0	99,5
GABONAFÉLÉK						
<i>Zab</i> (Avena sativa L.)						
tavaszi	II. 10.	3	1,3	6	87,0	99,0
őszi	IX. 20.	3	1,3	6	87,0	99,0
<i>Árpa</i> (Hordeum vulgare L.)						
őszi (Csupasz árpa is)	IX. 20.	3	2,2	8	90,0	99,0
tavaszi	II. 10.	3	1,6	8	90,0	99,0
<i>Rizs</i> (Oryza sativa L.)	III. 10.	2	2,5	4	90,0	99,8
<i>Kanári köles</i> (Phalaris canariensis L.)	III. 15.	2	0,4	4	90,0	99,5
<i>Rozs</i> (Secale cereale L.)	IX. 20.	3	1,4	6	82,0	99,0
<i>Cirok</i> [Sorghum bicolor (L.) Moench]	II. 28.	2	0,4	4	90,0	99,5
<i>Szudánifű</i> [Sorghum sudanense (Piper) Stapf.]	II. 28.	2	0,5	4	90,0	99,5

Faj	Vetőmag beérkezési határidő	Vizsgálati évek száma	Szükséges vetőmag mennyiség helyenként (kg)	Kísérleti helyek száma	Vetőmag minőségi előírások	
					csírázási %	tisztaság %
<i>Cirok x Szudáni fű hibrid</i> [<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench x <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.]	II. 28.	2	0,5	4	90,0	99,5
<i>Tritikálé</i> (<i>X</i> <i>Triticosecale</i> Wittm.)						
őszi	IX. 20.	3	2,0	6	80,0	99,0
tavaszi	II. 10.	2	2,0	4	80,0	99,0
<i>Búza</i> [<i>Triticum aestivum</i> (L.)]						
őszi	IX. 20.	3	2,3	8	90,0	99,0
tavaszi	II. 10.	2	2,3	4	90,0	99,0
<i>Durum búza</i> (<i>Triticum durum</i> Desf.)						
őszi	IX. 20.	3	2,3	6	90,0	99,0
tavaszi	II. 10.	2	1,8	4	90,0	99,0
<i>Tönköly búza</i> (<i>Triticum spelta</i> L.)	IX. 20.	2	1,5	4	90,0	99,0
<i>Kukorica</i> (<i>Zea mays</i> L.)	III. 15.	3	1,0	8	90,0	99,0
BURGONYA						
<i>Burgonya</i> (<i>Solanum tuberosum</i> L.)	III. 15.	3	350 db vetőgumó	6	K1 A (E)	—

**DUS-vizsgálatokhoz és gazdasági értékvizsgálatokhoz
(leíró fajtajegyzék készítéséhez) szükséges vegetatív szaporítóanyag**

Szőlő — Gyümölcs

Faj	Bejelentési határidő	Vizsgálatokhoz szükséges növényanyag
Szőlő és szőlő alany	január 20.	200 db oltvány
Alma	január 20.	80 db oltvány vagy 16 db szemzőhajtás
Körte, birs, cseresznye, meggy, szilva, kajszibarack, őszibarack, mandula	január 20.	40 db oltvány vagy 8 db szemzőhajtás
Naspolya	január 20.	20 db oltvány vagy 4 db szemzőhajtás
Dió	január 20.	30 db oltvány
Gesztenye		15 db oltvány
Mogyoró	január 20.	40 db oltvány
Köszméte, ribiszke, ribizkeköszméte, szeder	február 1.	40 db tő
Málna	február 1.	80 db tő
Áfonya	február 1.	10 db tő
Szamóca	február 1.	300 db palánta
Bodza	február 1.	40 db tő

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
41/2004. (IV. 7.) FVM
rendelete**

**a mezőgazdasági termelők földhasználatának
és állattartásának támogatásáról**

Az agrárgazdaság fejlesztéséről szóló 1997. évi CXIV. törvény 10. §-a (2) bekezdésének *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet

Általános szabályok

1. §

E rendelet alkalmazásában

a) mezőgazdasági termelő: a gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszeréről szóló 9003/2002. (SK 6.) KSH közlemény (a továbbiakban: TEÁOR) szerinti növénytermelési, állattenyésztési, vegyes-gazdálkodási, termék-előállítás (TEÁOR 01.1—01.3), növénytermelési, állattenyésztési szolgáltatási (TEÁOR 01.4), erdőgazdálkodási termék-előállítás, erdészeti szolgáltatási (TEÁOR 02), vadgazdálkodási (TEÁOR 01.50, kivéve a vadgazdálkodási szolgáltatást), illetve halgazdálkodási (TEÁOR 05.0, kivéve halászati szolgáltatást) tevékenységet folytató, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja. Tv.) szerinti, állandó belföldi lakóhellyel rendelkező magánszemély, őstermelő, egyéni vállalkozó, valamint belföldi székhelyű jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki/amely eleget tett az Európai Unió Közös Agrárpolitikája magyarországi végrehajtásában, illetve a nemzeti agrártámogatási rendszerben érintett ügyfelekkel összefüggő ügyfélregiszter létrehozásáról és az ezzel kapcsolatos nyilvántartásba vételről szóló 141/2003. (IX. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: regisztrációs rendelet) szerinti regisztrációs kötelezettségének;

b) MVH: a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalról szóló 81/2003. (VI. 7.) Korm. rendelet szerint létrehozott Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal;

c) támogatható mezőgazdasági terület: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendeletben (a továbbiakban: MEPAR r.) szerinti fizikai blokkon belül azon területek összege, melyekre földterülethez kapcsolódó támogatás a vonatkozó jogszabályokban rögzített feltételek teljesítése esetén igényelhető;

d) regisztrációs igazolás: a regisztrációs rendelet 2. § (8) bekezdése szerinti igazolás;

e) ENAR: a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet, valamint az azt módosító 12/2004. (I. 31.) FVM rendelet alapján meghatározott nyilvántartási és azonosítási rendszer;

f) anyatehén: a 12 hónapnál idősebb — az Ayrshire, Holstein-Friz, Jersey fajtákhoz nem tartozó — a szarvasmarha ENAR adatbázisban nyilvántartott nőivarú szarvasmarha, amely 2004. március 31-én az igénylő mezőgazdasági termelő tulajdonában van, és igazoltan gümőkór-, brucellózis- és leukózismentes;

g) anyajuh, anyakecske: a 6 hónapnál idősebb nőivarú juh és nőivarú kecske, amely 2004. március 31-én a Magyar Juhtenyésztők Szövetsége, illetve a Magyar Kecskenyenyésztők Szövetsége által igazoltan az igénylő mezőgazdasági termelő tulajdonában van;

h) tejkvóta: 2004. április 1-jén Tej Terméktanács kvóta-igazolása alapján a tejtermelő rendelkezésére álló egyéni referencia mennyiség;

i) pénzügyi intézmény: a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 4—6. §-ban meghatározott hitelintézet és pénzügyi vállalkozás.

2. §

Az e rendelet 4. § (1) bekezdése szerinti támogatásban a lejárt köztartozással nem rendelkező mezőgazdasági termelők közül

a) csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt nem álló jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, továbbá

b) végrehajtási eljárás alatt nem álló egyéni vállalkozó,

c) végrehajtási eljárás alatt nem álló, az Szja. Tv. szerint mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal rendelkező magánszemély, valamint külön rendeletben meghatározott családi gazdálkodó vagy más természetes személy

(a továbbiakban: jogosult) részesülhetnek.

3. §

Az e rendelet szerinti támogatások igénybevételére, elszámolására

a) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvényben,

b) az Európai Unió közös forrásaiból származó agrártámogatások, az azokhoz kapcsolódó, nemzeti költségvetésből nyújtott kiegészítő támogatások, valamint a nemzeti hatáskörben nyújtott agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 6/2004. (I. 22.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Támogatási r.),

c) az államháztartás működéséről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletben,

d) a regisztrációs rendeletben foglaltakat az e rendelet szerinti kiegészítésekkel kell alkalmazni.

II. Fejezet

Az igénybe vehető támogatások mértéke és igénylése

4. §

(1) A jogosult a 2004. évben

a) a támogatható mezőgazdasági terület (szántó, gyep, gyümölcsös, szőlő) után hektáronként 8 000 Ft,

b) anyatehenenként 40 000 Ft,

c) anyajuhonként és anyakecskénként 1 600 Ft,

d) a tejkvóta után kg-onként 2,00 Ft

összegű termelői támogatás igénybevételére nyújthat be támogatási kérelmet.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti legkisebb támogatható terület szántó és gyep esetében 1,00 hektár, szőlő és gyümölcsös területek esetében 0,30 hektár.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti támogatásra az a termelő nyújthat be kérelmet, akinek az adott tenyészet kód alá tartozó állományára vonatkozóan a tejkvótája nem haladja meg a 120 ezer kilogramm mennyiséget.

(3) Az (1) bekezdés d) pontja szerinti támogatás arra a kvótamennyiségre nem igényelhető, amelyet a termelő külön jogszabályban meghatározott állami kvótafelvásárlás keretében értékesít.

5. §

(1) A jogosult

a) a 4. § (1) bekezdésében meghatározott támogatások igénylése céljából a *melléklet* szerinti támogatási kérelmét az MVH által kiállított és nyilvántartott regisztrációs szám feltüntetésével 2004. április 30-ig nyújthatja be a megyei földművelésügyi hivatalhoz. A kérelemhez csatolni kell a tartott állatállományra — az anyatehén esetén a hármast (a szarvasmarha gümőkórtól, brucellózistól, leukózistól való) mentességre vonatkozó állatorvosi igazolást — illetőleg a tejkvótára vonatkozó igazolást. Az anyatehén létszámra szolgáltatott adatokat — az OMMI által az ENAR-ban nyilvántartott tenyészet kód alapján informatikai rendszeren keresztül — a földművelésügyi hivatal ellenőrzi. A határidő elmulasztása jogvesztő;

b) az anyatehén állomány után igényelt támogatás esetében az igénylőlap b) lapján egyedenként köteles feltüntetni az állat ENAR számát, illetve a tenyészet kódját.

(2) A megyei földművelésügyi hivatal az általa felülvizsgálta, a jogosultat megillető támogatás összegéről a nemzeti hatáskörben nyújtott támogatások igénybevételi feltételeiről szóló 25/2004. (III. 3.) FVM rendelet 1. számú melléklete szerinti, számítógépes rendszer útján készült igazolást állítja ki 2004. április 30-ig, amelyet 2004. május 20-ig megküld a jogosult részére.

(3) A jogosult a támogatást a (2) bekezdés szerinti igazolás alapján a 0411. számú, „Bevallás az államháztartással szembeni egyes juttatások igényléséről” nyomtatvány felhasználásával 2004. december 10-től igényelheti az illetékes adóhatóságtól. A támogatást az 10032000-01905609 APEH Agrártermelés költségeit csökkentő támogatás lebonyolítási számláról kell teljesíteni.

6. §

(1) Amennyiben a jogosult az 5. § (1) bekezdése szerinti támogatási igénylés során valótlan adatokat szolgáltat, az igénybe vett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.

(2) A jogosulatlanul igénybe vett támogatást a Támogatási r. 9. § (5) bekezdésében foglaltak szerint vissza kell fizetni az 5. § (3) bekezdésben megjelölt számlára.

(3) A 4. § (1) bekezdés a) pont szerint igénybe vett támogatás alapjául szolgáló terület nem haladhatja meg a MEPAR r. 1. § g) pontja szerinti támogatható területet.

(4) Amennyiben területadat eltérés miatt többlettámogatás igénybevételére kerülne sor, az esetlegesen igénybe vett többlettámogatásról — az MVH és a megyei földművelésügyi hivatal erre vonatkozó adategyeztetését követően — a megyei földművelésügyi hivatal az érintett termelőt értesíti. A többletként jelentkező támogatást az értesítés kézhezvételét követően az 5. § (3) bekezdésben megjelölt számlára vissza kell fizetni. Ez a többlet-igénybevétel nem számít az (1) bekezdés szerinti jogosulatlan támogatásnak az értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belüli visszafizetés esetén.

III. Fejezet

Egyéb rendelkezések

7. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) Amennyiben a 2. § szerinti jogosult nem rendelkezik a regisztrációs rendelet szerinti regisztrációs számmal, abban az esetben támogatási kérelme a mezőgazdasági

termelők agrártámogatás igénybevételével összefüggő adatszolgáltatásáról és nyilvántartásba vételéről szóló 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján kapott regisztrációs szám figyelembevételével is elbírálható.

(3) A területileg illetékes földművelésügyi hivatal az 5. § (2) bekezdése szerint kiadott igazolásokban szereplő támogatási összegről gazdálkodási formánkénti bontásban 2004. május 25-ig tájékoztatja a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumot és a Pénzügyminisztériumot.

(4) A jogosult az 5. § (2) bekezdés szerinti támogatást — külön jogszabályban meghatározott feltételekkel — 2004. május 15-től pénzügyi intézmény útján előfinanszírozhatja. Ebben az esetben a jogosult az 5. § (2) bekezdés szerinti okiratban szereplő támogatási összeg 96 százalékát kapja meg.

Dr. Németh Imre s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Melléklet a 41/2004. (IV. 7.) FVM rendelethez

a) lap

Támogatási kérelem
a mezőgazdasági termelők területalapú, valamint anyatehén, anyajuh és tejkvóta támogatásához

Igénylő neve: Adószám: --

..... Adóazonosító jel:

Lakcíme (telephelye): Regisztrációs szám:

.....

Bankszámlaszáma (ahova a támogatás átutalását kéri):

Gazdálkodási formája*:

Támogatás jogcíme	Támogatott mennyiség		Támogatás mértéke	Igényelt támogatás összege (forint)	
A használt összes mezőgazdasági terület**		hektár	8 000 Ft		Ft
Anyatehén		db	40 000 Ft		Ft
Nőivarú juh és kecske		db	1 600 Ft		Ft
Tejkvóta		tejkvóta kg	2 Ft		Ft
Támogatás összesen:					ezer Ft

Megjegyzés:

* Östermelő, egyéni vállalkozó, családi gazdálkodó, más magánszemély, gazdasági társaság, szövetkezet.

** A használt összes területből: szántóterület ha; gyepterület ha; szőlőterület ha; gyümölcsös ha.

Kelt: 2004. év hó nap.

.....
igénylő

Tenyészet kód:

b) lap

Anyatehén-állomány azonosítószerinti felsorolása

Sorszám	Anyatehén-állomány azonosító	Sorszám	Anyatehén-állomány azonosító
1		35	
2		36	
3		37	
4		38	
5		39	
6		40	
7		41	
8		42	
9		43	
10		44	
11		45	
12		46	
13		47	
14		48	
15		49	
16		50	
17		51	
18		52	
19		53	
20		54	
21		55	
22		56	
23		57	
24		58	
25		59	
26		60	
27		61	
28		62	
29		63	
30		64	
31		65	
32		66	
33		67	
34		68	

Megjegyzés: a fenti táblázat hasonló tartalmú nyomtatott listával helyettesíthető.

Kelt: 2004. év hó nap.

.....
igénylő

A gazdasági és közlekedési miniszter 39/2004. (IV. 7.) GKM rendelete

a szállítható nyomástartó berendezések biztonsági követelményeiről és megfelelőség-tanúsításáról szóló 8/2003. (II. 19.) GKM rendelet módosításáról

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának *a*) pontja alapján — az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A szállítható nyomástartó berendezések biztonsági követelményeiről és megfelelőség-tanúsításáról szóló 8/2003. (II. 19.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (1) bekezdésének *cb*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*cb*) a meglévő gázpalackra, amelyet a Gázpalack Biztonsági Szabályzatról szóló 14/1998. (XI. 27.) GM rendelet (a továbbiakban: GBSZ) IV—VI. fejezete szerint gyártottak.”

2. §

Az R. 6. §-a (3) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*b*) meglévő gázpalack, amelyet a GBSZ IV—VI. fejezete szerint gyártottak, illetve ellátták a rendelet 9. §-a (5) bekezdésében hivatkozott jelöléssel és azonosító számmal, valamint annak feltüntetésével, hogy az időszakos ellenőrzés megtörtént.”

3. §

Az R. 9. §-a (3) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A GBSZ IV—VI. fejezete szerint gyártott gázpalack e rendelet szerinti első időszakos ellenőrzésekor az azonosító számot a 7. számú melléklet szerinti jelölés előtt kell feltüntetni.”

4. §

Az R. a 14. §-t követően a következő 14/A. §-sal egészül ki:

„14/A. § (1) E rendelet előírásait a 2. § *aa*) pontjában meghatározott gázhordó, palackköteg és az *ab*) pontjában

meghatározott minden tartány tekintetében 2005. július 1-jétől kell alkalmazni. Az egyéb jogszabályok alapján gyártott gázhordó, palackköteg és tartány 2005. július 1-jétől számított 24 hónapig forgalmazható és helyezhető üzembe.

(2) Az egyes szállítható nyomástartó berendezés fajtákra vonatkozó rendelet hatálybalépésétől számított 24 hónapon belül el kell végezni a berendezések 5. § szerinti megfelelőség-újraértékelést.”

5. §

Az R. 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban a Bizottság 2001/2/EK irányelvvel, valamint a Bizottság 2002/50/EK irányelvvel módosított, a hordozható nyomástartó berendezésekről szóló 1999/36/EK tanácsi irányelvvel, valamint a Bizottságnak az 1999/36/EK tanácsi irányelv végrehajtása időpontjának egyes hordozható nyomástartó berendezések tekintetében történő elhalasztásáról szóló 2003/525/EK határozatával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.”

6. §

Az R. 5. számú melléklete e rendelet *1. számú melléklete* szerint módosul.

7. §

(1) Ez a rendelet a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az ipari gázpalackokról szóló 5/1986. (V. 16.) IpM rendelet,

b) a Gázpalack Biztonsági Szabályzatról szóló 14/1998. (XI. 27.) GM rendelet melléklete II. fejezete 1. pontjának 1., 2. 4. francia bekezdése és utolsó bekezdése, valamint 1.1., 1.3., 2.1., 2.7.2. és a 3.1.2. pontjai, a III. fejezetének 1., 2.1—2.2.5.6, 2.2.9, 2.3., 2.4., 3.1. és 3.2—3.2.3. pontjai, valamint VII., VIII. és IX. fejezete.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg

a) a Gázpalack Biztonsági Szabályzatról szóló 14/1998. (XI. 27.) GM rendelet 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § E rendelet mellékletében közzétett Gázpalack Biztonsági Szabályzatban foglaltak szerint kell eljárni

a) a 8/2003. (II. 19.) GKM rendelet hatálya alá nem tartozó gázpalackok és szelepeik, valamint szállításhoz használt egyéb tartozékaik időszakos biztonságtechnikai ellenőrzésével, javításával, átalakításával, töltésével, töltetváltoztatásával, szerelvények alkalmazásával összefüggő biztonságtechnikai követelmények, továbbá a műszaki biztonsági jellegű hatósági eljárások tekintetében,

b) a varratnélküli acél, varratnélküli alumínium és alumíniumötvözet, valamint a hegesztett kivitelű ötvözetlen acél gázpalackok gyártásánál (IV—VI. Fejezetek).”

b) a Gázpalack Biztonsági Szabályzatról szóló 14/1998. (XI. 27.) GM rendelet melléklete e rendelet 2. számú melléklete szerint módosul.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

1. számú melléklet

a 39/2004. (IV. 7.) GKM rendelethez

Az R. 5. számú mellékletében foglalt táblázat helyébe a következő táblázat lép:

A szállítható nyomástartó berendezés kategóriája	Modulok
1. A próbanyomás és térfogat szorzata legfeljebb 30 MPa× liter (300 bar× liter)	A1, vagy D1, vagy E1
2. A próbanyomás és térfogat szorzata 30 MPa× liternél (300 bar× liter) nagyobb, de legfeljebb 150 MPa× liter (1500 bar× liter)	H, vagy B—E kombináció, vagy B—C1 kombináció, vagy B1—F kombináció, vagy B1—D kombináció
3. A próbanyomás és térfogat szorzata nagyobb mint 150 MPa× liter (1500 bar× liter)	G, vagy H1, vagy B—D kombináció, vagy B—F kombináció

2. számú melléklet

39/2004. (IV. 7.) GKM rendelethez

1. A Gázpalack Biztonsági Szabályzatról szóló 14/1998. (XI. 27.) GM rendelet melléklete (a továbbiakban: GBSZ) I. Fejezetének 1.2.15. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1.2.15. a veszélyes áruk szállítására vonatkozó ADR/RID hatályos előírások közül az ADR 1.1.3.1.—1.1.3.6.2. pont alatt felsoroltak.”

2. A GBSZ I. fejezetének 3.2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.2 Színjelzés

E Szabályzat hatálya alá tartozó palackot a hengeres felső részén a benne tárolható gáz megjelölésére az MSZ EN 1089—3 és az MSZ EN 1089—3/A1 szabvány szerinti színjelzéssel kell ellátni. Az új színjelölésre történő átállást 2007. június 30-ig kell befejezni.”

3. A GBSZ II. fejezetének 1.2.4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1.2.4. Ha a Felügyelet a palackba a korábban engedélyezett gáz helyett más gáz töltését engedélyezte, akkor az időszakos biztonságtechnikai ellenőrzés alkalmával a palack megfelelőségét — az új gáz és taratömeg (sűrített gázok palackjainál üres tömeg) megjelölés után — az ellenőrzést végző szervezet bélyegzőjének beütésével igazolja.”

4. A GBSZ II. fejezetének 2.7.1.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az általános ellenőrzés kiterjed:]

„2.7.1.1. a palackok és az engedélyköteles szerelvények használatához, javításához, átalakításához és a töltéshez szükséges engedélyek meglétére,”

5. A GBSZ II. fejezetének 2.7.3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2.7.3. Üzemi Ellenőrzés

Az üzemi ellenőrzés arra terjed ki, hogy a palackok és szerelvényeik javításánál, átalakításánál, töltésénél, üzemeltetésénél és kezelésénél a biztonsági előírásokat betartják-e.”

6. A GBSZ II. fejezetének 2.7.4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2.7.4. Az általános és az üzemi ellenőrzések gyakorisága. Általános és üzemi ellenőrzésre esetenként, szűrőpróbaszerűen, előzetes bejelentés nélkül kerül sor.”

7. A GBSZ III. fejezet 3.5.8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.5.8. Egyéb előírások

Az 1., 2., 3. táblázatban felsorolt gázok palackjaira, valamint az ezekben a táblázatokban nem szereplő gázok palackjaira is be kell tartani az ADR-RID P200-as csomagolási utasításait.”

A gazdasági és közlekedési miniszter 40/2004. (IV. 7.) GKM rendelete

a meghatározott összömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet módosításáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A meghatározott összömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A járművek és a járműszerelvények megengedett összömeget, legnagyobb tengelyterhelését és méretét külön jogszabály¹ tartalmazza.”

2. §

(1) Az R. 3. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A közútkezelői hozzájárulás iránti kérelmet az erre a célra rendszeresített nyomtatványon (1. számú melléklet) az (1) bekezdésben megjelölt közútkezelőhöz, illetőleg a jármű indulási helye vagy a jármű üzemben tartójának székhelye (telephelye) szerinti közút kezelőjéhez kell — papíron vagy elektronikus formában² — benyújtani. Az ország területére belépő jármű indulási helyének a közúti határátkelőhelyet kell tekinteni.”

(2) Az R. 3. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A közútkezelői hozzájárulás — papíron vagy elektronikus formában³ történő — kiállításáért a 2. számú mellékletben meghatározott, a szolgáltatás költségeivel arányban álló költségtérítést kell a hozzájárulás kiadására jogosult szervezet részére fizetni.”

¹ A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 5—7. §-a.

² Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény.

³ Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény.

(3) Az R. 3. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Ha a megengedett összömeget, illetőleg a megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó, a túlméretes vagy a lánctalpas külföldi jármű üzemben tartója a szükséges hozzájárulással nem rendelkezik, a határátkelőhelyen a vámhivatal, illetve a határrendészeti kirendeltség a hozzájárulás beszerzéséig a jármű be- vagy kiléptetését megtagadja.”

3. §

A R. 4. §-a (4) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Szakkísérést csak a 6. számú mellékletben megjelölt személyi és tárgyi feltételek biztosításával lehet ellátni.”

4. §

Az R. 5. §-a (4) bekezdésének *e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(4) Nem kell díjat és kiállítási költségtérítést fizetni]

„*e*) az Európai Gazdasági Térség országaiban bejegyzett, a 4. számú mellékletben feltüntetett útvonalakon közlekedő, és az 5. számú mellékletben előírtaknak megfelelő járművek után.”

5. §

Az R. 6. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ellenőrzés alá vont járművel az ellenőrzés helyszínét csak a mérés befejezése után, illetőleg a mérést végző engedélyével szabad elhagyni. Az ellenőrzés során feltételként szabható a közútkezelői hozzájárulás pótlólagos beszerzése vagy az összömeget-, tengelyterhelés- és mérethatár túllépésének megszüntetése a rakomány átrendezésével vagy átrakodással.”

6. §

(1) Az R. 7. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés eredményeként felvett jegyzőkönyv szerint a jármű a megengedett összömeget, illetve a tengelyenként vagy tengelycsoportonként megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladja, a helyszíni mérést végző területi közlekedési felügyelet a jármű üzemben tartóját pótdíj fizetésére kötelezi. A pótdíjat valamennyi túlterhelt tengelyre ki kell vetni. Amennyi-

ben a megengedett összömeget, illetve a megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó jármű érvényes közútkezelői hozzájárulással rendelkezik, de az abban foglaltnál nagyobb összötömeeggel, illetőleg tengelyterheléssel közlekedik, az üzembentartónak pótdíjat kell fizetnie. A pótdíj kiszabásánál a közútkezelői hozzájárulásban szereplő és a méréssel megállapított értékhez tartozó, a 3. számú melléklet szerinti díjtételek különbözetét kell alapul venni.”

(2) Az R. 7. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A pótdíj megállapítására

a) az országos közúthálózaton saját mérési jegyzőkönyve alapján az ellenőrzést végző területi közlekedési felügyelet,

b) a közúti áruforgalom részére megnyitott határátke-lőhelyen az Állami Közúti Műszaki és Információs Közhasznú Társaság értesítése (mérési jegyzőkönyve) alapján a területileg illetékes közlekedési felügyelet,

c) Budapesten a Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok tulajdonában álló helyi közutak esetében a közútkezelő értesítése (mérési jegyzőkönyve) alapján a Fővárosi Közlekedési Felügyelet,

d) egyéb helyi közúton a közút kezelőjének kérésére a területileg illetékes közlekedési felügyelet jogosult.”

(3) Az R. 7. §-a (3) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A fizetendő pótdíj összegét — amely a díj tízszereséig terjedhet, de legalább 15 000 Ft — a (2) bekezdésben megjelölt területi közlekedési felügyelet számlájára kell befizetni.”

7. §

Az R. 6. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

8. §

(1) Ez a rendelet — a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel — 2004. április 15. napján lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az R. 7. §-ának (4) bekezdése.

(2) E rendelet 4. §-a a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

(3) E rendelet 7. §-a 2005. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

Melléklet

a 40/2004. (IV. 7.) GKM rendelethez

[6. számú melléklet

a 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelethez]

„Az összötömeg-, tengelyterhelés-, illetve mérethatárt meghaladó járművek szakkíséretéhez előírt személyi és tárgyi feltételek

I. Személyi feltételek:

1. Szakkíséretet csak olyan személy láthat el, aki a Közlekedési Főfelügyeletről (a továbbiakban: KFF) szakkísérői képesítést kapott.

2. Szakkísérői képesítést az a C+ E járműkategóriára érvényes vezetői engedéllyel és 5 év szakmai (vezetési) gyakorlattal rendelkező személy kaphat, aki a KFF Szakmai Vizsgabizottsága¹ előtt a I. 3. pontban előírt témakörökből szakkísérő vizsgát tett, illetőleg szakirányú képesítései alapján, a Központi Közlekedési Felügyelet a vizsga alól felmentette.

3. A szakkísérőnek a következő témakörökből kell vizsgát tennie:

3.1. Közlekedésbiztonsági ismeretek (szóbeli)

3.2. Közúti műszaki ismeretek (szóbeli)

3.3. Áru fuvarozási ismeretek (szóbeli)

3.3.1. Rakodás, rakománykezelés, rakomány elhelyezés-rögzítés

3.3.2. Fuvarozáshoz szükséges dokumentumok és azok használata

3.4. Esettanulmány (összevont járműkísérői feladat) megoldása

II. Tárgyi feltételek:

1. Kísérő jármű, amely alkalmas a 3. pontban foglalt berendezés előírt módon történő üzemeltetésére, és amelynek szerkezeti magassága legalább 1800 mm.

2. 2 db. jól látható módon elhelyezett, figyelmeztető jelzést adó berendezés².

¹ A közúti járművezetők képzéséről, vizsgáztatásáról és szakképesítéséről szóló 20/1992. (VII. 21.) KHVM rendelet 22. §-ának (6) bekezdése.

² A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990 (IV. 12.) KöHÉM rendelet 66. §-a.

3. Külön jogszabályban³ meghatározott: „előzni tilos”, „tehergépkocsival előzni tilos” és „egyéb veszély” jelzőtáblák jelzését mutató változtatható jelzéseképű, legkevesebb 1250×1050 mm méretű, piros-fehér sávozású, lehajtható kivitelű berendezés, amely a kísérő jármű tetején elhelyezve a mögöttes forgalom számára ad jelzést.

4. A kísérő jármű hátsó homlokfelülete piros-fehér sávozású, fényvisszaverésre alkalmas felülettel legyen megjelölve, amely homlokfelületen legyen kialakítva egy rögzítési pont a mögöttes forgalom számára szolgáló tájékoztatást adó jelzés rögzítésére.

5. „Túlméretes szállítmány” vagy „Különleges szállítmány” feliratú kitűzhető, legkevesebb 1200×300 mm méretű tábla, a kísért járműre történő elhelyezés céljából.

6. „Túlméretes szállítmány” vagy „Különleges szállítmány” feliratú kitűzhető, 900×450 mm méretű tábla, a kísérő járműre történő elhelyezés céljából.

7. Folyamatos mobil hírkapcsolatot biztosító eszköz a kísérő és a kísért jármű között.

8. Rádiótelefon.

9. Fényvisszaverő figyelemfelkeltő mellény, amelyet a járműn kívüli munkavégzés esetén a kísérő jármű vezetőjének, illetve a szakkísérthez tartozó személynek viselnie kell.

10. Jelzőőri jeladásra alkalmas jelzőtárcsa és piros-fényű lámpa.

11. Legkevesebb 2 db legalább 400×400 mm méretű, piros-fehér csíkos tábla vagy piros zászló⁴.

12. Legalább 50 m hosszúságú mérőszalag.

13. A rakományés a közút feletti akadálymagasságának ellenőrzésére alkalmas teleszkópos magasságmérő rúd.

14. Munkahely megvilágító lámpa⁵.

15. Forgalomkorlátozást biztosító eszközök:

- terelőkép, legkevesebb 4 db,
- kihelyezhető, villogó borostyánsárga fényt adó lámpa, legkevesebb 2 db,
- jelzőszalag.

16. 1 db 6 kg-os, szabványos, porral oltó tűzoltó készülék⁶.

17. A hajtott kerekekre felszerelhető hólánc.”

³ A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM—BM együttes rendelet.

⁴ A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM—BM együttes rendelet 47. §-ának (6) bekezdése.

⁵ A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 52. §-ának (1) bekezdése.

⁶ A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 107. §-ának (3) bekezdése.

A gazdasági és közlekedési miniszter 41/2004. (IV. 7.) GKM rendelete

a közúti járművezetők pályaalkalmassági vizsgálatáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdése *b*) pontjának 13. alpontjában, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a belügyminiszterrel, az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A rendelet hatálya — a (2) bekezdésben foglaltak kivételével — azokra a gépjárművezetőkre, illetőleg vezetői jogosultságot megszerezni szándékozókra terjed ki, akik gépjárművezetői tevékenység végzéséhez pályaalkalmassági minősítést kívánnak szerezni, továbbá azokra, akiket pályaalkalmassági minősítés megszerzésére köteleztek (a továbbiakban együtt: gépjárművezető).

(2) A rendelet hatálya nem terjed ki:

a) a rendőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, az önkormányzati tűzoltóság, a határőrség és a büntetés-végrehajtási szervezet állományába tartozó hivatásos szolgálati jogviszonyban álló azon személyekre¹, akik e szervek megkülönböztető jelzést használó gépjárműveinek vezetésére jogosultak és ilyen gépjárművet vezetnek,

b) azokra a hadkötelezettség alapján katonai szolgálatot teljesítő gépjárművezetőkre², akik megkülönböztető jelzést használó honvédségi tűzoltó és sebesültszállító gépjárművet vezetnek.

2. §

(1) A pályaalkalmassági vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a gépjárművezető

a) rendelkezik-e azokkal az egyéni pszichológiai jellemzőkkel, amelyek szükségesek a biztonságos járművezetési tevékenységhez, a közlekedési helyzetekhez való alkalmazkodáshoz, a járművezetés közben jelentkező terhelés elviseléséhez,

¹ A fegyveres szervek hivatásos, közalkalmazotti és köztisztviselői állományának munkaköri egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságáról, a szolgálat-, illetve keresőképtelenség megállapításáról, valamint a belügyi egészségügyi szolgálat igénybevételéről szóló 21/2000. (VIII. 23.) BM—IM—TNM együttes rendelet 5. §-ának (6) bekezdése és 7. §-ának (4) bekezdése.

² A hadkötelezettség alapján teljesítendő katonai szolgálatra és a katonai oktatási intézményi tanulmányokra való egészségi alkalmasság elbírálásáról szóló 9/2002. (II. 28.) HM—EüM együttes rendelet 52/A. §-a.

b) rendelkezik-e a jármű biztonságos vezetéséhez szükséges észlelési, döntési és cselekvési képességgel,

c) képes-e elsajátítani a járművezetéshez szükséges ismereteket és készségeket.

(2) A pályaalakmassági minősítés szakmai szempontjait, eljárásait és az alkalmaságot korlátozó vagy kizáró okokat az *I. számú melléklet* tartalmazza.

(3) A pályaalakmassági vizsgálatot a Központi Közlekedési Felügyelet Pályaalakmasság-vizsgáló Intézete (a továbbiakban: PÁV) az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint folytatja le.

(4) A trolibuszvezetők pályaalakmassági vizsgálata a Budapesti Közlekedési Rt. által megbízott pszichológiai laboratórium igénybevételével történik.

(5) A PÁV az autóbussz vezetéséhez időtartam korlátozással megállapított II. pályaalakmassági minősítéssel összefüggő pályaalakmassági vizsgálatba bevonhat autóbusszal menetrend szerinti személyszállítást végző gazdálkodó szervezetet vagy pszichológiai laboratóriumot.

(6) A PÁV a pályaalakmassági vizsgálatba bevonhatja a külön jogszabály³ szerinti területi közlekedési felügyeletet.

(7) A (4)—(6) bekezdés szerinti vizsgálati tevékenységet — a PÁV irányítása és ellenőrzése mellett — a PÁV által végzett pályaalakmassági vizsgálatokkal megegyező személyi és tárgyi feltételekkel, valamint módszerekkel kell végezni.

3. §

(1) Előzetes pályaalakmassági vizsgálaton szerzett alkalmas minősítés szükséges

a) a megkülönböztető jelzést használó gépjármű vezetéséhez,

b) a külön jogszabályban⁴ meghatározott közúti közlekedési szolgáltatást végző gépjármű vezetéséhez,

c) a (4) bekezdés b) pontjának ba) és bb) alpontjában meghatározott nemzetközi közúti személyszállítást végző autóbussz vezetéséhez,

d) a (4) bekezdés c) pontjában meghatározott nemzetközi közúti áruszállítást végző tehergépkocsi, vontató, nyerges vontató és járműszerelvény vezetéséhez,

e) a külön jogszabályban⁵ meghatározott veszélyes áru szállítását végző gépjármű vezetéséhez,

f) ha azt a gépjárművezető előzetes orvosi vizsgálata során — a külön jogszabályban⁶ foglaltak szerint — elrendelték.

³ Az egységes közlekedési hatóság szervezet feladat- és hatásköréről szóló 231/1997. (XII. 12.) Korm. rendelet.

⁴ A közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzembentartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet.

⁵ A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 19/1979. évi 19. törvényerejű rendelet.

⁶ A közúti járművezetők egészségi alkalmaságának megállapításáról 13/1992. (VI. 26.) NM rendelet 8. §-a.

(2) Rendkívüli pályaalakmassági vizsgálat szükséges:

a) a gépjármű-vezetési gyakorlatból ötödik sikertelen vizsgát követő vizsga letételéhez,

b) a rendőrhatalóság, az ügyészség és a bíróság kezdeményezésére,

c) a gépjárművezető előzetes, időszakos vagy soron kívüli vizsgálatát végző orvos, illetőleg orvosi bizottság megkeresésére,

d) a gépjárművezető munkáltatójának kezdeményezésére,

e) a gépjárművezető kezdeményezésére.

(3) A munkáltató rendkívüli pályaalakmassági vizsgálatot abban az esetben kezdeményezhet, ha a gépjárművezető tevékenysége közúti közlekedésbiztonsági szempontból arra alapos indokot szolgáltat.

(4) A pályaalakmassági vizsgálaton megállapított minősítés a következő alkalmasági kategóriákra vonatkozhat:

a) I. alkalmasági kategória: a megkülönböztető jelzést használó gépjármű vezetése,

b) II. alkalmasági kategória:

ba) a közúti közlekedési szolgáltatás keretében személyszállítást végző autóbussz (trolibusz), személygépkocsi,

bb) a nemzetközi közúti személyszállítást végző autóbussz, amelyben a vezetőüléson kívül legalább 17 állandó ülőhely van,

bc) a veszélyes áru szállítását végző gépjármű vezetése,

c) III. alkalmasági kategória:

ca) a 7500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó, közúti közlekedési szolgáltatást végző tehergépkocsi, vontató, nyerges vontató és járműszerelvény,

cb) a 7500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó, nemzetközi közúti áruszállítást végző tehergépkocsi, vontató, nyerges vontató és járműszerelvény vezetése,

d) IV. alkalmasági kategória: az a)–c) pontban nem említett gépjármű vezetése.

(5) Az I. pályaalakmassági minősítés — az időszakos minősítés határidejének lejártát követően is — érvényes a II–IV. pályaalakmassági kategóriára, a II. pályaalakmassági minősítés a III–IV. pályaalakmassági kategóriára, a III. pályaalakmassági minősítés a IV. pályaalakmassági kategóriára.

(6) A pályaalakmassági minősítés — az 1. számú melléklet III. fejezetében foglalt pályaalakmasságot korlátozó vagy kizáró okok alapján — 1–5 évig terjedő időtartamra korlátozható, a korlátozás hiányában az érvényesség — a (7) bekezdésben foglalt kivétellel — az alkalmasági jogerős megállapításáig áll fenn.

(7) A megkülönböztető jelzést használó gépjármű vezetésére az I. alkalmasági kategóriában megállapított

pályaalkalmassági minősítés (időszakos minősítés) legfeljebb öt évig érvényes.

4. §

(1) A pályaalkalmassági vizsgálat elvégzésére vonatkozó kérelmet a PÁV-hoz kell benyújtani.

(2) A PÁV a 3. § (1) bekezdésének *a)*—*e*) pontja, valamint (2) bekezdésének *a)* és *e*) pontja alapján a pályaalkalmassági vizsgálatot a gépjárművezető kérelmére végzi el.

(3) Az I. és II. pályaalkalmassági minősítés megszerzése céljából pályaalkalmassági vizsgálatra az jelentkezhet, aki legalább két éve rendelkezik a külön jogszabályban⁷ meghatározott bármely nemzetközi kategóriában folyamatosan érvényes vezetői engedéllyel, és nem minősül — a külön jogszabályban⁸ foglaltak alapján — kezdő vezetőknek.

5. §

(1) A pályaalkalmassági vizsgálat megkezdése előtt a gépjárművezetőnek igazolnia kell, hogy járművezetésre egészségi szempontból alkalmas.

(2) A pályaalkalmassági vizsgálat abban az esetben végezhető el, ha a gépjárművezető a külön jogszabályban⁹ meghatározott személyi állapotra vonatkozó követelményeknek megfelel.

6. §

(1) A 3. § (1) bekezdésének *a)*—*e*) pontja alapján végzett pályaalkalmassági vizsgálat során a gépjárművezető alkalmatlannak kizárólag arra az alkalmassági kategóriára minősíthető, amelyre a pályaalkalmassági vizsgálatot kérte.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben említett pályaalkalmassági vizsgálat eredményeként valószínűsíthető, hogy a gépjárművezető alacsonyabb alkalmassági kategóriában is alkalmatlan, az eljárást fel kell függeszteni és a pályaalkalmassági vizsgálati anyagot a Közlekedési Főfelügyelethez (a továbbiakban: KFF) kell felterjeszteni. A KFF — a vizsgálati anyag alapján — elrendelheti a gépjárművezető rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálatát, vagy az előzetes pályaalkalmassági vizsgálat folytatását.

⁷ A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 1. számú melléklet.

⁸ A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet.

⁹ A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM—BM együttes rendelet 4. §-a (1) bekezdésének *b)* és *c)* pontja.

(3) A rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálaton és a KFF által a (2) bekezdés alapján elrendelt előzetes pályaalkalmassági vizsgálaton a PÁV azt vizsgálja, hogy a gépjárművezető alkalmas-e gépjármű vezetésére, valamint azt, hogy a 3. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel melyik alkalmassági kategóriában alkalmas.

(4) A KFF és a rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálat során a PÁV gyakorlati vezetés közben is vizsgálhatja a gépjárművezetőt (a továbbiakban: vezetési próba). A vezetési próba a járművezetés gyakorlati oktatásának minősül, ezért a külön jogszabály¹⁰ rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) Amennyiben a 2. § (3)—(6) bekezdésében meghatározott szervek által végzett pályaalkalmassági vizsgálat során a gépjárművezető egészségi alkalmatlanságának gyanúja merül fel, soron kívüli orvosi vizsgálatát kell kezdeményezniük.

7. §

A PÁV a pályaalkalmassági minősítést a pályaalkalmassági vizsgálatot követő 15 napon belül határozatban közli a gépjárművezetővel és azzal, aki a gépjárművezető pályaalkalmassági vizsgálatát kezdeményezte. A pályaalkalmasság kérdésében abban az esetben is a PÁV határoz, ha a pályaalkalmassági vizsgálatot részben vagy egészében a 2. § (4)—(6) bekezdés szerinti szerv végezte.

8. §

A PÁV — a 3. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján megállapított alkalmas minősítést kivéve — a pályaalkalmassági vizsgálat során hozott jogerős határozatáról a külön jogszabályban¹¹ meghatározott nyilvántartott írásban értesíti.

9. §

Amennyiben a gépjárművezetőt a pályaalkalmassági vizsgálaton a vizsgált kategóriában alkalmatlannak minősítették, újabb pályaalkalmassági vizsgálatát, azonos vagy magasabb kategóriában, a jogerős határozatban feltüntetett időpontot — amely nem haladhatja meg a határozat kiadását követő két évet — követően kérheti.

¹⁰ A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM—BM együttes rendelet.

¹¹ A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény.

10. §

(1) A pályaalalmassági vizsgálatért — a pályaalalmassági vizsgálatot kezdeményezőnek — a 2. számú mellékletben meghatározott díjat kell fizetni. A díjat a kérelem benyújtásával egyidejűleg a Központi Közlekedési Felügyeletnek a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00283779 számú, másodfokú eljárás esetén a KFF-nek a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01738825 számú költségvetési előirányzat-felhasználási keretszámlájára kell igazoltan befizetni.

(2) Büntetőeljárásban, valamint szabálysértési eljárásban kezdeményezett pályaalalmassági vizsgálat díját az eljárás költségeihez kell számítani.

(3) A befizetett díj az eljáró közlekedési hatóság bevétele. A díjak elszámolására és nyilvántartására a költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvizelési kötelezettségére vonatkozó jogszabályi előírásokat kell alkalmazni.

(4) A jogorvoslati eljárásra az Itv. 32. §-ában foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy ahol az Itv. illetéket említ, az alatt e rendelet tekintetében díjat kell érteni.

11. §

(1) Ez a rendelet — a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel — 2004. július 1-jén lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti:

a) a közúti járművezetők pályaalalmassági vizsgálatáról szóló 11/1988. (XII. 20.) KM—BM együttes rendelet és a módosításáról rendelkező

aa) 5/1990. (XI. 13.) KHVM—BM együttes rendelet,

ab) 7/1992. (I. 23.) KHVM—BM együttes rendelet,

ac) 20/1992. (VII. 21.) KHVM rendelet 29. § (3) bekezdése,

ad) 14/1993. (V. 21.) KHVM—BM együttes rendelet,

ae) 17/1994. (V. 31.) KHVM—BM együttes rendelet,

af) 3/1995. (II. 28.) KHVM—BM együttes rendelet

ag) 10/1998. (IV. 10.) KHVM—BM együttes rendelet,

ah) 18/2000. (XI. 24.) KöViM rendelet 2. §-a,

ai) 19/2000. (XII. 1.) KöViM—BM együttes rendelet,

aj) 36/2000. (XII. 27.) KöViM—BM együttes rendelet,

ak) 1/2002. (I. 18.) KöViM—BM együttes rendelet,

al) 14/2002. (IX. 13.) GKM—BM együttes rendelet,

am) 74/2003. (XI. 18.) GKM rendelet,

an) 102/2003. (XII. 23.) GKM rendelet;

b) a közlekedés biztonságának javításával kapcsolatos egyes feladatokról szóló 2/1993. (K.H.V. Ért. 5.) KHVM utasítás.

(2) E rendelet 2. §-ának (6) bekezdése és a 3. §-a (4) bekezdése b) pontjának bc) alpontja 2005. január 1-jén lép hatályba.

(3) E rendelet 11. §-ának (9) és (10) bekezdése a rendelet kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(4) A rendelet hatálybalépése előtt megállapított

a) pályaalalmassági minősítés — az „A” kiegészítő kategória kivételével — továbbra is érvényes,

b) rendkívüli pályaalalmassági, illetve a soron kívüli orvosi vizsgálati kötelezettség továbbra is érvényes,

c) II. pályaalalmassági minősítés fegyveres erők kezelésében lévő járművekre vonatkozó — külön jogszabály¹² szerinti — korlátozása hatályát veszti, ha a gépjárművezető legalább két éve folyamatosan érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik és nem minősül kezdő vezetőnek.

(5) A pályaalalmassági minősítés az alábbi okmányokkal igazolható:

a) PÁV vagy KFF határozata,

b) vezetői engedély erre vonatkozó bejegyzése,

c) okmányiroda által kiállított, a megszerzett PÁV minősítés igazolását tartalmazó okirat.

(6) A pályaalalmassági vizsgálat során, e rendelet hatálybalépését megelőzően szerzett pályaalalmassági minősítés a vezetői engedélybe történt — az alábbiakban felsorolt — bejegyzések valamelyikével is igazolható:

a) I. pályaalalmassági kategóriának felel meg:

aa) 1970. január 1-je előtti „C” kategóriás vezetői engedély,

ab) 1978. április 1-je előtti gépjárművezetői állás vállalására jogosító vezetői engedély,

ac) 1969. július 1-je és 1978. április 1-je között kiadott gépjárműkezelői bizonyítvány,

ad) I. pályaalalmassági kategória megszerzését igazoló PÁV határozat;

b) II. pályaalalmassági kategóriának felel meg:

ba) 1978. április 1-je és 1988. december 31-e közötti „D” kategóriás vezetői engedély,

bb) II. pályaalalmassági kategória megszerzését igazoló PÁV határozat;

c) III. pályaalalmassági kategóriának felel meg:

ca) az 1978. április 1-je után kiadott gépjárműkezelői bizonyítvány,

cb) III. pályaalalmassági kategória megszerzését igazoló PÁV határozat.

(7) A rendelet hatálybalépése előtt a járműfajta (kategóriára) megállapított korlátozás 2006. június 30-án hatályát veszti.

(8) E rendelet 2. §-ának (5) bekezdése 2007. december 31-én hatályát veszti.

¹² A fegyveres erők részére történő közúti járművezető képzésről, vizsgáztatásról és az ehhez kapcsolódó vezetői engedély kiadásáról szóló 22/1992. (XI. 25.) KHVM—HM—BM együttes rendelet 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja.

(9) A közúti járművezetők képzéséről, vizsgáztatásáról és szakképesítéséről szóló 20/1992. (VII. 21.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 17. §-a (2) bekezdésének e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Szakoktatói tanfolyamra az vehető fel,]

„e) a gyakorlati szakos szakoktatói tanfolyamhoz — aki- nek az oktadni kívánt járműkategóriának megfelelő — érvényes vezetői engedélye van;”

(10) Az R. 19. §-a (2) bekezdésének d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A tanfolyamra az vehető fel, aki]

„d) legalább „A1”, „B”, és „C” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik, továbbá”

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

1. számú melléklet
a 41/2004. (IV. 7.) GKM rendelethez

A pályaalalmassági minősítés szakmai szempontjai, eljárásai és az alalmasságot korlátozó vagy kizáró okok

I. A pályaalalmassági minősítés szakmai szempontjai

1. A PÁV a pályaalalmassági vizsgálatot a kérelemnek megfelelő alalmassági kategóriára meghatározott követelmények szerint végzi.

2. A pályaalalmasságot megállapító pszichológusnak az egyéni adottságok figyelembevételével, minden esetben egyedi elbírálás alapján kell véleményt alkotnia a vizsgált személy pályaalalmasságáról és a pályaalalmassági minősítés során általános szabályként a következőket kell figyelembe vennie:

a) A pályaalalmasság megítélésénél minden esetben mérlegelni kell, hogy a vizsgált személy — a nála esetleg észlelt kedvezőtlen egyéni jellemzők ellenére is — képes-e kellő biztonsággal és felelősséggel részt venni gépjárművezetőként a közúti közlekedésben.

b) Az I., II. és III. alalmassági kategóriában a gépjárművezető pályaalalmasságának megítélésénél figyelembe kell venni, hogy a gépjármű-vezetési tevékenység sajátos követelmények és feltételek között történik. (Megkülönböztető jelzéseket használó, közúti közlekedési szolgáltatás keretében személy és áru szállítást végző, nemzetközi közúti közlekedésben részt vevő, veszélyes árut szállító gépjármű vezetése.) Ezért olyan egyéni jellemző kombiná-

ciók esetében, amelyek a további kedvezőtlen változásra utalnak és így a jövőben a biztonságos közlekedést veszélyeztetik, alalmatlanságot kell megállapítani.

Figyelembe kell venni továbbá, hogy az ilyen gépjárművezetőnek az időjárástól, napszaktól, útviszonyoktól, közlekedési körülményektől függetlenül kell járművet vezetnie.

c) A IV. alalmassági kategóriában a gépjárművezető pályaalalmassági megítélésénél figyelembe kell venni, hogy a gépjárművezető nem az I—III. alalmassági kategóriába tartozó, előzetes alalmassági vizsgálati körbe sorolt, differenciált és fokozottabb pszichológiai követelményeket támasztó, gépjárművezetéssel kapcsolatos tevékenységeket végzi. Ezért a gépjárművezetőnek csak az alapvető, a közlekedésben való biztonságos részvételhez szükséges, legfontosabb képességekkel, személyiségjegyekkel kell rendelkeznie.

d) Az I. alalmassági kategóriában a gépjárművezető pályaalalmasságának megítélésénél figyelembe kell venni, hogy feladata ellátásának velejárója a közlekedési szabályoktól eltérő vezetési mód megválasztásának lehetősége, és így részvétele a közúti közlekedésben a megszokottól nagyobb objektív kockázattal jár.

e) A II. alalmassági kategóriában a gépjárművezető pályaalalmasságának megítélésénél figyelembe kell venni a jelentkező speciális járulékos megterheléseket és a hibás gépjárművezetői magatartás következményeinek várható súlyosságát. Ennek keretében kiemelten vizsgálni kell, hogy

ea) a szállított személyek számának változása (növekedése) miként hat a gépjárművezető pszichés igénybevétele, megterhelésére (autóbusz, trolibusz),

eb) a gépjárművezető a biztonságos gépjárművezetés követelményeinek teljesítésén túlmenően képes-e az utasokkal megfelelően foglalkozni (taxi, autóbusz, trolibusz),

ec) a gépjárművezető hogyan alkalmazkodik a megszokottól eltérő közlekedési feltételekhez (hosszú utak, monotónia, telítődési hatások).

f) A vezetői engedéllyel már rendelkező gépjárművezető pályaalalmasságának elbírálása során figyelembe kell venni a járművezetésben szerzett gyakorlatot, a közlekedési helyzetekhez, viszonyokhoz, a közlekedés egyéb résztvevőjéhez kialakult alkalmazkodást.

g) Az időszakos minősítésre irányuló pályaalalmassági vizsgálatnál a közlekedési előletre vonatkozó objektív adatokat is figyelembe kell venni.

II. A pályaalalmasság elbírálása során követendő eljárás

1. A gépjárművezető minősítésekor a III. fejezet 1—5. és 9—10. pontokban meghatározott korlátozó vagy kizáró okok megállapítása esetén az e célra kifejlesztett műsze-

rekkel megállapított pályaalkalmassági vizsgálati eredményeket kell figyelembe venni.

2. A műszeres vizsgálati eredmények értékelésénél és értelmezésénél a vizsgálati eredmények eloszlása, a beválási adatokkal és a balesetvesztési gyakorisággal való kapcsolata alapján meghatározott veszélyeztetettségi szintek figyelembevételével kell eljárni, különösen a III. fejezet 10. pontjában meghatározott esetben.

3. A III. fejezet 6. pontjában meghatározott korlátozó vagy kizáró ok vizsgálatára előzetes szűrő-eljárást kell alkalmazni. A járművezetésre való alkalmasságot kizáró szint gyanúja esetén kiegészítő vizsgálatokat kell végezni.

4. A III. fejezet 7. pontjában meghatározott korlátozó vagy kizáró ok vizsgálata két szakaszban történik:

- előzetes szűrés,
- részletes személyiség vizsgálat.

5. A III. fejezet 8. pontjában meghatározott korlátozó vagy kizáró ok vonatkozásában a gépjárművezető műszeres és személyiségvizsgálati eredményeit együttesen kell figyelembe venni.

6. A pályaalkalmassági vizsgálatoknak ki kell terjednie minden korlátozó vagy kizáró ok csoportra, kivéve, ha az alapképességek vizsgálata során egyértelműen azonosítható egy vagy több kizáró ok csoport.

7. A rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálatok kiegészülnek a III. fejezet 7. pontjában meghatározott korlátozó vagy kizáró ok feltárására irányuló részletes vizsgálattal.

8. A III. fejezet 7. és 8. pontjában meghatározott korlátozó vagy kizáró okra irányuló vizsgálatok eredményeit a pszichológus a közlekedési magatartásra gyakorolt befolyásuk jellege és mértéke alapján értelmezi.

9. A pályaalkalmassági vizsgálatot végző pszichológus szélsőséges vagy ellentmondásos esetben az egyes részvizsgálatokat megismétli, illetőleg kiegészítő vizsgálatokat végez.

10. A pályaalkalmassági vizsgálatoknál minden esetben figyelembe kell venni a gépjárművezető közlekedési előéletét, amely a vizsgálati módszer együttes — esetenkénti — egyéni meghatározását teszi szükségessé.

11. A pályaalkalmassági vizsgálatnak ki kell terjednie

- a reakciókészség (reakcióidő, a döntésreakció pontossága, terhelhetőség),
- a figyelmi funkciók,
- a közlekedési áttekintési képesség,
- a monotonia-tűrés,
- a perifériás észlelés-nyomonkövetés,
- a szenzomotoros képesség,

- a sebesség és távolság becslés,
- a vizuális emlékezet,
- az intelligencia,
- a közlekedési magatartást befolyásoló fokozott baleseti veszélyeztetettségre utaló személyiségvonások,
- a viselkedési beállítódások

vizsgálatára.

A közlekedéshez való alkalmazkodást befolyásoló személyiségjegyek feltárásához használható vizsgáló eszközök és módszerek:

- BENTON
- CPI,
- FLANAGAN,
- Lüscher,
- MMPI,
- MAWI,
- PFT,
- Rajz-teszt
- Rorschach,
- Szondi,
- Zulliger,
- valamint az e célra kifejlesztett közlekedésspecifikus kérdőíves és egyéb módszerek.

III. A pályaalkalmasságot korlátozó vagy kizáró okok

1. Elégtelen észlelési teljesítmény.
2. A közlekedési helyzetek biztonságos megoldásához szükséges felismerési és döntési képesség hiánya vagy nem kielégítő szintje.
3. A jármű irányításához szükséges mozgási képességek hiánya vagy nem kielégítő szintje.
4. A figyelmi teljesítmény nem kielégítő szintje.
5. Az észlelési, a döntési és a mozgási tevékenység összerendezettségének hiánya.
6. Az értelmi működések nagymértékben csökkent szintje, ezen belül kiemelten ennek a gyakorlati gépjárművezetői tevékenységben való megnyilvánulása.
7. A közlekedési magatartást befolyásoló személyiségvonások, amelyek fokozott baleseti veszélyeztetettségre utalnak.
8. A gépjárművezetői teljesítmény szélsőséges ingadozása, terhelés, fáradtság vagy monotonia hatására.
9. A jármű vezetéséhez szükséges jártasságok és készségek elsajátítására való képtelenség.
10. A pszichés kifáradás.
11. Foglalkozási (életkori) sajátosságokból eredő, kedvezőtlen személyiségkép.

2. számú melléklet
a 41/2004. (IV. 7.) GKM rendelethez

**A közúti járművezetők
pályaalkalmassági vizsgálatának díjai**

Sorsz.	Megnevezés	Díj, Ft/db
1.	1. fokú eljárás díjai I—II. kategória III—IV. kategória	7 950 7 950
2.	II. fokú eljárás díjai I—II. kategória III—IV. kategória	12 080 12 080
3.	Ha az eljárásnál gépjármű igénybevétele szükséges, annak használati díja	2 490

**A környezetvédelmi
és vízügyi miniszter,
az egészségügyi, szociális
és családügyi miniszter,
valamint a földművelésügyi
és vidékfejlesztési miniszter**
**4/2004. (IV. 7.) KvVM—ESZCSM—FVM
együttes rendelete**

a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM—EüM—FVM együttes rendelet módosításáról

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 89. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendeljük el:

1. §

A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM—EüM—FVM együttes ren-

delet (a továbbiakban: R.) 2. §-a a következő e) ponttal egészül ki:

(A rendelet alkalmazásába:)

„e) *termikus technológia*: égetéssel vagy egyéb módon történő technológiai célú hőenergia előállítás, ahol a füstgáz közvetlenül érintkezik a technológia céltermékével.”

2. §

Az R. 4. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg az eredeti (7) bekezdés számozása (8) bekezdésre változik:

„(7) A légszennyezettség mértéke alapján megállapított zónák típusain túlmenően a 4. számú melléklet tartalmazza azon zónák típusait is, amelyekben a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket, illetőleg a hosszú távú célként kitűzött koncentráció értéket.”

3. §

Az R. 9. §-ának e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, valamint tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban, együtt összeegyeztethető szabályozást tartalmaz az Európai Közösségek következő jogszabályaival:)

„e) az Európai Parlament és a Tanács 2002/3/EK irányelve a környezeti levegő ózontartalmáról, az 1. cikk a) és c) pontok, 2. cikk (9)—(12) bekezdései, 3—6. cikkek, valamint az I. és II. mellékletek tekintetében.”

4. §

Az R. 1—6. számú melléklete helyébe e rendelet 1—6. számú melléklete lép.

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Dr. Persányi Miklós s. k.,
környezetvédelmi
és vízügyi miniszter

Dr. Kókény Mihály s. k.,
egészségügyi, szociális
és családügyi miniszter

Dr. Németh Imre s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

1. számú melléklet a 4/2004. (IV. 7.) KvVM—ESZCSM—FVM együttes rendelethez

A légszennyezettség egészségügyi határértékei és egyes légszennyező anyagok tervezési irányértékei

1.1. számú melléklet: A légszennyezettség egészségügyi határértékei

A levegő térfogatot 293 K hőmérsékletre és 101,3 kPa nyomásra át kell számítani.

[CAS szám: Chemical Abstracts Service azonosító száma]

A) Kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					Veszélyességi fokozat
	órás		24 órás	éves		
	határérték	tűrészhatár		határérték	tűrészhatár	
Kén-dioxid [7446-09-5]	250 a naptári év alatt 24-nél többször nem léphető túl	50% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2005. I. 1-jére eléri a 0%-ot	125 a naptári év alatt 3-nál többször nem léphető túl	50		III.
Nitrogén-dioxid* [10102-44-0]	100 a naptári év alatt 18-nál többször nem léphető túl	50% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2010. I. 1-jére eléri a 0%-ot	85	40	50% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2010. I. 1-jére eléri a 0%-ot	II.
Nitrogén-oxidok (mint NO_2)	200		150	70		II.
Szén-monoxid [630-08-0]	10 000		5 000**	3 000		II.

Új létesítmények engedélyezésénél a tűrészhatár nem vehető figyelembe.

* Új kibocsátás csökkentő intézkedési terv készítésénél a nitrogén-dioxid határértéket kell figyelembe venni.

** Napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma, amelyet az órás átlagok alapján készített 8 órás mozgó átlagértékekből kell kiválasztani. Például bármelyik nap első vizsgálati periódusa a megelőző nap 17 órától az adott nap 01 óráig tart. Bármelyik nap utolsó vizsgálati periódusa az adott napon 16 órától 24 óráig tart.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					Veszélyességi fokozat
	órás	24 órás		éves		
		határérték	tűrészhatár	határérték	tűrészhatár	
Szálló por (PM_{10})		50 a naptári év alatt 35-nél többször nem léphető túl	50% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2005. I. 1-jére eléri a 0%-ot	40*	20% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2005 I. 1-jére eléri a 0%-ot	III.
Szálló por (TSPM: összes lebegő por)	200	100		50*		III.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]				Veszélyességi fokozat	
	órás	24 órás		éves		
		határérték	tűréshatár	határérték		tűréshatár
Ólom [7439-92-1]				0,3*		I.
Higany [7439-97-6] és szervetlen higany vegyületek Hg-ként				1*		I.
Benzol*** [71-43-2]		10 öt év után felülvizsgálatra kerül		5**	100% amely 2006. I. 1-jétől évenként egyenlő mérték- ben csökken, és 2010. I. 1-jére eléri a 0%-ot	I.

* Meghatározására alkalmazott mérési program: folyamatos mérés vagy legalább heti egy-egy, véletlenszerűen kiválasztott 24 órás mérés, egyenletesen elosztva az év során; vagy az év során egyenletesen elosztott, legalább nyolc héten keresztül végzett 24 órás mérés.

** Meghatározására alkalmazott mérési program: folyamatos mérés vagy legalább heti egy-egy, véletlenszerűen kiválasztott 24 órás mérés, egyenletesen elosztva az év során; vagy az év során egyenletesen elosztott, legalább nyolc héten keresztül végzett 24 órás, illetőleg 168 órás mérés.

*** Rákkeltő légszennyező anyag.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Veszélyességi fokozat
	Napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma	
Ózon [10028-15-6]	120*, **	I.

* A $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ határértéket 2009. december 31-ig egy naptári évben, három éves vizsgálati időszak átlagában, 80 napnál többször nem szabad túllépni.

A $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ cél érték, amelyet 2010. évtől kezdve egy naptári évben, három éves vizsgálati időszak átlagában, 25 napnál többször nem szabad túllépni.

A hosszú távú cél, 2020. évtől, $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, amely egy naptári év alatt mért napi 8 órás mozgó átlagkoncentráció maximuma.

** A maximum értéket a 8 órás mozgó átlagértékekből kell kiválasztani az óras átlagok alapján. Az ily módon számított 8 órás átlagokat arra a napra kell vonatkoztatni, amelyen a 8 órás időtartam végződik, tehát bármelyik nap első vizsgálati periódusa a megelőző nap 17 órától az adott nap 01 óráig tart. Bármelyik nap utolsó vizsgálati periódusa az adott napon 16 órától 24 óráig tart.

B) Az ülepedő por és néhány összetevője

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határértékek		Veszélyességi fokozat
	30 napos	éves	
Ülepedő por, toxikus anyagot nem tartalmaz	$16 \text{ g}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$	$120 \text{ t}/\text{km}^2 \times \text{év}$	IV.
Ólom [7439-92-1]	$7,5 \text{ mg}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		I.
Kadmium* [7440-43-9]	$0,15 \text{ mg}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		I.
Vízoldható fluoridok F-ként (F: [7782-41-4])	$50 \text{ mg}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		I.

* Rákkeltő légszennyező anyag.

Toxikus anyagok keverékpórájának veszélyességi fokozatát a legveszélyesebb komponens határozza meg.

C) Egyes rákkeltő légszennyező anyagok

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Veszélyességi fokozat
	24 órás	éves	
Arzén [7440-38-2] és vegyületei As-ként, belélegezhető formában		0,01*	I.
3,4-Benz(a)pirén [50-32-8]	0,001	0,00012*	I.
Berillium [7440-41-7] és vegyületei Be-ként, belélegezhető formában		0,05*	I.
1,3-Butadién [106-99-0]		2,25*	I.
Dioxinok és furánok (2,3,7,8-TCDD: tetraklór-dibenzo- dioxin toxikus egyenértékben kifejezve)		1×10^{-6} 1 pg/m ³ *	I.
Kadmium [7440-43-9] és vegyületei Cd-ként, belélegezhető formában		0,005*	I.
Króm [7440-47-3] és vegyületei Cr-ként, belélegezhető formában		0,05*	I.
Nikkel [7440-02-0] és vegyületei Ni-ként, belélegezhető formában		0,025*	I.
Tetraklór-etilén (perklór-etilén) [127-18-4]	250	60*	I.
Triklór-etilén [79-01-6]		23*	I.
Vinil-klorid [75-01-4]		5**	I.

* Meghatározására alkalmazott mérési program: legalább heti egy-egy, véletlenszerűen kiválasztott 24 órás mérés, egyenletesen elosztva az év során; vagy az év során egyenletesen elosztott, legalább nyolc héten keresztül végzett 24 órás mérés.

** E rendelet hatálybalépése előtt hatályos, többször módosított 21/1986. (VI. 2.) MT rendelet végrehajtásáról szóló, többször módosított 4/1986. (VI. 2.) OKTH rendelkezés 2. § (1) bekezdése alapján levegőtisztaság-védelmi szempontból védett II. kategóriába tartozó területen üzemelő, meglévő vinil-kloridot előállító technológia esetében, a telephely határán, a légszennyezettség éves egészségügyi határértéke 2007. október 31-ig $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, illetve 2007. október 31. után $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték (rost/m ³)**		Veszélyességi fokozat
	24 órás	éves	
Azbeszt*	1000	1000	I.

* Az azbeszt kifejezés alatt a következő szálas szilikátokat kell érteni:

krocidolit [12001-28-4] (kék azbeszt),
aktinolit [77536-66-4],
antofillit [77536-67-5],
krizotil [12001-29-4],
amozit [12172-73-5] (barna azbeszt),
tremolit [77536-68-6].

** A határértéket 2005. január 1. után pásztázó elektronmikroszkóppal mérve kell ellenőrizni.

1.2. számú melléklet: Egyes légszennyező anyagok tervezési irányértékei

Légszennyező anyag [CAS szám]	Tervezési irányértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Veszélyességi fokozat
	24 órás	60 perces	
Acetaldehid [75-07-0]	0,2	1	II.
Acetofenon [98-86-2]	3	3	II.
Aceton [67-64-1]	350	350	IV.
Akril-nitril [107-13-1]	2		I.*
Akrilsav [79-10-7]	10	10	IV.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Tervezési irányértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Veszélyességi fokozat
	24 órás	60 perces	
Akrolein (2-propenál) [107-02-8]	3	10	II.
Ammónia [7664-41-7]	100	200	III.
Anilin [62-53-3]	3	5	II.
Antimon [7440-36-0] és vegyületei Sb-ként, kivéve az antimon-trioxid [1309-64-4]	1		II.
Benzil-klorid (α klór-toluol) [100-44-7]	10		I.*
Benzinek (ásványolajból) [8006-61-9]	1 500	5 000	II.*
Bifenil (difenil) [92-52-4]	2	5	III.
Bróm és gőz- vagy gáznemű szervesetlen vegyületei HBr-ként (HBr: [10035-10-6])	10	20	II.
Butil-acetát (ecetsav-butil-észter) [123-86-4]	100	100	IV.
Butil-aldehid (Butiraldehid) [123-72-8]	15	15	IV.
Butil-diglikol (dietilén-glikol-monobutil-éter) [112-34-5]	100	200	IV.
2-Butoxi-etanol (butil-glikol, etilén-glikol-monobutil-éter) [111-76-2]	10	50	IV.
Ciklohexanol [108-93-0]	60	60	III.
Ciklohexanon [108-94-1]	40	40	IV.
Ciklopentán [287-92-3]	5 000	10 000	IV.
Cink [7440-66-6] és vegyületei Zn-ként	10		III.
Diaceton-alkohol (4-hidroxi-4-metil-2-pentanon) [123-42-2]	50	150	IV.
Dibenz (a,h) antracén [53-70-3]	0,002 (éves határérték)		I.*
Dibrómmetán [74-95-3]	7,5	7,5	I.*
Dibutil-éter [142-96-1]	1 000	3 000	IV.
Dietanol-amin (2,2-imino-dietanol) [111-42-2]	100	200	III.
Dietil-amin [109-89-7]	50	50	IV.
Dietil-éter (éter, etil-éter) [60-29-7]	3 000	5 000	IV.
Di-izobutil-keton (2,6-dimetil-heptán-4-on [108-83-8]	1 500	3 000	IV.
Di-izopropil-éter [108-20-3]	3 000	5 000	IV.
3,3-Diklór-benzidin [91-94-1]	0,002 (éves)		I.*
1,2-Diklór-benzol [95-50-1]	60	60	III.
1,4 -Diklór-benzol [106-46-7]	100	200	III.
Diklór-difluor-metán [75-71-8]	Betiltva**		
1,1-Diklór-etán [75-34-3]	1 000	3 000	II.
1,2-Diklór-etán [107-06-2]	20	40	II.*
1,1-Diklór-etilén [75-35-4]	10	30	III.
1,2-Diklór-etilén [540-59-0]	100	300	III.
2,4-Diklór-fenol [120-83-2]	10	20	III.
2,4-Diklór-fenoxi-ecetsav [94-75-7]	10	20	III.
Diklór-metán (metilén-klorid) [75-09-2]	20	300	III.
Dimetil-amin [124-40-3]	5	5	III.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Tervezési irányértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Veszélyességi fokozat
	24 órás	60 perces	
N,N-Dimetil-anilin [121-69-7]	6	6	II.
N,N-Dimetil-formamid [68-12-2]	30	30	II.
Dimetil-szulfát [77-78-1]	1		I.*
Dioktil-ftalát, di(2-etil-hexil) ftalát [117-81-7]	10	20	II.
1,4-Dioxán [123-91-1]	10	50	II.
Dipentén (P-menta-dién) [138-86-3]	100	200	III.
Ecetsav [64-19-7]	60	200	IV.
Ecetsavanhidrid [108-24-7]	30	100	III.
Epiklórhidrin (1,2-epoxi-3-klór-propán) [106-89-8]	10		II.*
Etanol-amin [141-43-5]	10	30	III.
Etil-acetát (ecet-észter, ecetsav-etil-észter) [141-78-6]	100	100	IV.
Etil-akrilát (akrilsav-etil-észter) [140-88-5]	100	100	II.
Etil-alkohol (etanol) [64-17-5]	5 000	5 000	IV.
Etil-amin [75-04-7]	10	10	III.
Etil-benzol [100-41-4]	20	20	IV.
Etilén [74-85-1]	250	250	IV.
Etilén-glikol-monoetil-éter [110-80-5]	20	50	II.
Etilén-glikol-monometil-éter [109-86-4]	20	50	II.
Etilénglikol (glikol) [107-21-1]	500	500	IV.
Etilén-imin (aziridin) [151-56-4]	1		I.*
Etilén-oxid [75-21-8]	30		I.*
Etil-klorid (klór-etán) [75-00-3]	50	100	II.
Fenol [108-95-2]	10	10	IV.
Fluor [7782-41-4] gőz vagy gáznemű szervesetlen vegyületei HF-ként (HF: [7664-39-3])	5	20	II.
Fluor [7782-41-4] szilárd (poralakú) szervesetlen, vízzeloldható vegyületei F-ként	5	20	II.
Formaldehid [50-00-0]	12		I.*
Foszgén [75-44-5]	1	4	II.
Ftálsav-anhidrid [85-44-9]	10	20	III.
Furfuril-alkohol [98-00-0]	50	100	IV.
Furfurol (furfural, 2-fur-aldehid) [98-01-1]	50	50	II.
Hangyasav [64-18-6]	50	100	II.
Hidrazin [302-01-2]	0,0002 (éves határérték)		I.*
Hidrogén-cianid [74-90-8]	5	15	II.
Izopropenil-benzol [98-83-9]	100	200	II.
Izopropil-benzol (kumol, metil-etil-benzol) [98-82-8]	14	14	III.
Jód [7553-56-2] és vegyületei I-ként, kivéve metil-jodid [74-88-4]	10	20	IV.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Tervezési irányértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Veszélyességi fokozat
	24 órás	60 perces	
Kalcium-cíánamid [156-62-7]	5	10	III.
Kalcium-oxid [1305-78-8]	50	100	IV.
Kaprolaktám [105-60-2]	20	40	III.
Kerozin ($\text{C}_{10}\text{-C}_{14}$) [8008-20-6]	300	500	IV.
Kén-hidrogén [7783-06-4]	8	8	II.
Kénsav [7664-93-9]	10	20	II.
Kén-trioxid [7446-11-9] SO_2 -ként, (SO_2 : [7446-09-5])	50	500	III.
Klór [7782-50-5]	30	100	II.
Klór-acet-aldehid [107-20-0]	5	10	II.
Klór-benzol [108-90-7]	100	100	III.
Klór-ecetsav [79-11-8]	100	120	III.
1-Klór-4-nitro-benzol (p-klór-nitro-benzol) [100-00-5]	4	4	II.
Kloroform (triklór-metán) [67-66-3]	5	20	II.
Kloroprén (2-klór-1,3-butadién) [126-99-8]	5	20	III.
2-klór-propán [75-29-6]	1 000	2 000	III.
Kobalt [7440-48-4] és rákkeltő vegyületei, kobalt-diklorid [7646-79-9], kobalt-szulfát [10124-43-3] Co-ként, belele-gezhető formában	0,1		II.*
Krezol (o,m,p) [1319-77-3]	10	30	III.
Magnézium-oxid [1309-48-4]	10	30	III.
Maleinsav [110-16-7]	10	20	III.
Maleinsavanhidrid [108-31-6]	5	20	III.
Mangán [7439-96-5] és vegyületei Mn-ként	1		III.
Metil-acetát (ecetsav-metil-észter) [79-20-9]	70	70	IV.
Metil-akrilát [96-33-3]	10	10	III.
Metil-alkohol (metanol) [67-56-1]	250	500	II.
Metil-amin [74-89-5]	300	600	III.
Metil-benzoát [93-58-3]	500	1 000	III.
Metil-bromid [74-83-9]	Betiltva**		
Metil-ciklohexanon [1331-22-2]	5 000	10 000	IV.
Metil-etil-ke-ton (2-butanon) [78-93-3]	300	300	IV.
Metil-éter (dimetil-éter) [115-10-6]	1 000	2 000	IV.
Metil-formiát (hangyasav-metilészter) [107-31-3]	20	50	III.
Metil-izobutil-ke-ton (4-metil-2-pentanon, izo-butil-me-til-ke-ton) [108-10-1]	20	50	III.
Metil-jodid [74-88-4]	2	20	II.
Metil-klorid (klór-metán) [74-87-3]	30	100	II.
Metil-merkaptán [74-93-1] és merkaptánok	0,01	0,01	III.
Metil-metakrilát (metakrilsav-metil-észter) [80-62-6]	100	100	III.
Metil-tercier-butilé-ter [1634-04-4]	250	250	III.
2-Metoxi-etanol [109-86-4]	15	45	I.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Tervezési irányértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Veszélyességi fokozat
	24 órás	60 perces	
Naftalinok (naftalin, 1-metil-naftalin, 2-metil-naftalin) [91-20-3]	1	3	III.
2-Naftil-amin [91-59-8]	5		II.*
Nátrium-hidroxid [1310-73-2]	10	50	III.
Nitro-benzol [98-95-3]	8	8	II.
Nitro-fenol (o,m,p) [88-75-5] [554-84-7] [100-02-7]	0,4	1	III.
Nitro-krezol (4,2) [5460-31-1]	50	100	III.
Nitro-toluol (m,p) [99-08-1], [199-99-0], 10	100	II.	
Nitro-toluol (o) [88-72-2]	20	50	II.
N-metil-2 pirrolidon [872-50-4]	50	100	IV.
Olefin szénhidrogének, kivéve 1,3 butadién és az etilén	250	250	IV.
Ólom-tetra-etil [78-00-2]	0,5	0,5	1
Ón [7440-31-5] és vegyületei Sn-ként	20		II.
Paraffin szénhidrogének [64771-72-8], kivéve metán	500	500	IV.
Petróleum [64742-81-0]	300	500	IV.
Pinének [80-56-8]	0,3	1	II.
Piridin [110-86-1]	9	9	IV.
Propil-alkohol [71-23-8]	5 000	10 000	IV.
Propilén-glikol-monometiléter, 1-metoxi-2-propanol, metil-proxitol [107-98-2]	200	200	IV.
1,2-Propilén-oxid (1,2-epoxi-propán) [75-56-9]	3		I.*
Propion-aldehid [123-38-6]	40	80	III.
Propionsav [7909-4]	50	100	IV.
Réz [7440-50-8] és vegyületei Cu-ként	1		IV.
Salétromsav [7697-37-2]	10	20	II.
Sósav [7647-01-0]	10	20	II.
Szén-diszulfid [75-15-0]	5	25	II.
Szén-tetraklorid [56-23-5]**			
Sztirol [100-42-5]**	70	70	III.
Terpentin [8006-64-2]	200	1 000	III.
Tetrahidrofurán [109-99-9]	200	200	III.
1,1,2,2-Tetraklór-etán [79-34-5]	100	100	II.
Texanol (2,2,4-trimetil-1,3-pentándiol-mono-izobutinát) [25265-77-4]	500	1 000	III.
Tioglikolsav [68-11-1]	10	30	III.
Toluidin (o) [95-53-4]	50		II.*
Toluol [108-88-3]	200	600	IV.
2,4-Toluol-diizocianát (4-metil-m-fenilén-diizocianát) [584-84-9]	2	2	I.
Trietil-amin [121-44-8]	7	7	III.
1,1,1-Triklór-etán [71-55-6]	Betiltva**		

Légszennyező anyag [CAS szám]	Tervezési irányértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Veszélyességi fokozat
	24 órás	60 perces	
1,1,2-Triklór-etán [79-00-5]	Betiltva***		
Triklór-fenolok (2,4,6) [88-06-2]	1	3	II.
Triklór-fluor-metán [75-69-4]	Betiltva**		
Trimetil-benzol(ok) (pl.mezitolén:1,3,5-trimetil-benzol [108-67-8])	1 000	2 000	III.
Trimetil-amin [75-50-3]	0,5	0,5	II.
Vanádium [7440-62-2] és vegyületei V-ként	1		II.
Vinil-acetát (ecetsav-vinil-észter) [108-05-4]	150	150	IV.
Xilenol (2,4) [105-67-9]	70	100	IV.
Xilenol (2,3) [526-75-0]	5	10	IV.
Xilenol (2,5) [95-87-4]	1	3	IV.
Xilenol (2,6) [576-26-1]	2	5	IV.
Xilenol (3,4) [95-65-8]	3,5	5	IV.
Xilenol (3,5) [109-68-9]	1	3	IV.
Xilolok [1330-20-7]	60	200	IV.

* Lehetséges karcinogén hatás.

** Az ózónréteget károsító anyagokról szóló 94/2003. (VII. 2.) Korm. rendelet szabályozza.

*** A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM—SZCSM együttes rendelet szerint.

2. számú melléklet a 4/2004. (IV. 7.) KvVM—ESZCSM—FVM együttes rendelethez

A légszennyezettség ökológiai határértékei és a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek típusai

A levegő térfogatot 293 K hőmérsékletre és 101,3 kPa nyomásra át kell számítani.
[CAS szám: Chemical Abstracts Service azonosító száma]

I. A légszennyezettség ökológiai határértékei

A) Koncentrációk

Légszennyező anyag [CAS szám]	Éves határértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Megjegyzés
Kén-dioxid [7446-09-5]	20 ¹	¹ betartandó a téli félév (X—III. hó) féléves átlagában is
Nitrogén-dioxid (mint NO ₂)	30	
Ammónia [7664-41-7]	8	

B) Megengedett ülepedések

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Mértékegység
Nitrogén tartalmú vegyületek (mint N)	25	kg/ha × év
Kén tartalmú vegyületek (mint S)	40	kg/ha × év
Aeroszolok		
Ca [7440-70-2]	140	kg/ha × év
Mg [7439-95-4]	175	
Pb [7439-92-1]	2,5	
Cu [7440-50-8]	2,5	
Zn [7440-66-6]	10	
Cd [7440-43-9]	0,05	
Összes sav	4000	mol/ha × év

C) Talajközeli ózon koncentráció okozta terhelés megengedett értékei

Légszennyező anyag [CAS szám]	Jellemző érték	Cél érték	Hosszú távú cél érték
Ózon [10028-15-6]	AOT40*, a májustól júliusig terjedő időszak 1 órás értékeiből számolva.	A vegetáció védelmére, 2010. évre 18 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{óra}$, 5 éves átlagban.	A vegetáció védelmére, 2020. évre 6 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{óra}$.

* Az AOT40 (mértékegysége: $\mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{óra}$) a 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ -t meghaladó órás koncentráció értékek és a 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ órás koncentráció (határérték) különbségének összegét jelenti az adott időszakban, 8 és 20 óra között végzett mérések eredményeinek órás átlagából számolva. A méréseket legalább 8 óra (8 × 1 óra) időtartamban kell végezni.

II. A légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek

— erdők, kivéve az elsődleges rendeltetésük szerint védelmi célokat szolgáló erdők közül a városok, községek, a lakótelep és más települést védő településvédelmi erdők, valamint az új létesítmények védelmi övezetében létrehozott erdősávok,

- történelmi borvidékek szőlőterületei,
- természetvédelem alá vont területek (nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek),
- mező-, kert- és erdőgazdasági kutató és kísérleti területek,
- arborétumok, botanikus kertek, génbankok területei.

3. számú melléklet a 4/2004. (IV. 7.) KvVM—ESZCSM—FVM együttes rendelethez

Tájékoztatási és riasztási küszöbértékek és a tájékoztatás szabályai

A levegő térfogatot 293 K hőmérsékletre és 101,3 kPa nyomásra át kell számítani.

[CAS szám: Chemical Abstracts Service azonosító száma]

Légszennyező anyag [CAS szám]	Tájékoztatási küszöbérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Riasztási küszöbérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Kén-dioxid [7446-09-5]	400	500
Nitrogén-dioxid [10102-44-0]	350	400
Szén-monoxid [630-08-0]	20 000	30 000
Kén-dioxid + Szálló por (PM ₁₀)*	500	600
Ózon [10028-15-6]	180	240

* Ha a szálló por (PM₁₀) koncentrációja több mint 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Mejegyzés:

1. A tájékoztatási küszöbérték három egymást követő óra során észlelt túllépése esetén a lakosságot tájékoztatni kell és a szmogriadó tervben foglaltak szerint kell eljárni. A lakossági tájékoztatást a szmogriadó terv hiánya esetében is meg kell tenni.

2. A lakossági tájékoztatásnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:

a) tájékoztatás az észlelt túllépésről

— túllépés helye, az érintett terület,

— a túllépés mértéke (a tájékoztatási vagy a riasztási küszöbértékekhez viszonyítva),

— a túllépés kezdete és várható időtartama,

— a legmagasabb 1 órás és 8 órás átlag koncentráció

megadásával;

b) előrejelzés a következő időszakra (napszakra/napra)

— a várható túllépéssel érintett terület,

— a várható (tájékoztatási vagy riasztási) fokozat,

— a várható változások a szennyezettségi szintben (javulás, stabilizálódás vagy romlás)

megadásával;

c) tájékoztatás az érintett lakosság részére a lehetséges egészségügyi hatásokról és a javasolt teendőkről

— a veszélyeztetett népesség csoportok (pl. óvodás korúak, iskolai tanulók, idősek, betegek),

— a várható tünetek,

— az érintett népesség csoportok számára javasolt elővigyázatossági intézkedések,

— a további információk elérési módjának

megadásával;

d) tájékoztatás a szennyezettség és/vagy az expozíció csökkentése érdekében teendő megelőző beavatkozásról a szennyezettség lehetséges okainak bemutatásával és a kibocsátások csökkentésére vonatkozó ajánlásokkal.

3. A riasztási küszöbérték 3 egymást követő óra során észlelt túllépése esetén kell korlátozó intézkedéseket tenni a szmogriadó tervben foglaltak szerint.

4. Amennyiben a légszennyezettség 72 órán túl meghaladja a tájékoztatási küszöbértéket, akkor a riasztási küszöbértéknek megfelelő korlátozó intézkedéseket kell tenni.

4. számú melléklet a 4/2004. (IV. 7.) KvVM—ESZCSM—FVM együttes rendelethez

A zónák típusai

A csoport: agglomeráció: a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet 7. § (5) bekezdése szerint.

B csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettségi határértéket és a tűréshatárt meghaladja. Ha valamely légszennyező anyagra tűréshatár nincs megállapítva, de a területen e légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettség meghaladja a határértéket, a területet ebbe a csoportba kell sorolni.

C csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettségi határérték és a tűréshatár között van.

D csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O—I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

O—II csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a hosszú távú célként kitűzött koncentráció értéket.

Mejegyzés: Alsó és felső vizsgálati küszöbérték meghatározása külön jogszabály* szerint.

* 17/2001. (VIII. 3.) KöM rendelet a légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról.

5. számú melléklet a 4/2004. (IV. 7.) KvVM—ESZCSM—FVM együttes rendelethez

Általános technológiai kibocsátási határértékek

I. A kibocsátási határérték tüzelési és termikus technológiáknál — amennyiben jogszabály vagy e rendelet, illetve hatósági határozat másképp nem határozza meg — a száraz véggáz 5 tf%-os O₂ tartalmára, 273 K hőmérsékletre és 101,3 kPa nyomásra vonatkozik. A technológiai kibocsátási határérték légszennyező pontforrásonként értelmezendő.

II. Tömegárammal szabályozott technológiai kibocsátási határértékek esetében, ha a légszennyező anyag kibocsátása a tömegáram alsó határa (küszöbértéke) alá esik, a kibocsátási határérték a tömegáram alsó határához hozzárendelt, mg/m³-ben megadott légszennyező anyag koncentráció, amelyet a küszöbérték alatt nem kell alkalmazni.

1. Szilárd anyag és por alakú szervesetlen anyagok

Légszennyező anyag [CAS szám]	Légszennyező anyag tömegárama [kg/h]	Kibocsátási határérték (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m ³]
<i>O osztály</i> <i>szilárd anyag</i>	0,5-ig 0,5-nél nagyobb	150 50
<i>A osztály</i> <i>por alakú szervesetlen anyagok</i> Hg [7439-97-6] és vegyületei, Hg-ként TI [7440-28-0] és vegyületei, TI-ként összesen	0,001 vagy ennél nagyobb	0,2
<i>B osztály</i> <i>por alakú szervesetlen anyagok</i> Co [7440-48-4] és vegyületei, Co-ként* V [7440-62-2] és vegyületei, V-ként Se [7782-49-2] és vegyületei, Se-ként Te [13494-80-9] és vegyületei, Te-ként összesen	0,005 vagy ennél nagyobb	1,0
<i>C osztály</i> <i>por alakú szervesetlen anyagok</i> Cu [7440-50-8] és vegyületei, Cu-ként Mn [7439-96-5] és vegyületei, Mn-ként Pb [7439-92-1] és vegyületei, Pb-ként Pd [7440-05-3] és vegyületei, Pd-ként Pt [7440-06-4] és vegyületei, Pt-ként Rh [7440-16-6] és vegyületei, Rh-ként Sb [7440-36-0] és vegyületei, Sb-ként Sn [7440-31-5] és vegyületei, Sn-ként Zn [7440-66-6] és vegyületei, Zn-ként Cianidok, könnyen oldódóak, (pl. NaCN: [143-33-9]), CN-ként Fluoridok, könnyen oldódóak, (pl. NaF: [7681-49-4]), F-ként [7782-41-4] Na [7440-23-5] és vegyületei, Na-ként megadva, összesen	0,025 vagy ennél nagyobb	5,0

* Lehetséges karcinogén hatás.

Megjegyzés:

1. Azt a por alakú szervesetlen anyagot, amely az A—C osztályban nincs felsorolva, azt szilárd anyagnak (O osztály) kell tekinteni.

2. Ugyanabba az osztályba tartozó több anyag együttes, egyidejűleg történő kibocsátása esetén is meg kell tartani a fenti határértékeket.

3. Több, különböző osztályba tartozó anyag együttes, egyidejűleg történő kibocsátása esetén a kibocsátási határérték:

A és B osztály összesen: 1 mg/m^3

A és C vagy B és C osztály összesen: 5 mg/m^3 ,

de a saját osztályra vonatkozó határértéket önmagában is meg kell tartani.

4. Amikor a véggáz fizikai állapotában a kibocsátott légszennyező anyagok a szilárd halmazállapot mellett gőz- vagy gázfázisban is jelen vannak, az emisszió együttesen sem lépheti túl a táblázatban megadott értékeket.

2. *Gőz- vagy gáznemű szervesetlen anyagok*

Légszennyező anyag [CAS szám]	Légszennyező anyag tömegárama [kg/h]	Kibocsátási határérték (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m ³]
<i>A osztály</i>		
Arzin [7784-42-1] Cián-klorid [506-77-4] Foszgén [75-44-5] Foszfin [7803-51-2] anyagoként	0,01 vagy ennél nagyobb	1
<i>B osztály</i>		
Bróm [7726-95-6] és gőz- vagy gáznemű vegyületei, HBr-ként [10035-10-6] Klór [7782-50-5] Hidrogén-cianid [74-90-8] Jód [7553-56-2] és vegyületei Kén-hidrogén [7783-06-4] Fluor [7782-41-4] és gőz- vagy gáznemű vegyületei, HF-ként [7664-39-3] anyagoként	0,05 vagy ennél nagyobb	5
<i>C osztály</i>		
Gőz- vagy gáznemű szervesetlen klórvegyületek, amelyek nem az A osztályba tartoznak, HCl-ként [7647-01-0] Nátrium hidroxid [1310-73-2] összesen	0,3 vagy ennél nagyobb	30
<i>D osztály</i>		
Kén-oxidok (kén-dioxid [7446-09-5] és kén-trioxid [7446-11-9]), SO ₂ -ként Nitrogén-oxidok (nitrogén-monoxid [10102-43-9], nitrogén-dioxid [10102-44-0]), NO ₂ -ként Szén-monoxid [630-08-0] Ammónia [7664-41-7] anyagoként	5,0 vagy ennél nagyobb	500

3. Szerves anyagok

Osztály (a táblázat szerint)	Légszennyező anyag tömegárama [kg/h]	Kibocsátási határérték (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m ³]
A	0,1 vagy ennél nagyobb	20
B	2 vagy ennél nagyobb	100
C	3 vagy ennél nagyobb	150

Megjegyzés:

1. Ugyanabba az osztályba tartozó több anyag együttes, egy időben történő kibocsátása esetén is meg kell tartani a fenti határértékeket.

2. Több, különböző osztályba tartozó anyag együttes, egy időben történő kibocsátása esetén a kibocsátási határérték: 3 kg/h vagy ennél nagyobb tömegáram esetén összesen legfeljebb 150 mg/m³, de a saját osztályra vonatkozó határérték önmagában sem léphető túl.

3. A táblázatban nem szereplő anyagot abba az osztályba kell sorolni, amelyhez tartozó anyagokhoz a legközelebb áll a környezeti hatás szempontjából. Erre vonatkozóan az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság Környezetvédelmi Igazgatósága szakértői javaslatot készít, és ennek alapján tájékoztatja a kérelmezőt.

4. A rákkeltő anyagokra megadott határértékeket az általános kibocsátási határértékek nem befolyásolják. A bűzre vonatkozó előírásokat az általános kibocsátási határértékek nem befolyásolják.

5. A B és C osztályba sorolt szerves, szilárd halmazállapotú anyagok esetén az 1. pontban megadott szilárd anyagra vonatkozó és O osztályba sorolt általános kibocsátási határértéket kell alkalmazni.

6. A nehezen lebomló, a környezetben felhalmozódó és különösen toxikus anyagok esetén, amelyek egyik osztályba sem sorolhatók, a kibocsátások mérséklését az elérhető legjobb technika alkalmazásával kell biztosítani.

Szerves anyagok osztályba sorolása

Megnevezés [CAS szám]	Képlet	Osztály
Acetaldehid [75-07-0]	C ₂ H ₄ O	B
Acetofenon [98-86-2]	C ₈ H ₈ O	B
Aceton [67-64-1]	C ₃ H ₆ O	C
Akril-nitril [107-13-1]*	C ₃ H ₃ N	A
Akrilsav [79-10-7]	C ₃ H ₄ O ₂	C
Akrilsav-etil-észter	lásd: etil-akrilát	
Akrilsav-metil-észter	lásd: metil-akrilát	
Akrolein	lásd: 2-propenál	
Alkil-alkoholok (kivéve metanol)	lásd: n-Propil-alkohol	
Alkil-ólomvegyületek	lásd: Ólom-tetraetil	
Anilin [62-53-3]	C ₆ H ₇ N	B
Benzil-klorid	lásd: α-klór-toluol	
Benzinek ásványolajból [8006-61-9]*		B
Bifenil [92-52-4]	C ₁₂ H ₁₀	C
2-Butanon [78-93-3]	C ₄ HO	C
Butil-acetát (ecetsav-butil-észter) [123-86-4]	C ₆ H ₁₂ O ₂	C
Butil-glikol	lásd: 2-butoxi-etanol	

Megnevezés [CAS szám]	Képlet	Osztály
Butil-aldehyd (butiraldehyd) [123-72-8]	C_4H_8O	C
Butil-diglikol (dietilén-glikol-monobutil-éter) [112-34-5]	$C_8H_{17}O_3$	C
2-Butoxi-etanol [111-76-2]	$C_6H_{14}O_2$	C
Ciklohexanol [108-93-0]	$C_6H_{12}O$	C
Ciklohexanon [108-94-1]	$C_6H_{10}O$	C
Ciklopentán [287-92-3]	C_5H_{10}	C
Diaceton-alkohol	lásd: 4-hidroxi-4-metil-2-pentanon	
Dibenz (a,h) antracén [53-70-3]*	$C_{22}H_{14}$	A
Dibróm-metán [74-95-3]	CH_2Br_2	A
Dibutil-éter [142-96-1]	$C_8H_{18}O$	C
Dietanol-amin	lásd: 2,2-imino-dietanol	
Dietil-amin [109-89-7]	$C_4H_{11}N$	C
Dietil-éter [60-29-7]	$C_4H_{10}O$	C
Di(2-etil-hexil)-ftalát [117-81-7]	$C_{24}H_{38}O_4$	B
Diizobutil-kezon	lásd: 2,6-dimetil-heptán-4-on	
Diizopropil-éter [108-20-3]	$C_6H_{14}O$	C
Difenil	lásd: bifenil	
3,3-diklór-benzidin [91 94-1]*	$C_{12}H_{10}Cl_2N_2$	A
Diklórbenzol (o-):[95-50-1] (m-):[541-78-1]	$C_6H_4Cl_2$	C
Diklór-benzol (p-):[106-46-7]	$C_6H_4Cl_2$	C
Diklór-difluor-metán [75-71-8]* Betiltva**	CCl_2F_2	C
1,1-Diklóretán [75-34-3]	$C_2H_4Cl_2$	C
1,2-Diklóretán [107-06-2]	$C_2H_4Cl_2$	B
1,1-Diklóretilén [75-35-4]	$C_2H_2Cl_2$	C
1,2-Diklóretilén [540-59-0]	$C_2H_2Cl_2$	C
Diklórfenolok (2,4-): [120-83-2]	$C_6H_4Cl_2O$	C
2-4-Diklór-fenoxi-ecetsav	$C_8H_6Cl_2O_3$	C
Diklórmétán [75-09-2]	CH_2Cl_2	C
Dimetil-amin [124-40-3]	C_2H_7N	C
N,N-dimetilanilin [121-69-7]	$C_8H_{11}N$	B
Dimetil-éter [115-10-6]	C_2H_6O	C
Dimetil-szulfát [77-78-1]*	$C_2H_6SO_4$	A
N,N-Dimetil-formamid [68-12-2]	C_3H_7NO	B
2,6-Dimetil-heptán-4-on [108-83-8]	$C_9H_{18}O$	C
Dioktil-ftalát	lásd: di(2-etil-hexil)-ftalát	
Dipentén [138-86-3]	$C_{10}H_{16}$	C
1,4-Dioxán [123-91-1]	$C_4H_8O_2$	B
Ecetszter	lásd: etil-acetát	
Ecetsav [64-19-7]	$C_2H_4O_2$	C
Ecetsav-anhidrid [108-24-7]	$C_4H_6O_3$	C
Ecetsav-butyl-észter	lásd: butyl-acetát	
Ecetsav-etyl-észter	lásd: etyl-acetát	
Ecetsav-metyl-észter	lásd: methyl-acetát	

Megnevezés [CAS szám]	Képlet	Osztály
Ecetsav-vinil-észter	lásd: vinil-acetát	
Epiklórhidrin (1,2-epoxi3-klór-propán) [106-89-8]*	C_3H_5ClO	B
Etanol (etil-alkohol) [64-17-5]	C_2H_6O lásd: alkil-alkoholok	C
Etanol-amin [141-43-5]	C_2H_7NO	C
Éter	lásd: dietil-éter	
Etil-acetát [141-78-6]	$C_4H_8O_2$	C
Etil-akrilát [140-88-5]	$C_5H_8O_2$	B
Etil-amin [75-04-7]	C_2H_7N	C
Etil-benzol [100-41-4]	C_8H_{10}	C
Etilén [74-85-1]	C_2H_4	C
Etilénglikol [107-21-1]	$C_2H_6O_2$	C
Etilénglikol-monobutil-éter	lásd: 2-butoxi-etanol	
Etilénglikol-monoetil-éter	lásd: 2-etoxi-etanol	
Etilénglikol-monometil-éter	lásd: 2-metoxi-etanol	
Etilén-imin [151-56-4]	C_2H_5N	A
Etilén-oxid [75-21-8] *	C_2H_2O	A
Etil-glikol	lásd: 2-etoxi-etanol	
Etil-klorid	lásd: klór-etán	
Etil-metil-kezon	lásd: 2-butanon	
2-Etoxi-etanol [110-80-5]	$C_4H_{10}O_2$	B
Fenol [108-95-2]	C_6H_6O	C
Formaldehid [50-00-0]*	CH_2O	A
Ftálsav-anhidrid [85-44-9]	$C_6H_4(CO)_2O$	C
2-Furaldehid [98-01-1]	$C_5H_4O_2$	B
Furfurál, furfurool	lásd: 2-furaldehid	B
Furfuril-alkohol [98-00-0]	$C_5H_6O_2$	C
Glikol	lásd: etilénglikol	
Hangyasav [64-18-6]	CH_2O_2	B
Hangyasav-metil-észter	lásd: metil-formiát	
Hidrazin [302-01-2]*	N_2H_4	A
4-Hidroxi-4-metil-2-pentanon [123-42-2]	$C_6H_{12}O_2$	C
2,2-Imino-dietanol [111-42-2]	$C_4H_{11}NO_2$	C
Izobutil-metil-kezon	lásd: 4-metil-2-pentanon	
Izopropenil-benzol [98-83-9]	C_9H_{10}	B
Izopropil-benzol [98-82-8]	C_9H_{12}	C
Kálcium-cián-amid [156-62-7]	$CaCN_2$	C
Kaprolaktám [105-60-2]	$HN(CH_2)_5CO$	C
Kerozin C_{10} - C_{14} [8008-20-6]		C
Klór-acetaldehid [107-20-0]	C_2H_3ClO	B
Klór-benzol [108-90-7]	C_6H_5Cl	C
2-Klór-1,3-butadién [126-99-8]	C_4H_5Cl	C
Klór-ecetsav [79-11-8]	$C_2H_3ClO_2$	C
Klór-etán [75-00-3]	C_2H_5Cl	B
Klór-metán [74-87-3]	CH_3Cl	B

Megnevezés [CAS szám]	Képlet	Osztály
1-Klór-4 nitrobenzol [100-00-5]	$C_6H_4ClNO_2$	B
Kloroform	lásd: triklór-metán	
2-Kloroprén	lásd: 2-klór-1,3-butadién	
2-Klór-propán [75-29-6]	C_3H_7Cl	C
α -Klór-toluol [100-44-7]	C_7H_7Cl	A
Krezolok [1319-77-3]	C_7H_8O	C
Kumol	lásd: izopropil-benzol	
Lakk csiszolatpor		A
Maleinsav [110-16-7]	$C_4H_4O_4$	C
Maleinsav-anhidrid [108-31-6]	$C_4H_2O_3$	C
Metil-merkaptán [74-93-1] és merkaptánok	CH_4S	A
Metakrilsav-metil-észter	lásd: metil-metakrilát	
Metanol (metil-alkohol) [67-57-1]	CH_4O lásd: alkil-alkoholok	B
Metil-acetát [79-20-9]	$C_3H_6O_2$	C
Metil-akrilát [96-33-3]	$C_4H_6O_2$	C
Metil-amin [74-89-5]	CH_3N	C
Metil-benzoát [93-58-3]	$C_8H_8O_2$	C
Metil-bromid [74-83-9] Betiltva**	CH_3Br	A
Metil-ciklohexanon [1331-22-2]	$C_7H_{12}O$	C
Metilén-klorid	lásd: diklór-metán	
Metil-etil-ke-ton	lásd: 2-butanon	
Metil-formiát [107-31-3]	$C_2H_4O_2$	C
Metil-glikol	lásd: 2-metoxi-etanol	
Metil-izobutil-ke-ton	lásd: 4-metil-2-pentanon	
Metil-jodid [74-88-4]	CH_3I	B
Metil-klorid	lásd: klór-metán	
Metil-kloroform	lásd: 1,1,1-triklór-etán	
Metil-metakrilát [80-62-6]	$C_5H_8O_2$	C
4-Metil-m-fenilén-diizocianát [584-84-9]	$C_9H_6N_2O_2$	A
4-Metil-2-pentanon [108-10-1]	$C_6H_{12}O$	C
Metil-proxitol (1-metoxi-2 propanol, propilén-glikol-momometil-éter) [107-98-2]	$C_4H_{10}O_2$	C
N-metil-2-pirrolidon [872-50-4]	C_5H_9NO	C
Metil-tercier-butyl-éter [1634-04-4]	$C_5H_{12}O$	C
2-Metoxi-etanol [109-86-4]	$C_3H_8O_2$	B
1-Metoxi-propanol	lásd: metil-proxitol	
Naftalin [91-20-3]	$C_{10}H_8$	C
2-Naftil-amin (béta) [91-59-8]*	$C_{10}H_8N$	B
Nitro-benzol [98-95-3]	$C_6H_5NO_2$	B
Nitro-fenolok (o-):[88-75-5] (m-):[554-84-7] (p-):[100-02-7]	$C_6H_5NO_3$	C
Nitro-krezol(ok) (4,2-):[119-33-5]	$C_7H_7NO_3$	C

Megnevezés [CAS szám]	Képlet	Osztály
Nitro-toluolok (o-):[88-72-2] (m-):[99-08-1] (p-):[99-99-0]	$C_7H_7NO_2$	B
Olefin-szénhidrogének (az 1,3-butadién és az etilén kivételével)		C
Ólom-tetra-etil [78-00-2]	$C_8H_{20}Pb$	A
Paraffin-szénhidrogének [64771-72-8] (a metán kivételével)		C
Petróleum [64742-81-0]		C
Pinének [80-56-8]	$C_{10}H_{16}$	B
Piridin [110-86-1]	C_5H_5N	C
2-Propenál [107-02-8]	C_3H_4O	B
n-Propil-alkohol [71-23-8]	C_3H_8O	C
1,2-Propilén-oxid [75-56-9]*	C_3H_6O	A
Propion-aldehid [123-38-6]	C_3H_6O	C
Propionsav [79-09-4]	$C_3H_6O_2$	C
Szén-diszulfid [75-15-0]	CS_2	B
Szénkéreg	lásd: szén-diszulfid	
Szén-tetraklorid	lásd: tetraklór-metán	
Sztirol [100-42-5]	C_8H_8	C
Terpentin [8006-64-2]		C
Tetrahydro-furán [109-99-9]	C_4H_8O	C
1,1,2,2-Tetraklór-etán [79-34-5]	$C_2H_2Cl_4$	B
Tetraklór-metán [56-23-5]* Betiltva**	CCl_4	A
Texanol (2,2,4-trimetil-1,3-pentán-diol-mono-izobutinát) [25265-77-4]	$C_{12}H_{24}O_3$	C
Tioéterek		A
Tioglikolsav [68-11-1]	$C_2H_4SO_2$	C
o-Toluidin [95-53-4]	C_7H_9N	B
Toluol [108-88-3]	C_7H_8	C
Toluol-2,4-diizocianát	lásd: 4-metil-m-fenilén-diizocianát	
Trietil-amin [121-44-8]	$C_6H_{15}N$	C
1,1,1-Triklór-etán [71-55-6] Betiltva**	$C_2H_3Cl_3$	C
1,1,2-Triklór-etán [79-00-5] Betiltva***	$C_2H_3Cl_3$	A
Triklór-fenolok (2,4,6-):[88-06-2]	$C_6H_3OCl_3$	B
Triklór-fluor-metán [75-69-4] Betiltva**	CCl_3F	C
Triklór-metán [67-66-33]	$CHCl_3$	B
Trimetil-amin [121-44-8]	C_3H_8N	B
Trimetil-benzol(ok) (pl.mezitilén: 1,3,5-trimetil benzol [108-67-8])	C_9H_{12}	C
Vinil-acetát [108-05-4]	$C_4H_6O_2$	C
Xilenolok (a 2,4-xilenol kivételével) (2,3-):[526-75-0] (2,5):[95-87-4] (2,6-):[576-26-1] (3,4-):[95-65-8] (3,5-):[109-68-9]	$C_8H_{10}O$	C

Megnevezés [CAS szám]	Képlet	Osztály
Xilenol (2,4-):[105-67-9]	C ₈ H ₁₀ O	C
Xilolok [1330-20-7]	C ₈ H ₁₀	C

* Lehetséges karcinogén hatás.

** Az ózonnéteget károsító anyagokról szóló 94/2003. (VII. 2.) Korm. rendelet szabályozza.

*** A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM—SZCSM együttes rendelet szerint.

4. Egyes rákkeltő légszennyező anyagok

Légszennyező anyag [CAS szám]	Légszennyező anyag tömegárama [kg/h]	Kibocsátási határérték (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m ³]
<i>A osztály</i>		
3,4-Benz(a)pirén [50-32-8] Berillium [7440-41-7] és vegyületei Be-ként, belélegezhető formában Kadmium [7440-43-9] és vegyületei Cd-ként, belélegezhető formában, összesen	0,0005 vagy ennél nagyobb	0,1
<i>B osztály</i>		
Arzén [7440-38-2] és vegyületei As-ként, belélegezhető formában Króm [7440-47-3] vegyületek Cr-ként, belélegezhető formában Tetraklór-etilén [127-18-4] (perklór-etilén) Ni [7440-02-0] vegyületei Ni-ként, belélegezhető formában, összesen	0,005 vagy ennél nagyobb	1
<i>C osztály</i>		
Benzol [71-43-2] 1,3-Butadién [106-99-0] Triklór-etilén [79-01-6] Vinil-klorid [75-01-4], összesen	0,025 vagy ennél nagyobb	5

Megjegyzés:

Több, különböző osztályba tartozó anyag együttes, egy időben történő kibocsátása esetén a kibocsátási határérték:

A és B osztály összesen: 1 mg/m³,

A és C vagy B és C vagy A és B és C osztály összesen: 5 mg/m³,

de a saját osztályra vonatkozó határértéket önmagában is meg kell tartani.

Légszennyező anyag [CAS szám]	Légszennyező anyag tömegárama [kg/h]	Kibocsátási határérték (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m ³]
<i>A osztály</i>		
Azbeszt*	0,0005 vagy ennél nagyobb	1000

* Az azbeszt kifejezés alatt a következő szálás szilikátokat kell érteni:

krocidolit [12001-28-4] (kék azbeszt),
aktinolit [77536-66-4],
antofillit [77536-67-5],
krizotil [12001-29-4],
amozit [12172-73-5] (barna azbeszt),
tremolit [77536-68-6].

6. számú melléklet a 4/2004. (IV. 7.) KvVM—ESZCSM—FVM együttes rendelethez.

Eljárás-specifikus technológiai kibocsátási határértékek és egyéb előírások

I. A $[\text{mg}/\text{m}^3]$ mértékegységben megadott technológiai kibocsátási határérték pontforrásonként, a $[\text{kg}$ légszennyező anyag/t termék] mértékegységben megadott technológiai kibocsátási határérték technológiánként értelmezendő.

II. Tömegárammal szabályozott technológiai kibocsátási határértékek esetében, ha a légszennyező anyag kibocsátása a tömegáram alsó határa (küszöbértéke) alá esik, a kibocsátási határérték a tömegáram alsó határához hozzárendelt, mg/m^3 -ben megadott légszennyező anyag koncentráció, amelyet a küszöbérték alatt nem kell alkalmazni.

III. Azoknál a technológiáknál, amelyeknél nincs vonatkoztatási O_2 -tartalom megadva, a technológiai kibocsátási határértékeknek való megfelelés értékelésénél nem kell a vonatkoztatási O_2 -tartalomra történő átszámítást elvégezni.

1. a) Üvegyártás

Technológia	Kibocsátási határérték $[\text{mg}/\text{m}^3]$ (légszennyező anyag koncentráció)	
	Kén-oxidok (SO_2 -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO_2 -ben megadva)
Üvegolvasztás		
— fazékkemence	1100	1200
— napikemence	1100	1600
— kádkemence	1800	
= rekuperatív hővisszanyeréssel		1400
= U-égs regeneratív hővisszanyeréssel		2200
= keramikus rekuperátoros hővisszanyeréssel		2200

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek a kádkemencék esetében 8 tf%, a fazék- és napikemencék esetében 13 tf% O_2 -tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

2. A kén-oxidokra (SO_2 és SO_3) vonatkozó határértékek csak a $10 \text{ kgSO}_2/\text{h}$ vagy annál nagyobb tömegáram esetére vonatkoznak.

1. b) Üvegszál és boroszilikát üveg gyártás

Technológia	Kibocsátási határérték $[\text{kg}/\text{t}$ üveg]	
	Szilárd anyag	Nitrogén-oxidok (NO_2 -ben megadva)
Üvegolvasztás		
— kádkemence	1,0	1,0
= gáz- O_2 tüzelés		
= oxigén rásegítéses tüzelés		
= elektromos hevítés		

2. Cementgyártás

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)		
	Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid
Klinkerégetés	400	800	1500

Megjegyzés:

A technológiából kikerülő valamennyi légszennyező anyag esetében a kibocsátási határértékek 10 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

3. Timföld, dolomit, magnezit, kvarcit vagy samott gyártása, vagy égetése

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Gázállapotú, szervesetlen fluoridok (HF-ként megadva)
Forgó kemence	1800	
Egyéb kemence	1500	
A kvarcit égetésére szolgáló speciális kemencénél		10

Megjegyzések:

1. Kromit-tartalmú kőzet égetése esetén a szilárd anyag emisszióban a Cr és vegyületei kibocsátások nem haladhatják meg a 10 mg/m³ értéket.

2. A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású nedves véggázra vonatkoznak.

4. Mészégetés

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)		
	Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid
Mészégetés	400	1300	1000

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek 10 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

2. A kibocsátási határértékek kemencére vonatkoznak.

5. Perlitduzzasztás

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	
Perlitduzzasztás	1000	

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határérték 14 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású nedves véggázra vonatkozik.
2. A kibocsátási határérték csak a 10 kgSO₂/h vagy annál nagyobb tömegáram esetére vonatkozik.

6. Kupolókemencék

Kupolókemence teljesítménye	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Szilárd anyag	Szén-monoxid
8 t/h névleges kapacitásig	250	1100
8 t/h vagy ennél nagyobb névleges kapacitás esetében	150	1000

Megjegyzések:

1. A technológiából kikerülő valamennyi légszennyező anyag esetében a kibocsátási határértékek 8 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.
2. A névleges kapacitás a csapolt nyersvasra vonatkozik.

7. Helyhez kötött benzin és dízel üzemű belső égésű motorok

Az előírások a helyhez kötött berendezésekre vonatkoznak, amelyek tüzelőanyag-felhasználása 50 kg/h vagy ennél nagyobb.

Az előírások nem vonatkoznak azokra a szükségáramforrást hajtó, helyhez kötött motorokra, amelyek 50 h/év-nél rövidebb ideig üzemelnek. Ezekre a berendezésekre kibocsátási határértéket nem kell kiadni, alapbejelentésük és légszennyező anyag kibocsátásuk éves bejelentése azonban kötelező (a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettség miatt). Az adatszolgáltatást számítás alapján, külön jogszabály* szerint kell teljesíteni.

Üzemanyag-minőségi követelmény: a gázolaj kéntartalma 0,05 m/m %-nál nem lehet nagyobb.

* 17/2001. (VIII. 3.) KöM rendelet a légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról.

Motortípus	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)		
	Szilárd anyag	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid
Benzinmotorok			
— kétütemű		800	650
— négyütemű		500	650
Dízelmotorok			
— 3 MW _{th} vagy azt meghaladó teljesítmény esetében	130	2000	650
— 3 MW _{th} teljesítmény alatt	130	4000	650

Megjegyzések:

1. A megadott határértékek a motor névleges teljesítményén mérve érvényesek.
2. Benzin- és dízelmotor vizsgáló fékterem esetében a 3 MW_{th} teljesítményhatár a fékterem kürtőjére (pontforrására) egyidejűleg dolgozó motorok összteljesítményét jelenti.
3. A kibocsátási határértékek 5 tf% O_2 -tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak. Az 1996 előtt gyártott közúti járműmotorok fékpadai járatása esetén a kibocsátási határértékek 17 tf% O_2 -tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

8. Gépek, berendezések, alkatrészek, termékek üzemi festése

Szilárd anyag (festék és lakk részecskék) kibocsátási határértéke 3 mg/m³

9. Szén brikettálása

A szilárd anyag kibocsátási határértéke

— központi elszívó berendezés esetén

75 mg/m³

— helyi elszívó berendezés esetén

100 mg/m³

10. Kokszyártás

Technológia	Kibocsátási határérték		
	Szilárd anyag [g/t kokszt]	Kénvegyületek S-ben kifejezve [mg/m ³]	Szén-monoxid [g/t kokszt]
Teljes gyártási folyamat	200	1000	
Kokszkitolás	20		
Kokszhűtés	60		
Kokszoló-aláfűtés		800	1800
Petrolkoksztüzelés esetében az 5. számú melléklet 1. pont B osztályában felsorolt anyagok kibocsátási határértéke			5 mg/m ³

11. Agyagalapú kerámiagyártmányok égetése (a téglagyártás kivételével)

	Szilárd anyag	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)		
		Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid
Porcelán gyártása esetén	50	500	500	500
0,12%-nál kisebb kéntartalmú betétanyagok esetében	50	500*	500	500
0,12%-nál nagyobb kéntartalmú betétanyagok esetében	50	1500*	500	500

* A kibocsátási határértékek csak a 10 kgSO₂/h vagy annál nagyobb tömegáram esetére vonatkoznak.

Megjegyzés:

A kibocsátási határértékek 18 tf% O_2 -tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

12. Aszfaltkeverés, aszfaltgyártás

	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Szilárd anyag	Szén-monoxid
Olaj és gáztüzelés esetén	20	500
Szilárd tüzelőanyag esetén	20	1000

Megjegyzések:

1. A technológiából kikerülő valamennyi légszennyező anyag esetében a kibocsátási határértékek 17 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak, a berendezés névleges teljesítményén mérve.
2. Tüzelőanyagként gáz vagy 1 m/m % kéntartalom alatti olajok és szenek használhatók.

13. Alumíniumolvasztó berendezések

	Kibocsátási határérték			
	Szilárd anyag [mg/m ³]	Klór [mg/m ³]	Fluor-vegyületek (HF-ként megadva) [kg F/t Al]	Összes szerves anyag C-ként [mg/m ³]
A légszennyező anyag 0,5 kg/h vagy annál nagyobb tömegárama esetén	20	3 a finomítók (klórozó berendezések) véggázaiban	1,5 (napi átlagban)	50

Megjegyzés:

A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

14. Fémolvasztó berendezések, beleértve a színesfémek és ötvözeteik — kivéve az alumíniumot — finomítására szolgáló berendezéseket

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)		
	Szilárd anyag	Réz és rézvegyületek rézként megadva	Összes szerves anyag C-ként
A légszennyező anyag 0,2 kg/h vagy annál nagyobb tömegáram esetén			
— olvasztó- és finomítóberendezéseknél	20		50
— ólomolvasztó- és finomítóberendezéseknél	10		50
A katódrez aknás kemencékben való beolvasztásakor		10	50

Megjegyzés:

A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

15. Ferroötvözetek elektrotermikus vagy fémtermikus eljárásokkal történő előállítás

Szilárd anyag kibocsátási határérték 20 mg/m³

Megjegyzés:

A kibocsátási határérték 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

16. Tüzi ónozás, horganyzás

Szilárd anyag kibocsátási határérték 10 mg/m³

Klórvegyületek kibocsátási határértéke a pácolásnál (HCl-ben kifejezve) 20 mg/m³

Megjegyzés:

A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

17. Felületkezelés salétromsavval

Nitrogén-oxidok kibocsátási határértéke (NO₂-ben kifejezve) 1500 mg/m³

18. Ólomakkumulátorok gyártása (formatálás)

Szilárd anyag kibocsátási határérték 5 g/h tömegáram felett 0,5 mg/m³

Kénsavgőzök kibocsátási határértéke összegyűjtés és leválasztás után 1,0 mg/m³

19. Ásványi anyagok (különösen bazalt, diabáz, salak) olvasztása

Technológia	Kibocsátási határérték[mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)			
	Szilárd anyag	Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Összes szerves anyag C-ként
Olvasztás rekuperatív hővisszanyerésű kádban				
olajtüzelés esetén		500	1200	
gáztüzelés esetén			1400	
Olvasztás aknakemencékben				
koksztüzelés esetén	250	1800*		1100
olajtüzelés esetén		600	1800	
gáztüzelés esetén			2200	
Préselés				40

* A megadott kibocsátási határérték csak a 10 kg SO₂/h vagy annál nagyobb tömegáram estére vonatkozik.

Megjegyzés:

Rekuperatív hővisszanyerésű kádaknál a kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak. Aknakemencéknél a kibocsátási határértékek 8 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

20. Nemvas fémek gyártása

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Szilárd anyag	Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)
Teljes gyártási folyamat	20	
Ólomkohók esetében	10	
5 kg SO ₂ /h tömegáram felett		800

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.
2. A felhasznált szilárd vagy folyékony tüzelőanyag kéntartalma 1 m/m %-nál nem lehet nagyobb, és szilárd tüzelőanyag esetében a kéntartalom 29,3 MJ/kg fűtőértékre vonatkozik.
3. A véggázok tisztítására porleválasztót kell alkalmazni.

21. Acél vagy öntöttvas olvasztása

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Szilárd anyag	Szén-monoxid
Olvasztás elektromos ívkemencében és indukciós kemencében	20	1000

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.
2. Az olvasztókemencéknél a szén-monoxid tartalmú gázokat el kell égetni vagy azokat hasznosítani kell.

22. Salétromsav gyártása

Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva) kibocsátási határértéke	350 mg/m ³
Szén-monoxid kibocsátási határérték	12 kg/t termék

Megjegyzés:

A kibocsátási határértékek 4 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

23. SO₂, SO₃, H₂SO₃, H₂SO₄ gyártás

Az SO ₃ kibocsátási határértéke	
— állandó gázáram esetén	60 mg/m ³
— változó gázáram esetén	120 mg/m ³
Meglevő egyszeres kontakt kénsavgyártás esetén (97,5%-os konverziónál)	17,5 kg SO ₂ /t H ₂ SO ₄

24. Alumínium elektrolízis

Technológia	Kibocsátási határérték		
	Szilárd anyag	Szén-monoxid	Fluorid (HF-ben kifejezve)
Elektrolizáló kád	30 mg/m ³		
Csarnok elszívás esetén	5,0 kg/t Al*	1500 mg/m ³	1,5 kg F/t Al*

* napi átlagérték

25. Klórgyártás

Klór kibocsátási határérték	1 mg/m ³
Cseppfolyósításnál	6 mg/m ³

26. Klóralkáli-elektrolízis

Amalgámos technológiánál a kibocsátási határérték (éves középértékben)	1,5 g Hg gőz/t Cl ₂
--	--------------------------------

27. Kéngyártás

S emissziófok

Claus eljárásra

kapacitás < 20 t/nap kén	3%
kapacitás 20—50 t/nap kén	2%
kapacitás > 50 t/nap kén	0,5%

S emissziófok: a füstgázzal emittált S és S-tartalmú légszennyező anyagok mennyisége a tüzelőanyaggal és a betétanyaggal bevitt összes kénhez viszonyítva.

A véggázokat utóégetőbe kell vezetni.

H ₂ S kibocsátási határérték (utóégető után)	10 mg/m ³
---	----------------------

Megjegyzés:

A kibocsátási határérték 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

28. 1,2-diklór-etán és vinil-klorid gyártás

1,2-diklór-etán kibocsátási határérték	5 mg/m ³
Vinil-klorid kibocsátási határérték	5 mg/m ³

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

2. A véggázokat utóégetőbe kell vezetni.

29. Akrilnitril-előállítás

Akrilnitril kibocsátási határérték	0,2 mg/m ³
------------------------------------	-----------------------

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határérték 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

2. A véggázokat utóégetőbe kell vezetni.

30. Növényvédőszer-gyártás

Szilárd anyag kibocsátási határérték olyan hatóanyagok jelenlétében, amelyek nehezen lebonthatóak, de könnyen felhalmozódnak és toxikusak (azinphosetyl, karbofurán, dinitro-o-krezol, paration-metil stb.) 25 g/h vagy nagyobb tömegáram esetén, összesen

5 mg/m³*Megjegyzés:*

A kibocsátási határérték 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

31. Nitrogén alapú műtrágyák gyártása

Technológia	Kibocsátási határérték [kg/t termék]	
	Szilárd anyag	Ammónia
Ammónium-nitrát alapú műtrágyák gyártása	3,0	3,0
Dolomitőrlés	0,5	
Karbamidgyártás	2,0	2,5

32. Polivinil-klorid gyártás

Technológia	Kibocsátási határérték [mg vinil-klorid/kg PVC]*
PVC tömb polimerizáció:	10
Szuszpenziós homopolimerizáció	100
Szuszpenziós kopolimerizáció	400
Mikroszuszpenziós és emulziós PVC gyártás	1500

* havi átlag

Megjegyzés:

A vinil-klorid kibocsátás csökkentése érdekében a véggázt — lehetőség szerint — égéslevegőként égetőbe kell vezetni.

33. Poliakrilonitril műanyaggyártás

Akril-nitril kibocsátási határérték

— a technológiai véggázok égetőberendezésbe történő bevezetése esetén

0,2 mg/m³

— a technológiai véggázok gázmosóba történő bevezetése esetén

5 mg/m³*Megjegyzés:*

A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

34. Akrlitril szál készítése

Akril-nitril kibocsátási határérték

— szárító után

20 mg/m³

— adszorpciós leválasztó után

10 mg/m³*Megjegyzés:*

A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

35. *Viszkózák előállítása és megmunkálása*

H ₂ S kibocsátási határérték (napi átlagban)	5 mg/m ³
CS ₂ kibocsátási határérték (napi átlagban)	100 mg/m ³

Megjegyzés:

A kibocsátási határértékek 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

Terem és helyi elszívás esetén összes kibocsátásra vonatkozóan

H ₂ S kibocsátási határérték (napi átlagban)	50 mg/m ³
CS ₂ kibocsátási határérték (napi átlagban)	
— műbél, szivacs gyártásnál	400 mg/m ³
— technikai ragasztó gyártásnál	600 mg/m ³
— textil ragasztó gyártásnál	150 mg/m ³

36. *Farostlemez és faforgácslap gyártás*

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)		
	Szilárd anyag	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid
Csiszológépek	10		
Szárítás*	50	400	150

* A kibocsátási határértékek 17 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

Préselésnél az 5. számú melléklet 3. pont A osztályába tartozó formaldehid kibocsátási határértéke

— 2003. január 17-e előtt engedélyezett pontforrás esetén 2007. október 30-ig	0,12 kg/m ³ préselt lemez
— 2003. január 17-e után engedélyezett pontforrás esetén, valamint 2007. október 30-át követően a 2003. január 17-e előtt engedélyezett pontforrás esetén	0,06 kg/m ³ préselt lemez

Megjegyzések:

1. Préselésnél a kibocsátási határértékek 17 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

2. A szárítóberendezésben alkalmazott szilárd vagy folyékony tüzelőanyag kéntartalma 1 m/m%-nál nem lehet nagyobb, és szilárd tüzelőanyag esetében a kéntartalom 29,3 MJ/kg fűtőértékre vonatkozik.

37. *Cukorgyártás*

Szilárd anyag kibocsátási határérték cukorrépaszelet szárítónál	75 mg/m ³
---	----------------------

Megjegyzések:

1. A szárítóberendezésben alkalmazott szilárd vagy folyékony tüzelőanyag kéntartalma 1 m/m%-nál nem lehet nagyobb, és szilárd tüzelőanyag esetében a kéntartalom 29,3 MJ/kg fűtőértékre vonatkozik.

2. Szárítóberendezéseknél a belépő szárító levegő hőmérséklete nem haladhatja meg a 900 °C-ot, illetve más, ezzel egyenértékű bűzcsökkentő megoldást kell alkalmazni.

3. A kibocsátási határérték 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

38. *Zöldtakarmány és terményszárítók, valamint tisztítóberendezéseik*

Szilárd anyag kibocsátási határérték	150 mg/m ³
--------------------------------------	-----------------------

Megjegyzések:

1. A felhasznált szilárd vagy folyékony tüzelőanyag kéntartalma 1 m/m%-nál nem lehet nagyobb, és szilárd tüzelőanyag esetében a kéntartalom 29,3 MJ/kg fűtőértékre vonatkozik.

2. A kibocsátási határérték 17 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

39. Kávé, pótkávé termékek, kakaó és terménypörkölés

A gázalakú szerves vegyületek kibocsátási határértéke, C-ként megadva

100 mg/m³*Megjegyzések:*

1. A bűzanyagok kibocsátásának csökkentése érdekében a technológiai folyamatot és a tárolást zárt térben kell végezni. A pörkölő berendezés véggázait össze kell gyűjteni, és tisztító berendezésbe kell vezetni.
2. Amennyiben a véggázokat utóégetőbe vezetik, az engedélyben rögzíteni kell a legkedvezőtlenebb üzemi állapotban megengedett kibocsátási értékeket és a szükséges minimális tartózkodási időt.
3. A kibocsátási határérték 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

40. Olefineket (etilén, propilén) előállító pirolizáló kemencék

Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció) Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid
1000	1000	1500

*Megjegyzés:*A kibocsátási határértékek 8 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

41. Kőolajipari csőkemencék

Technológia	Szilárd anyag	Kibocsátási határérték (légszennyező anyag koncentráció)		Szén-monoxid
		Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	
Folyékony tüzelőanyag alkalmazása esetén	50	1700	450	175
Gázhalmazállapotú tüzelőanyag alkalmazása esetén				
— földgáz tüzelés	5	35	300	100
— finomítói fűtőgáz tüzelés	5	200	300	100

Megjegyzések:

1. Folyékony fűtőanyag esetében az 5. számú melléklet 1. pont B osztályában felsorolt anyagok kibocsátási határértéke 5 mg/m³.
2. A vegyes tüzelésű csőkemencék esetén a technológiai kibocsátási határértéket a felhasznált tüzelőanyagokkal bevitt hőteljesítmények arányában kell figyelembe venni.
3. A kibocsátási határértékek 3 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

42. Gázturbina és generátor tesztelés

Ezen kibocsátási határértékek olyan gázturbinákra és generátorokra vonatkoznak, amelyek tesztelése minőség-ellenőrzés céljából történik az alábbi körülmények szerint:

- a tesztelési idő nem haladja meg a 75 h/hónap értéket;
- a tesztelésnél földgáz és gázolaj (dízolaj) a felhasznált energiahordozó;
- a felhasznált dízolaj (folyékony tüzelőanyag) összes kéntartalma nem haladja meg a 0,1 m/m%-ot.

P _e [teljesítmény]	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)			
	Szilárd anyag	Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid,
≤ 50 MW _{th} bemenő hőteljesítményű turbinák és generátorok esetében	4	25	800	500
50 MW _{th} < P _e < 150 MW _{th} bemenő hőteljesítményű turbinák és generátorok esetében	4	40	1000	100

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek 15 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.
2. A kibocsátási határértékek nem vonatkoznak a légi járművek hajtómű próbájára.

43. Ipari koromgyártás

Szén-monoxid	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Kén-oxidok (SO ₂ -ben megadva)	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)
30	1200	750

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek 8 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.
2. A felhasznált alapanyagok (olajok) kéntartalma az 1,0 m/m%-ot nem haladhatja meg.
3. A technológia csak utóégetővel és hőhasznosítással üzemeltethető.
4. A kibocsátási határértékek csak a kemence- és lángkorom (Furnace Black és Lamp Black) technológiára alkalmazhatók, a gázkorom (Gas Black) gyártási technológiára nem.

44. Téglagyártás

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)
Szilárd anyag (nem toxikus)	50
Kén-oxidok (SO ₂ -ben kifejezve)	500
Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	500
Szén-monoxid	1500
Klór	100
Fluor	10
Szerves anyagok, az 5. számú melléklet 3. pontja szerinti	
A osztályba tartozó anyagok	20
B osztályba tartozó anyagok	100
C osztályba tartozó anyagok	150

Megjegyzések:

1. A kibocsátási határértékek 17 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.
2. A kibocsátási határértékek a közvetlen füstgáz szárításra is vonatkoznak.

45. Vasérczsugorítás

Szilárd anyag kibocsátási határérték	1 kg/t zsugorítmány
Szén-monoxid kibocsátási határérték	25 kg/t zsugorítmány

46. Nyersvasgyártás

Léghevítők szén-monoxid kibocsátási határértéke	3,0 kg/t nyersvas
---	-------------------

47. Acélgyártás

Technológia	Kibocsátási határérték	
	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva) [mg/m ³]	Szén-monoxid [kg/t nyersacél]
Konverterek		7,5
Tolókemencék (kokszolói kamragáz-fűtés esetén)	1500	

Megjegyzés:

A konvertereknél a szén-monoxid tartalmú gázokat el kell égetni.

48. Kerámia burkolólap gyártás

Technológia	Kibocsátási határérték [mg/m ³] (légszennyező anyag koncentráció)	
	Nitrogén-oxidok (NO ₂ -ben megadva)	Szén-monoxid
Szárítás	500	1000
Égetés	500	500

Megjegyzés:

A technológiából kikerülő valamennyi légszennyező anyag esetében a kibocsátási határértékek 18 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkoznak.

49. Foszfátgyártás és szerves anyagok foszfátgyártása

Szén-monoxid kibocsátási határérték	10 kg/t termék
-------------------------------------	----------------

Megjegyzés:

A kibocsátási határérték 5 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

50. Szerszám és készülék tisztítás forró-homok fluidágyban (amennyiben a tisztító berendezés a teljes technológiai folyamat része)

Elégetlen szénhidrogének (C ₁ -ben megadva) kibocsátási határértéke	20 mg/m ³
--	----------------------

Megjegyzés:

A kibocsátási határérték 11 tf% O₂-tartalmú, 273 K hőmérsékletű, 101,3 kPa nyomású száraz véggázra vonatkozik.

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 10/2004. (IV. 7.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás törvényellenességének és alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Rimóc Község Önkormányzatának az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának egyes feltételeiről szóló 3/2001. (II. 02.) sz. rendelete 2. §-ának „illetve közterületek mentén” szövegrésze, és 4. §-a alkotmányellenes, azokat megsemmisíti. A megsemmisítést követően a 2. § szövege a következő:

„2. § Alsó- és középfokú oktatási, gyermek- és ifjúságvédelmi, egészségügyi, valamint vallás gyakorlására szolgáló intézmény bejáratától számított 200 méteres közúti (közterületi) távolságon belül, valamint az 1. számú mellékletben meghatározott utcákkal körülhatárolt településrészen, II-es kategóriájú játékterem, valamint szexuális árut értékesítő üzlet nem létesíthető, illetve nem működtethető.”

2. Az Alkotmánybíróság Rimóc Község Önkormányzatának az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának egyes feltételeiről szóló 3/2001. (II. 02.) sz. rendelete 1. §-a és 5. §-a alkotmányellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság Rimóc Község Önkormányzatának az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának egyes feltételeiről szóló 3/2001. (II. 02.) sz. rendelete 3. §-a alkotmányellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz két indítvány érkezett Rimóc Község Önkormányzatának az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának egyes feltételeiről szóló 3/2001. (II. 02.) sz. rendelete (a továbbiakban: Ör.) rendelkezései alkotmányellenességének a megállapítása és megsemmisítése iránt. Az indítványok tartalmi és tárgyi azonosságára tekintettel az Alkotmánybíróság egyesítette az indítványokat és azokat egy eljárás keretében bírálta el.

Az egyik indítványozó a jogbiztonság követelményébe ütközés és magasabb jogszabállyal való ellentét miatt kéri az alkotmányellenesség megállapítását azzal az indokkal, hogy az Ör. 1. és 2. §-a „teljesen összezavarja a játéktérmekek különféle kategóriájára irányadó ... magasabb szintű jogszabályokban ... foglalt fogalom meghatározásokat.” Sérelmezi továbbá, hogy az Ör. 2. §-a a magasabb szintű jogszabálytól eltérő szabályt állapít meg. Az indítványozó úgy véli, hogy jogbizonytalanságot okoz az Ör., mivel a mellékletében körülhatárolt terület esetében nem állapítja meg, hogy az út mindkét oldalán tilos-e az Ör. szerinti tevékenységet folytatni. Az indítvány szerint ezen okokból az 1. és 2. § ellentétes a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 18. § (2) bekezdésébe foglaltakkal.

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. 3. §-a korlátozza a vendéglátóipari üzletek működését és nyitva tartását, teljes diszkrecionális jogkört biztosít a jegyzőnek, ami ellentétes magasabb szintű jogszabállyal: az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának feltételeiről szóló 4/1997. (I. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 17. § (4) bekezdésével.

Az Ör. 4. §-a alkotmányellenességének megállapítását arra alapozza, hogy a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 155. §-a, illetve az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. §-a állapítja meg a vonatkozó szabálysértéseket, az önkormányzatnak ezekben nincs hatásköre szabálysértés megállapítására, emiatt magasabb szintű jogszabállyal ellentétes, ezért sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését.

Mindkét indítvány alkotmányellenesnek tartja az Ör. 5. §-át, miután — úgy vélik — az visszamenő hatállyal állapít meg kötelezettséget, azt a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell és lényegét tekintve a korábban kiadott hozzájárulások felülvizsgálatát is elrendelte.

Az egyik indítványozó jelzi, hogy a Fővárosi Bíróság a Szerencsejáték Felügyeletnek az Ör. alapján visszavont jegyzői hozzájárulás következtében a játékterem üzemeltetését visszavonó határozata ellen indított per tárgyalását felfüggesztette az Alkotmánybíróság döntéséig. (2. K. 32. 978/2001/5. számú végzés.)

II.

Az Alkotmánybíróság a döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) rendelkezései:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. A Jat. rendelkezései:

„12. § (1) A jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját. A jogszabály egyes rendelkezéseinek hatálybalépésére különböző időpontokat is meg lehet állapítani.

(2) A jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

(3) A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazására való felkészülésre.”

4. A szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szt.) rendelkezései:

„26. § (1) Pénznyerő automatának minősül a tétfizetés fejében játék céljára alkalmas mechanikusan vagy elektronikusan vezérelt berendezés, ha nyerés esetén a játékos bármely formában vagyoni értékű nyereményre válhat jogosulttá. Az SZF dönt abban a kérdésben, hogy valamely berendezés pénznyerő automatának minősül-e.

(2) Az SZF az engedélyben a pénznyerő automatát I. vagy II. kategóriába sorolja:

a) I. kategóriába tartozó pénznyerő automatának az a berendezés minősül, amely

1. 100 000 játékonként az összes tét legalább 80%-át nyereményként kiadja,

2. az e kategóriára jogszabályban előírt szempontok alapján hitelesíthető, és

3. biztosítja, hogy egy tét megtételével, egy játék alkalmával — a játékkaszinóban elhelyezett pénznyerő automatát kivéve — a nyeremény a tét kétszázszorosát nem haladja meg;

b) II. kategóriába tartozó pénznyerő automatának az a berendezés minősül, amelynél

1. az egyjátékhelyen maximálisan megtehető tét 200 forint,

2. az elérhető nyeremény a tét huszonötszörösét nem haladja meg, és

3. az e kategóriára jogszabályban előírt hitelesítési feltételek fennállnak.

Nem adható engedély olyan pénznyerő automatára, amely az e bekezdés a) vagy b) pontjában foglalt feltételeknek nem felel meg.

(...)

(7) I. kategóriába tartozó játékkeremnek minősül a közterület felől saját bejárattal rendelkező épület vagy olyan külön bejárattal rendelkező, építészetileg zárt helyiség, amely — gépenként legalább 2 m² figyelembevételével — legalább 10 pénznyerő automata elhelyezésére alkalmas. II. kategóriába tartozó játékkeremnek minősíthető a külön jogszabályban meghatározott vendéglátóipari üzlet.”

(...)

(12) Az I. kategóriába tartozó játékkerem 18 éven aluliak nem látogathatják, a II. kategóriába tartozó játékkeremben pedig pénznyerő automatán nem játszhatnak. Ifjúsági, gyermek-, oktatási vagy nevelési intézmény, ifjúsági klub, továbbá egyházi, illetőleg egészségügyi intézmény 200 méteres körzetében I. kategóriába tartozó játékkerem nem működhet.”

5. A Korm. r. rendelkezései:

„14. § (3) Alsó- és középfokú oktatási, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint vallás gyakorlására szolgáló intézmény bejáratától számított 200 méteres közúti (közterületi) távolságon belül szexuális árut értékesítő üzlet nem működhet.”

„17. § (1) Vendéglátó üzletben a vendégek szórakoztatására műsoros előadás, zene, tánc rendezhető, továbbá szerencsejátéknak nem minősülő szórakoztató játék (teke, biliárd, kártyajáték, játékautomata stb.) folytatható, külön jogszabály szerint szórakoztató játékautomata, valamint a II. kategóriás játékkerem üzemeltetésére vonatkozó feltételek szerint pénznyerő automata működtethető.”

6. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szbs. tv.) rendelkezései:

„1. § (1) Szabálysértés az a jogellenes, tevékenységben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, melyet törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet szabálysértésnek nyilvánít, s amelynek elkövetőit az e törvényben meghatározott joghátrány fenyeget.”

„155. § (1) Aki engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve pénznyerő automatát nyilvános helyen elhelyez vagy üzemeltet, illetőleg ebből a célból helyiséget bocsát rendelkezésre, százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

7. Az Ör. rendelkezései:

„1. § E rendelet hatálya kiterjed Rimóc község közigazgatási területén létesítendő az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásainak feltételéről szóló 4/1997 (I. 22.) Korm. rendelet 1. számú mellékleté-

ben vendéglátás üzletkör alatt meghatározott valamennyi üzletre (a továbbiakban: vendéglátó-ipari üzlet), valamint pénznyerő automatát üzemeltető játéktermekre és vendéglátó-ipari üzletekre (a továbbiakban: játékterem).

2. § Alsó- és középfokú oktatási, gyermek- és ifjúságvédelmi, egészségügyi, valamint vallás gyakorlására szolgáló intézmény bejáratától számított 200 méteres közúti (közterületi) távolságon belül, valamint az 1. számú mellékletben meghatározott utcákkal körülhatárolt településrészen, illetve közterületek mentén, II-es kategóriájú játékterem, valamint szexuális árut értékesítő üzlet nem létesíthető, illetve nem működtethető.

3. § (Rendelkezése hatályon kívül helyezve.)

4. § Aki ezen rendelet előírásait megszegi szabálysértést követ el. A szabálysértés elkövetéséért kiszabható bírság összege 30 000 Ft.

5. § E rendelet 2001. február 5. napján lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

E rendelet alapján a már meglévő játéktermek engedélyezésére kiadott hozzájárulásokat is felül kell vizsgálni.”

III.

Az indítványok részben megalapozottak.

1. Valamely tevékenységnek az önkormányzat illetékességi területén történő korlátozása, tilalma tekintetében az Alkotmánybíróság elvi álláspontját a 17/1998. (V. 13.) AB határozat (ABH 1998, 157—158.) a következőkben összegezte: „Az Alkotmánybíróság 1991. óta következetes gyakorlata szerint ... ha valamely magatartást az országos szintű jogszabályok kifejezetten megengednek, akkor azt a képviselő-testület nem tilthatja meg az egész illetékességi területére kiterjedő érvénnyel. Annak azonban nincs akadálya, hogy az önkormányzati rendelet a város vagy község egyes övezeteire (földrajzilag pontosan meghatározott részeire, egyes utcáira, meghatározott objektumok körzetére) vonatkozó tilalmat vagy korlátozást állapítson meg. Ugyanúgy az sem alkotmányellenes, ha az önkormányzati rendelet a helyi lakosság érdekében, ugyancsak egyes övezetekre kiterjedő érvénnyel, szigorúbb korlátozást vagy tilalmat állapít meg, mint azt az országos jogszabály általános érvénnyel tette.” (2219/H/1991. AB határozat; ABH 1992, 716, 718; 958/H/1993. AB határozat; ABH 1994, 781, 784.)

Az Ör. 1. §-a szerint a rendelet hatálya a község egész közigazgatási területére kiterjed. Az Ör. 2. §-a normatív módon állapít meg tilalmakat a következőként: egyes, meghatározott intézmények bejáratától számított 200 méteres közúti (közterületi) távolságon belül, valamint az 1. számú mellékletben meghatározott utcákkal körülhatárolt településrészen, illetve közterületek mentén II. kategóriájú játékterem, valamint szexuális árut értékesítő üzlet nem létesíthető, illetve nem működtethető. Ilyen

korlátozásokat az önkormányzat a település meghatározott területére kiterjedően alkotmányosan megállapíthat. Az Ör. 2. §-a azonban a megfogalmazása következtében jogbizonytalanságot okoz. A mondat tagolása szerint az „illetve közterületek mentén” a község közigazgatási területének egészére vonatkozhat, az „illetve” ugyanis elválasztja ezt a mondatrészt a mellékletben meghatározott településrészekről.

Az Alkotmánybíróság már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította: „A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam — s elsősorban a jogalkotó — kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.” (ABH 1992, 59, 65.) Az Ör. 2. §-a nem egyértelmű, nem felel meg a jogbiztonság követelményének, mivel értelmezhető úgy, hogy a tilalmat a község közigazgatási területének egészére kiterjesztette, ezért az érintett szövetségi alkotmányellenes, azt megsemmisítette az Alkotmánybíróság.

2. Az egyik indítványozó álláspontja szerint az Ör. 4. §-a az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközik, mert a Szabs. tv. 155. §-a szabályozza a játék- és pénznyerő automaták üzemeltetésére vonatkozó szabályok megszegésének szabálysértését, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. §-a a közérkölcse megsértése, 6. §-a pedig a csendháborítás szabálysértését. Hangsúlyozza az indítványozó, hogy az önkormányzatnak az említett jogszabályok által szabályozott körben szabálysértési norma megalkotására nincs törvényes lehetősége. Az Ör. 4. §-a azonban az Ör.-ben meghatározott tilalom megsértésére vonatkozóan állapít meg szabálysértést. Az Alkotmánybíróság ezért azt vizsgálta, hogy az Ör. 4. §-ával megállapított szabálysértés megfelel-e a magasabb szintű jogszabályokban foglaltaknak. A Szabs. tv. 1. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat jogellenes, tevékenységben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekményt szabálysértésnek nyilváníthat, tehát az önkormányzatnak van törvényi felhatalmazáson alapuló hatásköre szabálysértés megállapítására. Az Ör. támadott 4. §-a viszont nem felel meg a törvényi követelménynek, mivel konkrét szabálysértési tényállás alkotása nélkül általában nyilvánítja a rendelet előírásainak a megsértését szabálysértésnek. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az ilyen önkormányzati szabályozás nem felel meg a Szabs. tv.-nek, mivel a Szabs. tv. 1. § (1) bekezdése alapján jogellenes tevékenységben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény nyilvánítható szabálysértéssé. Az Ör. 4. §-a tehát ellentétes e törvényi előírással, az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközés miatt alkotmányellenes, ezért azt az Alkotmánybíróság megsemmisítette.

3. Mindkét indítványozó a visszaható hatály tilalmába, a Jat. 12. § (2) bekezdésébe ütközés miatt támadja az Ör.

5. §-át. Az Ör. 5. §-a a már működő játékkerem, szexuális árut értékesítő üzlet tekintetében a rendelet hatálybalépését követően tartalmaz tilalmat, elrendelve a már meglévő játékkerem engedélyezésére kiadott hozzájárulások felülvizsgálatát, továbbá azt, hogy a tilalmat alkalmazni kell a folyamatban lévő ügyekben is.

Amennyiben meghatározott területen alkotmányosan megtiltható a játékkerem működtetése [17/1998. (V. 13.) AB határozat ABH 1998, 155.], akkor felülvizsgálhatók a már kiadott hozzájárulások, a rendelet hatálybalépését követően a folyamatban lévő ügyekben sem adható meg a hozzájárulás. A tilalom, illetve a területi korlátozás a rendelet hatálybalépését követő időre vonatkozik, a visszaható hatály tilalmába való ütközés emiatt nem állapítható meg, ezért az Alkotmánybíróság az erre irányuló indítványokat elutasította.

4. Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. 1. §-a amiatt alkotmányellenes, mivel összezavarja a fogalmakat. Az Ör. 1. §-a a Korm. r.-re utalással egyértelműen megállapíthatóvá, azonosíthatóvá teszi a fogalmakat, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt ebben a részében elutasította.

5. Az Önkormányzat Képviselő-testülete az Ör. 3. §-át a 6/2001. (III. 22.) sz. rendeletével hatályon kívül helyezte. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-a értelmében az Alkotmánybíróság — főszabályként — csak hatályban lévő jogszabály, illetőleg az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányosságát vizsgálja. Ez alól kivétel lehet, ha az eljárás az Abtv. 38. §-a alapján bírói kezdeményezés, vagy a 48. §-a alapján alkotmányjogi panasz tárgyában folyik. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem tartozik ezek körébe, az Alkotmánybíróság az eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § a) pontja alapján megszüntette.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 10/B/2002.

Az Alkotmánybíróság 11/2004. (IV. 7.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeletek törvényellenességének és alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Andornaktálya Települési Önkormányzat Képviselő-testületének a település Általános Rendezési Tervének módosításáról szóló 3/2002. (I. 28.) sz., 4/2002. (II. 12.) sz., 5/2002. (II. 25.) sz., 9/2002. (III. 25.) sz., 10/2002. (III. 25.) sz., 12/2002. (III. 25.) sz. rendeletei törvényellenesek és alkotmányellenesek, ezért azokat megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Heves Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője (a továbbiakban: hivatalvezető) — a korábban az egyes önkormányzati rendeletekre tett észrevételeire is utalva — 2002. november 19-én törvényességi észrevételt tett Andornaktálya Önkormányzata Képviselő-testületének, amelyben javasolta a község általános rendezési tervének módosításáról szóló 3/2002. (I. 28.) sz., 4/2002. (II. 12.) sz., 5/2002. (II. 25.) sz., 9/2002. (III. 25.) sz., 10/2002. (III. 25.) sz., 12/2002. (III. 25.) sz. rendeleteinek a hatályon kívül helyezését, mert „azok nem felelnek meg az Étv. 9. §-ának (9) bekezdésében foglalt követelményeknek, vagyis az önkormányzat a rendeletek meghozatala előtt (és azt követően a mai napig sem) az Étv. 9. §-ában előírt egyeztetési kötelezettségeinek nem tett eleget és nem biztosította az érintett állampolgárok, szervezetek, érdekképviselők, hatóságok számára véleménynyilvánítási, javaslattételi, észrevételezési lehetőséget.”

A képviselő-testület, miként a korábbiakat, ezt a törvényességi észrevételt sem fogadta el, így a hivatalvezető a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybírósághoz fordult, kezdeményezve a támadott önkormányzati rendeletek megsemmisítését.

II.

Az Alkotmánybíróság az alábbi jogszabályi rendelkezések figyelembevételével hozta meg a határozatát:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Ötv. rendelkezései:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: *Ét.*) rendelkezései:

„9. § (1) A helyi építési szabályzatot és a településrendezési terveket az országos településrendezési szakmai előírások figyelembevételével, továbbá a külön jogszabályban meghatározott fogalmak és jelkulcsok alkalmazásával kell elkészíteni.

(2) A helyi építési szabályzat és a településrendezési tervek kidolgozása során:

a) az érintett állampolgárok, szervezetek, érdekképviselői szervek véleménynyilvánítási lehetőségét biztosítani kell, ennek érdekében a helyben szokásos módon az érintettek tudomására kell hozni kidolgozásuk elhatározását, amelynek keretében

aa) meg kell határozni a rendezés alá vont területet,

ab) ki kell nyilvánítani általános célját és várható hatását, hogy az érintettek azzal kapcsolatban javaslatokat és észrevételeket tehesenek;

b) az államigazgatási szerveket, valamint az érintett települési önkormányzati szerveket az előkészítésbe be kell vonni úgy, hogy azok a megkeresés kézhezvételétől számított 15 napon belül írásos állásfoglalásukban ismertessék a település fejlődése és építési rendje szempontjából jelentős terveiket és intézkedéseiket, valamint ezek várható időbeli lefolyását, továbbá a hatáskörükbe tartozó kérdésekben a jogszabályon alapuló követelményeket;

c) az érintett terület lakosságának életkörülményeiben bekövetkező hátrányos következmények elhárítása vagy csökkentése érdekében figyelemmel kell lenni az érintettek értékrendjére, szociális helyzetére, ezek várható változására, továbbá vizsgálni kell a lakosság életkörülményeit és igényeit.

(3) A helyi építési szabályzatot és a településrendezési terveket a megállapítás, illetve a jóváhagyás előtt a polgármesternek (főpolgármesternek) véleményeztetnie kell a külön jogszabályban meghatározott államigazgatási, az érintett települési önkormányzati és érdekképviselői szervekkel, valamint társadalmi szervezetekkel, amelyek 21 napon belül adhatnak írásos véleményt.

(4) Az eltérő vélemények tisztázása érdekében a polgármesternek (főpolgármesternek) egyeztető tárgyalást kell tartania, amelyre a hely és az időpont megjelölésével a véleményezési eljárás valamennyi érdekeltjét a tárgyalás előtt legalább 8 nappal meg kell hívnia. Az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek tartalmaznia kell valamennyi elfogadott és el nem fogadott véleményt azok indokolásával együtt.

(5) Azt az érdekeltet, aki a véleményezési eljárás során írásbeli véleményt nem adott, és az egyeztető tárgyaláson sem vett részt, kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni.

(6) A véleményezési eljárás befejezése után a szabályzatot, illetőleg a terveket az elfogadásuk előtt — a (3)—(4) bekezdés alapján beérkezett, de el nem fogadott véleményekkel és azok indokolásával együtt — a polgármesternek (főpolgármesternek) legalább egy hónapra a helyben szokásos módon közzé kell tennie azzal, hogy az érintettek a közzététel ideje alatt azokkal kapcsolatban észrevételt tehetnek, továbbá meg kell küldenie szakmai véleményezés céljából:

a) a főváros, a fővárosi kerület, a megyei jogú város igazgatási területének egészére egyszerre készített szabályzatot és terveket az illetékes területi főépítészeti iroda útján a miniszternek,

b) egyéb szabályzatot és terveket a területi főépítésznek.

A miniszter 90, a területi főépítész 30 napon belül adhat véleményt; ha e határidőn belül nem nyilatkozik, úgy véleményét egyetértőnek kell tekinteni. A véleményt a döntésre jogosult testülettel ismertetni kell.

(7) A helyi építési szabályzat és a településrendezési tervek a (2)—(6) bekezdésben előírt véleményeztetési eljárás lefolytatása nélkül nem fogadhatók el.

(8) Az elfogadott helyi építési szabályzatot, valamint településrendezési terveket vagy azok vonatkozó részét, illetőleg kivonatát a polgármesternek (főpolgármesternek) meg kell küldenie az azok véleményezésében résztveteknek, továbbá a dokumentációt a külön jogszabályban meghatározott Országos Dokumentációs Központnak.

(9) A megállapított helyi építési szabályzatban és a jóváhagyott szabályozási tervben foglaltakat az érintett közigazgatási szerveknek a hatáskörüket érintő ügyekben eljárásaik során érvényesíteniük kell. Az (1)—(8) bekezdésben foglalt rendelkezéseket a helyi építési szabályzat, a településrendezési tervek változtatása esetén is alkalmazni kell.

(10) A helyi építési szabályzat, a településrendezési tervek készítése során a települést érintő jóváhagyott országos és térségi területrendezési terv rendelkezéseit figyelembe kell venni.”

„13. § (1) Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és

épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítania.

(2) A helyi építési szabályzatnak tartalmaznia kell legalább:

a) a bel- és külterület(ek) lehatárolását (belterületi határvonal),

b) a beépítésre szánt területek, illetőleg az azokon belüli egyes területrészek (építési övezetek) lehatárolását, azok felhasználásának, beépítésének feltételeit és szabályait,

c) a beépítésre nem szánt területek tagozódását, az egyes övezetek lehatárolását, felhasználásuk és az azokon történő építés feltételeit, szabályait,

d) a különböző célú közterületek felhasználása és az azokon történő építés feltételeit és szabályait, továbbá

e) a helyi építészeti értékvédelemmel,

f) a védett és a védő területekkel, valamint

g) a 17. § szerinti sajátos jogintézmények alkalmazásával érintett területek lehatárolását, valamint az azokkal kapcsolatos előírásokat.

(3) A helyi építési szabályzat készülhet a település közigazgatási területére egyszerre, vagy részterületenként fokozatosan a (4) bekezdés előírásainak figyelembevételével.

(4) Helyi építési szabályzatot kell készíteni — legalább teletkömbre kiterjedően —

a) az újonnan beépítésre vagy jelentős átépítésre kerülő (pl. rehabilitációs) területekre,

b) a természeti adottság, a településszerkezet, az építés, az építészeti örökség vagy a rendeltetés szempontjából különös figyelmet igénylő védett területek (pl. kiemelt üdülőtérlet, gyógyhely, műemléki jelentőségű terület) egészére, valamint

c) minden más olyan esetben, amikor azt az építés helyi rendjének biztosítása egyébként szükségessé teszi.”

III.

Az indítvány megalapozott.

A helyi önkormányzathoz való alapjogok körébe tartozik a helyi társadalmi viszonyok helyi jogi szabályozása, az önkormányzati rendeletalkotás. Ezek egyik típusa, amikor az önkormányzat törvény végrehajtására a törvény felhatalmazása alapján, a törvény keretei között alkot rendeletet.

A helyi társadalmi viszonyok között fontos szerepet töltenek be az Ét. felhatalmazása alapján alkotott helyi építésügyi szabályzatok és a településrendezési tervek, miután ezek az adott település és környezete fejlődését, a településen élők, ott tartózkodók életkörülményeit hosszabb időszakra döntően befolyásolják. Ebből is következik, hogy a helyi építésügyi előírásoknak több követelménynek kell eleget tenniük: az Alkotmány 44/A. § (2) be-

kezdéséből adódóan az e tárgyban alkotott önkormányzati rendelet sem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal, a helyi építésügyi szabályzatnak és a települési rendezési tervnek figyelembe kell venni az országos településrendezési szakmai előírásokat, a település társadalmának igényét. Mindezekre tekintettel az Ét. részletesen szabályozza az építésügyi szabályzatok, a településrendezési tervek előkészítésének, egyeztetésének és elfogadásának a rendjét.

Az Ét. 9. §-a részletezi, hogy a helyi építésügyi szabályzat és a településrendezési tervek kidolgozása során az érintett állampolgárokat, szervezeteiket, államigazgatási szerveket, települési önkormányzatokat milyen tartalommal, milyen módon, határidőben kell tájékoztatni, véleményüket kérni, véleményeltérés esetén egyeztető tárgyalást tartani, az el nem fogadott véleményekről tájékoztatást adni. Az Ét. 9. § (7) bekezdése szerint a helyi építési szabályzat és a településrendezési tervek a (2)—(6) bekezdésben előírt véleményeztetési eljárás lefolytatása nélkül nem fogadhatók el.

Andornaktálya község Önkormányzatának Képviselő-testülete a támadott rendeleteivel módosította a község Általános Rendezési Tervét, e módosítások során azonban figyelmen kívül hagyta az Ét.-nek a rendezési tervek előkészítésére, egyeztetésére, véleményeztetésére vonatkozó kötelező előírásait. A hivatalvezető törvényességi észrevételeit a képviselő-testület nem fogadta el. A képviselő-testület jogi álláspontjának lényege az, hogy a község általános rendezési tervét még az Ét. megalkotását megelőzően fogadták el az építésügről szóló 1964. évi III. törvény előírásai alapján, „ezért a módosítására is az 1964. évi III. törvényben leírtakat kell alkalmazni.”

Az Ét. 1998. január 1. napján lépett hatályba, egyidejűleg hatályát veszítette az építésügről szóló 1964. évi III. törvény. A község általános rendezési terve a továbbiakban is hatályos, annak módosításánál azonban nem alkalmazhatók már nem hatályos törvény rendelkezései. A törvényalkotó hosszabb időt adott az új építési szabályzatok és az új rendezési tervek kidolgozására és elfogadására. Az Ét. 60. § (3) bekezdése alapján a törvényhatálybalépésekor a korábbi jogszabályok rendelkezései szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően készített érvényes településrendezési terveket a módosításukig változatlanul alkalmazni kell a megyei jogú városok, a városok, a főváros, valamint a fővárosi kerületek esetében legfeljebb 2003. december 31-ig, egyebekben 2004. december 31-ig. A hatályos településrendezési terv módosítható az új elfogadásáig, de a módosításnál már az Ét. rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az Alkotmánybíróság a 26/2003. (V. 30.) AB határozatában a következőkre mutatott rá: „Az Ét. 6. §-ában foglalt rendelkezések alapján a helyi építési szabályzat a településrendezési tevékenység eszköze. Az Ét. 13. § (1) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos,

a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítani. Az önkormányzat a helyi építési szabályzatot önkormányzati rendeletben fogadja el. Azonban a helyi építési szabályzat sajátos önkormányzati rendelet, amelynek elfogadásához az ÉT. 9. §-a — a jog által védett közérdek érvényesítése érdekében és a helyi lakosság jogainak, jogos érdekeinek védelmében — különös eljárási rendet ír elő. Az érdekelt államigazgatási szervekkel való egyeztetés kötelezettsége és a lakosság bevonása az eljárásba olyan garanciális eljárási követelmények, amelyeket a jogi szabályozás nem ír elő más önkormányzati rendelet megalkotása során.

Az ÉT. ezen rendelkezései alapján a helyi önkormányzat képviselő-testületének nincs szabad döntési lehetősége a tekintetben, hogy a helyi építési előírások megállapításáról az ÉT.-ben szabályozott eljárási rendben elfogadott helyi építési szabályzatban, vagy ezen eljárási köztörvények nélkül elfogadott önkormányzati rendeletben rendelkezik-e. A helyi építési előírásokat a képviselő-testületnek az ÉT. 9. §-ában szabályozott eljárási rendben elfogadott helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

Az ÉT. hatálybalépését követően a helyi építési szabályok megállapítására az ÉT. rendelkezéseit kell alkalmazni, így a képviselő-testületnek a végleges helyi építési szabályzat elkészültéig hatályos, átmeneti építési szabályokat is — az ÉT. 13. §-ában foglalt előírásnak megfelelően — az ÉT. 9. §-ában szabályozott eljárási rendben elfogadott helyi építési szabályzatban kellett volna elfogadnia.” (ABK 2003. május, 333, 335.)

A fenti követelményeket — az ÉT. 9. §-ában szabályozott eljárási rendet — érvényesíteni kell az általános rendezési tervek módosításánál is. Andornaktálya község Önkormányzatának Képviselő-testülete nem vitatta, hogy a község Általános Rendezési Tervének módosításainál elmulasztotta megtartani az ÉT.-ben előírt tájékoztatási, véleményeztetési, egyeztetési eljárást. Az Alkotmánybíróság következetes álláspontja szerint ezzel az önkormányzat olyan garanciális eljárási szabályokat hagyott figyelmen kívül, amelyek — betartásuk esetén — érdemben befolyásolhatták volna a rendeletben foglalt építési előírások tartalmát. Az önkormányzat eljárása, gyakorlata ellentétes az ÉT. 9. §-ában foglalt előírásokkal, törvénytörés és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközés miatt alkotmányellenes, ezért az Alkotmánybíróság megsemmisítette a támadott önkormányzati rendeleteket.

A határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 491/H/2003.

Az Alkotmánybíróság 12/2004. (IV. 7.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg azért, mert a törvényhozó nem biztosította azokat a jogállami garanciákat, amelyek a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 19. § (5) bekezdésében szabályozott közérdekű adatok megismerését lehetővé teszik. Az Alkotmánybíróság ezért felhívja az Országgyűlést, hogy szabályozási feladatának 2004. december 31-ig tegyen eleget.

2. Az Alkotmánybíróság a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 19. § (5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény 4. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság a jelen határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 19. § (5) bekezdés alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. A támadott rendelkezés értelmében a belső használatra készült, vagy döntés-előkészítéssel kapcsolatos adat nem nyilvános. Az indítványozó állítása szerint a „belső használatra készült”, illetve a „döntés-előkészítéssel kapcsolatos” megjelölés olyan „gumiklauzula”, amelynek alapján bármely adat nyilvánosságra hozatala meggátolható. Ezért a rendelkezés „a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog gyakorlását teljességgel elle-

hetetleníti” és „a demokratikus társadalomban érvényesülő nyilvánosság által biztosított kontrollt” akadályozza meg. Az indítványozó állította továbbá azt is, hogy a támadott rendelkezés szerint a harminc éves nyilvánosság-korlátozás „az indokolható mértéket nagyságrendekkel meghaladja”. Mindezek alapján kifejtette, hogy a törvényi rendelkezés az Alkotmány 8. § (2) bekezdésére figyelemmel a 61. § (1) bekezdésébe foglalt, a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog lényeges tartalmát sérti.

Az indítványozó az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 4. § (1) bekezdés alkotmányellenességének utólagos megállapítását és megsemmisítését is kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó a rendelkezést „túlzottan általános megfogalmazása” miatt kifogásolta. Állítása szerint ugyanis a törvény a szolgálati titok minősítésére felhatalmazott szerv „diszkrecionális belátására bízva” a szolgálati titok körébe eső adatfajták meghatározását. Az indítványozó nem lát garanciát arra vonatkozóan, hogy olyan adatokat ne minősítsenek szolgálati titoknak, amelyek nyilvánosságra hozatalának korlátozása nem indokolt. Ezért az indítványozó szintén az Alkotmány 61. § (1) bekezdésébe foglalt alapjog sérelmét állította.

Az indítvány benyújtását követően az Avtv. 19. § (5) bekezdését 2004. január 1-jei hatállyal módosította a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény módosításáról szóló 2003. évi XLVIII. törvény 14. §-a. A Ttv. 4. § (1) bekezdését pedig az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény, valamint azzal összefüggésben más törvények módosításáról szóló 2003. évi LIII. törvény 3. §-a 2003. július 19-i hatállyal módosította. A törvényi rendelkezéseknek az indítványozó által kifogásolt eredeti tartalma a módosítást követően is hatályos maradt. A törvényalkotó az Avtv. 19. § (5) bekezdése szerinti harminc éves határidőt húsz évre csökkentette, ezért a nyilvánosság harminc éves korlátozásának indokoltságát az Alkotmánybíróság a továbbiakban már nem vizsgálta. Az Alkotmánybíróság az elbíráláskor hatályos normaszöveg alkotmányossági vizsgálatát végezte el.

Az Alkotmánybíróság az indítványt — álláspontjuk kifejtése érdekében — megküldte a belügyminiszternek és az igazságügy-miniszternek, valamint azzal kapcsolatban kérte az adatvédelmi biztos állásfoglalását is.

II.

1. Az Alkotmánynak az indítvánnyal érintett rendelkezései a következők:

„8. § (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”

2. Az érintett jogszabályi rendelkezések az alábbiak:

Avtv. „2. § E törvény alkalmazása során:

(...)

4. *közérdekű adat*: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső adat;

(...)

9. *adatkezelés*: az alkalmazott eljárástól függetlenül a személyes adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is;

(...).”

Avtv. „19. § (3) Az (1) bekezdésben említetteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, kivéve, ha az adatot törvény alapján az arra jogosult szerv állam- vagy szolgálati titokká nyilvánította, illetve ha az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat, továbbá, ha a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot — az adatfajták meghatározásával — törvény

a) honvédelmi;

b) nemzetbiztonsági;

c) bűnüldözési vagy bűnmegelőzési;

d) központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből;

e) külügyi kapcsolatokra, nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokra;

f) bírósági eljárásra tekintettel

korlátozza.”

Avtv. „19. § (5) Ha törvény másként nem rendelkezik, a belső használatra készült, valamint a döntés-előkészítéssel összefüggő adat a kezelését követő húsz éven belül nem nyilvános. Kérelemre az adatok megismerését a szerv vezetője e határidőn belül is engedélyezheti.”

Avtv. „21. § (1) Ha a közérdekű adatra vonatkozó kérését nem teljesítik, a kérelmező a bírósághoz fordulhat.

(2) A megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani.

(...)

(7) Ha a bíróság a kérelemnek helyt ad, határozatában az adatkezelő szervet a kért közérdekű adat közlésére kötelezi.”

Ttv. „4. § (1) Szolgálati titok az e törvény 6. §-ának (1) bekezdése szerint minősítésre felhatalmazott által meghatározott adatfajták körébe (a továbbiakban: szolgálati titokkör) tartozó adat, amelynek az érvényességi idő lejártá előtti nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése és felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tétele, továbbá az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele sérti vagy veszélyezteti az állami vagy közfeladatot ellátó szerv működésének rendjét, akadályozza a feladat- és hatáskörének illetéktelen befolyástól mentes gyakorlását, és ezáltal közvetve a Magyar Köztársaság törvényben meghatározott érdekeit hátrányosan érinti.”

III.

Az indítvány az alábbiak szerint megalapozatlan:

1. Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a 34/1994. (VI. 24.) AB határozatában rámutatott arra, hogy „az Alkotmány 61. § (1) bekezdése a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jogot is alkotmányos alapjogként garantálja, amely a kommunikációs alapjogok jogegyütteséből az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti. Az információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű.” (ABH 1994, 177, 185.)

Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 61. § (1) bekezdésével kapcsolatban megállapította:

„Állami szerv vagy önkormányzat által kezelt azok az adatok, amelyek nem személyesek és amelyeket törvényi rendelkezés alapján az erre jogosult szervek nem nyilvánítanak titokossá, bárki számára hozzáférhetőeknek minősülnek. Ezáltal valósítható meg az a követelmény, hogy a polgárok minden közérdekű adathoz hozzájussanak.” [32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 182, 185.] Eszerint közérdekű adatnak minősülnek az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, a személyes adat fogalma alá nem eső adatok.

Az Alkotmánybíróság továbbá azt is kifejtette: „Nem a polgárnak kell az információszerzéshez érdekelttségét igazolnia, hanem a köz szolgálatára rendelt szervnek kell indokolnia — törvényi okok fennállását bizonyítva — az igényelt információ esetleges megtagadását.” [32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 182, 185.] Egy demokratikus társadalomban tehát a közérdekű adatok nyilván-

nossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételesnek kell tekinteni.

Az Alkotmánybíróság már a 32/1992. (V. 29.) AB határozatában továbbá hangsúlyozta, hogy a „közérdekű információkhoz való szabad hozzáférés lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését. A közügyek bonyolultsága miatt a közhatalmi döntéskalkotásra, az ügyek intézésére gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás csak akkor lehet hatékony, ha az illetékes szervek felfedik a szükséges információkat.” (ABH 1992, 182, 183—184.)

A már idézett 34/1994. (VI. 24.) AB határozat utal továbbá arra is, hogy „[a] nyilvánosság, a közhatalom demokratikus működésének a próbája. A közérdekű adatok megismerhetősége tehát a közhatalom, a közügyek intézésének áttetszőségét, mint alapvető demokratikus intézmény garantálását is jelenti. A közérdekű adatok nyilvánossága és az azokhoz való hozzáférhetőség ezért az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált demokratikus jogállamiság alapvető alkotmányos biztosítéka.” (ABH 1994, 177, 185.)

2. Az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében foglalt alapjog korlátozása alkotmányellenességének vizsgálatakor az Alkotmány 8. § (2) bekezdése az irányadó, mely szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja. Az Alkotmánybíróság már több esetben vizsgálta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát. Az Alkotmánybíróság már korai határozatában rámutatott arra, hogy az állam csak akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközeihez, ha „másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]

Az Alkotmánybíróság a közérdekű adatok nyilvánosságához való alapjog korlátozása kapcsán hivatkozott az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 10. Cikkének 2. pontjára is. Ez a rendelkezés több olyan értéket is meghatároz, amely a közérdekű adatokhoz való hozzáférés korlátozását indokolhatja. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy „az információs szabadság gyakorlása csak törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedésnek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargások vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jóhírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülések közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása

céljából. Az információszabadság korlátozása tehát akkor fogadható el alkotmányosan indokoltnak, ha azt más alapjog érvényesülése kényszerítően indokolja, illetőleg ha az alapjogi korlátozást a fenti szempontok elkerülhetetlenül szükségessé teszik.” [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 186.]

A 34/1994. (VI. 24.) AB határozaton alapuló 15/1995. (III. 13.) AB határozat megállapította továbbá azt is, hogy a „szükségtelen, elkerülhető és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan korlátozás, továbbá a nem törvényi korlátozás alkotmányosan megengedhetetlen, ezért alkotmányellenes.” (ABH 1995, 88, 91.)

„Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]

3. Az Alkotmánybíróság az Avtv. 19. § (3) bekezdésébe foglaltakra tekintettel megállapította, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alkotmányos alapjog korlátozására jelenleg az alábbi adattípusok esetén kerül sor:

- a) államtitok (Ttv. 3. §);
- b) szolgálati titok (Ttv. 4. §);
- c) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat (Ttv. III. fejezet);
- d) törvény által 1. honvédelmi, 2. nemzetbiztonsági, 3. bűnüldözési vagy bűnmegelőzési, 4. központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből, 5. külügyi kapcsolatokra, nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokra, 6. bírósági eljárásra tekintettel korlátozott adat [Avtv. 19. § (3) bekezdés a)–f) pontjai];
- e) belső használatra készült, valamint döntés-előkészítéssel összefüggő adat [Avtv. 19. § (5) bekezdés]: az ún. automatikus nyilvánosságkorlátozás;
- f) az Európai Unió jogszabálya által az Európai Unió jelentős pénzügy- vagy gazdaságpolitikai érdekére tekintettel, beleértve a monetáris, a költségvetési és az adópolitikai érdeket is [Avtv. 19. § (7) bekezdés].

A felsorolt korlátozások közül a szolgálati titokról, illetve az ún. automatikus nyilvánosságkorlátozásról állította az indítványozó, hogy alkotmányellenes korlátozást valószínűsítenek meg.

3.1. Az Avtv. 19. § (5) bekezdése szerinti — ún. automatikus — nyilvánosságkorlátozással kapcsolatban az Alkotmánybíróság már idézett 34/1994. (VI. 24.) AB határozata rámutatott arra, hogy „garanciális intézménye az köztisztviselői munka színvonalának és hatékonyságának, hogy a köztisztviselők döntés-előkészítése szabadon, informálisan és a nyilvánosság nyomásától mentesen folyik. Ezért az aktanyilvánosság a közbülső munkaanyagokra nem, hanem csak a végeredményre vonatkozik.” (ABH 1994, 177, 190—191.)

Az ún. automatikus nyilvánosságkorlátozás tulajdonképpen egyfajta könnyítést jelent a közérdekű adatokat kezelők számára, hiszen a döntés-előkészítéssel kapcsolatos adatokat, iratokat — azok keletkezésének pillanatában — nem kényszerülnek egyenként titkosítani. Ezen adatok nyilvánossága keletkezésük jellegére tekintettel — minden különösebb intézkedés nélkül — korlátozott. Az automatikus nyilvánosságkorlátozás hiányában minden egyes döntés-előkészítéssel kapcsolatos adat titkosításáról — a munkaanyagok védelme és a döntéshozatali eljárás, illetve a szerv működésének hatékonysága érdekében — külön döntést kellene hozni. Ez pedig elviselhetetlen adminisztrációs terhet jelentene. Ezért szükséges az ún. automatikus nyilvánosságkorlátozás fenntartása, amely megfelelő (alkotmányos) törvényi feltételekkel a közérdekű adatokhoz való hozzáférést arányosan korlátozhatja, s az Avtv. 19. § (5) bekezdésével érintett közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása az Alkotmány 61. § (1) bekezdésével nem ellentétes.

3.2. A Ttv. 4. §-a szerinti szolgálati titok kategóriával történő nyilvánosságkorlátozás az állami szerv eljárása zavartalanágának, illetéktelen befolyástól mentes gyakorlásának biztosítását szolgálja; a közigazgatási döntés-előkészítő eljárás dokumentumaiban foglaltak nyilvánosságra kerülése ellen ad védelmet, s ezáltal megakadályozza, hogy „közvetve a Magyar Köztársaság törvényben meghatározott” érdekei sérüljenek. A szolgálati titokká minősítés esetében tehát komolyabb érdekek indokolják a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását. Ennek következtében a Ttv. 4. § (1) bekezdése szerinti szolgálati titokká minősítés a közérdekű adatoknak csak jelentősen szűkebb körét érintheti, mint amelyek nyilvánosságát az Avtv. 19. § (5) bekezdése korlátozza.

A szolgálati titokká minősítésnek a legindokoltabb körre történő korlátozása céljából kizárólag a Ttv. által meghatározott szervek [Ttv. 6. § (1) bekezdés] minősíthetnek szolgálati titokká egy adatot, az általuk összeállított nyilvános szolgálati titokkörü jegyzék [Ttv. 4. § (4) bekezdés] alapján. A Ttv. szervenként külön szolgálati titokkörü jegyzéket rendel alkalmazni, hiszen az egyes szerveknél más és más olyan adatkör merülhet fel, melynek nyilvánossága akadályozná az illetéktelenek befolyástól mentes működést vagy a döntéshozatal pártatlanságát. A jegyzéket az említett szerveknek törvényben megállapított határidőig

nyilvánosságra kellett hozniuk [Ttv. 27. § (4) bekezdés]. Az érintett szervek csak a szolgálati titokköri jegyzékben meghatározott adatfajtát minősíthetnek szolgálati titokká: a minősítés során meg kell jelölni a szolgálati titokköri jegyzék minősítést megalapozó pontját, valamint azokat a tényeket és körülményeket, amelyek a minősítést szükségesé teszik [Ttv. 7. § (6) bekezdés]. A szolgálati titokká minősítés csak a korlátozáshoz szükséges ideig rendelkezhető el [Ttv. 9. § (1) bekezdés], s a minősítés indokoltságát rendszeresen felül kell vizsgálni (Ttv. 10. §). Mindezek alapján megalapozatlan az indítványozó azon állítása, mely szerint a törvény az érintett szerv diszkrecionális jogkörébe utalja a szolgálati titokká minősítést.

A minősített adat, így a szolgálati titok megismerésére irányuló kérelem elutasítása esetén a kérelmező — a nyilvánosságkorlátozás felülvizsgálata céljából — bírósághoz fordulhat. A bíróság eljárására az Avtv. 21. §-ában foglaltakat kell alkalmazni [Ttv. 15. § (3) bekezdés]. A szolgálati titokká minősítés tartalmi indokoltága törvényi követelmény, ezért annak felülvizsgálatával a bíróság is tartalmi kontrollt végez. Tekintettel arra, hogy a szolgálati titokká minősítésre csak a törvény és az adott szerv szolgálati titokköri jegyzéke alapján kerülhet sor, ezért konkrét közérdekű adatok szolgálati titokká minősítésének indokoltságát az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta, annak felülvizsgálata a bíróság feladata.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az Avtv. 19. § (5) bekezdése és a Ttv. 4. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

IV.

1. Az Alkotmánybíróság a közérdekű adatok nyilvánosságához való alapjog korlátozását érintően rámutatott arra, hogy a „közérdekű adatok megismeréséhez való alkotmányos jog, mint a kommunikációs alapjogok egyik nevesített joga (...) nem korlátozhatatlan alapjog ugyan, de a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának egyik feltételeként és annak részeként kitüntetett alkotmányos védelemben részesül. Ez azt jelenti, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket is megszorítóan kell értelmezni, mert az információszabadság, a közhatalom gyakorlásának nyilvánossága, az állam és a végrehajtó hatalom tevékenységének átláthatósága, ellenőrizhetősége feltétele a bírálat jogának, a kritika szabadságának, a szabad véleménynyilvánításnak. Ez az alapjog tehát — az alkotmányos korlátok megítélésével összefüggésben — legalább annyi alkotmányos védelmet élvez, mint az „anya-jog”, a véleménynyilvánítás szabadságjoga. A nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami

államberendezkedés garanciája. A nyilvánosság próbája nélkül az állam polgáraitól „elidegenedett gépezetté”, működése kiszámíthatatlanná, előreláthatatlanná, kifejezetten veszélyessé válik, mert az állam működésének átláthatatlansága fokozott veszélyt jelent az alkotmányos szabadságjogokra.” [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 191—192.]

Majd az Alkotmánybíróság azt is kifejtette, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog „közvetlenül és lényegesen sérül a minden törvényi garanciát nélkülöző, teljesen szabad belátáson alapuló titkosítási felhatalmazással”. [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 193.] S a „fogalmilag tisztázatlan, bizonytalan jogi kategóriákkal” az államnak „az Alkotmány 8. § (1) bekezdésében foglalt alkotmányos kötelezettsége — az alapjogi jogvédelem garantálása — (...) megkerülhetővé válik”. [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 193.]

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése szerint tehát a korlátozással nem érintett közérdekű adatok nyilvánosak. A korlátozással szemben formai követelmény, hogy a korlátozásra kizárólag törvényben meghatározott eljárás eredményeként kerüljön sor. Tartalmi követelmény, hogy a korlátozás szükséges és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos legyen. Emellett az alapjog érvényesülése érdekében biztosítani kell a nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslati lehetőséget, melynek a formai kritériumok vizsgálatán túlmenően ki kell terjednie a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi vizsgálatára.

2. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában hangsúlyozta: „Az állam kötelessége az alapvető jogok ’tiszteltben tartására és védelmére’ a szubjektív alapjogokkal kapcsolatban nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről.” [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 302.] Ennek érdekében a jogalkotó köteles olyan szabályozást alkotni, amely a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az alapjogok érvényesülését.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 49. § (1) bekezdése értelmében: az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő, s ennek megfelelően a mulasztást elkövető szervet — határidő megjelölésével — felhívja feladatának teljesítésére.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányos sértést állapít meg akkor is, ha az adott kérdés tekintetében van ugyan szabályozás, de az „alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak”. [15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 132, 138.] Továbbá a 4/1999. (III. 31.) AB

határozat szerint: „A szabályozás tartalmának hiányos voltából eredő alkotmányserítő mulasztás megállapítása esetében is a mulasztás, vagy a kifejezett jogszabályi felhatalmazáson nyugvó, vagy ennek hiányában, a feltétlen jogszabályi rendezést igénylő jogalkotói kötelezettség elmulasztásán alapul.” (ABH 1999, 52, 57.) Az Alkotmánybíróság gyakorlata tehát lehetővé teszi mulasztásban megnyilvánuló alkotmányserítés megállapítását akkor is, ha a jogalkotó a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát teljesítette, de ennek során súlyos szabályozási hiányosságok következtek be, s ez alkotmányellenes helyzetet idézett elő.

A jogalkotó szerv tehát a jogalkotási kötelezettségének konkrét jogszabályi felhatalmazás nélkül is köteles eleget tenni, ha azt észleli, hogy a hatás- és feladatkörébe tartozó területen jogszabályi rendezést igénylő kérdés merült fel, feltéve, hogy a szabályozást valamely alkotmányos jog érvényesülése vagy biztosítása kényszerítően megköveteli [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 83, 86.]. Az állam jogalkotói kötelezettsége — ahogy erre az Alkotmánybíróság a 37/1992. (VI. 10.) AB határozatában (ABH 1992, 227, 231.) rámutatott — következhet az Alkotmányból kifejezett rendelkezés nélkül is, ha valamely alkotmányos alapjog biztosítása ezt feltétlenül szükségessé teszi. (1395/E/1996. AB határozat, ABH 1998, 667, 669.)

3. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében biztosított közérdekű adatokhoz való hozzáférésnek a döntés-előkészítés érdekében történő korlátozása az ügyekkel összefüggő iratok többségében a döntés meghozatalával már nem indokolt. Ettől kezdve a döntés-előkészítéssel kapcsolatos adatok nyilvánosságra kerülése már nem akadály a köztisztviselői munka „színvonalának”, „hatékonyságának” és befolyásmentességének. A döntés-előkészítéssel kapcsolatos anyagok nyilvánossága tehát már nem hátráltatja a köztisztviselőket a feladataik teljesítésében. A döntéshozatalt követően tehát előtérbe kerül az átlátható, korrupciómentes, társadalmilag kontrollált közigazgatás kialakításával és a közigazgatás által gyűjtött információ újrafelhasználásával szembeni igény. A közigazgatás jogszerűségének, hatékonyságának és demokratikus működésének ellenőrzését, illetve az információk újrahasznosítását a közérdekű információkhoz való hozzáférés teszi lehetővé.

A közigazgatás hatékonysága és átláthatósága közötti helyes egyensúly megtalálása a jogalkotó feladata. Megállapítható azonban, hogy a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő korlátozásnak csak olyan mértéke tekinthető alkotmányosnak, ami egy demokratikus társadalomban kétséget kizáróan szükséges, „kényszerítően” indokolt, ugyanakkor a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos. A közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását pedig azonnal meg kell szüntetni, ha a korlátozást ezek a tartalmi követelmények már nem indokolják.

Az Avtv. 19. § (5) bekezdése formális szempontok alapján rendeli el a közérdekű adatokhoz való hozzáférés korlátozását, hiszen az adatkezelőnek elegendő azt állítania, hogy az adat döntés-előkészítéssel kapcsolatos, illetve belső használatra készült. Az ilyen közérdekű adatok nyilvánosságát nemcsak a jogszerű, hatékony és befolyásmentes döntéshozatal érdekében indokoltan, hanem indokolatlanul, a döntéshozatalt követő időre is minden esetben korlátozza. A törvényalkotó a döntés-előkészítéssel kapcsolatos adatokkal összefüggésben tehát nem tesz különbséget a nyilvánosságnak a döntéshozatalt megelőző, illetve azt követő korlátozása között. Az Avtv. 19. § (5) bekezdése alapján a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog korlátozására nem csak akkor kerülhet sor, ha azt valamely alapjog vagy alkotmányos érték védelme „kényszerítően” indokolja (vagyis a döntés-előkészítéssel összefüggő konkrét adat nyilvánosságának korlátozását az adatkezelő hatékony, befolyásmentes, színvonalas stb. működésének biztosítása ténylegesen szükségessé teszi). Az Avtv. 19. § (5) bekezdése indokolatlan alapjog-korlátozásra is lehetőséget teremt. Mindez ellentétes azzal a követelménnyel, hogy a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása csak akkor alkotmányos, ha az nem csupán formális szempontokon nyugszik, hanem a korlátozással szemben tartalmi követelmények is érvényesülnek, s a korlátozás addig marad fenn, amíg azt a tartalmi követelmények indokolják.

A közérdekű adatok nyilvánosságához való jog szükséges és arányos korlátozása továbbá akkor garantálható, ha a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tényleges tartalmi felülvizsgálata is biztosított. A nyilvánosságkorlátozás bírói kontrollját az Avtv. 21. §-a teszi lehetővé. A bírói felülvizsgálat az Avtv. 19. § (5) bekezdése szerinti nyilvánosságkorlátozással kapcsolatban csak a törvényi rendelkezésben rögzített formális szempontok felülvizsgálatára terjed ki. A nyilvánosság indokolatlan korlátozásának tilalmát érvényesítő, a korlátozást kizárólag a kényszerítően indokolt esetekre szűkítő, azaz a nyilvánosságkorlátozás tartalmi feltételeit meghatározó garanciák hiányában a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása ellen nincs érdemi jogorvoslat, az csak formálisan érvényesül. A nyilvánosságkorlátozás kényszerítő indokainak, illetve az annak felülvizsgálatára irányuló jogorvoslatnak a hiánya a közérdekű adatok megismerésének, vagyis a közérdekű adatok nyilvánosságára vonatkozó alkotmányos jognak az adatkezelő szerv diszkrecionális döntésétől függő, indokolatlan korlátozását teszi lehetővé.

Az Avtv. 19. § (5) bekezdése szerint a nyilvánosságkorlátozás határozatlan ideig fenntartható, mert annak alapján a nyilvánosságkorlátozásra meghatározott időtartam az adat kezelésétől számítandó, s az adat folyamatos tárolása is adatkezelésnek minősül (Avtv. 2. § 9. pont). Ez a szabályozás lehetővé teszi, hogy a nyilvánosság elől elvont adat korlátlan ideig megőrizze titkos minőségét.

Ezen túlmenően az Avtv. 19. § (5) bekezdésében szereplő „döntés-előkészítéssel összefüggő”, illetve „belső használatra készült” adatok köre bizonytalan, s ezeknek a határozatlan fogalmaknak az alkalmazása a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő önkényes korlátozást eredményezhet.

Az Avtv. 19. § (5) bekezdését a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 36. §-a iktatta be. A törvénymódosítás megfogalmazói figyelemmel voltak a 34/1994. (VI. 24.) AB határozatban kifejtett gondolatmenetre, de eltértek attól. A 34/1994. (VI. 24.) AB határozat kontextusában ugyanis az adat „belső használatra szánt” jellege elválaszthatatlan annak döntés-előkészítéssel kapcsolatos voltától. [„A belső használatra szánt munkaanyagok, emlékeztetők, tervezetek, vázlatok, javaslatok, a szervezeten belül váltott levelek, általában a döntés-előkészítés körében alkotott iratok, amelyek nyilvánosságra hozatala jelentősen hátráltathatja a köztisztviselőket feladataik teljesítésében, rendszerint mentesek a nyilvánosság alól.” (ABH 1994, 177, 190.)] Az Avtv. módosításakor a törvénybe került „belső használatra készült” kifejezésnek a döntés-előkészítéstől független alkalmazása tág teret enged a szubjektív megítélésnek, hiszen az adatot nem tartalmánál, hanem keletkeztetőjének szándékánál fogva védi.

Az Alkotmánybíróság az Avtv. 19. § (5) bekezdése alkotmányosságának tartalmi vizsgálata arra irányul, hogy a jogalkotó megfelelő indokkal és elkerülhetetlen mértékben korlátozza-e a „belső használatra készült” és a „döntés-előkészítéssel összefüggő” adatok megismerését. Az Avtv. nem határozza meg sem a „belső használatú”, sem a „döntés-előkészítéssel” összefüggő adat fogalmát, s nem jelöli meg, hogy milyen alkotmányos célból kerülhet sor a korlátozásra. Önmagában az a tény, hogy egy adat a közfeladatot ellátó szerv mindennapi munkája során, illetve a szerv döntésének előkészítésével kapcsolatban keletkezett, még nem indokolja megfelelően a közérdekű adat, — vagyis az Avtv. 2. § 4. pontja szerinti olyan adat, amely az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozik —, elzárását a nyilvánosságtól. A korlátozás egyfelől akkor indokolt, ha azt az Avtv. 19. § (1)—(3) bekezdése lehetővé teszi, másfelől akkor, ha a közérdekű adat nyilvánosságra hozatala veszélyezteti a közfeladat ellátását, állami feladat külső befolyástól mentes gyakorlását. A közfeladatot ellátó szervek és személyek kényelmi szempontjai nem élvezhetnek elsőbbséget egy alapvető joggal szemben. Az Avtv. 19. § (5) bekezdése csak akkor felel meg az Alkotmány követelményeinek, ha a jogalkotó világossá teszi az információszabadság korlátozásának célját, indokolt mértékűre szorítja a nyilvánosság elől elzárható adatok körét, s a közérdekű adatok megismerését csak szükséges és arányos mértékben korlátozza.

A „belső használatra készült”, illetve a „döntés-előkészítéssel összefüggő” adatok fogalmi tisztázatlansága, dif-

ferenciálatlansága, együttes használata, s azokkal kapcsolatban azonos szabályok alkalmazása önmagában is olyan súlyos szabályozási hiányt jelent, amely a közérdekű adatok nyilvánosságához való alkotmányos alapjog [Alkotmány 61. § (1) bekezdés] szükségtelen és aránytalan korlátozását eredményezi, mert bizonytalan körű adatok tekintetében rendeli el a nyilvánosság kizárását.

Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy a vizsgált nyilvánosságkorlátozás nem válik alkotmányossági szempontból kielégítő megoldássá azáltal, hogy kérelemre az adatok megismerését a szerv vezetője engedélyezheti. E döntés ugyanis az érintett szerv diszkrécionális jogkörébe tartozik, s az csak formálisan vizsgálható felül. Egy alapvető jog érvényesülése azonban nem függhet az adatkezelő szerv ilyen döntésétől.

A kifejtettekre tekintettel megállapítható, hogy az Avtv. 19. § (5) bekezdése a közérdekű adatok nyilvánosságának olyan korlátozását is lehetővé teszi, amelyet már nem indokolhat az állami szervek hatékony működésének biztosításához fűződő érdek. A közigazgatás hatékonyságához és átláthatóságához fűződő kettős követelmény közül nem lehet csak az egyiket, jelen esetben az előbbi egyenlőtlenül nagyobb mértékben figyelembe venni, mert akkor a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog sérül.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogra tekintettel, hivatalból eljárva állapított meg mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet, mert a törvényhozó nem biztosította azokat a jogállami garanciákat, amelyek az Avtv. 19. § (5) bekezdésében szabályozott közérdekű adatok megismerését lehetővé teszik, ha azok nyilvánosságának korlátozása már nem indokolt. Az Alkotmánybíróság a mulasztás megszüntetésére a rendelkező részben megállapított határidőn belül kötelezte a törvényhozót.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét a közérdeklődésre tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czucz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva* s. k.,
alkotmánybíró

IRÁNYMUTATÁSOK, IV. rész JOGEGYSÉGI HATÁROZATOK

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozatai

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
jogegységi határozata

1/2004. BJE. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának büntető jogegységi tanácsa Budapesten, a 2004. évi március hó 29. napján tartott nem nyilvános ülésen a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének indítványára meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A Btk. 274. §-ának (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározott (ún. intellektuális) közokirat-hamisítás büntetének elkövetési tárgya lehet minden olyan közokirat, amelynek rendeltetése, hogy a benne foglalt adat valóságát teljes bizonyító erővel bizonyítsa.

2. A más nevére szóló valódi közokiratnak a személyazonosság igazolására történő felhasználása is megalapozza a Btk. 274. §-a (1) bekezdése *b*) pontjának III. fordulatában meghatározott közokirat-hamisítás büntetének megállapítását.

INDOKOLÁS

I.

A Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) 31. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában, illetve a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 440. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában meghatározott jogkörében, a Bsz. 29. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja, illetve a Be. 439. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja alapján, az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében az alábbi 1. és 2. pontokban felsorolt elvi kérdésekben jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozta.

1. Eltérő bírói gyakorlatot tapasztalt annak megítélésében, hogy az ún. „rendelkező”, illetve „bizonyító” közokiratok megkülönböztetésének van-e jelentősége a Btk. 274. §-a (1) bekezdése *a*)—*c*) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntetének megállapítása szempontjából, és valótlan adatok „rendelkező” közokiratba foglalása esetén is megvalósulhat-e a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *c*) pontja szerinti (ún. intellektuális) közokirat-hamisítás büntette.

A joggyakorlat megosztottságát ebben a kérdésben az alábbi példakkal szemléltette:

a) A Legfelsőbb Bíróság Bf. I. 303/1989. sz. határozatával (BH 1991. 7. szám) az V. r. és a VI. r. terhelteket a tettesként, az I. r. terhelte a felbujtóként elkövetett, a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *c*) pontja szerinti intellektuális közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette. Az irányadó tényállás szerint az I. r. terhelte egy valódi közjegyzői okirat mintájára, részben annak fénymásoló eljárással történő felhasználásával egy más tartalmú hamis közjegyzői okiratot szerkesztett, s ezt az I. r. és az V. r. terhelte utóbb fel is használta. A Legfelsőbb Bíróság rámutatott, hogy a közjegyző előtt tett és általa hitelesített nyilatkozat nem bizonyítja a benne foglalt tények tartalmi valóságát, hanem kizárólag azt igazolja közhitelességgel, hogy az említett napon és helyen a felek megjelentek a közjegyző előtt, és tartalmilag azt a nyilatkozatot tették, amelyet a közjegyző a nyilatkozatába foglalt. Kifejtette, hogy az intellektuális közokirat-hamisítás kizárólag az ún. bizonyító közokiratok tekintetében valósulhat meg, mert azok önmagukban is igazolják a bennük foglaltak valóságát.

b) A Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsa a B. törv. 676/1988. számú határozatával a legfőbb ügyész újabb törvényességi óvását elutasította (BH 1988.337.). A megállapított tényállás szerint a terhelte az országból jogellenesen kivitt külföldi fizetőeszköznek a felhasználásával Bécsben egy video-készüléket vásárolt, részére az eladó ehhez egy közjegyzőileg hitelesített ajándékozási nyilatkozatot is átadott. A terhelte Magyarországra visszautazva a valótlan tartalmú ajándékozási nyilatkozatot a vámáru-nyilatkozathoz csatolta, és az 51 000 forint belföldi forgalmi értékű műszaki cikk elvámolásához a devizahatósági engedélyt megkapta. Utóbb derült fény arra, hogy az ajándékozási nyilatkozat valótlan tartalmú.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az ajándékozási okiratnak a közjegyző által történő hitelesítése annak az igazolására szolgál, hogy a magát ajándékozóként megjelent személy a közjegyző előtt megjelent, és ott nyilatkozatot tett. Ugyanakkor a közjegyző által történt hitelesítés a névalírás valóságán túlmenően nem alkalmas annak igazolására, hogy a magát ajándékozóként feltüntetett személy valójában ajándékként, ellenérték nélkül adta a megajándékozottnak feltüntetett személy részére a szóban

levő műszaki cikket. Az ún. intellektuális közokirat-hamisítással kapcsolatban kialakult ítélkezési gyakorlat szerint ez a bűncselekmény csak abban az esetben állapítható meg, ha a közokirat bizonyító ereje kiterjed a benne foglalt — az elkövető közreműködésével bevezetett — tények valóságának a bizonyítására, vagyis azok tartalmának a tanúsítására is. Az ún. rendelkező közokiratok — így a devizahatósági engedély és a vámkezelés engedélyezése — kizárólag annak a bizonyítására alkalmasak, hogy az ott írt hatóság a megjelölt helyen és időben a rendelkező részben írt határozatot hozta, ezzel kapcsolatban milyen rendelkezést tett, de a közokirat bizonyító ereje nem terjed ki a határozat belső tartalmára, az abban foglalt ténymegállapítások, tényállásbeli és jogi érvek helyességére (pl. bírósági ítélet, államigazgatási eljárás során hozott határozat stb.). Az adott esetben a devizahatósági engedély és a vámolás engedélyezésével kapcsolatos államigazgatási határozat kizárólag annak a bizonyítására volt alkalmas, hogy a vámhatóság a vámárúnak a belföldi forgalom számára való vámkezelését engedélyezte, de magának az ajándékozási jogügyletnek a megtörténtét vagy annak a hiányát nem bizonyította, erre illetőleg alkalmatlan volt.

c) A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 28. Bf.XIV. 8499/2001/5. számú ítéletében a vádlottat a közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vád alól felmentette. Az irányadó tényállás szerint a vádlott a rendőri igazoltatás során a személyazonosságára vonatkozóan valótlán adatokat mondott, melyeket rendőri jelentésbe foglaltak. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a rendőri jelentés az igazoltatott személyét és nyilatkozatait illetően rendelkező okirat, mert bizonyító ereje a benne foglaltak megtörténtére terjed ki — az adott intézkedést kívül szemben, hol, mikor és kik foganatosították —, és nem az eljárás alá vont személy adatainak valódiságát igazolja. A rendőri jelentés, mint okirat nem az eljárás alá vont személy személyazonosságának közhiteles igazolására szolgál, különösen nem úgy, hogy a vádlott adatait nem hiteles okmányok, hanem bemondás alapján rögzítették. Az okirat ebben az értelemben nem valótlán tartalmú, hiszen abban a vádlott nyilatkozata szerepel, és az intézkedésről szóló rendőri jelentés célja éppen annak rögzítése, hogy mi történt az intézkedés alkalmával.

d) A Budai Központi Kerületi Bíróság — a Fővárosi Bíróság 23.Bf.XII.8955/2000/7. számú ítéletével helybenhagyott — a 15. B. XII. 2134/1999/53. számú ítéletével, az I. rendű terhelt bűnösségét 1 rendbeli hamis vád büntettén túl közokirat-hamisítás büntetében is megállapította. Az e körben irányadó tényállás szerint az I. rendű terheltet betöréses lopás közben tetten érték, ekkor az igazoltatása során a testvérének személyi adatait és nevét adta meg. Emiatt valótlán adatok kerültek a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről készült közokiratba. Az I. rendű terhelt tényleges személyazonosságának megállapítására

az eljárás során később sor került. A kifejtett jogi álláspont lényege: az I. rendű terhelt azzal, hogy az ellene folytatott rendőri intézkedés során testvére nevét diktálta be, testvérét a hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével hamisan vádolta, ugyanakkor közreműködött abban, hogy a hatóság képviselője valótlán adatot foglaljon közokiratba; amely alkalmas annak közhitelű bizonyítására, hogy milyen jellegű bűncselekmény gyanúja kapcsán kívül szemben folytatott intézkedést a rendőrhatalóság. Ekként megvalósította a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettét is.

A jogerős határozattal kapcsolatban folytatott felülvizsgálati eljárásban a Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt a közokirat-hamisításban bűnösséget megállapító rendelkezés tekintetében alaposnak tartotta, mert a rendőri jelentés az ún. rendelkező közokiratok körébe tartozik, az intellektuális közokirat-hamisítás tárgya annyiban lehet, amennyiben a hamisítás, a valótlanság a közhitelességgel esik egybe. Az igazoltatásról készített rendőri jelentés azonban azt nem bizonyítja közhitelességgel, hogy az intézkedés alá vont személy adatai a valóságnak megfelelnek.

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárás során hozott Bfv.I.2.085/2003/5. számú ítéletében — a Legfőbb Ügyészség érveivel egyetértésben — az I. rendű terheltet a közokirat-hamisítás büntetékének vádját alól felmentette. Kifejtette, a tettenérés során foganatosított kényszerintézkedésről készített rendőri jelentés valóban megfelel a Pp. 195. §-a (1) bekezdésében adott fogalom meghatározásának, hiszen azt hatóság, ügykörében eljárva, a megszábot alakban állítja ki, s az közhitelességgel tanúsítja a rendőri intézkedés megtörténtét, nevezetesen azt, hogy az intézkedést mikor, hol, kik és milyen körülmények mellett foganatosították; sor került-e, s ha igen, milyen kényszerintézkedés alkalmazására, továbbá, hogy az eljárási cselekmény szabályszerű, jogszerű volt-e. Azt azonban már nem bizonyítja, — s nem is bizonyíthatja — ez a közokirat, hogy az intézkedés alá vont egyén személyi adatai a valóságnak megfelelnek-e, hanem csak azt, hogy az érintett milyen személyi adatokat mondott be, vagy milyen személyi okmányt adott át. Ezért a rendőri jelentés az ún. rendelkező és nem az ún. bizonyító közokiratok sorába tartozik. Törtetlen a bírói gyakorlat abban (BH 1991.7.), hogy a Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja szerinti intellektuális közokirat-hamisítás kizárólag az ún. bizonyító közokiratok tekintetében valósulhat meg, vagyis olyan közokiratok esetében, amelyek önmagukban is közhitelességgel igazolják a bennük foglalt adatok, tények valóságát. A rendőri jelentés rendelkező közokirati jellegéből tehát következik, hogy hamis személyi adatok rendőri jelentésbe kerülése nem valósítja meg a c) pont szerinti közokirat-hamisítás büntettét. Különösen szemléletes ez a jelen esetben, amikor az igazoltatás nem erre a célra szolgáló bizonyító közokirattal

(útlevél, személyi igazolvány), hanem „bemondás” alapján történt.

Az elvi kérdésben ellentétes joggyakorlatot tükröző példák a következők:

e) A Fővárosi Bíróság a 25. Bf. VIII. 7087/1987. számú ítéletében (BH 1989. 214.) a vádlott cselekményét büntető eljárást eredményező hamis vád büntették és közokirat-hamisítás büntették minősítette. Az irányadó tényállás szerint a terhelt az előállításakor személyi adatait — személyi igazolvány hiányában — nem a valóságnak megfelelően adta elő, hanem V. M. adatait mondta be, ugyanígy, mint V. M. írta alá a nyomozati jegyzőkönyveket, emiatt a büntetőeljárás V. M. ellen indult meg, s csak az eljárás későbbi szakaszában tisztázódott, hogy a vádlott nem azonos V. M.-val. Azzal, hogy a terhelt nem a saját személyi adatait közölte, cselekménye megvalósítja a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetést is, hiszen közreműködött abban, hogy valótlan tényt foglaljanak közokiratba.

f) A Fejér Megyei Bíróság Bf. 740/1996. számú ítéletében (BH 1997. 377.) helyesnek tartotta az I. r. terhelt bűnösségének a büntetőeljárást eredményező hamis vád büntetésében, valamint folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetésében [Btk. 274. § (1) bek. c) pont] az elsőfokú bíróság részéről történt megállapítását. Az e körben irányadó tényállás szerint a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, és emiatt előállított I. r. terhelt nem lévén nála személyi igazolvány, a kihallgatása során magát Kovács Tibornak mondta, és az ilyen nevű testvérének a személyi adatait diktálta be a felvett jegyzőkönyvbe, így a büntetőeljárás a testvére ellen indult meg. A terhelt az előzetes letartóztatásának tárgyában tartott bírósági meghallgatáson újból a testvére nevét mondta be, és ismét annak a személyi adatai kerültek jegyzőkönyvbe foglalásra. Az eljárás későbbi szakaszában a terhelt feltárta, hogy a személyi adataira vonatkozó állítása nem felelt meg a valóságnak.

g) A Legfelsőbb Bíróság Bf. IV. 1468/1997. számú határozatával — a legfőbb ügyész indítványával egyetértésben — a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatokat, amelyek a terhelt bűnösségét közokirat-hamisítás büntetésében [Btk. 274. § (1) bek. c) pont] és hamis vád büntetésében állapították meg, a hatályukban fenntartotta (BH 2001. 97.). Az irányadó tényállás lényege szerint vagy on eleni bűncselekmény gyanúja miatt a terhelttel — és társaival szemben — rendőri intézkedésre került sor, ez alkalommal a terhelt az általa korábban talált személyi igazolvány adataival egyezően N.P.P.-ként nevezte meg magát, és a nevezetire vonatkozó személyi adatokat adta elő. Ezeket a személyi adatokat rögzítették a rendőri jelentésben, és a még aznap N.P.P. ellen jármű önkényes elvételének vétsége miatt elrendelt nyomozás során, s a terhelttel szemben foganatosított gyanúsítottként történt kihallgatásról készített jegyzőkönyvben is, amelyet a terhelt

„N.P.P.-ként” írt alá. Az őrizetbe vételét is ezen a néven rendelték el, amelyet a terhelt „N.P.” aláírással vett tudomásul. A terhelt kiléte az őrizet ideje alatt tisztázódott. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az ítélezési gyakorlat egységes abban, hogy az ilyen esetekben a megvalósult intellektuális közokirat-hamisítást a hamis váddal halmazatban kell megállapítani (BH 1989. 214., BH 1997. 377.).

2. Az alábbi jogerős ítéletekkel szemléltetett eltérő bírói gyakorlat alakult ki annak a kérdésnek a megítélésében, hogy a más nevére szóló és nem a személyazonosság igazolása végett kiállított valódi közokirat személyazonosság igazolására történő felhasználása megalapozza-e a Btk. 274. §-a (1) bekezdése b) pontjának III. fordulatában meghatározott közokirat-hamisítás büntetésének megállapítását.

a) A Fővárosi Bíróság a 28. Bf. VIII. 9221/2001/4. számú ítéletével a terheltet a közokirat-hamisítás büntette [Btk. 274. §-a (1) bekezdése b) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Az irányadó tényállás szerint a terheltet a rendőr a személyazonosságának igazolására szólította fel, aki ekkor az általa korábban talált, más nevére szóló születési anyakönyvi kivonatot adta át. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a születési anyakönyvi kivonat a születés tényét igazolja közhitelesen, nem pedig a személyazonosságot, melynek az igazolására nem alkalmas. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a cselekmény csak akkor tényállásszerű, ha a felhasználás arra az adatra vonatkozik, amelyet a közokirat közhitelesen igazol.

Az ellentétes joggyakorlatot az alábbi példák szemléltetik:

b) A Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.B. 22243/1995/25. számú ítéletével az I. r. terheltet a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének b) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette miatt jogerősen elítélte. (Fellebbezés folytán a II. r. terhelt tekintetében felülbírált ügyben a Fővárosi Bíróság a 25. Bf. 5444/2002/4. számú ítéletével megállapította, hogy a II. r. terhelt bűnsegédként elkövette a közokirat-hamisítás büntetést.) Az irányadó tényállás szerint a II. r. terhelt azért adta oda TB kártyáját az I. r. terheltnek, hogy azt fogorvosi kezelése során sajátjaként felhasználja. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a TB kártya (az OEP Főigazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány) — bár eredendően kétségtelenül nem a személy azonosságának igazolására szolgáló közokirat — a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. §-a (1) bekezdésére figyelemmel adott esetben alkalmas lehet arra, hogy az intézkedő rendőr azt személyazonosságot igazoló okmányként elfogadja, így nem tekinthető eleve alkalmatlan eszköznek a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének b) pontja III. fordulatába ütköző bűncselekmény megállapíthatóságához.

c) A Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.VIII. 20298/2001/7. számú ítéletével a terheltet a Btk. 274. §-a

(1) bekezdésének *b*) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette miatt [és a Btk. 277. §-a (1) bekezdésébe ütköző közokirattal visszaélés vétsége miatt] ítélte el. A Fővárosi Bíróság a 25. Bf. VIII. 7228/2001/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének bűnösséget megállapító részét helybenhagyta. A közokirat-hamisítás büntette kapcsán irányadó tényállás szerint a vádlott rendőri igazoltatás során más nevére szóló valódi születési anyakönyvi kivonattal igazolta a személyazonosságát.

d) A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 6.B.XXI.102/2001/15. számú ítéletével a terheltet a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *b*) és *c*) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény miatt végrehajtandó fegyházbüntetésre ítélte. A Fővárosi Bíróság a 25. Bf. XXI. 8147/2001/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a közokirat-hamisítás büntettét 2 rendbeli cselekménynek minősítette. Az ítéletben kifejtett álláspont szerint a vádlott egyrészt a rendőri igazoltatás során a más nevére kiállított anyakönyvi kivonattal való igazolással elkövette a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntettét, másrészt a vérvételi jegyzőkönyvnek más néven történt aláírásával a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *c*) pontjába ütköző (intellektuális) közokirat-hamisítás büntettét valósította meg; s miután a cselekmények elkövetési tárgya más-más közokirat volt, a cselekmény nem alkot természetes egységet.

II.

A Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese a I/1. és I/2. pontokban ismertetett elvi jogalkalmazási kérdésekben az egységes ítélkezési gyakorlat kialakítása érdekében annak kimondását javasolta, hogy

ad.1.

a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *c*) pontjába ütköző (intellektuális) közokirat-hamisítás büntettét az követi el, aki jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozó valótlán adat, tény vagy nyilatkozat bizonyító közokiratba foglalásában működik közre;

ad. 2.

a más nevére szóló és nem a személyazonosság igazolása végett kiállított valódi közokiratnak a személyazonosság igazolására történő felhasználása megalapozza a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjának III. fordulatában meghatározott közokirat-hamisítás büntetének megállapítását, s a büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából nem az adott közokirat bizonyító vagy rendelkező minőségének, illetve a közokirat rendeltetésének, hanem az elkövető szándékának van jelentősége.

A legfőbb ügyész BF.544/2004. számú átiratában — az indítványozó javaslataival egyetértve — arra az álláspontra

helyezkedett, hogy a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének *c*) pontja szerinti ún. intellektuális közokirat-hamisítás csak abban az esetben állapítható meg, ha a közokirat bizonyító ereje kiterjed az elkövető közreműködésével belefoglalt tények valóságának bizonyítására is. Ebből következik a közokirat-hamisítás büntetének vizsgált esete kizárólag valótlán tény bizonyító közokiratba foglalásakor, ebben történő közreműködéssel valósítható meg.

A Btk. 274. § (1) bekezdésének *b*) pontja III. fordulatában meghatározott elkövetési magatartást kifejtő személy, mert a tévedésbe ejtés szándékával használ fel egy tartalmilag valódi közokiratot megvalósítja az ebben az elkövetési fordulatban meghatározott közokirat-hamisítás büntettét, függetlenül a felhasznált közokirat rendelkező vagy bizonyító minőségétől.

III.

Az indítványban felvetett kérdésekben a jogegységi táncs álláspontja a következő:

1. A közokirat fogalmának a meghatározása és a jellegükben valamint funkcióikban eltérő közokiratok különböző rendezőelvek szerinti csoportosítása közvetlenül nem büntető anyagi jogi, hanem a polgári eljárásjog tárgykörébe tartozó kérdés.

A Pp. 195. §-ának (1) bekezdése értelmében a közokirat olyan okirat, amelyet a bíróság, a közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül a megszabott alakban állított ki, s — az ellenkező bizonyításig — teljesen (megítéléstől függetlenül) bizonyítja *a*) a benne foglalt intézkedést vagy határozatot; *b*) az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát; *c*) az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. A közkeletű jogirodalmi osztályozás szerint a közokiratok rendeltetésüket tekintve ún. bizonyító közokiratok és az ún. rendelkező közokiratok lehetnek. A bizonyító közokiratok azok, amelyek bizonyító ereje kiterjed a bennük foglalt tények, nyilatkozatok és adatok megtörténtének, és azok tartalmi valódiságának közhiteles igazolására is (anyagi bizonyító erő). A személyazonosító igazolvány pl. bizonyítja a személyazonosságot és az abban rögzített más adatok (születési hely, s időpont stb.) valóságát; a születési anyakönyv a meghatározott személyektől való leszármazást, a személy nevét és a születés időpontját.

A rendelkező közokiratoknak a bizonyító ereje ugyan nem terjed ki a közokiratban rögzített adatok, nyilatkozatok, megállapítások, intézkedések tartalmi valódiságának az igazolására, azt azonban ezek a közokiratok is közhitelesen és teljes bizonyító erővel igazolják, hogy a kiállítójuk az okiratban megjelölt helyen és időben a bennük foglalt, s meghatározott személyi vagy tárgyi körre vonatkozó ada-

tot (pl. rendelkezést) közokiratba foglalta. A kialakult egységes felfogás szerint a hatósági vagy bírósági határozat, rendelkező közokirat, mert anyagi bizonyító ereje nem terjed ki a benne szereplő tények tartalmi valóságára, azonban a hatósági/bírósági rendelkezés tartalmát, annak helyét, idejét közhitelűen bizonyítja. A büntető ügyben hozott ítélet nem igazolja ugyan teljes bizonyító erővel a benne foglalt eseményeket, cselekvéseket, azt viszont igen, hogy a bíróság kit, mikor, s milyen bűncselekményért milyen büntetésre ítélte el, vagy milyen bűncselekmény vádja alól mentett fel. A közjegyzői okirat pusztán azt igazolja közhitelűen, hogy az a személy, aki a közjegyző előtt megjelent, ez alkalommal milyen néven s milyen nyilatkozatot tett, de nem tanúsítja közhitelűen a nyilatkozat tartalmának valóságos voltát.

A Btk. 274. §-ának (1) bekezdés c) pontja a közvetett tettességnek egy sajátos formáját szabályozza. Az ún. intellektuális közokirat-hamisítás büntetést az követi el, aki valamely jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adat, tény vagy nyilatkozat közokiratba foglalásában működik közre. Ez a bűncselekmény tehát akkor valósul meg, ha az elkövető — szándékos, vagy a Btk. 274. §-ának (3) bekezdésében szabályozott esetben gondatlanságból történt — megtevésztő közreműködése folytán (ennek okozatos következményeként) a közokiratot hatáskörében eljárva kiállító jóhiszemű (értsd: tévedésben lévő) személy olyan valótlan gondolati tartalmat (adatot stb.) tüntet fel az egyébként alakilag hibátlan közokiratban, amely jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozik.

A Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott törvényi tényállásból nem vezethető le közvetlenül semmilyen megszorítás arra nézve, hogy ennek a bűncselekménynek a rendeltetését tekintve milyen — rendelkező, avagy csak bizonyító — közokirat lehet az elkövetési tárgya. A törvény szövege alapján nem állítható tehát a rendelkező közokiratoknak az elkövetési tárgyak köréből minden további nélkül történt kizártsága.

Nem képezi vita tárgyát — s ebben a kérdésben az ítélkezési gyakorlat töretlen — hogy a bizonyító közokiratoknak azokra az adataira, amelyeknek az alaki-tartalmi valóságát a közokirat teljes bizonyítóerővel igazolja az intellektuális közokirat-hamisítás elkövethető (Vö.: BJD 3007.).

Az ún. rendelkező közokiratok esetében — a „bizonyító” közokiratokhoz hasonlóan — a megítélés, nevezetesen: lehet-e elkövetési tárgy az adott közokirat, alapjában attól függ, hogy az elkövető közreműködésével a közokiratba foglalt valótlan gondolati tartalom a közokirat olyan adatára vonatkozik-e, amelyet a rendelkező közokirat is (az ellenkezője bebizonyításáig) teljes bizonyító erő-

vel bizonyít. Az olyan valótlan gondolati tartalomnak rendelkező közokiratba foglalásában való közreműködés, mint elkövetési tevékenység, amelynek megfelelő okirati adat valódiságát rendeltetésénél fogva a közokirat nem igazolja, az intellektuális közokirat-hamisítást nyilván nem valósítja meg. Nem értékelhető ezért intellektuális közokirat-hamisításként, pl. ha a hamis vallomástétellel, mint „közreműködéssel” valótlan adat kerül a hatósági/bírósági eljárás jegyzőkönyvébe, vagy akár magába az ügydöntő határozatba, mert a vallomások tartalmi valóságát ezek a közokiratok teljes bizonyító erővel nem bizonyítják. (Ugyanez a helyzet akkor is, ha a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozat nem felel meg a valóságos tényeknek, eseményeknek, történéseknek.) Ellenben azokra az adatokra nézve, amelyek valóságát a „rendelkező” közokirat is bizonyítja az intellektuális közokirat-hamisítás elkövethető. A fentebb felhozott példán szemléltetve: a büntetőítélet bizonyító ereje kiterjed arra, hogy az adott bűncselekmény miatt kit ítélték el, e nélkül egyébként az anyagi jogerő is értelmetlen lenne. Miután az elítélés meghatározott jogok és kötelezettségek létesülését, más jogok megszűnését, megváltozását jelenti, az abban való közreműködés, hogy valakit valótlanul, akár egy kitalált, akár egy létező másik személy nevében ítéljenek el az intellektuális közokirat-hamisítás tényállásszerű elkövetési magatartásának megfelel. Ez a szemlélet egyébként a korábbi ítélkezési gyakorlatban egyértelműen tükröződik: „Ha a vádlottat az ellene indított büntető ügyben az általa ellopott személyigazolvány alapján, annak személyi adatai szerint más neve alatt ítélik el, a cselekmény intellektuális közokirat-hamisítás.” [BJD. 9121.]; „a tényállás és a jegyzőkönyv felvétele alkalmával hamis névbemondás következtében a jövedéki kihágás miatt a kihágás elkövetője ... helyett más ..., G. István ítéltetett el”, a Kúria úgy döntött: „G. István jogainak lényegére vonatkozó valótlan tény vezetettét be a közokiratba és annak alapján az ítéletbe, a cselekmény a Btk. 400. § 1. bekezdésében meghatározott (értsd: intellektuális) közokirathamisítás) tényálladékát állapítja meg.” [1892. jún. 15., 1575., (Grill-féle) Döntvénytár (1905)].

Ennek az értelmezésnek a helytálló voltát alátámasztja az, hogy a Btk. 275. §-ában meghatározott bűncselekmény, a hivatalos személy által elkövetett materiális közokirat-hamisítás lényeges ténynek hamis közokiratba foglalásával „bizonyító” és „rendelkező” közokiratra egyaránt elkövethető, az intellektuális közokirat-hamisításnak elkövetője pedig dogmatikailag a Btk. 275. §-a szerinti bűncselekmény közvetett tettesének felel meg. Nem jelenthető ki tehát, hogy intellektuális közokirat-hamisítás elkövetése rendelkező közokiratra nézve fogalmi értelemben kizárt lenne.

A fent kifejtettekből összegezésül levonható az a következtetés, hogy az intellektuális közokirat-hamisítás szempontjából a rendelkező és bizonyító közokiratok megkü-

lönbötetésének önmagában nincs ügydöntő jelentősége. Ez a bűncselekmény bármilyen rendeltetésű közokiratra nézve elkövethető, amennyiben az elkövetői közreműködés következményeként valamely jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozóan olyan valótlán adat, tény vagy nyilatkozat közokiratba foglalására kerül sor, amelyet a közokirat közhitelűen bizonyít.

Az előbbieknél ellent nem mondó más kérdés az, hogy a gyakorlati életben az elkövető megtévesztő közreműködése rendszerint nem egyszerű bemondással, hamis (hamisított vagy valótlán tartalmú) magánokirattal, hanem hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokirat felhasználásával történik meg. Ennek a következményeként a Btk. 274. § (1) bekezdés *b)* pontja [esetleg *a)* pontja szerint is] minősülő materiális közokirat-hamisítással az intellektuális közokirat-hamisítás látszólagos alakizata kerül az ítéletben megállapításra.

2. A Btk. 274. §-ának (1) bekezdésének *b)* pontja a materiális közokirat-hamisítás három önálló, egymástól független elkövetési fordulatát rendeli büntetni, úgymint a hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokirat felhasználását. A törvényi tényállást alkotó fogalmak (s elkövetési magatartások) jelentéstartalma a joggyakorlatban kikristályosodott: Hamis a közokirat, ha az elkövetői magatartás révén a tényleges készítője nem azonos a kiállítójaként feltüntetett személlyel (teljes hamisítvány, vagy alakhamisítás). Hamisított a közokirat, ha — a már létező valódi közokiratban — a kiállításra jogosulton kívül más személy valamilyen változtatást hajt végre. Mindkét esetben közömbös, hogy az elkövető által létrehozott tartalom fed-e a valóságot. A hamis és a hamisított közokirat fogalmilag nem valódi, a más nevére szóló közokirat egyaránt lehet hamis vagy hamisított avagy valódi. A más nevére szóló hamis vagy hamisított (tehát nem valódi) közokirat felhasználását a törvény a Btk. 274. §-a (1) bekezdés *b)* pontjának I. vagy II. fordulata szerint — tehát hamis vagy hamisított közokirat felhasználását — rendeli büntetni.

A Btk. 274. §-a (1) bekezdés *b)* pontjának I. vagy II. fordulata esetében [megegyezően a Btk. 274. §-a (1) bekezdés *a)* pontjával] cselekménybüntetendőségének alapja a közokirat közhitelességének a sérelme. Ezért ebből a szempontból jelentőség nélkül való a hamis vagy hamisított közokiratban rögzített adatok tartalmi valósága. Ebből vezethető le az is, hogy a hamis közokirat készítése, mind pedig a közokirat tartalmának meghamisítása csak abban az esetben valósít meg bűncselekményt, ha az elkövetői magatartás a közokirat olyan részét érinti, melynél fogva a

közokiratnak bizonyító ereje van, tehát joghatás kiváltására is alkalmas.

Merőben más a helyzet a Btk. 274. §-a (1) bekezdés *b)* pontjának III. fordulata esetében. Ebben az esetben a büntetendőség alapja lényegét tekintve egy alakilag és tartalmilag valódi közokirat megtévesztő felhasználása, az elfogadó tévedésbe ejtésével. Az elkövető szándéka átfogja, hogy a felhasznált közokirat más nevére szól, a tévedésbe ejtési, megtévesztési szándék pedig magában az okirat felhasználásában nyilvánul meg. Ez okból tehát — azaz, hogy a megtévesztő felhasználás a tényállást alkotó lényegi elem, s a felhasználó megtévesztő szándéka a meghatározó — nincs jelentősége annak, hogy a felhasznált más nevére szóló valódi közokirat bizonyító vagy rendelkező közokirat-e, milyen adat tekintetében, milyen bizonyítóerővel bír. A más nevére szóló valódi közokirat felhasználásával a közokirat-hamisítás tehát akár bizonyító, akár rendelkező ilyen közokirattal is elkövethető.

Nincs jelentősége ebből a szempontból annak, hogy az okirat felhasználásával megtéveszteni célzott személy bizonyos tény — pl. személyazonosság — valóságának bizonyítására csak bizonyító közokirattal lehetne tekintetbe, ám ezt figyelmen kívül hagyva más okirattal is elfogad, avagy meghatározott feltételekkel [pl. Rtv. 29. § (1) bek.] más okmányt, ezek között rendelkező közokirattal is elfogadhat ugyan, de ezeknek a feltételeknek meg nem felelő közokirattal fogad el, jöllehet a rá vonatkozó jogszabályok, előírások megtartásával a megtévesztése elkerülhető lenne. Ugyanígy a bűncselekmény elkövetése szempontjából jelentőség nélkül való az is, hogy a szándékosan megtéveszteni célzott személy a más nevére szóló okirat felhasználását esetleg azonnyomban felismeri, ezért a felhasználás semmilyen joghatás időleges kiváltására sem alkalmas.

* * *

Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság büntető jogegységi tanácsa a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében (Bszi. 27. §) a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és döntését a Bszi. 32. §-ának (4) bekezdése alapján közzéteszi.

Dr. Kónya István s. k.,
a tanács elnöke

Dr. Belegi József s. k.,
előadó bíró

Dr. Szabó Győző s. k.,
bíró

Dr. Édes Tamás s. k.,
bíró

Dr. Katona Sándor s. k.,
bíró

V. rész

**KÖZLEMÉNYEK,
HIRDETMÉNYEK****Az Országos Választási Bizottság
14/2004. (IV. 5.) OVB
határozata**

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva a Mészáros Tibor által benyújtott népszavazás-kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság a népszavazási kezdeményezést elutasítja. A határozat ellen az annak közzétételét követő 15 napon belül az Alkotmánybírósághoz címezve az Országos Választási Bizottsághoz lehet kifogást benyújtani.

INDOKOLÁS

I.

Mészáros Tibor 2004. április 5-én népszavazási kezdeményezést nyújtott be az Országos Választási Bizottsághoz.

Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. §-ában foglalt rendelkezés szerint az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt — hitelesítés céljából — be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz. Mivel a beadványozó aláírásgyűjtő ívet nem mellékelte, a kezdeményezést az Országos Választási Bizottság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

II.

A határozat az Nsztv. 2. §-án, a Ve. 117. §-án és 118. §-án, a jogorvoslatról való tájékoztatás a Ve. 130. § (1) bekezdésén alapul.

Dr. Ficzer Lajos s. k.,
az Országos Választási Bizottság
elnöke

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 32. számában megjelent, a kiegészítő tejtermelői támogatásról szóló 16/2004. (II. 13.) FVM rendelet módosításáról szóló 32/2004. (III. 19.) FVM rendelet mellékletének utolsó előtti sora helyesen:
„2004. március 1. napjától 2004. **április 15-ig**:..... **forint**”

(Kézirathiba)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vagyoneértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címen, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2004. évi éves előfizetési díja: 10 764 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlönnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Telefon/fax: 267-2780.

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házsám:

Ügyintéző (telefonszám):

2004. évi előfizetési díj fél évre 5382 Ft áfával

egy évre 10 764 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez.

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetési folyamatot tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteni a 2004. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessékbe.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2004. évi előfizetési díjak

(Az árak az áfát tartalmazzák.)

Magyar Közlöny	73 140 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	11 316 Ft/év
Hivatalos Értesítő	10 764 Ft/év	Oktatási Közlöny	17 664 Ft/év
Határozatok Tára	16 836 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	23 184 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	4 140 Ft/év	Statisztikai Közlöny	9 660 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	14 076 Ft/év	Szociális Közlöny	11 316 Ft/év
Bányászati Közlöny	3 588 Ft/év	Turisztikai Értesítő	8 556 Ft/év
Belügyi Közlöny	18 768 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	4 968 Ft/év
Egészségbiztosítási Közlöny	15 180 Ft/év	Vízügyi Értesítő	9 384 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	19 044 Ft/év		
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	13 248 Ft/év	Ellenőrzési Figyelő	2 484 Ft/év
Gazdasági Közlöny	17 664 Ft/év	Házi Jogtanácsadó	3 588 Ft/év
Hírközlési Értesítő	4 692 Ft/év	Magyar Közigazgatás	6 900 Ft/év
Ifjúsági és Sport Értesítő	3 588 Ft/év	Pénzügyi Szemle	16 836 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	11 868 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	3 588 Ft/év
Informatikai és Hírközlési Közlöny	15 732 Ft/év		
Környezetvédelmi Értesítő	10 764 Ft/év	Élet és Tudomány	8 556 Ft/év
Közbeszerzési Értesítő	94 700 Ft/év	Ludové Noviny	1 932 Ft/év
Közlekedési Értesítő	17 940 Ft/év	Neue Zeitung	3 588 Ft/év
Kulturális Közlöny	14 076 Ft/év	Természet Világa	4 692 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	14 628 Ft/év	Valóság	5 520 Ft/év

Tájékoztatjuk előfizetőinket, hogy 2004. január 1-jétől a Cégközlöny elektronikus formában (CD-n) jelenik meg. Éves előfizetési díja: 73 500 Ft/év.

A HIVATALOS CD JOGTÁR hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteményének 2004. évi éves előfizetési díjai: (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Önálló változat	48 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	62 400 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	110 400 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	78 720 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	124 800 Ft

Egyszeri belépési díj: 6000 Ft.

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2003-as évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti kiülak megőrzésével, de könnyen kezelhető.

Hatályos jogszabályok online elérése: a naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen:

Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. 1394 Bp. 62. Pf. 357 vagy faxon: 318-6668, vagy a www.mhk.hu/hj internetcímen található megrendelőlapon.

Telefon: 266-9290/234, 235 mellék.

Éves előfizetési díja 3588 Ft/év

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2004. évi éves előfizetési díj: 73 140 Ft. Egy példány ára: 161 Ft 16 oldal terjedelmig, utána + 8 oldalanként + 161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

04.0775 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.